

ÅRSRAPPORT 2015

spar nord

INDHOLD 2015

LEDELSESBERETNING

- 3 Spar Nord i overblik
- 4 Vores strategi
- 6 Forord
- 10 Hoved- og nøgletal for koncernen
- 14 Koncernberetning
- 21 Risici
- 25 Organisation og selskabsledelse
- 34 Investor Relations
- 36 Samfundsansvar

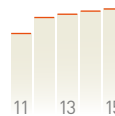
ÅRSREGNSKAB

- 38 Ledelsespåtegning
- 39 Intern revisions erklæringer
- 40 Den uafhængige revisors erklæringer
- 41 Koncernregnskab og årsregnskab
- 49 Noter

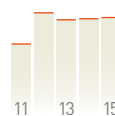
395.000

Kunder

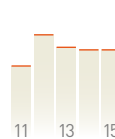
1.538

Ansatte

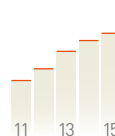
70

Filialer

27,5 %

Markedsandel
i Nordjylland

KUNDER

Spar Nord har fokus på helhedsorienteret rådgivning af privatkunder og lokalområdets virksomheder. Banken betjener i alt ca. 363.000 privatkunder og ca. 32.000 erhvervskunder.

ANSATTE

Spar Nord har 1.538 medarbejdere. Det seneste år er antallet steget med 31, bl.a. som følge af øget aktivitet på leasing samt digitale udviklingsprojekter.

AFDELINGER

Spar Nord-kæden består af 70 lokale banker (afdelinger), som er organiseret i 31 bankområder. Næsten alle større byer i Danmark har en Spar Nord Bank.

MARKEDSANDELE

Spar Nord er markedsledende i Nordjylland med en markedsandel (opgjort som antallet af privat- og erhvervskunder i forhold til den samlede population) på 27,5 pct. Uden for Nordjylland er bankens markedsandel på 3,9 pct.

INDLÅN

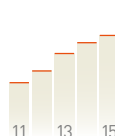
Spar Nords samlede bankindlån er på 44,4 mia. kr. Volumen er steget med hele 38 pct. de seneste fem år.

UDLÅN

Spar Nord har i alt bank- og leasingudlån for 33,9 mia. kr. og formidlede realkreditudlån for 70,3 mia. kr. Bankudlånet har været under pres de seneste år, mens realkreditudlånet er vokset markant.

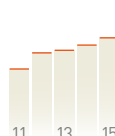
3,9 %

Markedsandel
uden for Nordjylland

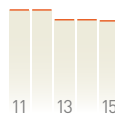
44,4 mia.

Bankindlån

33,9 mia.

Bank-
og leasingudlån

FRA REGIONAL TIL NATIONAL

	2001	2009	2015
Antal afdelinger	65	77	70
Nordjylland	63	48	33
Udenfor Nordjylland	2	29	37
Udlån, bankaktiviteter	14,6	30,1	32,6
Nordjylland	12,4	21,0	14,5
Udenfor Nordjylland	2,2	9,1	18,1
Indlån, bankaktiviteter	14,0	29,0	42,4
Nordjylland	13,2	21,8	21,4
Udenfor Nordjylland	0,8	7,2	21,0
Kunder	198.000	264.000	391.000
Nordjylland	190.000	193.000	196.000
Udenfor Nordjylland	8.000	71.000	195.000
Ansatte	724	995	1.076
Nordjylland	668	645	504
Udenfor Nordjylland	56	350	572

Note: Spar Nords lokale afdelinger

Spar Nord blev etableret i Aalborg i 1824, og Nordjylland er stadig bankens hjemmebane. Siden 2001 har det imidlertid været bankens strategi at etablere en landsdækkende kæde af lokale banker. Under overskriften Lokalstrategien er det således Spar Nords ambition at kombinere den lokale banks fysiske og mentale nærvær med de kompetencer og stordriftsfordele, der er forbundet med at være en landsdækkende aktør.

I de første år med Lokalstrategien skete den geografiske vækst via etablering af nye afdelinger i større byer i hele landet. I alt 18 nye afdelinger blev det til på denne måde.

Fra og med 2008 er vækststrategien tillige blevet fulgt via opkøb og fusioner. Først med overtagelsen af afdelinger fra Roskilde Bank, senere fusionen med Sparbank samt opkøb fra FIH Erhvervsbank, Basisbank og Danske Andelskassers Bank. I samme periode er der lukket eller sammenlagt 46 afdelinger primært i det nordjyske område.

Ultimo 2015 er 37 af bankens 70 afdelinger og 51 pct. af det samlede forretningsomfang placeret uden for Nordjylland.

TIDSLINJE 2014-15

Overtagelse
af privatkunde-
portefølje fra
Basisbank

28.05.14

01.07.14

Frasalg
af svenske
leasing
aktiviteter

01.07.14

01.10.14

Overtagelse
af filial fra
Danske Andels-
kassers Bank

01.10.14

10.10.14

Overtagelse
af aktiviteter fra
FIH Erhvervs-
bank

Genoptagelse
af leasing-
aktiviteter i
Danmark

Beslutning
om skift af data-
central fra SDC
til BEC

VORES STYRKER - VORES POTENTIALE

1

PROFITABELT FOKUS PÅ PRIVATKUNDER OG LOKALOMRÅDETS VIRKSOMHEDER

Vi fokuserer på den kerneforretning, vi har forstand på, nemlig betjening af almindelige privatkunder samt lokalområdets små og mellemstore virksomheder. Dermed sikrer vi en afbalanceret risikotagning og en stabil indtjening.

4

STÆRK KREDITKVALITET – PÅ TRODS AF SVÆRE TIDER FOR LANDBRUGET

Samtidig med at vi har givet vores lokale afdelinger store frihedsgrader, har vi fastholdt en stærk central styring på kreditområdet. Dette har været med til at sikre, at vi er kommet igennem den seneste krise med relativt lave tab.

2

HØJ KUNDEILFREDSHED OG POTENTIALE FOR VÆKST I MARKEDSANDEL

På tværs af analyser er vi blandt de banker i landet, der scorer allerhøjest på kundetilfredshed og –loyalitet, og hvor færrest kunder klager. Dette giver os et godt fundament for fortsat vækst i markedsandel.

5

STANDARD-TILGANG TIL RISIKOVÆGTNING – LAV GEARING OG LAVERE RISICI

Vi bruger den såkaldte standard-metode, når vi opgør vores risikoeksponering. Det betyder, at vores egenkapital er mindre gearret, og at vi dermed løber lavere forretningsmæssige og regulatoriske risici.

3

STRATEGISKE INVESTINGER I FREMTIDSSIKRET DIGITALT TILBUD

Vi arbejder hårdt på – og foretager målrettede investeringer i – at holde vores værditilbud om personlig rådgivning og service tidssvarende også i en mere digital tidsalder.

6

SOLID KAPITALPOSITION GIVER STYRKE TIL BÅDE UDLODNING OG OPKØB

Som en konsekvens af strategiske tiltag kombineret med de seneste års relativt beskedne efterspørgsel efter finansiering, står vi stærkt på banen kapitalmæssigt. Det betyder, at vi både har rum til at give en konkurrencedygtig udlodning og samtidig har styrke til at forfølge de interessante investeringsmuligheder, der måtte vise sig.

Købstilbud
på Nørresundby
Bank

08.12.14

24.02.15

Salg af aktiepost
i Nørresundby
Bank

Udbetaling af 251 mio. kr. i
ekstraordinært udbytte

22.04.15

01.10.15

Lancering
af nyt fordels-
program

BEDSTE RESULTAT I 192 ÅR – OG MASSER AF UDFORDRINGER AT TAGE FAT PÅ

Med et resultat efter skat på 897 mio. kr. og en egenkapitalforrentning på 12,2 pct. blev 2015 et historisk godt år for Spar Nord. Det gjorde det, fordi kundernes efterspørgsel efter vores produkter og services – ikke mindst på bolig- og formueområdet – var højere, end vi længe har oplevet. Og selvfølgelig også fordi vi i begyndelsen af året lykkedes med et værdiskabende frasalg af den majoritetsaktiepost i Nørresundby Bank, vi havde ejet i flere årtier.

Samtidig med, at vi glæder os over det flotte resultat, er vi imidlertid også nødt til nøgternt at konstatere, at hverken den ekstraordinært høje kundeaktivitet eller frasalget af aktier i Nørresundby Bank kan forventes at gentage sig i 2016.

FLOT AKTIVITET PÅ BOLIG- OG FORMUEOMRÅDET – SÆRLIGT I FØRSTE HALVÅR

For kundernes efterspørgsel og dermed travlheden i banken var på et usædvanligt højt niveau i første del af 2015. Den primære årsag til det var helt givet det meget lave renteniveau, som bl.a. gav anledning til en regulær konverteringsbølge, hvor kunderne benyttede muligheden for at sikre sig en fast lav rente på deres boligfinansiering mange år frem i tiden. Sammen med en generelt stigende aktivitet på ejendomsmarkedet betød dette, at vores brutto nyudlån af realkreditlån til privatkunder i 2015 steg med hele 57 pct. i forhold til 2014.

De lave renter betød også, at tilgangen af kunder og kapital til vores aktivt forvaltede opsparingsprodukter som Stjerneinvest Fri og vores pensionspuljer var meget stor, hvilket var med til at trække indtjeningen op på et flot niveau også på dette område. Endelig havde aktiemarkedet, ikke mindst det danske, hvor vi har vores primære aktiviteter, et godt forår, hvilket sammen med en stærk indtjening i Handels- og Udlandsområdet var medvirkende til, at vi fik en rigtig fin start på året.

PRES PÅ BASISINDTÆGTERNE I ANDET HALVÅR

Efter et par kvartaler, hvor aktiviteten altså havde været meget høj, blev andet halvår en tilbagevenden til lidt mere normale tilstande. Konverteringsbølgen på realkreditområdet klingede af, og også på aktiemarkedet var det mindre gunstige tendenser, der prægede billedet.

Sammen med de lave markedsrenter og den hårde konkurrence blandt bankerne om at få lånt nogle penge ud – hvilket i sagens natur presser priserne – betyder disse forhold ufravigeligt, at det er sværere at få skabt de indtægter, vi ønsker og forventer.

NYT FORDELSPROGRAM

Under de betingelser er det væsentligt, at vi er dygtige til at give relevante tilbud, der ansporer vores kunder til at udvide deres forretninger med os. Det var netop det, vi ville opnå med vores nye fordelprogram, Stjerne PLUS, som blev lanceret i begyndelsen af 4. kvartal.

Kernen i det nye tilbud – det som gør programmet relevant for kunderne – er, at man kan få bedre rådgivning, spare tid og spare penge, hvis man samler sine finansielle produkter hos én udbyder. En udbyder, kunderne allerede kender og stoler på, og som kan imødekomme alle deres behov for produkter og services.

På baggrund af årsresultatet og på baggrund af vores stærke kapitalposition indstiller bestyrelsen, at der udbetales et kontant udbytte på 3 kr. pr. aktie. De 3 kr. skal ses i sammenhæng med, at der allerede er udbetalt 2 kr. pr. aktie i ekstraordinært udbytte. Dermed bliver det samlede kontante udbytte på 5 kr. pr. aktie, svarende til 628 mio. kr. i alt eller 70 pct. af årets nettoresultat.

I første fase af lanceringen har vi haft særligt fokus på de kunder, der er tættest på at kunne få adgang til de nye fordele – de kunder, som allerede har valgt os som deres primære bank, og som har mindst to kerneprodukter hos os. I det nye år vil vi udvide fokus til også at omfatte alle andre kunder – og potentielle kunder.

HØJ KUNDETILFREDSHED OG –LOYALITET – ET GODT FUNDAMENT FOR FREMTIDIG FORRETNING

Efter en længere årrække, hvor vi hvert år har formået at vokse i kundeantal, blev det også i 2015 til en flot fremgang – helt præcist 10.000 nye kunder netto, blev det således til i årets løb. I løbet af 2015 fik vi da også en række vidnesbyrd om, at Spar Nord står rigtig godt på banen, når det drejer sig om kundernes tilfredshed og loyalitet. Blandt andet viste den årlige udgave af den anerkendte EPSI-analyse, at vi i det samlede billede kun var overgået af to konkurrenter. Vi ville selvfølgelig gerne have været nr. 1, men med en score, der var pænt foran de fleste af vores nærmeste konkurrenter, glæder vi os alligevel meget over resultatet.

Siden fik vi resultaterne af Finanssektorens Kundebenchmark, som er en analyse udarbejdet af Finanssektorens Uddannelsescenter. Her gik det os også rigtig godt, idet vi i vores gruppe (de større banker) blev kåret som banken med den højeste kundetilfredshed og –loyalitet. Senere på året kom der en række andre uvildige analyser, der bekræftede det positive billede. Hvilket giver os stor tiltro til, at vi kan vinde endnu flere kunder og endnu mere forretning i den kommende periode.

STORT FOKUS PÅ VÆRDISKABENDE DIGITALISERING

På de indre linjer har 2015 især været præget af arbejdet med at omstille vores bank til en virkelighed, hvor velfungerende digitale løsninger spiller en stadigt vigtigere rolle – som supplement til og understøttelse af den personlige rådgivning og betjening, vi har levet af at give kunderne de sidste 192 år.

Det største enkeltstående projekt er selvsagt den forestående transformation af hele vores grundlæggende IT-plattform – og hermed alle vores kundedata og flere hundrede konkrete IT-systemer – fra SDC til BEC. Siden vi i efteråret 2014 traf beslutningen om at gennemføre denne meget store forandring, er der i hele organisationen blevet arbejdet målrettet med at forberede selve migreringen og tiden derefter – så både kunder og medarbejdere forhåbentlig kommer til at opleve overgangen som noget positivt.

Aktionærerne vil forhåbentlig også opleve overgangen som positiv, idet vi opnår en årlig besparelse på 55 mio. kr. samt forventeligt en styrket udviklingskraft, som vil komme os til gode, når vi står over for fremtidens digitale udfordringer.

Også i en lidt mindre skala har 2015 budt på spændende initiativer på det digitale område. Vi har således gennemført en markant opprioritering af indsatsen, og i løbet af året satte vi en række nye initiativer i verden, der sammen skal bidrage til, at vi kommer tættere på både vores nuværende og vores potentielle fremtidige kunder – med hjælp fra forskellige digitale virkemidler.

PENGE TILBAGE TIL AKTIONÆRERNE

Sammen med vores halvårsregnskab offentliggjorde vi en ny udbyttepolitik, hvoraf det fremgår, at vi i de kommende år har til hensigt at udbetale mindst 2/3 af vores overskud til aktionærerne. Det vil vi bl.a. fordi vi befinder os i en situation, hvor det stadig er svært at få øje på den store organiske udlånsvækst, og hvor der måske heller ikke længere er så meget på opkøbsfronten, vi kan bruge vores kapital til. Under de betingelser vurderer vi, at det er i investorernes bedste interesse at få en betydelig del af den værdi, vi skaber i vores løbende drift, retur i form af udbytte.

På baggrund af årsresultatet og på baggrund af vores stærke kapitalposition indstiller bestyrelsen, at der udbetales et kontant udbytte på 3 kr. pr. aktie.

De 3 kr. skal ses i sammenhæng med, at der allerede er udbetalt 2 kr. pr. aktie i ekstraordinært udbytte. Dermed bliver det samlede kontante udbytte på 5 kr. pr. aktie, svarende til 628 mio. kr. i alt eller 70 pct. af årets nettoresultat.

I tillæg til det kontante udbytte iværksættes et aktietilbagekøbsprogram på 150 mio. kr. med forventet gennemførelse i perioden fra medio februar til ultimo 2016, således at der samlet udloddes ca. 87 pct. af årets nettoresultat.

Alt i alt står det altså klart, at 2016 ikke bliver et år, hvor der vil være tid til at hvile på laurbærrene efter det flotte 2015. Men hvor vi med hårdt arbejde alligevel gerne skulle formå at levere et pænt resultat til vores aktionærer.

2016 – ET ÅR MED SPÆNDENDE UDFORDRINGER

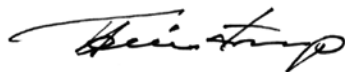
Når vi ser ind i 2016, er det tydeligt, at det bliver svært at levere på niveau med 2015 – selv når vi korrigerer for den ekstraordinære indtægt fra salget af aktier i Nørresundby Bank. Det vil det, fordi de ydre betingelser stadig er udfordrende – og fordi vi med vores store IT-migreringsprojekt også har en del at se til på de indre linjer.

I verden omkring os vil det lave renteniveau og den formentlig fortsat ret beskedne efterspørgsel efter lån og finansiering betyde, at der skal kæmpes hårdt for top-linjen. Under sådanne betingelser er det naturligt at arbejde med omkostninger og effektivitet – og på den ene side er det netop det vi gør, med vores IT-migrering, men på den anden side er selve det ressourcekrævende migreringsprojekt med til at gøre 2016 til et overgangså i forhold til at føre andre konkrete initiativer ud i livet.

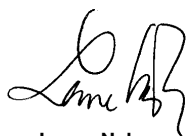
Endelig er der kreditsiden, hvor vi forventer at 2016 vil være endnu et skridt i den rigtige retning. Således at forstå, at den økonomiske sundhedstilstand for alle andre kundegrupper end landbrug vil være rigtig god, men at landbruget fortsat vil have det svært.

Alt i alt står det altså klart, at 2016 ikke bliver et år, hvor der vil være tid til at hvile på laurbærrene efter det flotte 2015. Men hvor vi med hårdt arbejde alligevel gerne skulle formå at levere et pænt resultat til vores aktionærer.

Venlig hilsen

Torben Fristrup
Bestyrelsesformand

Lasse Nyby
Adm. direktør

BASISINDTJENING - ÅR

HOVEDTAL

RESULTATOPGØRELSE Mio. kr.	2015	2014	Ændring i pct.	2013	2012	2011
Nettorenteindtægter *)	1.727,2	1.799,5	-4,0	1.849,4	1.676,8	1.676,1
Nettogebyrindtægter	1.030,3	863,3	19,3	722,6	561,6	483,3
Kursreguleringer og udbytte	506,9	379,5	33,6	200,8	243,8	130,1
Andre driftsindtægter	38,1	49,9	-23,6	99,2	173,9	219,8
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	28,3	109,7	-74,2	66,4	54,8	39,0
Basisindtægter	3.330,8	3.201,9	4,0	2.938,4	2.710,9	2.548,3
Lønninger	1.098,2	1.052,9	4,3	1.025,6	930,3	960,2
Driftsomkostninger	679,2	798,0	-14,9	617,5	591,1	561,7
Af- og nedskrivninger	65,5	71,5	-8,4	98,3	153,5	215,4
Omkostninger	1.842,9	1.922,4	-4,1	1.741,4	1.674,9	1.737,3
Basisindtjening før nedskrivninger	1.487,9	1.279,5	16,3	1.197,0	1.036,0	811,0
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. *)	315,6	493,1	-36,0	404,8	661,8	475,1
Basisindtjening	1.172,3	786,4	49,1	792,2	374,2	335,9
Beholdningsindtjening	-	20,9	-	43,6	40,9	3,0
Ordinært resultat	1.172,3	807,3	45,2	835,8	415,1	338,9
Bidrag til sektorløsninger	-98,7	-102,3	-3,5	-120,2	-58,4	6,0
Særlige fusionsrelaterede poster	-	-	-	-46,1	-66,6	-
Resultat før skat	1.073,6	705,0	52,3	669,5	290,1	344,9
Skat	176,8	91,4	93,4	133,4	66,3	70,1
Resultat	896,8	613,6	46,2	536,1	223,8	274,8
Heraf resultatandel vedrørende renteudgifter til indehavere af hybrid kernekapital	13,5	-	-	-	-	-

BALANCEOPLYSNINGER

Mio. kr.						
Aktiver i alt	76.357	78.825	-3,1	74.605	79.146	70.081
Udlån	38.039	35.948	5,8	37.648	39.058	38.702
Udlån, bankaktiviteter	32.630	34.352	-5,0	33.772	34.916	31.189
Udlån, reverseforretninger	4.155	464	795,5	1.786	116	393
Udlån, leasingaktiviteter	1.254	1.132	10,8	2.090	4.026	7.120
Indlån	58.116	53.090	9,5	50.883	48.923	37.415
Indlån, bankaktiviteter	44.366	42.236	5,0	41.831	41.922	31.088
Indlån, repoforretninger	370	0	-	0	0	0
Indlån i puljeordninger	13.380	10.854	23,3	9.052	7.001	6.327
Efterstillede kapitalindskud	1.089	1.708	-36,2	3.002	2.562	2.317
Indehavere af hybride kernekapitalinstrumenter	412	-	-	-	-	-
Aktionærernes egenkapital	7.475	7.033	6,3	6.533	5.975	4.627
Eventualforpligtelser	9.585	10.240	-6,4	5.380	5.767	3.838
Samlet risikoeksponering	46.500	49.005	-5,1	42.697	46.307	42.188
Kernekapital	6.946	6.516	6,6	7.437	6.973	5.622
Nedskrivningskonto og underkurs på overtagne engagementer **)	1.998	2.149	-7,0	2.117	2.742	1.143
Kontraktuelle udlån med rentestop	514	523	-1,7	672	1.186	162
Forretningsomfang	210.658	195.613	7,7	182.387	179.346	144.207

*) I forhold til den finansielle del af årsrapporten, er der i opstillingen for basisindtjening foretaget reklassifikation mellem posterne Nettorenteindtægter, Andre driftsindtægter og Nedskrivninger på udlån og tilgodehavende mv., som vedrører den indtægtsførte del af underkurs på overtagne engagementer fra Sparbank m.fl., se note 3.

**) Spar Nords nedskrivningskonto andrager 1.837 mio. kr. (2014: 1.856 mio. kr.) (note 55) og underkurs på overtagne engagementer andrager 161 mio. kr. (2014: 293 mio. kr.).

Fra 1. januar 2015 præsenteres afkast af beholdningsindtjeningen som en del af bankens basisindtjening, da den resterende beholdning af værdipapirer, som tidligere blev præsenteret særskilt, er væsentligt reduceret.

Definition og specifikation af bidrag til sektorløsninger m.v., der er udskilt, fremgår af note 3.

HOVED- OG NØGLETAL FOR KONCERNEN

BASISINDTJENING - ÅR

NØGLETAL

		2015	2014	2013	2012	2011
KAPITALGRUNDLAG						
Kapitalprocent		17,0	15,0	19,4	15,5	14,0
Kernekapitalprocent		14,9	13,3	17,4	15,1	13,3
Egentlig kernekapitalprocent		14,4	13,0	14,1	12,1	10,4
INDTJENING						
Egenkapitalforrentning før skat ekskl. hybrid kernekapital *)	pct.	14,6	10,4	10,7	5,5	7,7
Egenkapitalforrentning efter skat ekskl. hybrid kernekapital *)	pct.	12,2	9,0	8,6	4,2	6,1
Omkostningsandel af basisindtægter	kr.	0,55	0,60	0,59	0,62	0,68
Omkostningsandel af basisindtægter - inkl. nedskrivninger på udlån mv.	kr.	0,65	0,75	0,73	0,86	0,87
Afkastningsgrad	pct.	1,2	0,8	0,7	0,3	0,4
MARKEDSRISIKO						
Renterisiko	pct.	1,8	0,6	-0,3	-1,1	-0,5
Valutaposition	pct.	3,4	2,6	3,7	1,4	6,9
Valutarisiko	pct.	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
KREDITRISIKO						
Udlån plus nedskrivningskonto og underkurs herpå i forhold til indlån	pct.	68,8	71,7	78,1	85,4	106,5
Udlån i forhold til aktionærernes egenkapital		5,1	5,1	5,8	6,5	8,4
Årets udlånsvækst	pct.	-4,5	-1,1	-7,9	1,7	-3,1
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	pct.	296,1	186,0	230,7	211,5	163,9
Summen af store eksponeringer	pct.	16,1	0,0	26,2	16,5	0,0
Nedskrivningsprocent		0,6	1,0	0,9	1,4	1,1
MEDARBEJDERE OG AFDELINGER						
Antal ansatte (ultimo, heltid)		1.538	1.507	1.512	1.653	1.397
Antal lokale banker		70	71	76	90	69
SPAR NORD AKTIEN						
KR. PR. AKTIE A 10 KR.						
Kurs ultimo		61	58	49	26	23
Indre værdi *)		60	56	52	48	58
Årets resultat *)		7,1	4,9	4,3	1,9	3,4
Udbytte	kr.	3,0	1,6	1,0	0,0	0,0
Ekstraordinært udbytte	kr.	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Afkast	pct.	11	20	88	13	-47
Price earning		9	12	11	14	7

*) Nøgletal er beregnet som om den hybride kernekapital regnskabsmæssigt behandles som en forpligtelse.

Finanstilsynets opstilling og nøgletalsystem fremgår af note 61.

Nøgletalsdefinitioner fremgår af note 62.

HOVED- OG NØGLETAL FOR KONCERNEN

BASISINDTJENING - KVARTALER

HOVEDTAL

RESULTATOPGØRELSE Mio. kr.	2015 4. kvartal	2015 3. kvartal	2015 2. kvartal	2015 1. kvartal	2014 4. kvartal
Nettorenteindtægter *)	415,8	417,3	442,1	452,0	477,2
Nettogebyrindtægter	239,2	221,9	257,3	311,9	238,2
Kursreguleringer og udbytte	43,4	35,5	69,0	359,0	26,5
Andre driftsindtægter	8,0	13,1	7,3	9,7	13,6
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	7,8	7,7	5,4	7,4	26,6
Basisindtægter	714,2	695,5	781,1	1.140,0	782,1
Lønninger	290,8	232,2	298,3	276,9	280,0
Driftsomkostninger	165,3	157,7	165,3	190,9	311,8
Af- og nedskrivninger	13,3	19,3	16,4	16,5	18,0
Omkostninger	469,4	409,2	480,0	484,3	609,8
Basisindtjening før nedskrivninger	244,8	286,3	301,1	655,7	172,3
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. *)	75,5	73,8	68,7	97,6	204,8
Basisindtjening	169,3	212,5	232,4	558,1	-32,5
Beholdningsindtjening	-	-	-	-	1,9
Ordinært resultat	169,3	212,5	232,4	558,1	-30,6
Bidrag til sektorløsninger	-24,6	-24,7	-24,7	-24,7	-25,4
Resultat før skat	144,7	187,8	207,7	533,4	-56,0
Skat	27,3	40,7	39,5	69,3	-34,3
Resultat	117,4	147,1	168,2	464,1	-21,7
Heraf resultatandel vedrørende renteudgifter til indehavere af hybrid kernekapital	6,1	6,0	1,4	-	-

BALANCEOPLYSNINGER

Mio. kr.					
Aktiver i alt	76.357	79.958	79.832	78.184	78.825
Udlån	38.039	38.223	34.413	35.089	35.948
Udlån, bankaktiviteter	32.630	33.088	32.787	33.642	34.352
Udlån, reverseforretninger	4.155	3.923	478	352	464
Udlån, leasingaktiviteter	1.254	1.212	1.148	1.095	1.132
Indlån	58.116	56.986	56.623	55.106	53.090
Indlån, bankaktiviteter	44.366	44.206	44.098	42.955	42.236
Indlån, repoforretninger	370	464	0	0	0
Indlån i puljeordninger	13.380	12.316	12.525	12.151	10.854
Efterstillede kapitalindskud	1.089	1.154	1.351	1.352	1.708
Indehavere af hybride kernekapitalinstrumenter	412	406	401	0	0
Aktionærernes egenkapital	7.475	7.362	7.216	7.498	7.033
Eventualforpligtelser	9.585	9.426	10.349	9.270	10.240
Samlet risikoeksponering	46.500	47.507	48.372	47.601	49.005
Kernekapital	6.946	6.865	6.847	6.463	6.516
Nedskrivningskonto og underkurs på overtagne engagementer	1.998	2.080	2.048	2.133	2.149
Kontraktuelle udlån med rentestop	514	672	536	502	523
Forretningsomfang	210.658	205.691	204.144	200.761	195.613

*) I forhold til den finansielle del af årsrapporten, er der i opstillingen for basisindtjening foretaget reklassifikation mellem posterne Nettorenteindtægter, Andre driftsindtægter og Nedskrivninger på udlån og tilgodehavende mv. vedrørende den indtægtsførte del af underkurs på overtagne engagementer.

Definition og specifikation af bidrag til sektorløsninger mv., der er udskilt, fremgår af note 3.

HOVED- OG NØGLETAL FOR KONCERNEN

BASISINDTJENING - KVARTALER

NØGLETAL

		2015 4. kvartal	2015 3. kvartal	2015 2. kvartal	2015 1. kvartal	2014 4. kvartal
KAPITALGRUNDLAG						
Kapitalprocent		17,0	16,5	16,3	15,6	15,0
Kernekapitalprocent		14,9	14,5	14,2	13,6	13,3
Egentlig kernekapitalprocent		14,4	13,9	13,5	13,6	13,0
INDTJENING						
Egenkapitalforrentning før skat ekskl. hybrid kernekapital *)	pct.	1,9	2,5	2,9	7,3	-0,8
Egenkapitalforrentning efter skat ekskl. hybrid kernekapital *)	pct.	1,6	2,0	2,3	6,4	-0,3
Omkostningsandel af basisindtægter	kr.	0,66	0,59	0,61	0,42	0,78
Omkostningsandel af basisindtægter - inkl. nedskrivninger på udlån	kr.	0,76	0,69	0,70	0,51	1,04
Afkastningsgrad	pct.	0,2	0,2	0,2	0,6	0,0
MARKEDSRISIKO						
Renterisiko	pct.	1,8	1,2	0,6	1,7	0,6
Valutaposition	pct.	3,4	4,0	3,8	3,5	2,6
Valutarisiko	pct.	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
KREDITRISIKO						
Udlån plus nedskrivningskonto og underkurs herpå i forhold til indlån	pct.	68,8	70,6	64,3	67,5	71,7
Udlån i forhold til egenkapital		5,1	5,2	4,8	4,7	5,1
Periodens udlånsvækst	pct.	-1,2	1,1	-2,3	-2,1	-4,6
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	pct.	296,1	263,7	268,0	243,3	186,0
Summen af store eksponeringer	pct.	16,1	15,9	16,6	0,0	0,0
Nedskrivningsprocent		0,2	0,1	0,1	0,2	0,4
MEDARBEJDERE OG AFDELINGER						
Antal ansatte (ultimo, heltid)		1.538	1.522	1.508	1.514	1.507
Antal lokale banker		70	70	70	71	71
SPAR NORD AKTIEN						
KR. PR. AKTIE A 10 KR.						
Kurs ultimo		61	76	74	67	58
Indre værdi *)		60	59	58	60	56
Periodens resultat *)		0,9	1,1	1,3	3,7	-0,2

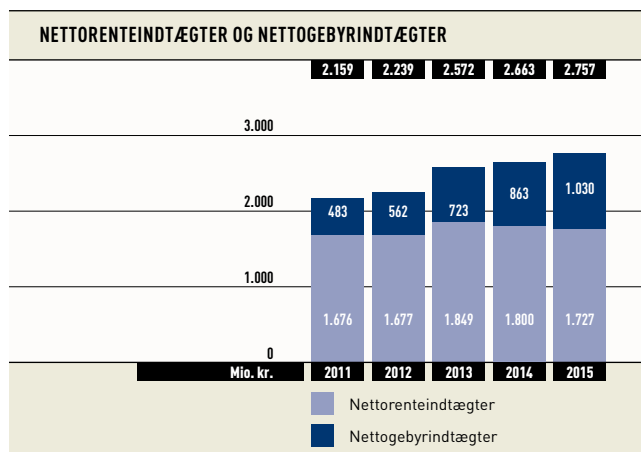
*) Nøgletal er beregnet som om den hybride kernekapital regnskabsmæssigt behandles som en forpligtelse.

Spar Nord opnåede for 2015 et resultat før skat på 1.074 mio. kr. og efter skat på 897 mio. kr. Resultatet forrenter egenkapitalen med 12,2 pct. efter skat og er 283 mio. kr. eller 46 pct. højere end resultatet for 2014.

Bag resultatet ligger en basisindtjening før nedskrivninger, der blev på 1.488 mio. kr., hvilket er 208 mio. kr. eller 16 pct. højere end i 2014 og tillige højere end forventet ved årets begyndelse. Nedskrivningerne på udlån mv. blev på 316 mio. kr., hvilket svarer til 0,64 pct. af de samlede udlån og garantier.

INDTÆGTER

Årets samlede basisindtægter blev på 3.331 mio. kr., hvilket er betydeligt højere end forventet ved årets begyndelse og 129 mio. kr. eller 4 pct. højere end i 2014. Forbedringen i forhold til 2014 kan, som det forklares nedenfor, især henføres til stigende gebyrindtægter samt højere kursreguleringer, herunder affødt af salget af Spar Nords aktiepost i Nørresundby Bank.

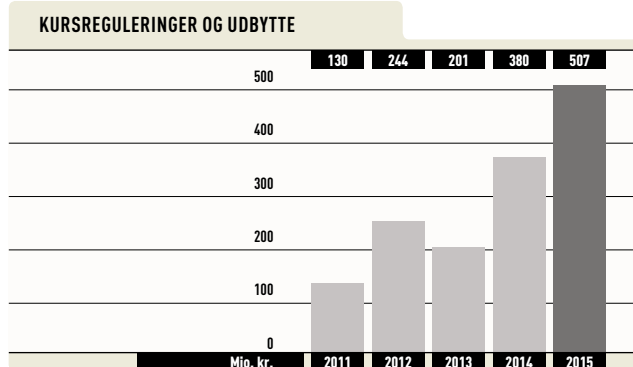
Nettorenteindtægterne blev på 1.727 mio. kr., svarende til et fald på 73 mio. kr. eller 4 pct. i forhold til 2014. Faldet kan dels forklares med lavere renteindtægter på koncernens obligationsbeholdning, dels med faldende bankudlån og lavere rentemarginal. Den samlede rentemarginal var således 20 basispunkter lavere i 4. kvartal 2015, end den var i 4. kvartal 2014, hvilket bl.a. afspejler, at det ikke længere har været muligt at reducere indlånsmarginale i samme grad, som udlånsmarginale er faldet.

Nettogebyrindtægterne blev på 1.030 mio. kr., svarende til en stigning på 167 mio. kr. eller 19 pct. i forhold til 2014. Den meget tilfredsstillende fremgang kan især henføres til områderne bolig/realcredit, værdipapirhandel og kapitalforvaltning.

En væsentlig kilde til fremgangen var realkreditområdet, hvor især de første måneder af 2015 på grund af det lave renteniveau og de muligheder for sikring af en attraktiv lang rente, som dette gav, var præget af en usædvanlig høj konverteringsaktivitet. Årets indtægter fra formidling af realkreditprodukter fra Totalkredit udgjorde således 261 mio. kr. (2014: 216 mio. kr.), mens samarbejdet med DLR Kredit gav en indtægt på 41 mio. kr. (2014: 24 mio. kr.).

Samtidig fortsatte den positive udvikling inden for kapitalforvaltning og formuepleje med en stor tilgang af kunder og kapital til bankens forskellige tilbud på området. Spar Nord forvaltede ved årets udgang 13,4 mia. kr. i pensionsmidler i puljer og 10,0 mia. kr. i frie midler i fuldmagtskoncepter, hvilket svarer til en samlet fremgang i kapital under forvaltning på 5,2 mia. kr. eller 29 pct.

Tendensen de seneste år, hvor der har været betydeligt pres på udlånsvolumen og udlånsmarginale, har således været, at nettogebyrindtægterne, som fortsat er vokset, gradvist er kommet til at udgøre en større og større del af koncernens basisindtægter.

Kursreguleringer og udbytte blev på 507 mio. kr., hvilket er 127 mio. kr. eller 34 pct. højere end i 2014. Fremgangen kan bl.a. henføres til gevinsten på 226 mio. kr. fra salget af aktier i Nørresundby Bank. Det skal dog i den forbindelse bemærkes, at der i 1. kvartal 2014 var en positiv regulering på 178 mio. kr. på bankens aktiepost i Nets.

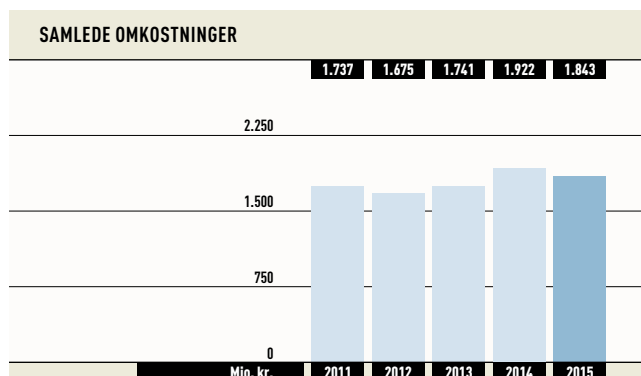
Herudover kan fremgangen henføres til en tilfredsstillende indtjening på bankens aktiebeholdning bl.a. på grund af danske aktiers generelt stærke performance. Endelig har kursreguleringer på bankens obligationsbeholdning især i første halvår været tilfredsstillende.

Andre driftsindtægter, der blandt andet består af indtægter fra operationel leasing og supportydelser til andre pengeinstitutter, blev på 38 mio. kr. mod 50 mio. kr. i 2014. Resultatet af kapitalandele i associerede virksomheder, som efter frasalget af Nørresundby Bank primært vedrører Valueinvest Asset Management, blev på 28 mio. kr. mod 110 mio. kr. i 2014.

KONCERNBERETNING

OMKOSTNINGER

Koncernens samlede omkostninger blev på 1.843 mio. kr., hvilket er 79 mio. kr. eller 4 pct. lavere end i 2014. Korrigeret for engangsomkostninger relateret til skift af datacentral (23 mio. kr. i 2015 mod 139 mio. kr. i 2014) er der tale om en stigning på 37 mio. kr. eller 2 pct.

Ud af de samlede omkostninger kan 1.098 mio. kr. henføres til løn. De realiserede lønomkostninger er 45 mio. kr. eller 4 pct. højere end i 2014, hvilket kan forklares med overtagne medarbejdere fra FIH Erhvervsbank, nyansættelser bl.a. relateret til øgede leasing-aktiviteter og it-konvertering, almindelig overenskomstmæssig lønstigning samt fratrædelsesgodtgørelse til et direktionsmedlem. Koncernen beskæftiger ultimo året 1.538 medarbejdere (omregnet til fuld tid), hvilket er 31 flere end ultimo 2014.

De øvrige driftsomkostninger realiseres på 679 mio. kr., hvilket er 119 mio. kr. eller 15 pct. lavere end sidste års niveau. Korrigeret for engangsomkostninger relateret til skift af datacentral var driftsomkostningerne på niveau med 2014.

Ud af de afholdte driftsomkostninger kan 8,5 mio. kr. henføres til engangsomkostninger i forbindelse med salget af aktier i Nørresundby Bank og 19 mio. kr. til engangsomkostninger i forbindelse med forberedelserne til den planlagte IT-konvertering fra SDC til BEC i 2016. Endelig er der i de ordinære driftsomkostninger indeholdt bidraget til den nye Afviklingsformue – en omkostning, der fremover vil være indeholdt i basisomkostningerne.

De realiserede basisindtægter og omkostninger svarer til en Cost/Income Ratio på 0,55 (2014: 0,60). Korrigeret for frasalget af Nørresundby Bank i 2015 og frasalget af Nets i 2014 er der tale om en udvikling fra 0,64 til 0,59.

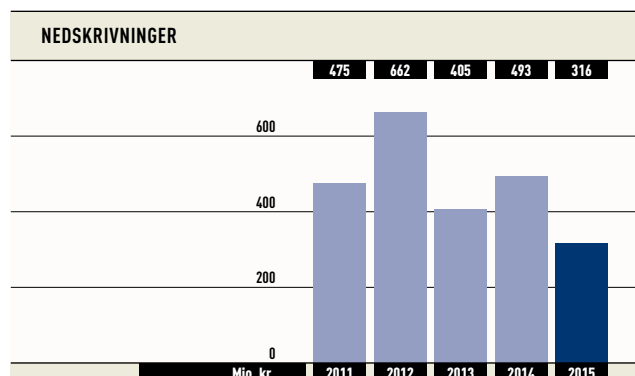
BASISINDTJENING FØR NEDSKRIVNINGER

Koncernens basisindtjening før nedskrivninger realiseres herefter på 1.488 mio. kr. mod 1.280 mio. kr. i 2014.

Det realiserede skal ses i forhold til en oprindelig forventning om en basisindtjening før nedskrivninger for hele 2015 "på niveau med 2014, når der korrigeres for ekstraordinære forhold i 2014 (salg af Nets og skift af datacentral)". I forbindelse med afhændelsen af Nørresundby Bank blev forventningen præciseret til "i niveauet 1,4 mia. kr." og efter 1. kvartals regnskab opjusteret til "i niveauet 1,5 mia. kr."

NEDSKRIVNINGER PÅ UDLÅN

Den samlede driftspåvirkning fra nedskrivninger på udlån mv. blev i 2015 på 316 mio. kr., svarende til 0,64 pct. af de samlede udlån og garantier. De realiserede nedskrivninger er 177 mio. kr. eller 36 pct. lavere end i 2014.

Af den samlede driftspåvirkning på 316 mio. kr. kan 310 mio. kr. eller 98 pct. henføres til landbrugskunder. Fordelt på segmenter kan 43 mio. kr. henføres til privatkunder svarende til en nedskrivningsprocent på 0,2 p.a. -37 mio. kr. kan henføres til erhvervskunder ekskl. landbrug svarende til en nedskrivningsprocent på -0,1 p.a. De 310 mio. kr. i driftspåvirkning på landbrug svarer til en nedskrivningsprocent på denne kundegruppe på 9,0 p.a.

KONCERNENS UDLÅN OG GARANTIER BRANCHEOPDELT

Branche Pct.	Udlån og garantier		Nedskrivningskonto og underkurs på overtagne engagementer
	31.12.14	31.12.15	31.12.15
Landbrug, jagt og skovbrug	8,0	7,0	41,9
Fiskeri	0,3	0,2	0,1
Industri og råstofudvinding	5,7	5,1	2,9
Energiforsyning	3,8	4,0	0,7
Bygge og anlæg	3,3	3,1	3,0
Handel	8,0	7,1	4,6
Transport, hoteller og restauranter	3,6	3,1	2,3
Information og kommunikation	0,2	0,2	0,0
Finansiering og forsikring	5,8	13,4	3,1
Fast ejendom	11,4	11,3	16,2
Øvrige erhverv	6,1	5,1	3,7
Erhverv i alt	56,2	59,6	78,5
Offentlige myndigheder	1,9	0,5	0,0
Privatkunder	41,9	39,9	21,5
I alt	100,0	100,0	100,0

Ultimo 2015 var den akkumulerede nedskrivningsprocent på koncernens landbrugsengagementer på 24,1. På udlånet til mælkeproducenter var der nedskrevet 33,3 pct. og på udlånet til svineproducenter 39,8 pct. På trods af dette må det forventes, at der også i de kommende kvartaler vil være betydelige nedskrivninger på landbrug. Dette skyldes de meget lave priser på svinekød og mælk, der betyder at en væsentlig del af bankens landbrugskunder aktuelt har negativ konsolidering og cash flow – en situation, der ikke forventes at bedre sig før i 2017.

Nedenstående figur viser Spar Nords eksponering mod landbrugs-kunderne og nedskrivningerne relateret til produktionsgrene.

LANDBRUGSEKSPONERING FORDELT PÅ PRODUKTIONSGRENE 2015			
Mio. kr.	Udlån og garantier	Heraf værdi- forringet	Andel værdi- forringet
Kvæg	1.136,9	685,9	60,3
Svin	900,9	601,5	66,8
Planteavl	531,0	119,3	22,5
Mink	92,2	24,9	27,0
Leasing	278,3	11,1	4,0
Andet	512,0	39,3	7,7
I alt	3.451,3	1.482,0	42,9

LANDBRUGSEKSPONERING FORDELT PÅ PRODUKTIONSGRENE 2015				
Mio. kr. / Pct.	Ned- skrivnings- saldo	Årets ned- skrivning	Nedskrivnings- procent af eksponering	Procent af værdi- forringet
Kvæg	379,0	139,9	33,3	55,3
Svin	358,9	131,5	39,8	59,7
Planteavl	58,2	38,9	11,0	48,8
Mink	8,5	5,0	9,2	34,1
Leasing	5,3	-4,1	1,9	47,7
Andet	22,7	-0,8	4,4	57,8
I alt	832,6	310,4	24,1	56,2

Koncernens samlede nedskrivningssaldo udgør ved årets udgang 1.987 mio. kr., hvilket er 151 mio. kr. lavere end ultimo 2014. Koncernens udlån med rentestop udgør 514 mio. kr., og cover ratio kan dermed opgøres til 3,9.

BIDRAG TIL SEKTORLØSNINGER

På regnskabsposten Bidrag til sektorløsninger, som omfatter Spar Nords indbetaling til Garantifonden for indskydere og investorer, blev der i 2015 i alt udgiftsført 99 mio. kr. (2014: 102 mio. kr.). Denne regnskabspost udgår fra og med 2016, hvor udgifterne til den nye Afviklingsformue vil være at finde under basisindtjeningen.

RESULTAT

Årets resultat før skat blev på 1.074 mio. kr. mod 705 mio. kr. i 2014. Koncernens effektive skatteprocent i 2015 var på 16, og resultatet efter skat kan således opgøres til 897 mio. kr. Den lave skatteprocent kan bl.a. henføres til, at kursgevinsten på salget af aktier i Nørresundby Bank er skattefri.

4. KVARTAL 2015

4. kvartals resultat før skat blev på 145 mio. kr., hvilket skal ses i forhold til 188 mio. kr. i 3. kvartal 2015 og -56 mio. kr. i 4. kvartal sidste år.

Kvartalets nettorenteindtægter blev på 416 mio. kr., hvilket er på niveau med kvartalet før men 13 pct. lavere end i 4. kvartal 2014. Faldet i forhold til forrige kvartal kan henføres til faldende udlån, pres på rentemarginalen samt lavere renteindtægter fra bankens obligationsbeholdning.

Nettogebyrindtægterne blev realiseret på 239 mio. kr., hvilket er 8 pct. højere end kvartalet før og på niveau med 4. kvartal 2014. Den positive udvikling kan bl.a. forklares med den generelle volumen-vækst på områder som realkreditformidling og formuepleje.

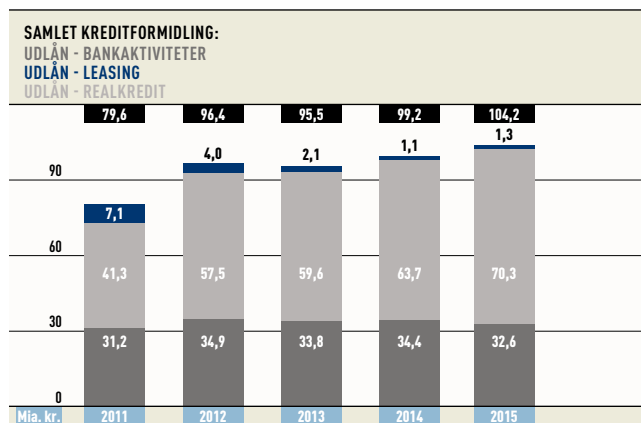
Kvartalets omkostninger blev realiseret på 469 mio. kr. mod 610 mio. kr. i 4. kvartal 2014. Korrigeret for engangsomkostninger relateret til skift af datacentral er der tale om et fald på 11 mio. kr. eller 2 pct.

Nedskrivninger på udlån blev på 76 mio. kr., hvilket er på niveau med det foregående kvartal og 129 mio. kr. lavere end 4. kvartal sidste år, hvor der i 4. kvartal blev foretaget en porteføljenedskrivning på landbrugskunder på 100 mio. kr. Udviklingen afspejler, at der er meget lave tab på både privat- og erhvervskunder, men at landbrugskunderne fortsat har betydelige udfordringer.

FORRETNINGSOMFANG

Koncernens samlede forretningsomfang (indlån, udlån og garantier, formidlede realkreditlån samt kundernes værdipapirdepoter) var ultimo 2015 på 210,7 mia. kr., hvilket er 8 pct. højere end ultimo 2014.

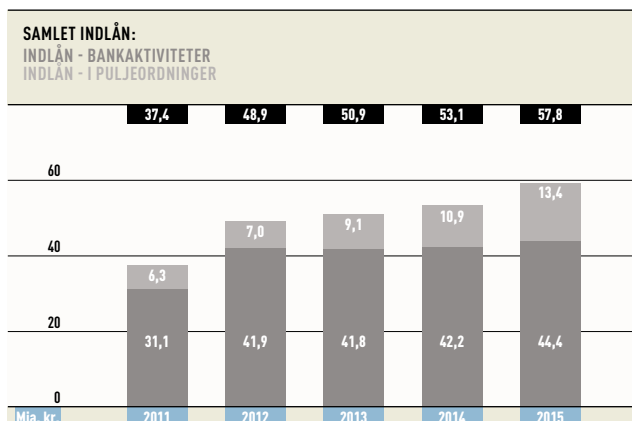
Sammenlignet med ultimo 2014 var bankudlånet 1,7 mia. kr. eller 5 pct. lavere på 32,6 mia. kr. Faldet kan henføres til en forventet reduktion i udlån til offentlige kunder (0,7 mia. kr.), en større end forventet afvikling på portefølje overtaget fra FIH Erhvervsbank (0,7 mia. kr.) samt en reduktion i den afviklingsportefølje der opstod i forbindelse med fusionen med Sparbank (0,3 mia. kr.) Udlånet til privatkunder faldt i årets løb med 1 pct.

Leasingudlånet var ultimo 2015 på 1,3 mia. kr., hvilket er 11 pct. højere end ultimo 2014. Dermed begynder det nu at blive synligt i volumen, at leasing igen er et fokusområde for Spar Nord.

Volumen af formidlede realkreditlån er vokset i løbet af 2015 med 6,6 mia. kr. eller 10 pct. til 70,3 mia. kr. Totalt udgør formidlingen af realkreditlån til private kunder (Totalkredit) 59,3 mia. kr. og erhvervskunder (DLR Kredit) 11,0 mia. kr. ultimo 2015.

Den samlede kreditformidling til privatkunder (bankudlån + realkreditudlån) steg således med 7 pct., mens kreditformidlingen til erhvervskunder (bank-, leasingudlån + realkreditudlån) steg med 2 pct.

Indlån, bankaktiviteter steg med ca. 2,2 mia. kr. eller 5 pct. i forhold til ultimo 2014, og var ultimo 2015 på 44,4 mia. kr. Samtidig voksede kundernes indestående i puljeordninger med 2,5 mia. kr. eller 23 pct. og kundernes depotværdier med 6,1 mia. kr. eller 18 pct.

KAPITAL

På kapitalsiden er det Spar Nords målsætning at have en egentlig kernekapitalprocent (CET1) på 12,0, en samlet kapitalprocent på 15,5 og en overdækning i forhold til de til enhver tid gældende lovkrav på mindst 1 procentpoint.

Ultimo 2015 var den egentlige kernekapitalprocent på 14,4 (ultimo 2014: 13,0).

Kapitalprocenten var på 17,0 (ultimo 2014: 15,0), hvilket skal ses i forhold til, at Spar Nord har opgjort det individuelle solvensbehov til 9,5 pct. Den kapitalmæssige overdækning var således på 7,5 procentpoint eller 3,5 mia. kr.

Spar Nords kapitalfremskrivninger viser, at banken gennem de kommende års indfasning af CRD IV konstant vil være komfortabelt over de strategiske kapitalmålsætninger, og at bankens egentlige kernekapitalprocent ultimo 2015 ville have været på 13,9 i fuldt indfasnet CRD IV.

LIKVIDITET

Strategisk likviditet defineres i Spar Nord som forskellen mellem bank- og leasingudlånet og langsigtet funding (bankindlån, seniorlån, udstedte obligationer, efterstillede kapitalindskud samt egenkapital). Efterstillede kapitalindskud, seniorlån og udstedte obligationer, som har forfald inden for 12 måneder, medregnes ikke til bankens strategiske likviditet.

STRATEGISK LIKVIDITET *)

Mia. kr.	Ultimo 2015	Ultimo 2014	Ultimo 2013	Ultimo 2012	Ultimo 2011
Indlån, bankaktiviteter	44,4	42,2	41,8	41,9	31,1
Seniorlån/obligationsudstedelser	0,0	0,1	3,4	9,6	10,2
Egenkapital og efterst. kap.indskud	9,0	8,8	9,5	8,5	6,9
Likviditetsfremskaffelse	53,4	51,1	54,7	60,0	48,2
Udlån, bankaktiviteter	32,6	34,4	33,8	34,9	31,2
Udlån, leasingaktiviteter	1,3	1,1	2,1	4,0	7,1
Forfald, senior, udstedte obl. og efterstillede kapitalindskud <1 år	0,0	0,6	1,5	6,3	6,0
Strategisk likviditet i alt	19,5	15,0	17,3	14,8	3,9
*) Se note 57.					

Ved udgangen af 2015 er Spar Nords strategiske likviditet opgjort til 19,5 mia. kr., hvilket er 4,5 mia. kr. højere end ultimo 2014. Stigningen kan henføres til faldende bankudlån kombineret med stigende indlån.

Spar Nord har ultimo 2015 opgjort LCR-nøgletallet til 145 pct.

FRASALG AF AKTIEPOST I NØRRESUNDBY BANK

Efter et længere forløb, hvor Spar Nord undervejs havde givet et købstilbud på de aktier i Nørresundby Bank, som Spar Nord ikke allerede ejede, valgte Spar Nord i februar 2015 at acceptere et købstilbud på Nørresundby Bank fremsat af Nordjyske Bank og efterfølgende afhænde de aktier i den fusionerede Nordjyske Bank, som var en del af betalingen.

Samlet betød transaktionen og betalingen på 335 kr. og 1 aktie i Nordjyske Bank for hver af Spar Nords aktier i Nørresundby Bank, at Spar Nord i 1. kvartal 2015 kunne indtægtsføre 226 mio. kr. Samlet set indebærer frasalget en kapitalmæssig lettelse, som baseret på fuldt indfaset CRD IV i alt vil andrage ca. 750 mio. kr.

I forhold til den fremtidige indtjening betyder afhændelsen i sagens natur, at Spar Nord ikke længere vil kunne indtægtsføre sin forholdsommæssige andel af Nørresundby Banks indtjening.

FORBEREDELSE TIL SKIFT AF DATACENTRAL

Spar Nord indgik i oktober 2014 en aftale med datacentralen BEC om fremtidigt samarbejde på IT-området. Overgangen fra Spar Nords nuværende platform på SDC til den nye BEC-platform forventes fortsat gennemført i maj 2016, og forberedelserne forløber planmæssigt.

De samlede konverteringsomkostninger forventes fortsat at andrage 40 mio. kr., hvoraf 23 mio. kr. er afholdt i 2015 og 17 mio. kr. afholdes i 2016. De årlige besparelser for Spar Nord affødt af konverteringen forventes at være i niveauet 35 mio. kr. i 2016 og i niveauet 55 mio. kr. i årene herefter.

De praktiske forberedelser betyder, at Spar Nord hverken i forhold til afdelingsstruktur eller i forhold til administrative processer vil kunne lancere større strategiske tiltag, før konverteringen til den nye platform er gennemført. Når dette er sket, er det bankens forventning, at de nye systemer vil bane vejen for en række procesforbedringer og dermed bidrage til en højere effektivitet.

LANCERING AF NYT FORDELSPROGRAM

Spar Nord lancerede i oktober 2015 et nyt fordelsprogram, Stjerne PLUS, som fremover vil være et vigtigt omdrejningspunkt i dialogen med bankens privatkunder. Programmet ansporer kunderne til at samle flere af deres forretninger i Spar Nord, og belønner øget forretningsomfang (defineret som samling af 3 eller flere kerneprodukter) med lavere priser og en række gratis ydelser på bl.a. kort- og forsikringsområdet.

Siden lanceringen har ca. 8.000 husstande valgt at blive en del af Stjerne PLUS.

UDBYTTE

Siden august 2015 har det været Spar Nords politik at udlodde mindst 2/3 af årets nettoresultat i udbytte, såfremt der ikke kan findes værdiskabende investeringsmuligheder og under forudsætning af at bankens målsætninger om en egentlig kernekapitalprocent på 12,0 og en kapitalprocent på 15,5 er indfriet.

På baggrund af årsresultatet og på baggrund af vores stærke kapitalposition indstiller bestyrelsen, at der udbetales et kontant udbytte på 3 kr. pr. aktie.

De 3 kr. skal ses i sammenhæng med, at der allerede er udbetalt 2 kr. pr. aktie i ekstraordinært udbytte. Dermed bliver det samlede kontante udbytte på 5 kr. pr. aktie, svarende til 628 mio. kr. i alt eller 70 pct. af årets nettoresultat.

I tillæg til det kontante udbytte iværksættes et aktietilbagekøbsprogram på 150 mio. kr. med forventet gennemførelse i perioden fra medio februar til ultimo 2016, således at der samlet udloddes ca. 87 pct. af årets nettoresultat

FORVENTNINGER TIL 2016

Spar Nords overordnede forventning er, at 2016 lige som 2015 vil være præget af forsigtig fremgang i økonomien.

Denne fremgang forventes i Spar Nord at materialisere sig i en beskeden men positiv udlånsvækst, som dog på grund af det lave renteniveau og den hårde konkurrence på markedet ikke vil slå igennem i form af stigende nettorenteindtægter.

På gebyrsiden vil det spille negativt ind, at der næppe kan forventes en refinansieringsaktivitet på niveau med 2015. Til gengæld betyder den vækst i forretningsvolumen og markedsandel på bl.a. realkreditformidling og kapitalforvaltning, som Spar Nord generelt har oplevet, at gebyrindtjeningen forventes fastholdt på et tilfredsstillende niveau.

Løn- og personaleomkostningerne vil stige svagt som følge af overenskomstmæssige lønstigninger og den fortsat stigende lønsums-afgift, hvilket opvejes af at driftsomkostningerne vil være positivt påvirket af, at de faste it-udgifter reduceres efter skift af datacentral i maj.

På den baggrund forventes basisindtjeningen før nedskrivninger at blive i niveauet 1,1 mia. kr.

For så vidt angår nedskrivninger på udlån forventes tendensen fra 2015 at fortsætte. Kreditboniteten på alle andre områder end landbrug forventes således at udvikle sig tilfredsstillende, mens der på landbrugsområdet stadig vil være udfordringer relateret til lave afregningspriser og høj gæld. Tilsammen forventes disse modsatrettede forhold at udmønte sig i nedskrivninger på udlån på niveau med 2015.

Uden for basisindtjeningen er det værd at bemærke, at der fra og med 2016 ikke længere skal indbetales til Garantifonden for indskydere og investorer, hvilket for Spar Nord indebærer en besparelse på ca. 100 mio. kr.

På den strategiske side vil 2016 i Spar Nord være præget dels af skift af datacentral og it-plattform, dels af arbejdet med en ny strategiplan.

I de første måneder af året vil der således blive investeret betydelige ressourcer i at forberede og gennemføre skiftet fra SDC til BEC i maj. Herefter vil fokus blive rettet mod færdiggørelse og implementering af en ny strategiplan og nye målsætninger for de kommende år.

DE VÆSENTLIGSTE RISIKOTYPER

KREDITRISIKO

Risikoen for tab som følge af, at modparter helt eller delvist misligholder deres betalingsforpligtelser. Styres med udgangspunkt i bankens kreditpolitik, som bl.a. skal sikre et afbalanceret forhold mellem indtjening og risiko, samt at risikotagning altid er forudkalkuleret.

MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko er en samlet betegnelse for risikoen for tab på grund af ændringer i kurser eller priser på finansielle instrumenter. Markedsrisiko styres med udgangspunkt i et instruktshierarki med tre niveauer, som omfatter bestyrelsen, direktionen og forretningsenhederne.

OPERATIONEL RISIKO

Risikoen for direkte eller indirekte tab som følge af utilstrækkelige eller fejlslagne interne processer, menneskelige fejl, systemfejl eller tab som følge af eksterne hændelser. Styres på tværs af koncernen gennem et omfattende system af forretningsgange og kontrolforanstaltninger.

LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risikoen for, at koncernens finansieringsomkostninger stiger uforholdsmæssigt, og at koncernen på grund af mangel på tilstrækkelig likviditet afskæres fra at indgå i nye forretninger. Med udgangspunkt i de af bestyrelsen fastsatte overordnede politikker og strategiske målsætninger for koncernens likviditetsrisiko har bestyrelsen udstedt operationelle rammer til direktionen.

Risikotagning er et helt centralt element i bankdrift, og risikostyring er et centralt fokusområde i hele Spar Nord. De forskellige risikotyper, som banken påtager sig, og de tiltag, der gøres for at styre og monitorere, samt udviklingen i de forskellige risici beskrives i Spar Nords risikorapport, som kan læses på www.sparnord.dk/risikorapport. I dette afsnit gennemgås risikoområdet i hovedtræk.

RISIKOAPPETIT

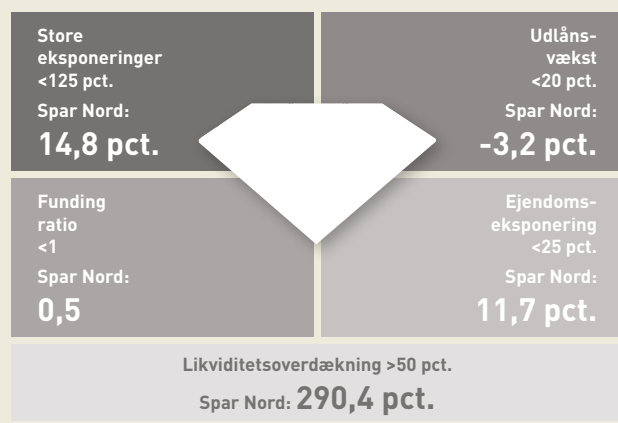
De risici, Spar Nord påtager sig, og risikoappetitten på de enkelte risikotyper udspringer af bankens overordnede strategiske målsætninger. Som supplement hertil er der fastsat specifikke risikopolitikker, som fastlægger de overordnede retningslinjer for håndtering og styring af bankens risici. Alle politikker ajourføres mindst en gang årligt.

Målet er, at der sikres en klar sammenhæng fra bankens vision og strategi til risikoprofil og daglig risikotagning, og at banken til et hvert tidspunkt har en risikoprofil, der står i et hensigtsmæssigt forhold til kapitalgrundlaget.

Kernen i Spar Nords forretning er at drive bank for almindelige privat- og erhvervskunder. Spar Nord tilstræber en middel til lav risikoappetit, hvilket bl.a. afspejler sig i bankens kreditpolitik og dispositioner på handelsområdet.

TILSYNSDIAMANTEN

Banken er ved udgangen af 2015 komfortabelt inden for samtlige grænseværdier i Tilsynsdiamanten.

I relation til Finanstilsynets varslede nye opgørelsesmetode for målepunktet "store eksponeringer", hvor pejlemærket for de 20 største eksponeringer er fastsat til 175 pct. af den egentlige kernekapital, kan det oplyses, at bankens største engagementer ultimo september udgør 62,7 pct.

RISIKOSTYRING OG KONTROLSYSTEMER

Risikostyring er et vigtigt fokusområde for såvel Spar Nords bestyrelse, direktion, som den enkelte medarbejder. Spar Nord har en tostrengt ledelsesstruktur, hvor bestyrelsen har formuleret et sæt af skriftlige retningslinjer til direktionen, der klart specificerer ansvars- og dispositionsmuligheder for hvert ledelsesniveau.

Bestyrelsen fastsætter de overordnede politikker, mens direktionen er ansvarlig for den daglige ledelse. Ledelsesstrukturen afspejler lovkravene for børsnoterede danske selskaber samt Lov om finansiel virksomhed.

Risikostyring vedr. de væsentligste risici, herunder risici der går på tværs af organisationen, er et jævnt tilbagevendende punkt på bestyrelsens dagsorden, og Spar Nord har implementeret en række procedurer og systemer, der har til formål at sikre, at risici identificeres og håndteres hensigtsmæssigt og i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Risikostyring og kontrolsystemer i forbindelse med regnskabsaflæggelse

Det overordnede ansvar for Spar Nords risikostyring og kontrol i forbindelse med regnskabsaflæggelsen er forankret i bestyrelsen og direktionen. Bestyrelsen og direktionen er sammensat således, at relevante kompetencer vedrørende interne kontroller og risikostyring i relation til regnskabsaflæggelsesprocessen er til stede.

Bestyrelsen godkender de overordnede politikker, procedurer og kontroller, herunder en detaljeret årsplan for såvel intern revision, compliance som den risikoansvarlige. Der foreligger politikker, manualer og procedurer inden for væsentlige områder i forbindelse med regnskabsaflæggelsen, herunder forretningsgang for regnskabsaflæggelsen, en forretningsgang for økonomifunktionen og andre centrale funktioner samt en IT-sikkerhedspolitik.

Bestyrelsen forholder sig årligt til organisation, fokusområder og ressourceanvendelse på området, lige som bestyrelsen hvert år forholder sig til en vurdering af risikoen for besvigelser i alle forretningsområder.

Risikostyringsorganisation

Bestyrelsen skal sikre, at Spar Nord har den rette organisation, samt at der etableres risikopolitikker og grænser for alle væsentlige risikotyper. Derudover skal alle større kreditfaciliteter forelægges bestyrelsen til godkendelse. Bestyrelsen træffer også afgørelse om generelle principper for håndtering og overvågning af risici. Der rapporteres regelmæssigt til bestyrelsen med henblik på at give bestyrelsen mulighed for at kontrollere, om de samlede risikopolitikker og de fastsatte grænser bliver overholdt.

RISIKOSTYRING - DE VÆSENTLIGSTE RISICI

Risikotype	Strategisk perspektiv	Risikoappetit	Organisation og ansvar	Systemer og processer
Kreditrisiko på privat- og erhvervskunder	Bankens målgruppe er privatkunder og små og mellemstore virksomheder. Det er Spar Nords strategiske mål at skabe markant vækst i kundeantal og gennemsnitlig forretningsvolumen. Det er af afgørende betydning for koncernen, at indfrielsen af disse mål ikke sker på bekostning af kreditkvaliteten.	Bankens kreditpolitik har bl.a. som mål at sikre et afbalanceret forhold mellem indtjening og risiko, samt at risikotagning altid er forudkalkuleret. Det er Spar Nords indstilling, at al kreditgivning skal være baseret på indsigt i kundernes økonomiske forhold, og at kreditværdighed er et væsentligt parameter i alle kundeforhold. Spar Nord indgår almindelige kundeengagementer på op til 500 mio. kr. og blancoengagementer på op til 175 mio. kr. Engagementer med samhandelspartnere i den finansielle sektor samt repo- og reverseforretninger er ikke omfattet af disse grænser.	Den daglige styring af kreditrisiko varetages af kundefaciliteterne i samarbejde med de lokale direktører. Decentrale bevillingsretter er på op til 10 mio. kr. og afhænger af kompetencer og behov. Engagementer, der størrelsesmæssigt overstiger de decentrale bevillingsretter overgår til behandling i Kreditkontoret eller kreditkomiteen, og alle engagementer over 60 mio. kr. samt nye engagementer over 30 mio. kr. skal bevilges af bestyrelsen.	Den overordnede overvågning af koncernens kreditrisiko varetages af Bonitetsfunktionen, som overvåger udviklingen i alle engagementers kreditbonitet og gennemfører en systematisk bonitetskontrol af hele engagementsporteføljen. Kreditrating er indført i hele banken og anvendes i den decentrale kreditgivning, således at der kan bevilges større udvidelser til de bedste risikogrupper end til de dårligste. Systemerne anvendes desuden i overtræksstyring og prissætning.
Kreditrisiko på finansielle modparter	Som et led i handel med og beholdninger af værdipapirer, valuta og afledte finansielle instrumenter samt betalingsformidling mv. opstår der kreditrisiko mod finansielle modparter.	Spar Nords ledelse bevilger lines på kreditrisiko mod finansielle modparter under hensyntagen til den enkelte samhandelspartners risikoprofil, rating, størrelse og soliditet. Risici og lines på finansielle instrumenter følges konstant.	Risiko- og afviklingslines til finansielle modparter bevilges ud fra et instruktionshieraki i tre niveauer, bestående af bestyrelsen, kreditkomiteen og direktøren for Handels- og Udlandsområdet, hvor bevillingsretten er tilpasset de enkelte niveauer.	Opfølgningen på lines bliver foretaget af bankens Økonomiafdeling, hvilket sikrer funktionsadskillelsen. Alle lines bliver vurderet minimum årligt, bl.a. med udgangspunkt i den finansielle modparts årsregnskab eller med udgangspunkt i modpartens rating.

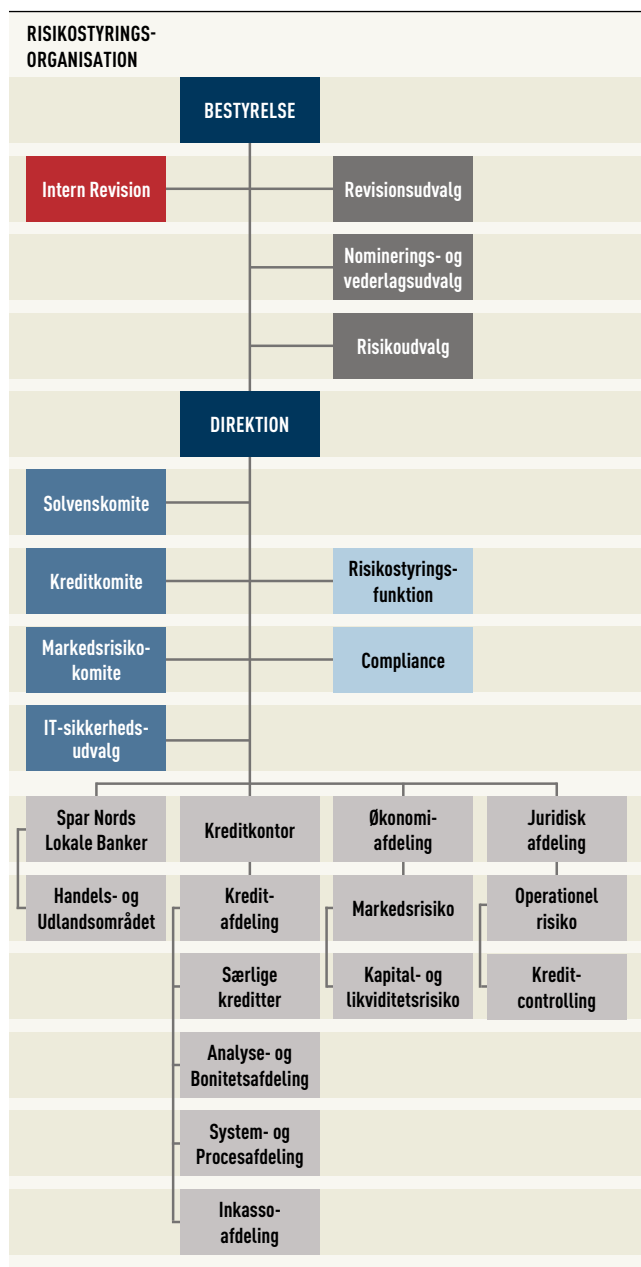
RISIKOSTYRING - DE VÆSENTLIGSTE RISICI (fortsat)

Risikotype	Strategisk perspektiv	Risikoappetit	Organisation og ansvar	Systemer og processer
Markedsrisiko	Som et led i handel med og beholdninger af værdipapirer, valuta og afledte finansielle instrumenter opstår der markedsrisiko. Indgåelse af markedsrisiko er en del af bankens aktiviteter med stor betydning for den samlede indtjening.	Bankens primære markedsrisiko i form af renterisiko i handelsbeholdningen er knyttet til bankens beholdning af obligationer, som er relateret til bankens likviditetsstyring. Banken har ligeledes en renterisiko knyttet til bankens fastforrentede positioner, der er udenfor handelsbeholdningen. For aktier i handelsbeholdningen har banken en lav risiko. Banken har gennem ejerskab af en række selskaber i den finansielle sektor en større beholdning af aktier uden for handelsbeholdningen. For de øvrige typer af markedsrisici er risikoen begrænset.	Spar Nords bestyrelse fastlægger de overordnede politikker, rammer og principper. Middle Office-funktionen i Økonomiafdelingen har ansvaret for at overvåge og kontrollere, at bankens markedsrisiko ligger inden for de udstukne rammer.	Til styring af markedsrisici er der indført et instruktionshierarki med tre niveauer. På første niveau definerer bestyrelsen rammerne for Spar Nord koncernen til bankens direktion. På næste niveau videregiver direktionen til koncernens øvrige enheder, hvoraf Handels- og Udlandsområdet er markant største enhed. På tredje og sidste niveau tildeles direktørerne i Handels- og Udlandsområdet de rammer, som de kan disponere indenfor.
Operationel risiko	Operationelle risici er primært af intern karakter. Derfor fokuserer Spar Nord på at have et tilfredsstillende kontrolmiljø for bankens aktiviteter. Styringen af den operationelle risiko tilstræbes ensrettet med resultatstyringen, og dermed til at understøtte bankens beslutninger.	Det er bankens politik, at der skabes en balance mellem omfanget af de operationelle risici og omkostningsreduktion. Der fokuseres på at dæmpe risikoen ved at koordinere de risikoenedsættende aktiviteter mellem det lokale og centrale ansvar. Gennem fokus på øget rapportering skabes et grundlag for, at de enkelte risici er synlige, således de efterfølgende kan håndteres. I koncernen registreres og kategoriseres tabsgivende hændelser over 10.000 kr.	Forretningsgange og procedurer i kritiske områder gennemgås løbende af revisionen og compliance med henblik på vurdering af risici og anbefalinger til begrænsning af den enkelte risiko. Spar Nord udvikler løbende it-systemer, forretningsgange og procedurer. Ansvaret for risikostyringen i denne forbindelse ligger hos de ansvarlige enheder. Projekter skal udarbejde en risikovurdering med risici, mulige konsekvenser og tiltag til at begrænse disse risici. Spar Nords sikkerhedspolitik, herunder it-sikkerhedspolitik revideres årligt og godkendes af bestyrelsen.	Spar Nord har beredskabsplaner til håndtering af de kritiske områder, eksempelvis på kapital- og likviditetsområdet. Banken har ligeledes beredskabsplaner til håndtering af en situation med længerevarende it-nedbrud. Dette arbejde organiseres i praksis ved hjælp af retningslinjer, forretningsgange og procedurer, som dækker de forskellige områder af bankens aktiviteter. Der foregår løbende registrering af identificerede risici med rapportering til direktion og bestyrelse.
Likviditetsrisiko	Det er en del af Spar Nords målsætninger på likviditetsområdet at understøtte Spar Nords strategiske mål om at skabe vækst i kundental og gennemsnitlig forretningsvolumen.	Bankens likviditetsbuffer tilpasses løbende til det aktuelle marked. Bestyrelsen har fastlagt et mål for koncernens likviditetsberedskab ekskl. aktiver i puljeordninger, hvilket omregnet svarer til 50 pct. likviditetsoverdækning i henhold til minimumskravet i Lov om finansiel virksomhed §152. Herudover har bestyrelsen fastsat et minimumsmål på LCR på 100 pct.	Likviditetsstyringen er opdelt i hhv. kortsigtet og langsigtet likviditetsstyring. Styringen af den kortsigtede likviditet er placeret i bankens Handelsområde. Styringen af den langsigtede likviditet er placeret i bankens Økonomiafdeling.	Styringen af bankens samlede likviditet udgøres af en række styringsmekanismer. For den kortsigtede likviditet anvendes et fast mål for den daglige likviditetsbuffer kombineret med stresstest. Den langsigtede likviditet styres gennem fokus på den strategiske likviditet, og ligeledes anvendelse af likviditetsfremskrivninger.

Bestyrelsen har nedsat et risikoudvalg, som har til opgave at overvåge bankens risikostyring samt forberede bestyrelsens behandling af emner relateret hertil. Herudover har bestyrelsen nedsat et revisionsudvalg, som har til opgave at overvåge og kontrollere regnskabs- og revisionsmæssige forhold samt forberede bestyrelsens behandling af regnskabs- og revisionsrelaterede emner.

Koncernens interne revisionsafdeling refererer til bestyrelsen og rapporterer til bestyrelsen og direktionen. Intern revisions arbejde tager udgangspunkt i den af bestyrelsen godkendte årsplan og omfatter bl.a. stikprøvevis revision af forretningsgange og interne kontroller på væsentlige og risikofyldte områder, herunder i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

Den uafhængige revisor vælges på den ordinære generalforsamling for ét år ad gangen. Revisionens fokus drøftes årligt i bestyrelsen efter indstilling fra revisionsudvalget.

Direktionen er ansvarlig for den daglige ledelse af banken. Dette indebærer bl.a., at direktionen opstiller specifikke instrukser for koncernens risici og koncernens praksis vedrørende risikostyring. Direktionen rapporterer regelmæssigt til bestyrelsen om bankens risikoeksponering.

Direktionen har nedsat en række udvalg og komiteer, som på specifikke områder bidrager til koncernens risikostyring, og som forbereder sager og temaer til behandling i direktionen og bestyrelsen.

Kreditkomite

Kreditsager, der ligger ud over Kreditkontorets bevillingsgrænser eller er af principiel karakter, behandles i Kreditkomiteen, som består af kreditdirektøren samt et medlem fra direktionen. Ofte vil sager, der har været behandlet i kreditkomiteen, blive forberedt til senere behandling i bestyrelsen.

Markedsrisikokomite

Markedsrisikokomiteen består af repræsentanter fra direktionen, Økonomiafdelingen samt Handels- og Udlandsområdet. Komiteen mødes kvartalsvis og gennemgår udviklingen i bankens positioner og risici samt likviditetssituationen sammen med forventningerne til markedsudviklingen og fremtidige planer. Endvidere modtager komiteen input fra et mere operationelt kapitalmarkedsudvalg, bl.a. om hvilke forhold, der bør drøftes principielt.

Solvenskomite

Solvenskomiteen består af medlemmer fra direktionen, Kreditkontoret og Økonomiafdelingen. Komiteen har til formål at formulere målsætninger og principper for opgørelsen af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og det individuelle solvensbehov. Solvenskomiteen indstiller det individuelle solvensbehov til godkendelse i bestyrelsen.

Risikostyringsfunktion

Der er etableret en risikostyringsfunktion, og udpeget en overordnet leder med specifikt ansvar for risikostyringsfunktionen til risikoansvarlig. Risikostyringsfunktionens ansvarsområde omfatter koncernens risikobehæftede aktiviteter på tværs af risikoområder og organisatoriske enheder samt risici hidrørende fra outsourcede funktioner. Funktionen er ansvarlig for, at risikostyringen i koncernen sker på betryggende vis, herunder at der skabes et overblik over koncernens risici og det samlede risikobillede. Den risikoansvarlige refererer til direktionen og rapporterer til bestyrelsen, og bistår bestyrelsens risikoudvalg i dets arbejde. Risikostyringsfunktionens arbejde tager udgangspunkt i den af bestyrelsen godkendte årsplan.

Compliance

Compliancefunktionen har ansvar for at overvåge overholdelsen af finansiell lovgivning, branchestandarder og koncernens interne retningslinjer på alle områder. Funktionen referer til direktionen, rapporterer til bestyrelsen og bemandes med complianceansvarlige samt repræsentanter fra et udsnit af koncernens forretningsområder, som beskæftiger sig med decentrale complianceopgaver. Compliancefunktionens arbejde tager udgangspunkt i den af bestyrelsen godkendte årsplan.

BESTYRELSEN

TORBEN FRISTRUP

FORMAND FOR BESTYRELSEN

2004 - formand for bestyrelsen.
2003 - medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S.
1951 - fødselsår.

Formand for nominerings- og vederlagsudvalget samt medlem af risikoudvalget.

Adm. direktør, CUBIC-Modulsystem A/S
Frstrup Holding Aalborg ApS
Regulus ApS

UDDANNELSE

Ingeniør
Lederuddannelse fra IMD

BESTYRELSESFORMAND

CUBIC Norge A/S
CUBIC-Modular System Ltd.
CUBIC Svenska AB
Stanfo A/S

BESTYRELSESMEDLEM

CUBIC-Modulsystem A/S

SÆRLIGE KOMPETENCER

Ledelse af små og mellemstore virksomheder, herunder strategisk udvikling
Industri og håndværk
HR

AKTIEBEHOLDNING

38.300

KJELD JOHANNESSEN

NÆSTFORMAND FOR BESTYRELSEN

2015 - næstformand for bestyrelsen.
2014 - medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S.
1953 - fødselsår.

Medlem af nominerings- og vederlagsudvalget.

Adm. direktør, Danish Crown A/S
Direktør i Leverandørselskabet Danish Crown a.m.b.a.

UDDANNELSE

HD i afsætningsøkonomi

BESTYRELSESFORMAND

DAT-Schaub A/S
KLS Ugglarps, Sverige
Erhvervspolitisk Udvalg
Dansk Industri

BESTYRELSESMEDLEM

Daka Denmark A/S - næstformand
Sokolow S.A., Polen - næstformand
Aktieselskabet Schouw & Co.
Plumrose USA
Tulip Ltd., UK
Tulip Food Company A/S
Medlem af Nationalbankens repræsentantskab

SÆRLIGE KOMPETENCER

Ledelse
Produktion og afsætning
Strategi
Forretningsudvikling
Internationale forretningsforhold
Landbrug og fødevarer

AKTIEBEHOLDNING

30.000

UAFHÆNGIG

PER NIKOLAJ BUKH

BESTYRELSESMEDLEM

2007 - medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S.
1965 - fødselsår.

Formand for revisionsudvalget.

Professor, Aalborg Universitet
Direktør, P. N. Bukh ApS
Value Spread 1 ApS

UDDANNELSE

Cand.oecon
Ph.d.
Bestyrelsesuddannelse fra Bestyrelsesakademiet

BESTYRELSESMEDLEM

Jurist- & Økonomforbundets Forlag A/S
Jurist- & Økonomforbundets Forlagsfond
Padborg Ejendomme ApS

SÆRLIGE KOMPETENCER

Økonomi- og risikostyring
Finansielle markeder
Offentlige virksomheder
Forsyningsvirksomheder

AKTIEBEHOLDNING

27.200

UAFHÆNGIG

KAJ CHRISTIANSEN

BESTYRELSESMEDLEM

2012 - medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S.
1955 - fødselsår.

Formand for risikoudvalget

Direktør for Frederikshavn Maritime Erhvervspark A/S

UDDANNELSE

Statsautoriseret revisor

BESTYRELSESMEDLEM

Dokøen A/S
Frederikshavn Maritime Erhvervspark A/S
Spar Nord Fonden

SÆRLIGE KOMPETENCER

Ejendomme
Markedsføring
Økonomi- og risikostyring

AKTIEBEHOLDNING

7.800

UAFHÆNGIG

BESTYRELSEN

LAILA MORTENSEN

BESTYRELSESMEDLEM

2012 - medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S. 1965 - fødselsår.

Medlem af risikoudvalget.

Administrerende direktør i IndustriPension Holding A/S, Industriens Pensionsforsikring A/S og ordførende direktør i Industriens Pension Service A/S.

UDDANNELSE

Cand. act., lederuddannelse fra IMD (PED)

BESTYRELSESFORMAND

IP Ejendomme 2013 P/S
IP Infrastruktur P/S
IP Komplementar ApS
IP Infrastruktur Komplementar ApS
IP OPP P/S
IP Sankt Petri Komplementar ApS
IP Sankt Petri P/S
IP Næstved Stråleterapi P/S
IP Næstved Stråleterapi Komplementar ApS

BESTYRELSESMEDLEM

IP Alternative Investments Komplementar ApS
IP Finans 1 ApS
DSEB, Forsikring & Pension
Kapitalforeningen Industriens Pension Portfolio - næstformand

SÆRLIGE KOMPETENCER

Erfaring med ledelse af finansiell virksomhed
Risikostyring - herunder operationel risiko
It og it-risiko

AKTIEBEHOLDNING 0

UAFHÆNGIG

OLE SKOV

BESTYRELSESMEDLEM

2000 - medarbejdervalgt medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S. 1959 - fødselsår.

Medlem af revisionsudvalget.

Fællestillidsmand, Spar Nord Bank A/S.

UDDANNELSE

Finansuddannelse
Finansiell videreuddannelse
Merkonom i Regnskab og Finansiering
Bestyrelsesuddannelse for finansielle virksomheder

BESTYRELSESFORMAND

Spar Nord Kreds

BESTYRELSESMEDLEM

Personalefonden i Spar Nord
Finansforbundets hovedbestyrelse

SÆRLIGE KOMPETENCER

HR
Organisation
Finansielle markeder

AKTIEBEHOLDNING

7.054

JANNIE SKOVSEN

BESTYRELSESMEDLEM

2008 - medarbejdervalgt medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S. 1965 - fødselsår.

Tillidsmand, Spar Nord Bank A/S.

UDDANNELSE

Bestyrelsesuddannelse for finansielle virksomheder
Finansuddannelse
Finansiell videreuddannelse
Merkonom i markedsføring

BESTYRELSESMEDLEM

Spar Nord Kreds (næstformand)
Spar Nord Fonden

SÆRLIGE KOMPETENCER

HR
Organisation

AKTIEBEHOLDNING

7.404

BESTYRELSEN

GITTE HOLMGAARD SØRENSEN

BESTYRELSESMEDLEM

2012 - medarbejdervalgt medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S.
1965 - fødselsår.

Medlem af nominerings- og vederlagsudvalget.

Tillidsmand,
Spar Nord Bank A/S.

UDDANNELSE

Bestyrelsesuddannelse for
finansielle virksomheder
Finansuddannelse
Finansiel videreuddannelse
Merkonom i Finansiering

BESTYRELSESFORMAND

Personalefonden i Spar Nord
Bank

BESTYRELSESMEDLEM

Spar Nord Kreds

SÆRLIGE KOMPETENCER

HR
Organisation

AKTIEBEHOLDNING

2.486

JOHN SØRENSEN

BESTYRELSESMEDLEM

2015 - medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S.
1957 - fødselsår.

Medlem af revisionsudvalget.

Direktør for Forsvarsministeriets
Regnskabsstyrelse.

UDDANNELSE

Statsautoriseret revisor

SÆRLIGE KOMPETENCER

Regnskab og revision

AKTIEBEHOLDNING

5.160

UAFHÆNGIG

DIREKTIONEN

LASSE NYBY

ADMINISTRERENDE DIREKTØR

2000 - Administrerende direktør
1995 - Indtrådt i direktionen
1986 - Ansættelsesår
1960 - Fødselsår

UDDANNELSE

Bankuddannet,
HD i regnskabsvæsen,
Lederuddannelse fra Insead.

BESTYRELSESFORMAND:

JSNA Holding A/S
Aktieselskabet
Skelagervej 15

BESTYRELSESMEDLEM:

AP Pension Livsforsikrings-
aktieselskab
AP Pensionsservice A/S
Foreningen AP Pension
f.m.b.a.
FR I af 16. september 2015
A/S
Nykredit Holding A/S
PRAS A/S
Vækst-Invest Nordjylland A/S
Regionale Bankers Forening
Finansrådet

AKTIEBEHOLDNING:

47.784

JOHN LUNDGAARD

BANKDIREKTØR

2000 - Indtrådt i direktionen
1986 - Ansættelsesår
1964 - Fødselsår

UDDANNELSE

Bankuddannet,
MBA.

BESTYRELSESFORMAND

Factor Insurance
Brokers A/S

BESTYRELSESMEDLEM

Aktieselskabet
Skelagervej 15 - næstformand
Bankernes EDB Central
a.m.b.a.
Bolighed A/S
Lerpension A/S
Swipp Holding ApS
Swipp ApS

AKTIEBEHOLDNING

69.133

LARS MØLLER

BANKDIREKTØR

2000 - Indtrådt i direktionen
1984 - Ansættelsesår
1957 - Fødselsår

UDDANNELSE

Bankuddannet,
Lederuddannelse fra Insead.

BESTYRELSESFORMAND

BI Asset Management
Fondsmæglerselskab A/S
BI Holding A/S
BI Management A/S

BESTYRELSESMEDLEM

Aktieselskabet
Skelagervej 15
DLR Kredit A/S

AKTIEBEHOLDNING

65.460

For mere information om ledelsesmedlemmerne, henvises til bankens hjemmeside sparnord.dk/investor.

På hjemmesiden findes bl.a. en fortegnelse over ledelsesmedlemmers aktiebeholdning og øvrige ledelseshverv, som opdateres kvartalsvis.

Spar Nords bestyrelse og direktion anser god selskabsledelse for at være en helt grundlæggende forudsætning for at opretholde et godt forhold til interne og eksterne interessenter og for at kunne indfri koncernens finansielle og ikke-finansielle målsætninger.

Spar Nords ledelse bakker derfor op om arbejdet for at fremme god corporate governance og har valgt at følge 46 af 47 af de seneste anbefalinger fra Komiteen for god Selskabsledelse. Spar Nords komplette stillingtagen til anbefalingerne kan læses på bankens hjemmeside <https://www.sparnord.dk/corporategovernance>.

CORPORATE GOVERNANCE 2015

Spar Nord følger 46 af 47 af de seneste anbefalinger fra Komiteen for god Selskabsledelse. Den eneste anbefaling, der ikke følges, er nedenstående:

Anbefaling	Spar Nords stillingtagen
Det anbefales, at de generalforsamlingsvalgte medlemmer af det øverste ledelsesorgan, er på valg hvert år på den ordinære generalforsamling.	Spar Nords bestyrelsesmedlemmer vælges for to år ad gangen. Valgperioden er forskudt, således at tre bestyrelsesmedlemmer er på valg hvert år. Med en valgperiode på to år og med forskydningen ønsker bestyrelsen at sikre den nødvendige kontinuitet i bestyrelsens arbejde.

Derudover har Spar Nords ledelse forholdt sig til Finansrådets ledelseskodex og her valgt at følge samtlige 12 anbefalinger. Lige som Spar Nords stillingtagen til de generelle anbefalinger til god selskabsledelse kan også bankens stillingtagen til Finansrådets ledelseskodex ses i sin helhed på hjemmesiden <https://www.sparnord.dk/ledelseskodex>

AKTIONÆRERNES ROLLE OG SAMSPIL MED SELSKABETS LEDELSE

Spar Nords ledelse finder det af stor vigtighed, at der er en god løbende dialog med aktionærerne - og at banken bidrager til, at både professionelle og private aktionærer opnår den bedst mulige indsigt i bankens mål og strategier.

Kommunikation med aktionærerne

Spar Nord afholder hvert år ca. 30 aktionærmøder landet over, og bankens ledelse kommer derigennem i direkte kontakt med en betydelig andel af de private aktionærer. Spar Nord fremmer endvidere den gode kommunikation med aktionærerne ved altid at præsentere fylldig, opdateret og tilgængelig information på bankens hjemmeside [sparnord.dk](https://www.sparnord.dk). Fra hjemmesiden er der mulighed for direkte kontakt til såvel de IR-ansvarlige som bankens direktion.

Spar Nord udsender regelmæssige presse- og selskabsmeddelelser og offentliggør delårs- og årsregnskaber, så alle interessenter kan danne sig et fyldestgørende billede af bankens position og udvikling. Koncernregnskabet er udarbejdet i overensstemmelse med IFRS, som er godkendt af EU. Alle finansielle meddelelser offentliggøres samtidig på dansk og engelsk.

Generalforsamling

Spar Nord Bank følger Komiteen for god Selskabsledelses anbefalinger om forberedelse af generalforsamlingen, herunder om indkaldelse og afgivelse af fuldmagter.

I henhold til vedtægterne udøves aktionærernes ret til at stemme på generalforsamlinger gennem delegerede, der er medlemmer af bankens bankråd. Aktionærer, der ejer mindst 20.000 aktier på registreringsdagen 1 uge før generalforsamlingen (storaktionærer), har dog ret til at udøve stemmeret på generalforsamlingen.

Delegerede, der tillige er medlemmer af bankens bankråd, repræsenterer den aktiekapital, der på registreringsdagen 1 uge før generalforsamlingen er noteret som værende tilhørende den pågældende aktionærkreds. Hver delegeret repræsenterer lige store brøkdeler af aktiekapitalen beregnet ud fra antallet af delegerede umiddelbart forud for generalforsamlingen. En storaktionær repræsenterer den aktiekapital, der på registreringsdagen 1 uge før generalforsamlingen er noteret eller er begæret noteret som tilhørende den pågældende storaktionær.

Bestyrelsen vurderer årligt, hvorvidt kapital- og aktiestrukturen fortsat er i aktionærernes og selskabets interesse.

Bestyrelsen er indtil 30. april 2016 bemyndiget til at udvide selskabets aktiekapital med indtil 125.529.918 aktier. Udvidelsen kan ske såvel med eller uden fortegningsret for selskabets aktionærer. Sker udvidelsen uden fortegningsret for selskabets aktionærer, skal en tegning af aktier ske til markedskurs.

Vedtægtsændringer, der ikke i medfør af lovgivningens regler kan foretages af bestyrelsen, kan foretages på generalforsamlingen ved tiltrædelse af mindst to tredjedele såvel af de afgivne stemmer som af den på generalforsamlingen repræsenterede, stemmeberettigede aktiekapital.

BESTYRELSEN

Spar Nords bestyrelse består af 9 medlemmer, heraf 6 aktionærvalgte og 3 medarbejdervalgte.

Bankens direktion indgår ikke i bestyrelsen, men deltager i bestyrelsens møder. Det er bestyrelsens overbevisning, at den valgte størrelse og sammensætning er hensigtsmæssig for at opnå en konstruktiv debat og effektiv beslutningsproces.

Rekruttering af nye medlemmer sker gennem en formel, grundig og gennemsigtig proces baseret på dialog mellem bestyrelsen og formændene for de lokale bankråd, og kandidater præsenteres på aktionærmøder forud for generalforsamlingen.

Antallet af medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer og valgproceduren for medarbejdervalg følger bestemmelserne i Selskabsloven. Valgperioden er fire år.

Bestyrelsens medlemmer vælges for to år ad gangen, og aldersgrænsen for bestyrelsesmedlemmer er 70 år. Valgperioden er forskudt, således at tre bestyrelsesmedlemmer er på valg hvert år. Når Spar Nord har valgt denne praksis, og ikke, som Komiteen for god Selskabsledelse anbefaler, har en valgperiode på 1 år, er det for at sikre bedre kontinuitet i bestyrelsens arbejde.

Mindst halvdelen af de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer skal, i overensstemmelse med anbefalingen af Komiteen for god selskabsledelse, være uafhængige.

Bestyrelsen finder det vigtigt, at samtlige medlemmer har de nødvendige tidsmæssige ressourcer til at kunne yde en dedikeret indsats i bestyrelsen, men finder i den forbindelse ikke, at en simpel optælling af ledelseshverv er hensigtsmæssig, idet arbejdsbyrden er uens i forskellige selskaber. De af bestyrelsens nuværende medlemmer, som varetager ledelseshverv i andre selskaber, har alle et antal hverv, som bestyrelsen finder foreneligt med arbejdet i Spar Nord.

Spar Nords bestyrelse afholder hvert år 11 ordinære møder, et strategiseminar samt 4 møder med formændene for de lokale bankråd. Bestyrelsen har i 2015 i alt afholdt 19 fysiske møder og telefonmøder. Den samlede fremmødeprocent for bestyrelsens medlemmer var på 93 pct. I overensstemmelse med Finansrådets ledelseskodex offentliggøres de enkelte bestyrelsesmedlemmers fremmøde på bankens hjemmeside.

Bestyrelsesevaluering

Hvert år gennemføres en omfattende evalueringsproces, hvor hvert bestyrelsesmedlem forholder sig til ønsket og reel tilstand i forhold til en lang række personlige og faglige kompetencer – både på individniveau og i relation til den samlede bestyrelse – samt arbejdsprocesser og fokus i bestyrelsen. Svarene er genstand for drøftelse i både bestyrelsen og efterfølgende i kredsen af lokale bankrådsformænd.

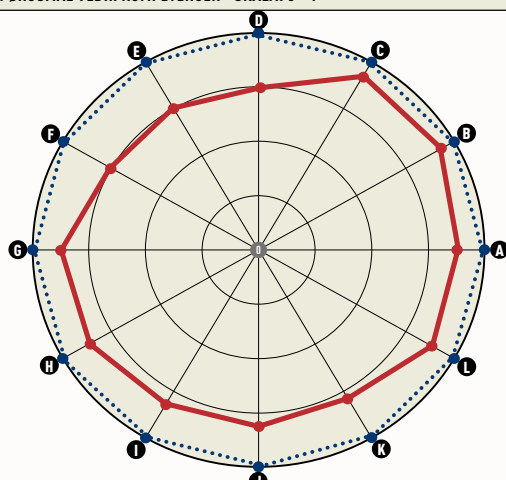
Udarbejdelsen og behandlingen af evalueringerne har siden introduktionen været tænkt som en integreret del af processen med bestyrelsens sammensætning og rekruttering af nye bestyrelsesmedlemmer. Målet har således bl.a. været at få defineret profiler på kommende bestyrelsesmedlemmer, så det sikres, at bestyrelsens kompetencer under et matcher de krav og behov, som Spar Nords forretningsmodel indebærer.

Med udgangspunkt i forretningsmodellen har bestyrelsen identificeret en række områder, hvor det vurderes at være særligt vigtigt at definere bestyrelsens behov for kompetencer. På baggrund heraf vurderer bestyrelsen det nødvendige kompetenceniveau på hvert enkelt område.

De identificerede områder fremgår af figuren på næste side.

PERSONLIGE EGENSKABER

12 SPØRGSMÅL VEDR. KOMPETENCER - SKALA: 0 - 4

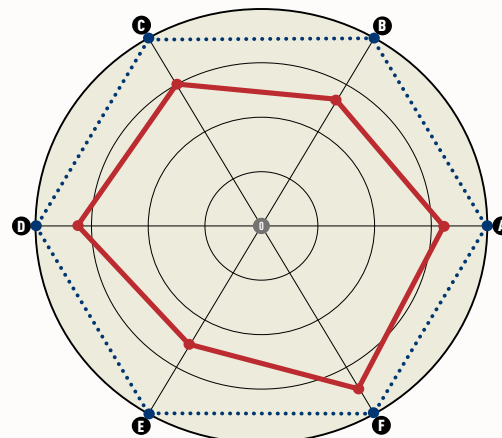
— Gns. besvarelse af de enkelte bestyrelsesmedlemmers vurdering af hvilke bestyrelseskompetencer, der er vigtige for banken.
 Besvarelse fra de enkelte bestyrelsesmedlemmers vurdering af egne kompetencer. Maksimal scoring er benyttet.

På området **PERSONLIGE EGENSKABER** evalueres kompetencerne:

- A = Sund fornuft, visioner og handlekraft
- B = Troværdig i forhold til interessenter
- C = Aktiv og engageret
- D = Resultatorienteret
- E = Selvstændig - skal leve op til de øvrige medlemmer
- F = Netværk
- G = Tid til bestyrelsesarbejde
- H = Interesse for Spar Nord
- I = Evnen til at lytte
- J = Samarbejdsevne
- K = Abstraktionsniveau
- L = Menneskelighed og humoristisk sans

FAGLIGHED - ERHVERVSDISCIPLINER

6 SPØRGSMÅL VEDR. KOMPETENCER - SKALA: 0 - 4

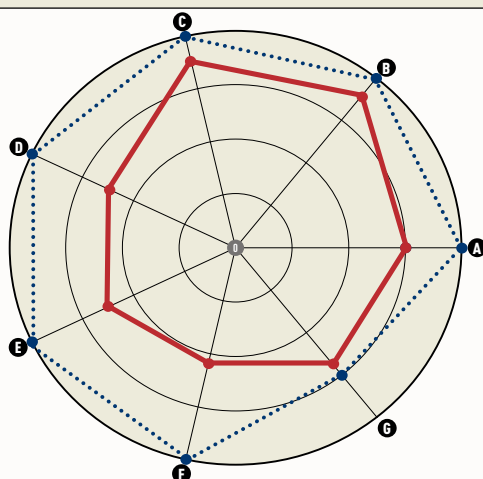
— Gns. besvarelse af de enkelte bestyrelsesmedlemmers vurdering af hvilke bestyrelseskompetencer, der er vigtige for banken.
 Besvarelse fra de enkelte bestyrelsesmedlemmers vurdering af egne kompetencer. Maksimal scoring er benyttet.

På området **FAGLIGHED - ERHVERVSDISCIPLINER** evalueres kompetencerne:

- A = HR (personaleledelse og -udvikling)
- B = Markedsføring
- C = IT
- D = Regnskab
- E = IR
- F = Revision

BRANCHEKENDSKAB

7 SPØRGSMÅL VEDR. KOMPETENCER - SKALA: 0 - 4

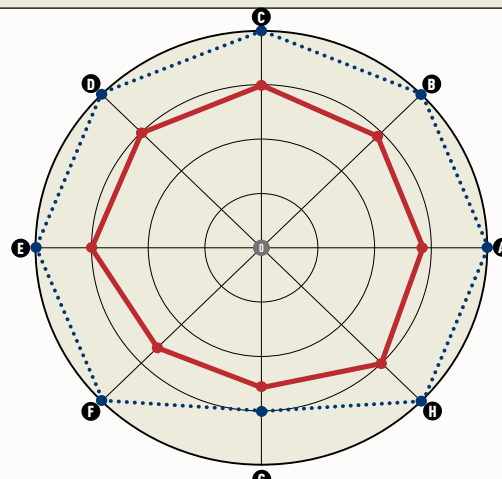
— Gns. besvarelse af de enkelte bestyrelsesmedlemmers vurdering af hvilke bestyrelseskompetencer, der er vigtige for banken.
 Besvarelse fra de enkelte bestyrelsesmedlemmers vurdering af egne kompetencer. Maksimal scoring er benyttet.

På området **BRANCHEKENDSKAB** evalueres kompetencerne:

- A = Privat
- B = Fast ejendom, bygge og anlæg
- C = Landbrug
- D = Handel
- E = Industri, råstof og energiforsyning
- F = Offentlige
- G = Pengeinstitutter og institutionelle kunder i H&U

RISIKO

8 SPØRGSMÅL VEDR. KOMPETENCER - SKALA: 0 - 4

— Gns. besvarelse af de enkelte bestyrelsesmedlemmers vurdering af hvilke bestyrelseskompetencer, der er vigtige for banken.
 Besvarelse fra de enkelte bestyrelsesmedlemmers vurdering af egne kompetencer. Maksimal scoring er benyttet.

På området **RISIKO** evalueres kompetencerne:

- A = Markedsrisiko
- B = Likviditetsrisiko
- C = Kapitalrisiko
- D = Operationel risiko
- E = IT risiko
- F = Indtjeningsrisiko
- G = Risici relateret til samarbejdspartnere
- H = Image risiko

Foruden ovennævnte områder foretages der også evaluering inden for kompetenceområdet, der knytter sig til erfaringsbaserede egenskaber.

Næste trin i evalueringsprocessen er at hvert enkelt bestyrelsesmedlem vurderer egne kompetencer inden for områderne. I den senest gennemførte evaluering vurderes bestyrelsens gennemsnitlige kompetencer på alle områder at være på et højere niveau, end hvad der vurderes gennemsnitligt at være behov for.

Det generelle krav om, at der i bestyrelsen skal være et medlem med særlig brancheindsigt og ledelseserfaring fra finansiel virksomhed har siden 2012 været opfyldt med adm. direktør Laila Mortensen, Industriens Pension.

Bestyrelsesudvalg

Spar Nords bestyrelse har nedsat et revisionsudvalg, som har til opgave at overvåge og kontrollere regnskabs- og revisionsmæssige forhold samt forberede bestyrelsens behandling af regnskabs- og revisionsrelaterede emner. Udvalget består af 3 medlemmer, heraf 1 medlem, som i lovens forstand besidder særlige kvalifikationer inden for revisions- og regnskabsforhold, og som desuden er uafhængig (John Sørensen).

Herudover er der nedsat et risikoudvalg, som har til opgave at forestå det forberedende arbejde for bestyrelsens beslutninger vedrørende koncernens risikostyring og hertil relaterede emner. Udvalget består af tre medlemmer.

Endelig har bestyrelsen nedsat et nominerings- og vederlagsudvalg med tre medlemmer, heraf i henhold til lovgivningen ét medarbejdervalgt. Nominerings- og vederlagsudvalget har til formål at forestå det forberedende arbejde for bestyrelsens evaluerings- og nomineringsproces samt behandlingen af emner vedrørende aflønning, herunder koncernens vederlagspolitik.

Udvalgenes kommissorier kan læses på hjemmesiden <https://www.sparnord.dk/udvalg>, hvor der ligeledes gives en introduktion til medlemmerne og deres kompetencer.

Revisionsudvalget har i 2015 afholdt 6 møder, mens risikoudvalget har afholdt 4 møder og nominerings- og vederlagsudvalget 4 møder.

BESTYRELSEN ER ANSVARLIG FOR:

- Godkendelse af koncernens vision, mission, værdier, strategier samt overordnede struktur - og overvågning af, om den daglige ledelse leverer resultater, der svarer til planerne
- Beslutninger vedrørende koncernens risikoappetit - og overvågning af, om den daglige ledelse disponerer i overensstemmelse med det besluttede
- Godkendelse af kapital-, likviditets- og genopretningsplaner
- Godkendelse af finansiel og ikke-finansiel rapportering
- Ansættelse og afskedigelse af direktionsmedlemmer og revisionschef
- Ansættelse og afskedigelse af økonomidirektør, kreditdirektør samt direktør for Handels- og Udlandsområdet efter indstilling af direktionen
- Beslutninger vedrørende resultatdisponering og udlodning
- Indstilling af revisorer til generalforsamlingen
- Godkendelse af politikker, forretningsgange mv.
- Overvågning af regnskabsaflæggelse, risikostyring mv.
- Drøftelse og beslutning vedrørende opkøbs- og fusionsmuligheder
- Beslutninger vedrørende større kapitalinvesteringer
- Udmøntning af aflønningspolitik i ledelsesaflønning
- Gennemgang af alle væsentlige aktiver
- Overvågning og bevilling af større kreditengagementer
- Overvågning og bevilling af kreditengagementer med nærtstående
- Indkaldelse af generalforsamlingen

Valg til bestyrelsen

På valg til bestyrelsen i 2016 er Torben Fristrup, Laila Mortensen og Kjeld Johannesen. Laila Mortensen og Kjeld Johannesen indstilles til genvalg, mens Torben Fristrup har valgt at udtræde af bestyrelsen efter 13 år, heraf 12 som formand. Som erstatning for Torben Fristrup indstiller bestyrelsen direktør Morten Gaardboe til valg på den ordinære generalforsamling.

Politik og måltal for det underrepræsenterede køn

Bestyrelsen arbejder kontinuerligt med at fremme mangfoldighed, bl.a. i relation til køn, på samtlige koncernens ledelsesniveauer. Bestyrelsen består ultimo 2015 af 3 kvinder og 6 mænd, og blandt de 6 aktionærvalgte medlemmer er der 1 kvinde og 5 mænd.

Spar Nords bestyrelse har derfor opstillet en politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i både bestyrelsen og på koncernens øvrige ledelsesniveauer.

Til politikken er knyttet konkrete målsætninger om, at andelen af kvindelige generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer inden 2017 kommer til at udgøre mindst 33 pct. Ultimo 2015 er andelen uændret 17 pct.

Når antallet af kvindelige bestyrelsesmedlemmer er uændret i 2015, skyldes det, at det i forbindelse med besættelsen af en enkelt post ved årets ordinære generalforsamling var en mandlig kandidat, der blev fundet bedst egnet til den definerede kompetenceprofil.

For så vidt angår koncernens øvrige ledelsesniveauer er der opstillet mål om, at der skal være mindst 5 kvalificerede ansøgere til lederstillinger i banken, og at der blandt disse skal være mindst 2 kvinder. På længere sigt skal kønsfordelingen på direktør- og mellemlederniveau ændre sig i retning af en mere ligelig fordeling mellem mænd og kvinder – fra de aktuelle ca. 21 pct. kvinder i bankens ledergruppe til 25 pct. kvinder inden 2017.

DIREKTIONEN

Direktionen ansættes af bestyrelsen og består af administrerende direktør Lasse Nyby, bankdirektør John Lundsgaard og bankdirektør Lars Møller.

Direktionen udgør den øverste daglige ledelse under iagttagelse af de retningslinjer og anvisninger, som bestyrelsen har givet. Den præcise arbejdsdeling mellem bestyrelsen og direktionen angives i bestyrelsens og direktionens forretningsorden.

LEDELSES AFLØNNING

Bestyrelsens og direktionens aflønning fremgår af årsrapportens noteoplysninger. Bestyrelsen honoreres med et fast årligt beløb og deltager ikke i bonus- eller optionsprogrammer.

Direktionens ansættelsesforhold, herunder fratrædelsesvilkår, vurderes at følge almindelig praksis på området og evalueres løbende. Bestyrelsen vurderer, at det samlede vederlag ligger på et konkurrencedygtigt og rimeligt niveau, der afspejler direktionens indsats og langsigtede værdiskabelse for aktionærerne.

I henhold til koncernens vederlagspolitik opererer koncernen ikke med incitamentsaflønning til bestyrelse og direktion.

For yderligere information henvises til bankens redegørelse om virksomhedsledelse, som findes på hjemmesiden www.sparnord.dk/virksomhedsledelse

Det overordnede mål med Spar Nords kommunikation til investorer og analytikere er at sikre gode og vedvarende relationer. Spar Nord ønsker at opretholde et højt informationsniveau og en høj tilgængelighed, og banken bestræber sig til enhver tid på at stille relevant og rettidig information til rådighed. Kommunikationen varetages primært af den administrerende direktør i samarbejde med IR- og kommunikationsdirektøren.

IR-AKTIVITETER

Ud over bankens finansielle rapportering og oplysningerne på bankens IR-hjemmeside på sparnord.dk foregår kommunikation med investorer og analytikere på jævnlige bilaterale møder samt på konferencer og roadshows i forbindelse med offentliggørelse af hel- og delårsrapporter. I alt er der i 2015 afholdt ca. 50 møder med investorer fra Skandinavien, Storbritannien og Nordamerika.

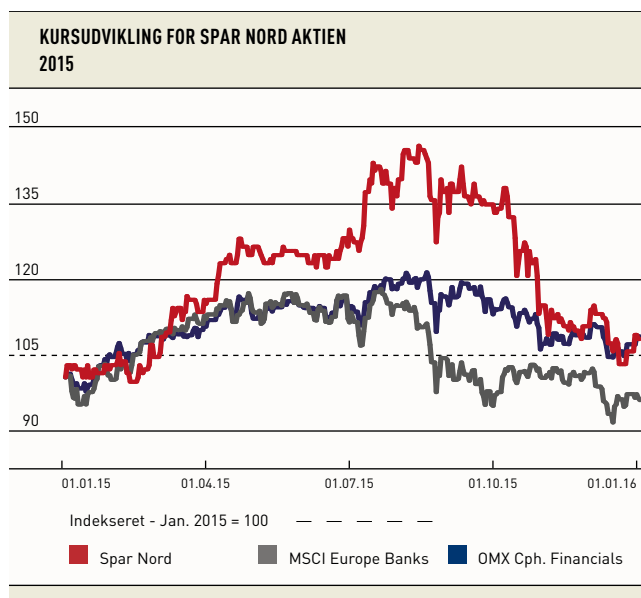
Spar Nord-aktien er i 2015 blevet dækket af analytikere fra 5 investeringsbanker (2014: 3).

SPAR NORD AKTIEN

Spar Nord er noteret på den nordiske børs Nasdaq OMX Copenhagen og tilhører MidCap-segmentet.

Aktiekapitalen udgjorde i 2015 uændret 1.255.299.180 kr. opdelt i aktier af 10 kr.

Spar Nord Bank aktien steg fra kurs 58 ultimo 2014 til kurs 61 ultimo 2015, svarende til 5 pct. Markedsværdien ved årets udgang var således 7,7 mia. kr. mod 7,3 mia. kr. ultimo 2014. Udviklingen fra ultimo 2014 til ultimo 2015 dækker imidlertid over, at aktiekursen fra januar til september steg til kurs 83, hvorefter den faldt til minimumniveauet.

SPAR NORD AKTIEN

	2015	2014
Aktiekapital (tusinde kr.)	1.255.299	1.255.299
Børskurs, ultimo året	61	58
Total markedsværdi (mio. kr.)	7.657	7.281
Årets resultat pr. aktie (kr.) *	7,1	4,9
Udbytte pr. aktie (kr.)	5,0	1,6
Indre værdi pr. aktie (kr.)	60	56
Kurs/indre værdi pr. aktie (kr.)	1,0	1,0

*) Nøgletallet er beregnet som om den hybride kernekapital regnskabsmæssigt behandles som en forpligtelse.

Den gennemsnitlige daglige handelsvolumen var i 2015 på ca. 110.000 stk. mod 128.000 stk. i 2014. Udviklingen afspejler at Spar Nord over de senere år har fået en mere diversificeret aktionærsammensætning, hvor professionelle og institutionelle investorer i ind- og udland udgør en større andel.

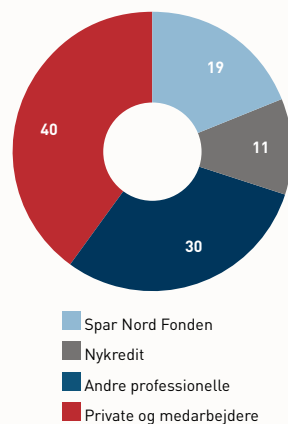
AKTIONÆRFORDELING

Spar Nord Bank havde ultimo 2015 ca. 117.000 aktionærer. Ca. 60 pct. af kapitalen ejes af professionelle og institutionelle investorer, heraf 20 procentpoint udenlandske, mens 36 pct. af kapitalen kan henføres til aktionærer, som hver især havde færre end 20.000 aktier.

Banken har to aktionærer, som har meddelt, at de besidder mere end 5 pct. aktiekapitalen. Spar Nord Fonden, Aalborg, er største aktionær med en ejerandel på 18,5 pct. Næststørst er Nykredit Real-kredit A/S, København, med en ejerandel på 11,1 pct.

AKTIONÆRFORDELING

Ultimo 2015 - pct.

AKTIEFORDELING PRIMO 2016

Aktiefordeling	Antal navnenoterede aktionærer	Aktionærernes samlede aktie- besiddelse i stk.
1-99	51.337	1.381.005
100-999	55.686	18.530.084
1000-9999	9.312	20.260.564
10000-19999	254	3.288.045
20000	264	79.948.116
Egne aktier	1	23
Ikke navnenoteret aktier		2.122.081
I alt	116.854	125.529.918

GENERALFORSAMLING 2016

Generalforsamlingen holdes 20. april 2016 i Aalborg Kongres- & Kultur Center.

UDBYTTEPOLITIK OG FORVENTNINGER

Det er Spar Nords mål at skabe et konkurrencedygtigt afkast til aktionærerne – i form af kursudvikling og udbytte. Det er således bankens politik at betale udbytte til aktionærerne i år, hvor resultaterne tillader dette.

Siden medio 2015 har det været Spar Nords politik at udlodde mindst 2/3 af årets nettoresultat i udbytte, under forudsætning af at bankens målsætninger om en egentlig kernekapitalprocent på 12,0 og en kapitalprocent på 15,5 er indfriet.

Såfremt der ikke kan findes værdiskabende investeringsmuligheder, vil muligheden for at udbetale ekstraordinære udbytter og/eller iværksætte aktietilbagekøbsprogrammer blive vurderet under hensyn til selskabets kapitalstruktur.

På baggrund af årsresultatet og på baggrund af vores stærke kapitalposition indstiller bestyrelsen, at der udbetales et kontant udbytte på 3 kr. pr. aktie.

De 3 kr. skal ses i sammenhæng med, at der allerede er udbetalt 2 kr. pr. aktie i ekstraordinært udbytte. Dermed bliver det samlede kontante udbytte på 5 kr. pr. aktie, svarende til 628 mio. kr. i alt eller 70 pct. af årets nettoresultat.

I tillæg til det kontante udbytte iværksættes et aktietilbagekøbsprogram på 150 mio. kr. med forventet gennemførelse i perioden fra medio februar til ultimo 2016, således at der samlet udloddes ca. 87 pct. af årets nettoresultat.

FINANSKALENDER 2016

20. april	Ordinær generalforsamling
27. april	Kvartalsrapport 1. kvartal
24. august	Halvårsrapport
2. november	Kvartalsrapport 1.-3. kvartal

SPAR NORDS PRINCIPPER

- Vores samfundsansvar er forretningsdrevet - de tiltag, vi sætter i værk, skal bidrage til forretningen.
- Vores samfundsansvar er summen af lokale indsatser - vi arbejder for at give noget tilbage til de lokalområder, hvor vi driver vores virksomhed.
- Vores samfundsansvar er velovervejet - vi arbejder med ét tema ad gangen og lægger hovedvægten her.
- Vores samfundsansvar er fokuseret - vi vil hellere gøre én ting helt end to ting halvt.
- Vores samfundsansvar er dynamisk - vi udvikler og skalerer over tid.

SAMFUNDSANSVAR

Spar Nord har en årelang tradition for at arbejde seriøst med samfundsansvar – også kaldet Corporate Social Responsibility eller CSR. Men banken har tradition for at oversætte de populære termer til eget sprog og virkelighed, fordi erfaringen viser, at det gør indsatsen mere konkret og målrettet.

Samfundsansvar handler i Spar Nords optik således om helt konkret adfærd og ikke om abstrakte principper. Grundindstillingen er, at Spar Nords ansvar som virksomhed og finansiell institution er forankret i nærværet til kunder og lokalsamfund. Et ansvar og et nærvær, som er helt naturligt indlejret i bankens historie og kultur, og som forretningen afhænger af.

FOKUS OG OPFØLGNING

For at fokusere indsatsen og gøre den konkret og målbar sættes der løbende fokus på særlige temaer og områder inden for samfundsansvar. Baggrunden for denne tilgang er en stærk tiltro til, at der opnås bedre resultater ved at fokusere opmærksomheden på én ting ad gangen. Dette betyder samtidig, at indsatsen udvikles over tid. De temaer, som banken vælger at sætte særligt fokus på, følges der op på i de efterfølgende år. Derved sikres det, at ord og overskrifter bliver til konkret handling og håndgribelige forbedringer.

INTERNATIONALE INITIATIVER

Spar Nord bakker op om den danske regerings bestræbelser på at sætte virksomheders samfundsansvar højt på dagsordenen, og bakker også op om intentionerne bag internationale initiativer som UN Global Compact og UN PRI. Alligevel har banken valgt ikke at foretage en formel tilslutning til de to FN-rapporteringsinitiativer, lige som banken ikke har formelle klima- eller menneskerettighedspolitikker.

Denne beslutning skal ses i lyset dels af, at Spar Nord allerede bestræber sig på at efterleve principperne, dels at bankens virke har så udtalt lokalt et sigte.

FINANSIEL FORSTÅELSE

Siden 2013 har det indsatsområde, som har fået særligt fokus, været "Finansiell forståelse". Baggrunden herfor er, at en række undersøgelser viser, at børn og unge mennesker i vid udstrækning mangler den basale indsigt i finansielle forhold og begreber – og dermed kompetencer, som er vigtige for at kunne agere og træffe beslutninger af privatøkonomisk karakter.

Netop på grund af emnets vigtighed er der bred interesse fra politisk side, fra finanssektoren og undervisningssektoren for at få finansiell forståelse på skoleskemaet – noget som er en længere proces, men også en proces, hvor Spar Nord og andre banker kan gøre en forskel undervejs ved at udvikle materiale og stille det til rådighed.

I undervisningssammenhæng er det relevant at bemærke, at privatøkonomi på forskellig vis udgør et særdeles relevant undervisningsfelt – især i matematik, men også i bl.a. samfundsfag.

SPAR NORDS INITIATIVER

I tråd med bankens forretningsmodel har Spar Nord tilrettelagt en indsats, som er baseret på samarbejde med lokale folkeskoler. Det er målet at udvikle en serie af undervisningsmaterialer i samarbejde med eksperter i matematik og didaktik, og stille disse gratis til rådighed for skoler og lærere, der ønsker at sætte fokus på emnet i undervisningen.

Første i serien var undervisningshæftet "Klog på penge", der henvender sig til 7.-8. klassetrin og bl.a. beskæftiger sig med emner som renter, opsparing, lån og valuta. Hæftet er indtil nu distribueret i 50.000 eksemplarer til skoler i hele landet – og har generelt fået en særdeles positiv modtagelse.

I januar 2014 udkom "Bogen om penge", som henvender sig til de yngste klassetrin og beskæftiger sig med de mest basale elementer af finansiell forståelse. Ud over matematiklærere stilles materialet også via Spar Nords lokale banker gratis til rådighed for forældre, der ønsker at gennemgå emnerne med deres børn. Endelig tilbyder Spar Nords medarbejdere at holde gæsteoplæg for klasser for de relevante klassetrin og gennemgå hovedpunkterne i materialet.

I april 2014 lanceredes den nye app "Småpenge", der som formål har via leg at give de alleryngste (3-5 år) en basal forståelse for penge, mønter, priser mv. App'en blev i perioden fra sin lancering og til ultimo 2015 downloadet mere end 50.000 gange.

I 2015 indgik Spar Nord et formaliseret samarbejde med de lokale folkeskoler i Aalborg Kommune, som indebærer, at bankens medarbejdere dedikerer i alt 100 arbejdsdage til at undervise elever i skolerens ældste klasse i en række emner af privatøkonomisk karakter.

AKTIVITETER I LOKALOMRÅDERNE

Det er et centralt element i Spar Nords strategi og forretningsmodel, at banken er dybt engageret i det lokale liv i de områder, hvor banken er aktiv. Dette engagement udspiller sig både i form af, at banken deltager i og bidrager til aktiviteter inden for idræts-, kultur- og foreningsliv, og ved at banken sammen med Spar Nord Fonden giver støtte til gode formål i lokalområderne. I alt blev der i 2015 i bankens regi bidraget med små 20 mio. kr. til formål af de nævnte typer, mens Spar Nord Fonden uddelte næsten 800 donationer på i alt godt 21 mio. kr.

For yderligere information henvises til bankens redegørelse om samfundsansvar, som findes på hjemmesiden www.sparnord.dk/samfundsansvar

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for 2015 for Spar Nord Bank A/S.

Koncernregnskabet aflægges i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som er godkendt af EU, og årsregnskabet for moderselskabet aflægges i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed. Årsrapporten er herudover udarbejdet i overensstemmelse med yderligere danske oplysningskrav til årsrapporter for børsnoterede finansielle selskaber.

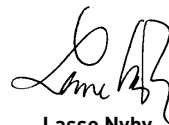
Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at koncern- og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og moderselskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2015 samt af resultatet af koncernens og moderselskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 2015.

Det er endvidere vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og moderselskabets aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og koncernens og moderselskabets finansielle stilling som helhed samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og moderselskabet kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Aalborg, den 10. februar 2016

DIREKTIONEN

Lasse Nyby
Adm. direktør

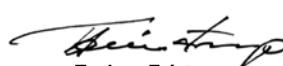

John Lundsgaard
Bankdirektør

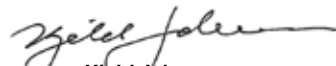

Lars Møller
Bankdirektør

BESTYRELSEN

Torben Fristrup
Bestyrelsesformand

Kjeld Johannesen
Næstformand for Bestyrelsen

Per Nikolaj Bukh

Kaj Christiansen

Laila Mortensen

Ole Skov
Medarbejdervalgt

Jannie Skovsen
Medarbejdervalgt

Gitte Holmgaard Sørensen
Medarbejdervalgt

John Sørensen

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Spar Nord Bank A/S for regnskabsåret 2015, side 42-120. Koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter for såvel koncernen som moderselskabet.

Koncernregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber. Årsregnskabet udarbejdes efter Lov om finansiell virksomhed.

Vi har i tilknytning til revisionen gennemlæst ledelsesberetningen, og afgivet udtalelse herom.

Den udførte revision

Revisionen er udført på grundlag af Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder mv. samt finansielle koncerner og efter internationale standarder om revision. Dette kræver, at vi planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, at koncernregnskabet og årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation.

Revisionen er udført i henhold til den arbejdsdeling, der er aftalt med ekstern revision, og har omfattet vurdering af etablerede forretningsgange og interne kontroller, herunder den af ledelsen tilrettelagte risikostyring, der er rettet mod rapporteringsprocesser og væsentlige forretningsmæssige risici. Ud fra væsentlighed og risiko har vi stikprøvevis efterprøvet grundlaget for beløb og øvrige oplysninger i koncernregnskabet og årsregnskabet. Revisionen har endvidere omfattet vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Vi har deltaget i revisionen af de væsentlige og risikofyldte områder, og det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at de etablerede forretningsgange og interne kontroller, herunder den af ledelsen tilrettelagte risikostyring, der er rettet mod koncernens og selskabets rapporteringsprocesser og væsentlige forretningsmæssige risici, fungerer tilfredsstillende.

Det er tillige vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2015 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2015 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber for så vidt angår koncernregnskabet samt i overensstemmelse med Lov om finansiell virksomhed for så vidt angår årsregnskabet.

Udtalelse om ledelsesberetningen

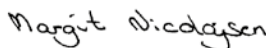
Vi har i henhold til Lov om finansiell virksomhed gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet.

Aalborg, den 10. februar 2016

Spar Nord Bank A/S

Intern Revision

Margit Nicolajsen

Revisionschef

TIL KAPITALEJERNE I SPAR NORD BANK A/S

PÅTEGNING PÅ KONCERNREGNSKABET OG ÅRSREGNSKABET

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Spar Nord Bank A/S for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2015. Koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis for såvel koncernen som selskabet. Koncernregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU, og årsregnskabet for moderselskabet udarbejdes efter Lov om finansiell virksomhed. Koncernregnskabet udarbejdes herudover i overensstemmelse med danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU (koncernregnskabet), Lov om finansiell virksomhed (årsregnskabet for moderselskabet) samt danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar og den udførte revision

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i koncernregnskabet og i årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurderingen af risici for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for virksomhedens udarbejdelse af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af virksomhedens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2015 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2015 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber for så vidt angår koncernregnskabet samt i overensstemmelse med Lov om finansiell virksomhed for så vidt angår årsregnskabet.

UDTALELSE OM LEDELSESBERETNINGEN

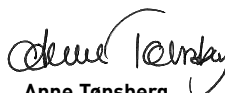
Vi har i henhold til Lov om finansiell virksomhed gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af koncernregnskabet og årsregnskabet. Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet.

Aalborg, den 10. februar 2016

ERNST & YOUNG

Godkendt revisionspartnerselskab
CVR-nr. 30700228

Per Günslev
Statsaut. revisor

Anne Tønsberg
Statsaut. revisor

KONCERNREGNSKAB OG ÅRSREGNSKAB

Resultatopgørelse	42
Totalindkomstopgørelse	42
Balance	43

Egenkapitalopgørelse	44
Pengestrømsopgørelse	47
Noter	49

RESULTATOPGØRELSE

NOTE

	Spar Nord koncernen 2015 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 2014 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 2015 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 2014 Mio. kr.
4 Renteindtægter	1.975,8	2.360,7	1.967,1	2.352,6
5 Renteudgifter	200,5	453,3	221,1	468,6
Nettorenteindtægter	1.775,3	1.907,4	1.746,0	1.884,0
6 Udbytte af aktier mv.	54,9	39,2	34,0	22,3
7+9 Gebyrer og provisionsindtægter	1.125,9	930,3	1.125,9	930,3
8+9 Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	95,6	67,0	95,6	67,0
Nettorente- og gebyrindtægter	2.860,5	2.809,9	2.810,3	2.769,6
10 Kursreguleringer	452,0	363,1	449,6	183,4
12 Andre driftsindtægter	47,8	50,1	43,7	44,6
13+14+15 Udgifter til personale og administration	1.768,2	1.837,9	1.775,7	1.844,1
16 Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	65,5	71,5	64,9	71,8
17 Andre driftsudgifter	107,9	109,9	107,9	109,9
18+36+55 Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	373,4	602,9	373,4	602,9
19 Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	28,3	104,1	78,9	332,1
Resultat før skat	1.073,6	705,0	1.060,6	701,0
20 Skat	176,8	91,4	163,2	87,7
Årets resultat	896,8	613,6	897,4	613,3

FORDELES PÅ:

Moderselskabet Spar Nord Bank A/S' aktionærer	883,3	613,6	883,9	613,3
Indehavere af hybride kernekapitalinstrumenter	13,5	0,0	13,5	0,0
Årets resultat	896,8	613,6	897,4	613,3

Anvendt til udbytte 3,00 kr. pr. aktie (2014: 1,60 kr. pr. aktie)			376,6	200,8
Anvendt til ekstraordinært udbytte 2,00 kr. pr. aktie (udbetalt ultimo april 2015)			251,1	0,0
Reserver for nettoopskrivning efter indre værdis metode			78,9	332,1
Overført resultat			177,3	80,4
I alt anvendt			883,9	613,3

48 IND TJENING PR. AKTIE

Indtjening pr. aktie (kr.)	7,2	4,9		
Udvandet indtjening pr. aktie (kr.)	7,2	4,9		

TOTALINDKOMSTOPGØRELSE

Årets resultat	896,8	613,6	897,4	613,3
Anden totalindkomst				
Poster, der ikke kan reklassificeres til resultatopgørelsen:				
Nettoopskrivning på domicilejendomme	6,9	8,3	6,3	8,6
Øvrige kapitalbevægelser i associerede virksomheder	-0,8	1,4	-0,8	1,4
Anden totalindkomst efter skat	6,1	9,7	5,5	10,0
Totalindkomst i alt	902,9	623,3	902,9	623,3
<i>Fordeles på:</i>				
Moderselskabet Spar Nord Bank A/S' aktionærer	889,4	623,3	889,4	623,3
Indehavere af hybride kernekapitalinstrumenter	13,5	0,0	13,5	0,0
Årets resultat	902,9	623,3	902,9	623,3

BALANCE

NOTE

Spar Nord
koncernen
2015
Mio. kr.

Spar Nord
koncernen
2014
Mio. kr.

Spar Nord
moderselskab
2015
Mio. kr.

Spar Nord
moderselskab
2014
Mio. kr.

AKTIVER

	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	610,4	985,7	610,4	985,7
21	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	2.741,3	3.970,6	2.744,7	3.974,6
	Udlån, bankaktiviteter	32.630,5	34.351,4	32.503,5	34.224,4
	Udlån, reverseforretninger	4.155,1	463,8	4.155,1	463,8
	Udlån, leasingaktiviteter	1.253,7	1.132,4	1.253,7	1.132,4
22	Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	38.039,3	35.947,6	37.912,3	35.820,6
23	Obligationer til dagsværdi	16.053,6	20.234,0	16.053,6	20.234,0
24	Aktier mv.	1.658,3	1.416,8	1.601,1	1.359,6
25	Kapitalandele i associerede virksomheder	82,4	941,3	82,4	941,3
26	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	-	-	1.508,8	1.512,4
60	Aktiver tilknyttet puljeordninger	13.380,0	10.853,8	13.380,0	10.853,8
27	Immaterielle aktiver	214,5	224,4	214,5	224,4
	Investeringsejendomme	144,6	147,7	70,6	64,7
	Domicilejendomme	547,0	537,3	443,5	434,5
28	Grunde og bygninger i alt	691,6	685,0	514,1	499,2
29	Øvrige materielle aktiver	99,6	120,0	99,6	120,0
	Aktuelle skatteaktiver	91,0	92,6	86,4	89,1
37	Udskudte skatteaktiver	6,0	19,4	0,0	0,0
30	Aktiver i midlertidig besiddelse	27,4	41,2	27,4	41,2
31	Andre aktiver	2.483,7	3.020,1	2.478,7	3.015,4
	Periodeafgrænsningsposter	178,1	272,9	184,2	279,1
	Aktiver i alt	76.357,2	78.825,4	77.498,2	79.950,4

PASSIVER

GÆLD

32	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	3.739,5	10.337,4	3.708,5	10.305,9
33	Indlån og anden gæld	44.736,3	42.235,8	45.912,1	43.395,4
60	Indlån i puljeordninger	13.380,0	10.853,8	13.380,0	10.853,8
34	Udstedte obligationer til amortiseret kostpris	0,0	22,6	0,0	22,6
23+24	Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	1.219,7	1.758,4	1.219,7	1.758,4
35	Andre passiver	4.081,4	4.651,6	4.077,6	4.648,5
	Periodeafgrænsningsposter	25,7	27,8	25,7	27,8
	Gæld i alt	67.182,6	69.887,4	68.323,6	71.012,4

HENSATTE FORPLIGTELSE

37	Hensættelser til udskudt skat	122,8	125,7	122,8	125,7
	Hensættelser til tab på garantier	42,9	43,7	42,9	43,7
	Andre hensatte forpligtelser	33,1	27,3	33,1	27,3
	Hensatte forpligtelser i alt	198,8	196,7	198,8	196,7

EFTERSTILLEDE KAPITALINDSKUD

38	Efterstillede kapitalindskud	1.088,8	1.708,3	1.088,8	1.708,3
	Forpligtelser i alt	68.470,2	71.792,4	69.611,2	72.917,4

EGENKAPITAL

	Aktiekapital	1.255,3	1.255,3	1.255,3	1.255,3
	Opskrivningshenlæggelser	96,3	89,4	94,4	88,1
	Lovpligtige reserver	23,2	571,4	312,2	746,0
	Foreslået udbytte	376,6	200,8	376,6	200,8
	Overført overskud	5.723,3	4.916,1	5.436,2	4.742,8
	Aktionærernes egenkapital	7.474,7	7.033,0	7.474,7	7.033,0
	Indehavere af hybride kernekapitalinstrumenter	412,3	0,0	412,3	0,0
	Egenkapital i alt	7.887,0	7.033,0	7.887,0	7.033,0

	Passiver i alt	76.357,2	78.825,4	77.498,2	79.950,4
--	-----------------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

IKKE-BALANCEFØRTE POSTER

44	Eventualaktiver	5,2	6,8	3,4	6,8
45	Eventualforpligtelser	9.585,2	10.239,9	9.585,2	10.239,9
46	Andre forpligtende aftaler	540,5	751,7	576,8	795,7

EGENKAPITAL	Moderselskabet Spar Nord Bank A/S* aktionærer								
	Aktiekapital Mio. kr.	Opskrivnings- henlæggelse Mio. kr.	Valuta- omregnings- reserve Mio. kr.	Lovpligtige reserver Mio. kr.	Foreslået udbytte Mio. kr.	Overført overskud Mio. kr.	I alt Mio. kr.	Hybrid *) kernekapital Mio. kr.	I alt Mio. kr.
KONCERNEN									
Egenkapital 01.01.15	1.255,3	89,4	0,0	571,4	200,8	4.916,1	7.033,0	-	7.033,0
<i>Totalindkomst i 2015</i>									
Årets resultat	-	-	-	28,3	627,7	227,3	883,3	13,5	896,8
<i>Anden totalindkomst</i>									
Nettoopskrivning på ejendomme	-	6,9	-	-	-	-	6,9	-	6,9
Øvrige kapitalbevægelser i associerede virksomheder	-	-	-	-0,8	-	-	-0,8	-	-0,8
Anden totalindkomst i alt	0,0	6,9	0,0	-0,8	0,0	0,0	6,1	0,0	6,1
Totalindkomst i alt	0,0	6,9	0,0	27,5	627,7	227,3	889,4	13,5	902,9
<i>Transaktioner med ejere</i>									
Udstedelse af hybrid kernekapital, netto transaktionsomkostninger	-	-	-	-	-	-2,9	-2,9	400,0	397,1
Udbetalt udbytte	-	-	-	-	-451,9	-	-451,9	-	-451,9
Modtaget udbytte egne aktier	-	-	-	-	-	0,3	0,3	-	0,3
Afgang ved køb af egne aktier og hybrid kernekapital	-	-	-	-	-	-636,3	-636,3	-1,2	-637,5
Tilgang ved salg af egne aktier og hybrid kernekapital	-	-	-	-	-	639,2	639,2	-	639,2
Modtaget udbytte fra associerede virks. indregnet efter indre værdi	-	-	-	-864,3	-	864,3	0,0	-	0,0
Opløsning af opskrivningshenlæggelser i associerede virksomheder	-	-	-	288,6	-	-288,6	0,0	-	0,0
Skat	-	-	-	-	-	3,9	3,9	-	3,9
Transaktioner med ejere i alt	0,0	0,0	0,0	-575,7	-451,9	579,9	-447,7	398,8	-48,9
Egenkapital 31.12.15	1.255,3	96,3	0,0	23,2	376,6	5.723,3	7.474,7	412,3	7.887,0
Egenkapital 01.01.14									
Egenkapital 01.01.14	1.255,3	84,5	4,3	507,4	125,5	4.555,7	6.532,7	-	6.532,7
Tilgang ved fusion	-	-	-4,3	-	-	1,8	-2,5	-	-2,5
Korrigeret egenkapital 01.01.14	1.255,3	84,5	0,0	507,4	125,5	4.557,5	6.530,2	0,0	6.530,2
<i>Totalindkomst i 2014</i>									
Årets resultat	-	-	-	104,1	200,8	308,7	613,6	-	613,6
<i>Anden totalindkomst</i>									
Nettoopskrivning på ejendomme	-	4,9	-	-	-	3,4	8,3	-	8,3
Øvrige kapitalbevægelser i associerede virksomheder	-	-	-	1,4	-	-	1,4	-	1,4
Anden totalindkomst i alt	0,0	4,9	0,0	1,4	0,0	3,4	9,7	0,0	9,7
Totalindkomst i alt	0,0	4,9	0,0	105,5	200,8	312,1	623,3	0,0	623,3
<i>Transaktioner med ejere</i>									
Udbetalt udbytte	-	-	-	-	-125,5	-	-125,5	-	-125,5
Modtaget udbytte egne aktier	-	-	-	-	-	0,1	0,1	-	0,1
Afgang ved køb af egne aktier	-	-	-	-	-	-544,9	-544,9	-	-544,9
Tilgang ved salg af egne aktier	-	-	-	-	-	549,8	549,8	-	549,8
Modtaget udbytte fra associerede virks. indregnet efter indre værdi	-	-	-	-25,6	-	25,6	0,0	-	0,0
Opløsning af opskrivningshenlæggelser, associerede virksomheder	-	-	-	-15,9	-	15,9	0,0	-	0,0
Transaktioner med ejere i alt	0,0	0,0	0,0	-41,5	-125,5	46,5	-120,5	0,0	-120,5
Egenkapital 31.12.14	1.255,3	89,4	0,0	571,4	200,8	4.916,1	7.033,0	0,0	7.033,0

*) Se beskrivelse under henvisning på side 45

EGENKAPITALOPGØRELSE

	Moderselskabet Spar Nord Bank A/S' aktionærer								
	Aktiekapital Mio. kr.	Opskrivnings- henlæggelse Mio. kr.	Valuta- omregnings- reserve Mio. kr.	Lovpligtige reserver Mio. kr.	Foreslået udbytte Mio. kr.	Overført overskud Mio. kr.	I alt Mio. kr.	Hybrid *) kernekapital Mio. kr.	I alt Mio. kr.
EGENKAPITAL									
SPAR NORD MODERSELSKAB									
Egenkapital 01.01.15	1.255,3	88,1	0,0	746,0	200,8	4.742,8	7.033,0	-	7.033,0
<i>Totalindkomst i 2015</i>									
Årets resultat	-	-	-	78,9	627,7	177,3	883,9	13,5	897,4
<i>Anden totalindkomst</i>									
Nettoopskrivning på ejendomme	-	6,3	-	-	-	-	6,3	-	6,3
Øvrige kapitalbevægelser i associerede virksomheder	-	-	-	-0,8	-	-	-0,8	-	-0,8
Anden totalindkomst i alt	0,0	6,3	0,0	-0,8	0,0	0,0	5,5	0,0	5,5
Totalindkomst i alt	0,0	6,3	0,0	78,1	627,7	177,3	889,4	13,5	902,9
<i>Transaktioner med ejere</i>									
Udstedelse af hybrid kernekapital, netto transaktionsomkostninger	-	-	-	-	-	-2,9	-2,9	400,0	397,1
Udbetalt udbytte	-	-	-	-	-451,9	-	-451,9	-	-451,9
Modtaget udbytte egne aktier	-	-	-	-	-	0,3	0,3	-	0,3
Afgang ved køb af egne aktier og hybrid kernekapital	-	-	-	-	-	-636,3	-636,3	-1,2	-637,5
Tilgang ved salg af egne aktier og hybrid kernekapital	-	-	-	-	-	639,2	639,2	-	639,2
Modtaget udbytte fra associerede virks. indregnet efter indre værdi	-	-	-	-864,3	-	864,3	0,0	-	0,0
Opløsning af opskrivningshenlæggelser i tilknyttede virksomheder	-	-	-	63,8	-	-63,8	0,0	-	0,0
Opløsning af opskrivningshenlæggelser i associerede virksomheder	-	-	-	288,6	-	-288,6	0,0	-	0,0
Skat	-	-	-	-	-	3,9	3,9	-	3,9
Transaktioner med ejere i alt	0,0	0,0	0,0	-511,9	-451,9	516,1	-447,7	398,8	-48,9
Egenkapital 31.12.15	1.255,3	94,4	0,0	312,2	376,6	5.436,2	7.474,7	412,3	7.887,0
Egenkapital 01.01.14	1.255,3	83,0	4,3	682,6	125,5	4.382,0	6.532,7	-	6.532,7
Tilgang ved fusion	-	-	-4,3	-228,4	-	230,2	-2,5	-	-2,5
Korrigeret egenkapital 01.01.14	1.255,3	83,0	0,0	454,2	125,5	4.612,2	6.530,2	0,0	6.530,2
<i>Totalindkomst i 2014</i>									
Årets resultat	-	-	-	332,1	200,8	80,4	613,3	-	613,3
<i>Anden totalindkomst</i>									
Nettoopskrivning på ejendomme	-	5,1	-	-	-	3,5	8,6	-	8,6
Øvrige kapitalbevægelser i associerede virksomheder	-	-	-	1,2	-	0,2	1,4	-	1,4
Anden totalindkomst i alt	0,0	5,1	0,0	1,2	0,0	3,7	10,0	0,0	10,0
Totalindkomst i alt	0,0	5,1	0,0	333,3	200,8	84,1	623,3	0,0	623,3
<i>Transaktioner med ejere</i>									
Udbetalt udbytte	-	-	-	-	-125,5	-	-125,5	-	-125,5
Modtaget udbytte egne aktier	-	-	-	-	-	0,1	0,1	-	0,1
Afgang ved køb af egne aktier	-	-	-	-	-	-544,9	-544,9	-	-544,9
Tilgang ved salg af egne aktier	-	-	-	-	-	549,8	549,8	-	549,8
Modtaget udbytte fra associerede virks. indregnet efter indre værdi	-	-	-	-25,6	-	25,6	0,0	-	0,0
Opløsning af opskrivningshenlæggelser i associerede virksomheder	-	-	-	-15,9	-	15,9	0,0	-	0,0
Transaktioner med ejere i alt	0,0	0,0	0,0	-41,5	-125,5	46,5	-120,5	0,0	-120,5
Egenkapital 31.12.14	1.255,3	88,1	0,0	746,0	200,8	4.742,8	7.033,0	0,0	7.033,0

*) Den hybride kernekapital har uendelig løbetid og betaling af ydelser og renter er frivillig, hvorfor den regnskabsmæssigt behandles som egenkapital.
Spar Nord udstedte den 10. juni 2015 obligationer for DKK 400 mio. med mulighed for førtidsindfrielse tidligst fra 10. juni 2020. Lånet forrentes med 6,052 pct. p.a. indtil 10. juni 2020, hvorefter renten fastsættes til CIBOR6 + 5,4 pct. i margin.
Hvis Spar Nords egentlige kernekapitalprocent kommer under 5 1/8 pct., vil lånet blive nedskrevet. Lånet vil kunne opskrives igen efter reglerne i CRR.

Forskel i regnskabspraksis mellem moderselskab og koncernregnskab:

Bortset fra, at dattervirksomheder konsolideres i koncernregnskabet og indregnes til indre værdi i moderselskabsregnskabet, er anvendt regnskabspraksis identisk.

Forskellen mellem egenkapital og resultat i koncernen og moderselskabet kan henføres til, at ejendomme i datterselskaber er klassificeret som investeringsejendomme, men i koncernen betragtes som domicilejendomme. Forskellen består af netto af- og nedskrivninger herpå, se nedenfor:

	Resultat		Egenkapital	
	2015	2014	2015	2014
Spar Nord koncernen	896,8	613,6	7.887,0	7.033,0
Netto af- og nedskrivninger, koncerndomicilejendomme	0,6	-0,3	0,0	0,0
Spar Nord moderselskab	897,4	613,3	7.887,0	7.033,0

	Antal stk.		Nominel værdi (Mio. kr.)	
	2015	2014	2015	2014
Udstedte aktier	125.529.918	125.529.918	1.255,3	1.255,3
1. januar	125.529.918	125.529.918	1.255,3	1.255,3
31. december - fuldt indbetalt	125.529.918	125.529.918	1.255,3	1.255,3

Aktiekapitalen er fordelt på 125.529.918 aktier a 10 kr. Ingen aktier er tildelt særlige rettigheder. Der er ingen begrænsning i omsætteligheden og ingen stemmeretsbegrænsning.
I perioden frem til indfrielsen af statslig hybrid kapital ultimo maj 2014, har udlodning af udbytte været begrænset til maksimalt at udgøre Spar Nords løbende overskud. Der er foreslået udbytte for 2015 på 627,7 mio. kr. (2014: 200,8 mio. kr.), hvoraf de 251,1 mio. kr. blev foreslået som ekstraordinært udbytte i marts 2015 på baggrund af salget af aktier i Nørresundby Bank.
Udbetalt udbytte i 2015 på 451,9 mio. kr. er sammensat af foreslået udbytte på 200,8 mio. kr. i Årsrapport 2014 samt ekstraordinært udbytte på 251,1 mio. kr. foreslået i marts 2015 efter salg af aktier i Nørresundby Bank.

Udlodning af udbytte til Spar Nords aktionærer har ingen skattemæssige konsekvenser for Spar Nord.

EGENKAPITALOPGØRELSE

	Spar Nord koncernen 2015	Spar Nord koncernen 2014	Spar Nord moderselskab 2015	Spar Nord moderselskab 2014
AKTIER I OMLØB, STK.				
Primo	125.366.131	125.308.845	125.366.131	125.308.845
Køb/salg egne aktier	24.386	57.286	24.386	57.286
Ultimo	125.390.517	125.366.131	125.390.517	125.366.131
Udstedte aktier	125.529.918	125.529.918	125.529.918	125.529.918
Koncernens beholdning af egne aktier	139.401	163.787	139.401	163.787
Udestående aktier i omløb	125.390.517	125.366.131	125.390.517	125.366.131

BEHOLDNING AF EGNE AKTIER

Antal aktier, stk.	139.401	163.787	139.401	163.787
Nominel værdi, mio. kr.	1,4	1,6	1,4	1,6
Dagsværdi, mio. kr.	8,5	9,5	8,5	9,5
Procent af aktiekapital	0,1	0,1	0,1	0,1

BEHOLDNING AF EGNE AKTIER, DAGSVÆRDI, MIO. KR.

Beholdning primo	9,5	10,9	9,5	10,9
Køb af egne aktier	636,3	544,9	636,3	544,9
Salg af egne aktier	639,2	549,8	639,2	549,8
Kursregulering	1,9	3,5	1,9	3,5
Beholdning ultimo	8,5	9,5	8,5	9,5

EGNE AKTIER STILLET TIL SIKKERHED

Antal aktier, stk.	1.491.977	1.801.760	1.491.977	1.801.760
Nominel værdi, mio. kr.	14,9	18,0	14,9	18,0
Dagsværdi, mio. kr.	91,0	104,5	91,0	104,5
Procent af aktiekapital	1,2	1,4	1,2	1,4

Egne aktier stillet til sikkerhed omfatter sikkerhedsstillelser fra kunder i form af Spar Nord aktier.

Beholdningen af egne aktier anvendes til handel med kunder.

Bestyrelsen er indtil næste ordinære generalforsamling bemyndiget til at lade banken erhverve egne aktier med en pålydende værdi på indtil 10 pct. af aktiekapitalen til den på erhvervelses-tidspunktet gældende børskurs med en afvigelse på op til 10 pct.

	Spar Nord koncernen 2015 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 2014 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 2015 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 2014 Mio. kr.
KAPITALGRUNDLAG				
Egenkapital	7.887,0	7.033,0	7.887,0	7.033,0
Hybrid kernekapital inkluderet i egenkapitalen	412,3	0,0	412,3	0,0
Foreslået udbytte	376,6	200,8	376,6	200,8
Immaterielle aktiver inkl. andel indregnet i kapitalandele i associerede virksomheder	212,0	219,8	212,0	219,8
Udskudte skatteaktiver *)	6,0	19,4	0,0	0,0
Øvrige primære fradrag	45,7	59,8	45,7	59,8
Fradrag kapitalandele	161,1	149,3	138,0	136,9
Egentlig kernekapital	6.673,3	6.383,9	6.702,4	6.415,7
Hybrid kernekapital **)	393,0	430,7	393,0	430,7
Øvrige fradrag	120,8	298,6	103,5	273,7
Kernekapital	6.945,5	6.516,0	6.991,9	6.572,7
Efterstillede kapitalindskud (ekskl. hybrid kernekapital) **)	1.078,0	1.148,8	1.078,0	1.148,8
Øvrige fradrag	120,8	298,6	103,5	273,7
Kapitalgrundlag	7.902,7	7.366,2	7.966,4	7.447,8
Vægtet risikoeksponering med kreditrisiko mv.	36.550,1	39.454,2	37.770,4	40.721,3
Vægtet risikoeksponering med markedsrisiko	4.162,6	3.834,3	4.176,1	3.840,5
Vægtet risikoeksponering med operationel risiko	5.787,2	5.716,0	5.444,7	5.722,1
Samlet risikoeksponering	46.499,9	49.004,5	47.391,2	50.283,9
Egentlig kernekapitalprocent	14,4	13,0	14,1	12,8
Kernekapitalprocent	14,9	13,3	14,8	13,1
Kapitalprocent	17,0	15,0	16,8	14,8

*) Beløb i koncernen vedrører særunderskud i datterselskab.

**) Inklusive beholdning af egne obligationer.

NOTE

	Spar Nord koncernen 2015 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 2014 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 2015 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 2014 Mio. kr.
DRIFT				
Resultat før skat	1.073,6	705,0	1.060,6	701,0
28+30 Dagsværdiændringer, investeringsejendomme og aktiver i midlertidig besiddelse	4,0	1,8	3,0	-0,4
46 Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	65,5	71,5	64,9	71,8
Gevinst og tab ved salg af immaterielle og materielle aktiver	0,2	2,8	0,2	2,8
36+55 Regulering af nedskrivninger på udlån mv.	-19,0	249,5	-19,0	249,5
36 Hensættelser til forpligtigelser	5,0	-20,2	5,0	-20,2
19 Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	-28,3	-104,1	-78,9	-332,1
Betalt selskabsskat	-153,6	-167,4	-156,9	-170,4
Drift i alt	947,4	738,9	878,9	502,0
DRIFTSKAPITAL				
21+32 Ændring i kreditinstitutter og centralbanker, netto	-6.598,5	2.234,2	-6.601,4	2.256,4
22 Ændring i udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	-2.072,7	3.814,3	-2.072,7	3.941,3
23 Ændring i obligationer til dagsværdi	4.180,4	-1.423,6	4.180,4	-1.423,6
24 Ændring i aktiebeholdning	-241,5	-6,8	-241,5	-189,5
34 Ændring i udstedte obligationer til amortiseret kostpris	-22,6	-279,0	-22,6	-279,0
Ændring i andre aktiver og andre passiver, netto	-484,4	-279,4	-480,0	-273,0
33 Ændring i indlån og anden gæld	2.500,5	368,6	2.516,7	646,1
Driftskapital i alt	-2.738,8	4.428,3	-2.721,1	4.678,7
Pengestrøm fra drift i alt	-1.791,4	5.167,2	-1.842,2	5.180,7
INVESTERINGER				
49 Køb af aktiviteter fra FIH Erhvervsbank	0,0	-2.349,2	0,0	-2.349,2
25+26 Køb af associerede og tilknyttede virksomheder	-0,1	-58,6	-0,1	-58,6
25+26 Salg af associerede og tilknyttede virksomheder	22,2	0,0	76,4	0,0
27 Køb af immaterielle aktiver	-6,0	-0,2	-6,0	-0,2
27 Salg af immaterielle aktiver	0,0	0,1	0,0	0,1
28+29+30 Køb af materielle aktiver	-50,5	-59,5	-49,9	-47,3
28+29+30 Salg af materielle aktiver	28,6	106,2	20,6	106,2
25+26 Udbytte fra associerede og tilknyttede virksomheder	864,3	25,6	864,3	25,6
Investeringer i alt	858,5	-2.335,6	905,3	-2.323,4
FINANSIERING				
38 Efterstillede kapitalindskud	-619,5	-1.294,1	-619,5	-1.294,1
Hybrid kernekapital indregnet som egenkapital	395,9	0,0	395,9	0,0
Betalt udbytte, eksklusive udbytte af egne aktier	-451,6	-125,4	-451,6	-125,4
Køb af egne kapitalandele	-636,3	-544,9	-636,3	-544,9
Salg af egne kapitalandele	639,2	549,8	639,2	549,8
Finansiering i alt	-672,3	-1.414,6	-672,3	-1.414,6
Årets likviditetsændring	-1.605,2	1.417,0	-1.609,2	1.442,7
Likvider primo	4.900,4	3.483,4	4.904,4	3.461,7
Årets likviditetsændring	-1.605,2	1.417,0	-1.609,2	1.442,7
Likvider ultimo	3.295,2	4.900,4	3.295,2	4.904,4
<i>Likvider ultimo</i>				
Likvider og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	610,4	985,7	610,4	985,7
21 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker med mindre end 3 mdr. forfald	2.684,8	3.914,7	2.684,8	3.918,7
I alt	3.295,2	4.900,4	3.295,2	4.904,4

OVERSIGT OVER NOTER TIL KONCERNREGNSKAB OG ÅRSREGNSKAB

Note	Side
1 Anvendt regnskabspraksis	50
2 Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger	57
3 Forretningssegmenter	58
4 Renteindtægter	61
5 Renteudgifter	61
6 Udbytte af aktier mv.	61
7 Gebyrer og provisionsindtægter	61
8 Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	61
9 Netto gebyrer og provisionsindtægter	61
10 Kursreguleringer	62
11 Finansielle poster Spar Nord koncernen	62
12 Andre driftsindtægter	63
13 Udgifter til personale og administration	63
14 Aktiebaseret vederlæggelse	66
15 Revisionshonorar	66
16 Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	67
17 Andre driftsudgifter	67
18 Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	67
19 Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	67
20 Skat	67
21 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	68
22 Udlån og andre tilgodehavender	68
23 Obligationer til dagsværdi	70
24 Aktier mv.	70
25 Kapitalandele i associerede virksomheder	70
26 Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	72
27 Immaterielle aktiver	73
28 Grunde og bygninger	76
29 Øvrige materielle aktiver	77
30 Aktiver i midlertidig besiddelse	77
31 Andre aktiver	78

Note	Side
32 Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	78
33 Indlån og anden gæld	78
34 Udstedte obligationer til amortiseret kostpris	78
35 Andre passiver	79
36 Hensatte forpligtelser	79
37 Hensættelse til udskudt skat	81
38 Efterstillede kapitalindskud	82
39 Overdragelse af finansielle aktiver	83
40 Modtagne sikkerheder	83
41 Sikkerhedsstillelse og behæftelse	83
42 Modregning af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser	84
43 Regnskabsmæssig sikring	85
44 Eventualaktiver	85
45 Eventualforpligtelser	86
46 Andre forpligtende aftaler	86
47 Retssager mv.	87
48 Indtjening pr. aktie	87
49 Virksomhedssammenslutninger	87
50 Nærtstående parter	89
51 Ledelsens aktiebeholdning	90
52 Begivenheder efter balancedagen	91
53 Oplysning om dagsværdi for finansielle instrumenter	91
54 Risikostyring	93
55 Kreditrisiko	94
56 Markedsrisiko	108
57 Likviditetsrisiko	110
58 Operationel risiko	115
59 Kapitalstyring	116
60 Puljeordninger	117
61 Hoved- og nøgletal	118
62 Nøgletalsdefinitioner	120

1 ANVENDT REGSKABS PRAKSIS

GRUNDLAG FOR UDARBEJDELSE AF ÅRSRAPPORTEN

Spar Nord Bank A/S er et aktieselskab hjemmehørende i Danmark. Årsrapporten for perioden 1. januar - 31. december 2015 omfatter både koncernregnskab for Spar Nord og dets datterselskab samt årsregnskab for moderselskabet.

Koncernregnskabet aflægges i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS) som godkendt af EU. Årsregnskabet for moderselskabet aflægges i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Årsrapporten aflægges herudover i overensstemmelse med yderligere danske oplysningskrav til årsrapporter for børsnoterede finansielle selskaber, jf. Lov om finansiel virksomhed og IFRS-bekendtgørelsen for finansielle virksomheder udstedt i henhold til Lov om finansiel virksomhed.

Bestyrelsen og direktionen har 10. februar 2016 behandlet og godkendt årsrapporten for 2015 for Spar Nord koncernen. Årsrapporten forelægges til generalforsamlingens godkendelse den 20. april 2016.

Spar Nord Bank A/S er fusioneret med datterselskabet Spar Nord Leasing A/S pr. 1. januar 2015, med Spar Nord Bank A/S som det fortsættende selskab. Der henvises til afsnittet virksomhedssammenslutning, sammenlægningsmetoden. Sammenligningstal i resultatopgørelse, balance og noter samt hoved- og nøgletal er tilpasset.

Indregning og måling generelt

Reglerne for indregning og måling i moderselskabet er forenelige med IFRS. Der er forskel mellem resultat i moderselskabet og koncernen, hvilket kan henføres til, at ejendomme på datterselskabsniveau er klassificeret som investeringsejendomme, men på koncernniveau er domicilejendomme. Forskellen består af netto af- og nedskrivninger herpå.

Den anvendte regnskabspraksis, som er beskrevet nedenfor, er anvendt konsistent i regnskabsåret og for sammenligningstallene, og er således uændret i forhold til sidste år. Sammenligningstallene er korigeret i forbindelse med ovennævnte fusion.

Der henvises til nedenstående vedrørende implementering af nye regnskabsstandarder. Disse har ikke givet anledning til ændring i indregning og måling i 2015. For standarder, der implementeres fremadrettet, korrigeres sammenligningstallene ikke.

Implementering af nye regnskabsstandarder

Spar Nord koncernen har med virkning fra 1. januar 2015 implementeret de standarder og fortolkningsbidrag, der træder i kraft i EU for 2015.

Implementeringen af de vedtagne ændringer og nye standarder har ikke medført en væsentlig påvirkning af indregning og måling i 2015, og dermed heller ikke resultat pr. aktie, udvandet resultat pr. aktie og egenkapital.

BESKRIVELSE AF ANVENDT REGSKABS PRAKSIS

Koncernregnskab

Koncernregnskabet omfatter moderselskabet Spar Nord Bank og de tilknyttede virksomheder, hvori koncernen har bestemmende indflydelse på de økonomiske og driftsmæssige beslutninger. Der er bestemmende indflydelse, når koncernen er eksponeret for eller har ret til variable afkast fra sin involvering i virksomheden og har mulighed for at påvirke disse afkast gennem sin råderet over virksomheden. Ved vurderingen af, om koncernen har bestemmende indflydelse, tages hensyn til de facto-kontrol og potentielle stemmerettigheder, der er på balancetidspunktet, er reelle og har substans.

Associerede virksomheder er virksomheder, der ikke er tilknyttede virksomheder, men i hvilke koncernen besidder kapitalandele og udøver en betydelig, men ikke bestemmende indflydelse. Betydelig indflydelse opnås typisk ved direkte eller indirekte at eje eller råde over mere end 20 pct. af stemmerettighederne, men mindre end 50 pct.

Ved vurdering af, om koncernen har bestemmende eller betydelig indflydelse tages højde for de stemmerettigheder, der på balancedagen kan udnyttes.

Følgende tilknyttede virksomheder indgår ved fuld konsolidering:

- Aktieselskabet Skelagervej 15

Koncernregnskabet udarbejdes ved sammendrag af modervirksomhedens og datterselskabets regnskab opgjort efter koncernens regnskabspraksis. Der foretages eliminering af koncerninterne indtægter og udgifter, aktiebesiddelser, interne mellemværender samt realiserede og urealiserede fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder.

Virksomhedssammenslutning

Virksomhedsovertagelse

Overtagelse af dele af en anden virksomhed indregnes i koncernregnskabet fra overtagelsestidspunktet. Overtagelsestidspunktet er det tidspunkt, hvor Spar Nord koncernen faktisk opnår kontrol over de overtagne aktiver og forpligtelser.

Sammenligningstal korrigeres ikke for nyerhvervede, frasolgte eller afviklede virksomheder.

De tilkøbte identificerede aktiver, forpligtelser og eventualforpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet. Identificerbare immaterielle aktiver indregnes, hvis de kan udskilles eller udspringer fra en kontraktlig ret. Der tages hensyn til skatteeffekten af de foretagne omvurderinger.

Positive forskelsbeløb mellem anskaffelsessværdi og dagsværdi af overtagne, identificerede aktiver og forpligtelser (goodwill) indregnes under immaterielle aktiver. Goodwill afskrives ikke, men testes minimum årligt for nedskrivningsbehov. Første nedskrivningstest udføres inden udgangen af overtagelsesåret. Ved overtagelsen henføres goodwill til de pengestrømsfrembringende enheder, der efterfølgende danner grundlag for nedskrivningstest.

Købsvederlaget består af dagsværdien af det aftalte vederlag i form af overtagne aktiver, påtagne forpligtelser og udstedte egenkapitalinstrumenter. Omkostninger, der kan henføres til virksomhedssammenslutninger, indregnes direkte i årets resultat ved afholdelsen.

Hvis der på overtagelsestidspunktet er usikkerhed om identifikation eller måling af overtagne aktiver, forpligtelser eller eventualforpligtelser eller fastlæggelsen af købsvederlaget, sker første indregning på baggrund af foreløbigt opgjorte værdier. Hvis det efterfølgende viser sig, at identifikation eller måling af købsvederlaget, overtagne aktiver, forpligtelser eller eventualforpligtelser var forkert ved første indregning, reguleres opgørelsen med tilbagevirkende kraft, herunder goodwill, indtil 12 måneder efter overtagelsen, og sammenligningstal tilpasses. Herefter reguleres goodwill ikke. Ændringer i skøn over betingede købsvederlag indregnes i årets resultat.

Solgte eller afviklede virksomheder indregnes i koncernregnskabet frem til afståelsestidspunktet eller afviklingstidspunktet. Fortjeneste eller tab ved frasalg eller afvikling af tilknyttede og associerede virksomheder opgøres som forskellen mellem salgssummen eller afviklingsprovenuet og den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiver inklusive goodwill på salgstidspunktet samt afholdte og forventede omkostninger ved frasalg eller afvikling.

Sammenlægningsmetoden

Spar Nord Bank A/S er med virkning pr. 1. januar 2015 fusioneret med det 100 pct. ejede datterselskab Spar Nord Leasing A/S.

Ved fusion af koncernforbundne selskaber anvendes sammenlægningsmetoden. Ved anvendelse af sammenlægningsmetoden foretages der ikke regulering til dagsværdier i det ophørende selskab, ligesom der ikke opgøres goodwill. De fusionerede selskabers aktiver og forpligtelser sammenlægges som udgangspunkt til regnskabsmæssige værdier linie for linie, korrigeret for eventuelle forskelle i anvendt regnskabspraksis. Der er foretaget eliminering af interne mellemværender.

Sammenligningstillene er tilpasset. Tilpasningen af sammenligningstillene for 2014 har påvirket resultatopgørelsen i Spar Nord Bank A/S med 0 mio. kr. og balancen med 259 mio. kr.

Fusionen påvirker ikke koncernregnskabet, hvorfor sammenligningstillene for Spar Nord koncernen er uændret.

Omregning af fremmed valuta

Koncernregnskabet og årsregnskabet for moderselskabet præsenteres i danske kroner, afrundet til nærmeste million med decimal, som er den funktionelle valuta for Spar Nord Bank A/S og datterselskabet Aktieselskabet Skelagervej 15. Transaktioner i fremmed valuta omregnes efter valutakursen på transaktionstidspunktet. Valutadifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Monetære poster i fremmed valuta omregnes til balancedagens valutakurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for mellemværendes opståen indregnes i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Modregning

Tilgodehavender og forpligtelser modregnes, når der er en juridisk ret til at modregne de indregnede beløb, og der er hensigt om at nettoafregne eller realisere aktivet og indfri forpligtelsen samtidig.

Dagsværdimåling af finansielle instrumenter

Dagsværdi er det beløb, som et finansielt aktiv eller forpligtelse kan handles til mellem markedsdeltagere på målingstidspunktet i det primære marked, eller i dets fravær, det mest fordelagtige marked, som koncernen har adgang til på dette tidspunkt.

I koncernen måles dagsværdien ved hjælp af følgende dagsværdihierarki som afspejler de parametre, der indgår i målingerne:

- **Niveau 1 - Noteret markedspris:**
Noterede priser (ikke-justerede) på aktive markeder for identiske finansielle aktiver eller forpligtelser.
- **Niveau 2 - observerbare input:**
Værdiansættelsesteknikker baseret på input, bortset fra noterede priser på niveau 1, som er observerbare, enten direkte (som priser) eller indirekte (afledt af priser).
- **Niveau 3 - Ikke-observerbare input:**
Værdiansættelsesteknikker baseret på input til aktiver eller forpligtelser, som ikke er baseret på observerbare markedsdata. Værdiansættelsen er primært baseret på almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker.

Koncernen indregner overførster mellem niveauer i dagsværdihierarkiet i slutningen af regnskabsperioden for hele regnskabsåret.

Finansielle instrumenter generelt

Finansielle aktiver klassificeres på indregningstidspunktet i følgende kategorier:

- handelsbeholdning, som værdiansættes til dagsværdi
- udlån og tilgodehavender, som værdiansættes til amortiseret kostpris
- hold til udløb investeringer, som værdiansættes til amortiseret kostpris
- finansielle aktiver designet til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen (fair value option)

Finansielle forpligtelser klassificeres på indregningstidspunktet i følgende kategorier:

- handelsbeholdning, som værdiansættes til dagsværdi
- øvrige finansielle forpligtelser, som værdiansættes til amortiseret kostpris

Spar Nord koncernen har ingen hold til udløb investeringer.

Obligationer og aktier mv.

Ved første indregning på afregningsdagen måles obligationer og aktier mv. til dagsværdi eksklusive transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles obligationer og aktier mv. til dagsværdi. Realiserede og urealiserede gevinster og tab samt udbytter indregnes i kursreguleringer og i udbytte af aktier i resultatopgørelsen.

Når der foreligger et aktivt marked, måler koncernen dagsværdien af obligationer og aktier mv. ved anvendelse af noterede markedspriser for instrumenterne. Et marked betragtes som aktivt når instrumentet handles med tilstrækkelig hyppighed og volumen til at give en valid prissætning. Dagsværdien af sådanne instrumenter opgøres på grundlag af de senest observerbare lukkekurser på balancedagen (Niveau 1). Alternativt anvendes anerkendte modeller og observerbare markedsdata for tilsvarende aktiver til måling af dagsværdien (Niveau 2).

Koncernens erhvervede strategiske aktier, der ikke indgår i handelsbeholdningen, måles til dagsværdi på baggrund af tilgængelige handelsoplysninger eller anerkendte værdiansættelsesprincipper og aktuelle markedsdata, herunder en vurdering af den fremtidige indtjening og pengestrøm (Niveau 3). Dagsværdien er ligeledes påvirket af medejerskab, samhandel og aktionæroverenskomst.

Værdipapirer udgår af balancen på afregningsdagen.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter samt uafviklede spotforretninger indregnes på handelsdagen og måles til dagsværdi. Positive markedsværdier indregnes under "Andre aktiver". Negative markedsværdier indregnes under "Andre passiver".

Ved første indregning måles afledte finansielle instrumenter samt uafviklede spotforretninger til dagsværdi eksklusive transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles afledte finansielle instrumenter samt uafviklede spotforretninger til dagsværdi. Realiserede og urealiserede gevinster og tab indregnes i kursreguleringer i resultatopgørelsen. For udvalgte afledte finansielle instrumenter indregnes gevinst eller tab ikke ved første indregning ("day 1-profit/loss"), men amortiseres ud over instrumentets løbetid.

Dagsværdien af afledte finansielle instrumenter med positiv dagsværdi er justeret for kreditrisici på modparterne - CVA.

Ved opgørelse af dagsværdi anvendes anerkendte modeller og observerbare markedsdata (niveau 2), herunder rentekurver, valutakurser og volatilitetskurver til måling af dagsværdien. De anvendte værdiansættelsesmodeller omfatter swapmodeller, kreditrisningsmodeller samt optionsmodeller, som eksempelvis Black & Scholes modeller.

Repo/reverse forretninger

Solgte værdipapirer, hvor der samtidig med salget er indgået aftale om tilbagekøb, indregnes på afregningsdagen i balancen, som om værdipapirerne fortsat var i behold. Det modtagne beløb opføres som gældsforpligtelse, og forskellen mellem salgs- og købskurs indregnes i resultatopgørelsen over løbetiden som renter. Afkastet af værdipapirerne indregnes i resultatopgørelsen.

Købte værdipapirer, hvor der samtidig med købet er indgået aftale om tilbage salg, indregnes ikke i balancen, og afkastet af de købte værdipapirer indgår ikke i resultatopgørelsen. Det betalte købsvederlag indregnes som tilgodehavende, og forskellen mellem købs- og salgskurs indregnes i resultatopgørelsen over løbetiden som renter.

Repo- og reverseforretninger indregnes som indlån/udlån eller tilgodehaven-der/gæld hos kreditinstitutter og måles til amortiseret kostpris.

Regnskabsmæssig sikring

Koncernen anvender afledte finansielle instrumenter til sikring af renterisici på fastforrentede aktiver og forpligtelser (dagsværdisikring), som måles til amortiseret kostpris. Sådanne sikringsinstrumenter måles til dagsværdi, og værdiændringer indregnes i kursreguleringer. Når kriterierne for anvendelse af regnskabsmæssig sikring er opfyldt, reguleres den regnskabsmæssige værdi af de sikrede aktiver og forpligtelser for dagsværdiændringer vedrørende de sikrede risici (dagsværdisikring). Såfremt kriterierne for sikring ikke længere er opfyldt, amortiseres den akkumulerede værdiregulering af den sikrede post over den resterende løbetid.

RESULTATOPGØRELSE

Renteindtægter og -udgifter

Renteindtægter og -udgifter omfatter:

- rentebærende finansielle instrumenter, der måles til amortiseret kostpris, som indregnes i resultatopgørelsen efter den effektive rentes metode baseret på kostprisen på det finansielle instrument.
- amortisering af gebyrer, der er en integreret del af et finansielt instruments effektive afkast, herunder stiftelsesprovisioner, samt amortisering af en eventuel yderligere forskel mellem kostpris og indfrielseskurs.
- renter på dagsværdiansatte finansielle instrumenter bortset fra renter vedrørende aktiver og indlån i puljer, som indregnes under kursreguleringer.
- indtægtsførsel af renter på udlån med individuel nedskrivning for værdiforringelse foretaget på baggrund af den nedskrevne værdi.
- renteindtægter på finansielle leasingaftaler og købekontrakter indregnet på baggrund af den aftalte effektive rente
- gebyrer mv. fra operationelle og finansielle leasingkontrakter periodiseret over aftalernes restløbetid og løbende indregnet under renteindtægter.

Gebyrer og provisionsindtægter, netto

Gebyrer og provisioner vedrørende udlån og tilgodehavender, som betragtes som en integreret del af udlånet, indregnes som en del af den regnskabsmæssige værdi af udlån og tilgodehavender og indregnes i resultatopgørelsen over lånenes løbetid som en del af den effektive rente. Provisioner vedrørende garantier indtægtsføres over garantiernes løbetid. Indtægter for at gennemføre en given transaktion, herunder fonds- og depotgebyrer og betalingsformidlingsgebyrer, indtægtsføres, når transaktionen er gennemført.

Vederlag for formidling af realkreditlån for Totalkredit og DLR opgøres efter en modregningsmodel. Provision for låneetablering indregnes på tidspunktet for lånets etablering, og vederlag for løbende servicering af låntager indregnes i takt med, at banken forestår serviceringen og dermed opnår ret til vederlaget. Konstaterede modregningsberettigede tab behandles som en indtægtsreduktion i den periode, hvor der foretages modregning.

Kursreguleringer

Kursreguleringer omfatter realiserede og urealiserede kursreguleringer af poster i handelsbeholdningen af værdipapirer og afledte finansielle instrumenter samt andre aktier til dagsværdi (dagsværdioptionen). Herudover indregnes resultateffekten af valutakursreguleringer og regnskabsmæssig sikring af dagsværdi ligeledes under kursreguleringer.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til koncernens aktiviteter, herunder fortjeneste ved salg af overtagne, investerings- og domicilejendomme, salg af leasingaktiver, regulering af overtagne garantier mv.

Andre driftsindtægter indeholder også leasingydelse fra operationel leasing og lejeindtægter fra ejendomme fratrasket driftsomkostninger.

Fortjeneste ved salg opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale og administration omfatter lønninger, bonus, feriegodtgørelse, jubilæumsgratualer, pensionsomkostninger mv.

Aktieoptionsprogram

Dagsværdien af tildelte egenkapitalafregnede aktieoptioner (ledelsesincitamentsprogrammer) på tildelingstidspunktet indregnes i resultatopgørelsen som en personaleudgift over den periode, hvor medarbejderen leverer de ydelser, der modsvarer de tildelte optioner. Modposten hertil er egenkapitalen via anden totalindkomst. I forbindelse med indregning over serviceperioden skønnes over antallet af tildelte aktieoptioner, ligesom dagsværdien opgøres ud fra en optionsmodel. I forbindelse med endelig opgørelse af tildeling reguleres tidligere udgiftsførte beløb baseret på den faktiske tildeling af optioner. Aktieoptionerne kan tidligst udnyttes tre år efter tildeling. Tildelte optioner berøres ikke af deltagerens fratræden. For en nærmere beskrivelse af optionsmodellen henvises til note 14, aktiebaseret vederlæggelse.

Andre driftsudgifter

Andre driftsudgifter indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til koncernens aktiviteter, herunder bidrag til lovpligtig indskydergarantiordning (forsikringspræmie), Afviklingsformuen og garantiprovision vedrørende statsgarantiordningen.

Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder

Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder omfatter den forholdsmæssige andel af de enkelte virksomheders resultat efter skat.

Skat

Spar Nord Bank er sambeskattet med sit danske datterselskab. Den aktuelle danske selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede danske selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster. Selskaber, der anvender skattemæssige underskud i andre selskaber, betaler sambeskatningsbidrag til Moderselskabet svarende til skatteværdien af de udnyttede underskud, mens selskaber, hvis skattemæssige underskud anvendes af andre selskaber, modtager sambeskatningsbidrag fra Moderselskabet svarende til skatteværdien af de udnyttede underskud (fuld fordeling). De sambeskattede danske selskaber indgår i acontoskatteordningen. Spar Nord indregner en udskudt skatteforpligtelse af genbeskatningssaldoen relateret til den internationale sambeskatning vedrørende tidligere aktiviteter i udlandet, hvor det fratrukne skattemæssige underskud fra udlandet fortsat er omfattet af en 10 årig bindingsperiode for international sambeskatning.

Årets skat, der består af årets aktuelle skat og ændring i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og i anden totalindkomst med den del, der kan henføres til posteringer i anden totalindkomst, og i egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte i egenkapitalen.

BALANCE

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender hos andre kreditinstitutter samt tidsindskud i centralbanker. Reverseforretninger, det vil sige køb af værdipapirer, hvor der samtidig indgås aftale om tilbagekøb på et senere tidspunkt, og hvor modparten er et kreditinstitut eller en centralbank, indregnes som tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker. Værdiansættelse af "Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker" foretages som anført under "Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris".

Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris

Regnskabsposten omfatter udlån og tilgodehavender, herunder pantebreve, finansielle leasingudlån (se særskilt afsnit efterfølgende) og reverseforretninger, hvor modparten ikke er et kreditinstitut eller en centralbank.

Første indregning sker til dagsværdien med tillæg af transaktionsomkostninger og med fradrag af modtagne gebyrer og provisioner, der knytter sig til etableringen. Efterfølgende måles udlån og tilgodehavender, der ikke er reverseforretninger, til amortiseret kostpris ved anvendelse af den effektive

rentes metode med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af tab. Måling af reverseforretninger er beskrevet i afsnittet Repo/reverse forretninger.

Værdiforringelse

Udlån og tilgodehavender overvåges løbende for vurdering af, om der er indtruffet en objektiv indikation på værdiforringelse, og om en test for værdiforringelse viser et tab. Dette foretages ved en individuel vurdering af alle signifikante og bonitetsmarkerede udlån og tilgodehavender. For mindre udlånsengagementer under 250.000 kr. sker der en automatiseret vurdering af bonitetsmarkerede kunder baseret på kundens registrerede data og karakteristika. For udlån og tilgodehavender uden individuel værdiforringelse sker gruppevis vurdering af grupper med ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko.

Individuelle nedskrivninger

Nedskrivninger vurderes ud fra en individuel vurdering af engagementer, når der på individuelt niveau er en objektiv indikation på værdiforringelse.

Der foreligger objektiv indikation på værdiforringelse af et udlån, hvis en eller flere af følgende begivenheder er indtruffet:

- låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder
- låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og renter
- koncernen yder låntager lempelser i vilkårene, som ikke ville være ydet, hvis det ikke var på grund af låntagers økonomiske vanskeligheder
- det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive omfattet af anden økonomisk rekonstruktion

Nedskrivningen opgøres som forskellen mellem den bogførte værdi og den tilbagediskonterede værdi af de forventede betalingsstrømme. Sikkerheden fratrækkes til dagsværdi eksklusive realisationsomkostninger. En eventuel efterfølgende forøgelse af den tilbagediskonterede værdi af de forventede betalingsstrømme medfører hel eller delvis tilbageførsel af den foretagne nedskrivning. Til beregning af tilbagediskonteret værdi anvendes for fastforrentede udlån den oprindeligt fastsatte effektive rente og for variabelt forrentede udlån den aktuelt fastsatte effektive rente.

Såfremt en låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder nedskrives til det beløb, som låntager forventes at kunne servicere fremadrettet i en finansiel rekonstruktion. Vurderes en rekonstruktion ikke mulig, baseres nedskrivningen på forventede betalinger i en konkurssituation.

Gruppevis nedskrivninger

Individuelt vurderede udlån, der ikke er nedskrevet, samt øvrige udlån, inddeles i grupper for vurdering af nedskrivningsbehovet. En porteføljemæssig vurdering foretages på grupper af udlån, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Porteføljenedskrivningen skal blandt andet dække en forværring af betalingsmønstret fra den pågældende portefølje og ændring i forhold, der erfaringsmæssigt har sammenhæng med omfanget af betalings-svigt i den pågældende gruppe af udlån og tilgodehavender.

Porteføljevurderingen baseres på bankens ratingsystemer, som inddeler kunderne i ni ratingklasser.

Beregningen af gruppevis nedskrivninger bygger på bruttovandringer, således at de samlede gruppevis nedskrivninger ved en bruttotilgang udgøres af summen af de enkelte låntageres forværring i ratingklasserne, alene beregnet for de kunder, hvor ratingen er blevet forværret og dermed forøget risiko i forhold til det oprindeligt forventede, hvor denne forøgede risiko ikke er modgået med en tilsvarende forøgelse af kundens rente. Der tages således ikke hensyn til, at andre låntagere i perioden har fået en bedre rating og dermed en mindre risiko end oprindeligt forventet.

De gruppevis nedskrivninger i Spar Nord beregnes som forskellen mellem nutidsværdien af det oprindelige forventede fremtidige tab og nutidsværdien af det forventede fremtidige tab efter forværringen for den enkelte kunde. Som diskonteringsfaktor anvendes det vejede gennemsnit af den aftalte effektive rentesats på de enkelte udlån.

Gruppevis nedskrivninger på leasingudlån foretages som en portefølje-nedskrivning, der beregnes særskilt for brancherne Transport, Entreprenør, Landbrug, Industri og øvrige, idet disse grupper har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. De gruppevis nedskrivninger bygger på en statistisk model, hvor der indgår eksterne konjunkturindikatorer i form af arbejdsløshedsprocent og indeks for forbrugertillid. I modellen indgår ligeledes udviklingen i andelen af udbetaling og deposita, idet højere procentvis udbetaling eller deposita vil reducere de gruppevis nedskrivninger.

Tab ved værdiforringelse mv.

Nedskrivninger på udlån føres på en nedskrivningskonto, som fratrækkes i udlån. Ændringen i nedskrivningskontoen indgår i resultatopgørelsen under Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. Indtræffer der efterfølgende begivenheder, der viser, at værdiforringelsen ikke var af varig karakter, tilbageføres nedskrivningen via Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. Udlån, som vurderes ikke at kunne inddrives, afskrives. Afskrivningen fragår nedskrivningskontoen. Udlån afskrives, når de sædvanlige inddrivelsesprocedurer er gennemført i form af:

- debitors indgivelse af konkursbegæring, og bobestyreren har angivet det sandsynlige økonomiske resultat af konkursen
- Spar Nord koncernen eftergiver sine fordringer enten som følge af tvangsakkord eller frivilligt forlig
- Spar Nord koncernen af andre grunde anser det for helt usandsynligt, at fordringen vil blive inddrevet

Der indtægtsføres ikke renter af den nedskrevne del af de enkelte udlån.

Leasing

Leasingkontrakter klassificeres som finansielle leasingkontrakter, når alle væsentlige risici og afkast forbundet med ejendomsretten til et aktiv overdrages til leasingtager. Alle andre leasingkontrakter klassificeres som operationelle leasingkontrakter.

Leasingaktiver i forbindelse med finansielle leasingaftaler, hvor koncernen er leasinggiver, indregnes under udlån til nettoinvesteringen i leasingkontrakterne med fradrag af afskrivninger (afdrag), som beregnes efter annuitetsprincippet over leasingperioden.

Indtægter fra leasingaktiverne indregnes på baggrund af den aftalte effektive rente i leasingkontrakterne og indgår i resultatopgørelsen under renteindtægter. Fortjeneste og tab fra salg af leasingaktiver føres som Andre driftsindtægter og Andre driftsudgifter.

Leasingaktiver fra operationel leasing, hvor koncernen er leasinggiver, indregnes under øvrige materielle aktiver og afskrives som koncernens øvrige materielle aktiver. Leasingindtægten fra operationelle leasingkontrakter indregnes lineært over den aktuelle leasingperiode under andre driftsindtægter.

Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes til forholdsmæssig andel af indre værdi på balancedagen med tillæg af regnskabsmæssig værdi af erhvervet goodwill.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder i Moderselskabet indregnes til forholdsmæssig andel af indre værdi på balancedagen med tillæg af regnskabsmæssig værdi af erhvervet goodwill.

Goodwill opgøres og måles som omtalt ovenfor under virksomhedssammenslutninger.

Andel af årets resultat efter skat indregnes i resultatopgørelsen under Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder. Ved køb eller afhændelse af tilknyttede virksomheder eller associerede virksomheder indgår virksomhedens resultat i resultatopgørelsen fra henholdsvis til overtagelsestidspunktet.

Fortjeneste eller tab ved salg opgøres som forskellen mellem salgssum og regnskabsmæssig værdi på overdragelsestidspunktet, inklusiv regnskabsmæssig værdi af goodwill, og indregnes under Andre driftsindtægter/Andre driftsudgifter.

Pensionspuljer

Aktiver, der indgår i pensionspuljer og kunders indskud i pensionspuljer, præsenteres i separate balanceposter. Afkast af puljeaktiver og -indskud præsenteres samlet under kursreguleringer og specificeres i "Noter til resultatoplysninger".

Immaterielle aktiver

Goodwill

Erhvervet goodwill indregnes til kostpris med fradrag af akkumulerede nedskrivninger for værdiforringelse, som beskrevet under virksomhedssammenslutning. Der foretages ikke systematisk afskrivning.

Goodwill vedrørende associerede virksomheder indregnes under kapitalandele i associerede virksomheder.

Den regnskabsmæssige værdi af goodwill allokteres til koncernens pengestrømsfrembringende enheder på overtagelsestidspunktet. Fastlæggelsen af pengestrømsfrembringende enheder følger den ledelsesmæssige struktur og interne økonomistyring.

Goodwill afskrives ikke, men for hver pengestrømsgenererende enhed testes goodwill for værdiforringelse mindst én gang årligt. Goodwill nedskrives til genindvindingsværdi over resultatopgørelsen, såfremt den regnskabsmæssige værdi af den pengestrømsgenererende enheds nettoaktiver overstiger den højeste værdi af nettosalgspris og nytteværdi, der svarer til nutidsværdien af forventede fremtidige pengestrømme fra enheden.

Kunderelationer og software

Kunderelationer erhvervet i forbindelse med virksomhedsovertagelse indregnes til kostpris og afskrives lineært over den forventede økonomiske brugstid, der ikke overstiger 10 år. Den økonomiske brugstid afhænger af kundeloyalitet.

Erhvervet software indregnes til kostpris, herunder installationsudgifter, og afskrives lineært over den forventede brugstid, der ikke overstiger 5 år.

Brugstiden revurderes årligt. Ændringer i afskrivningerne som følge af ændring i brugstiden indregnes fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssige skøn.

Kunderelationer og software, som afskrives, vurderes for nedskrivningsbehov, når der er indikationer på værdiforringelse. Der nedskrives i så fald til nytteværdien.

Grunde og bygninger

Ejendomme indregnes ved erhvervelsen til kostpris og måles efterfølgende til dagsværdi. Låneomkostninger fra generel låntagning eller lån, der direkte vedrører anskaffelse og opførelse af kvalificerende aktiver (ejendomme), henføres til kostprisen for sådanne aktiver.

Dagsværdi opgøres ud fra aktuelle markedsdata på baggrund af en afkastmodel, hvori ejendommens lejeindtægt, driftsomkostninger herunder administration og vedligeholdelse mv. indgår. Driftsomkostninger og vedligeholdelse beregnes med udgangspunkt i den enkelte ejendoms stand, byggeår, materialevalg mv. Ud fra det beregnede driftsafkast og individuelt fastsatte afkastprocent beregnes ejendommens dagsværdi. Afkastprocenten fastsættes med baggrund i den enkelte ejendoms beliggenhed, anvendelsesmuligheder, vedligeholdelsesstand, bonitet mv. Dagsværdien af den enkelte ejendom revurderes årligt med udgangspunkt i det aktuelle marked og renteniveau.

Domicilejendomme er ejendomme, som koncernen selv benytter til administration, filial eller øvrig servicevirksomhed. For domicilejendomme foretages systematisk afskrivning af den regnskabsmæssige værdi over den forventede brugstid på 50 år på bygninger. På særlige installationer i bygninger afskrives lineært over brugstiden på 20 år. Ved opgørelse af afskrivninger tages hensyn til forventet scrapværdi. Opskrivninger af domicilejendomme til dagsværdi indregnes i anden totalindkomst og henlægges til en særlig reserve under egenkapitalen. Opskrivningshenlæggelser, mens af- og nedskrivninger indregnes i resultatopgørelsen under Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver.

Domicilejendomme, der i henhold til en offentliggjort plan forventes solgt inden for 12 måneder, behandles som Aktiver i midlertidig besiddelse.

Grunde afskrives ikke.

Investerings ejendomme er ejendomme, som besiddes for at opnå lejeindtægter og/eller kapitalgevinster, herunder ejendomme udlejet under operationelle leasingaftaler samt overtagne ejendomme. Der foretages ikke afskrivning på investerings ejendomme. Ændringer i dagsværdier indregnes i Moderselskabet under "Kursreguleringer", mens nettodagsværdiændringerne i koncernen indregnes under "Andre driftsindtægter". Lejeindtægter indregnes i resultatopgørelsen under "Andre driftsindtægter".

Øvrige materielle aktiver

Driftsmidler i form af it-udstyr, biler, inventar og indretning af lejede lokaler indregnes til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Leasingaktiver fra operationel leasing, hvor Spar Nord koncernen er leasinggiver, indregnes ligeledes under øvrige materielle aktiver. Afskrivningsgrundlaget for et materielt aktiv er forskellen mellem købsprisen for aktivet og restværdien (scrapværdien) ved brugstidens ophør, og der foretages løbende en vurdering af restværdien. For indretning af lejede lokaler foretages afskrivning over lejekontraktens løbetid, dog maksimalt 10 år. For de øvrige driftsmidler foretages afskrivning lineært over aktivernes forventede brugstid, der ikke overstiger 5 år.

Nedskrivning

Materielle aktiver vurderes for nedskrivningsbehov, når der er indikationer på værdiforringelse, og der nedskrives til genindvindingsværdien, som er den højeste værdi af nettosalgsprisen og nytteværdien. Nedskrivning foretages over resultatopgørelsen.

Aktiver i midlertidig besiddelse

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter materielle aktiver, herunder aktiver overtaget som følge af afvikling af kundeengagementer, hvor det er hensigten at sælge aktiverne inden for 12 måneder. Overtagne aktiver indregnes til den laveste værdi af regnskabsmæssig værdi og dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg.

Der afskrives ikke på aktiverne fra det tidspunkt, hvor de klassificeres som aktiver i midlertidig besiddelse.

Tab ved værdiforringelse, som opstår ved den første klassifikation som aktiver i midlertidig besiddelse, og gevinst eller tab ved efterfølgende måling til laveste værdi af den regnskabsmæssige værdi eller dagsværdi med fradrag af salgsomkostninger indregnes i resultatopgørelsen under de poster, de vedrører. Gevinst og tab oplyses i noterne.

Aktiver og dertil knyttede forpligtelser udskilles i særskilte linjer i balancen.

Betalbar skat og udskudt skat

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster samt for betalte acontoskatter.

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gælds metode af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser. Der indregnes dog ikke udskudt skat af midlertidige forskelle vedrørende skattemæssigt ikke-afskrivningsberettiget goodwill og andre poster, hvor midlertidige forskelle er opstået på anskaffelsestidspunktet uden at have effekt på resultat eller skattepligtig indkomst. I de tilfælde, hvor opgørelse af skatteværdien kan foretages efter forskellige beskatningsregler, måles udskudt skat på grundlag af den af ledelsen planlagte anvendelse af aktivet henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Udskudt skat indregnes i balancen under posterne Udskudte skatteaktiver og udskudte skatteforpligtelser på grundlag af forventede skattesats.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes under Udskudte skatteaktiver med

den værdi, hvortil de forventes at blive anvendt, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i Udskudte skatteforpligtelser inden for samme juridiske skatteenhed og jurisdiktion.

Udskudte skatteaktiver og skatteforpligtelser modregnes, hvis virksomheden har en juridisk ret til at modregne aktuelle skatteforpligtelser og skatteaktiver eller har til hensigt enten at indfri aktuelle skatteforpligtelser og skatteaktiver på nettobasis eller at realisere aktiverne og forpligtelserne samtidig.

Der foretages regulering af udskudt skat vedrørende foretagne eliminerings af urealiserede koncerninterne avancer og tab.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Ændringen i udskudt skat som følge af ændringer i skattesatser indregnes i resultatopgørelsen.

Andre aktiver

Andre aktiver omfatter blandt andet kapitalindskud i Foreningen Bankernes EDB Central, tilgodehavende renter og provisioner samt positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter. Dagsværdimåling af positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter er nærmere beskrevet i afsnittet Afledte finansielle instrumenter. Øvrige poster måles til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter måles til amortiseret kostpris, og omfatter henholdsvis forudbetalte omkostninger (aktiver) og forudbetalte indtægter (passiver).

Finansielle forpligtelser

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker samt indlån omfatter blandt andet modtagne beløb under repoforretninger, det vil sige salg af værdipapirer, hvor der samtidig indgås aftale om tilbagekøb på et senere tidspunkt. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker samt indlån indregnes ved låneoptagelse til dagsværdi med fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. Efterfølgende måling af gæld til kreditinstitutter og centralbanker samt indlån, der ikke er repoforretninger, sker til amortiseret kostpris ved anvendelse af "den effektive rentes metode", således at forskellen mellem nettoprovenu og nominal værdi indregnes i resultatopgørelsen under renteudgifter over låneperioden.

Øvrige forpligtelser måles til nettorealiseringsværdi.

Andre passiver

Andre passiver omfatter blandt andet skyldige renter, negativ dagsværdi af finansielle instrumenter samt skyldige personaleydelse. Dagsværdimåling af negativ dagsværdi af afledte finansielle instrumenter er nærmere beskrevet i afsnittet Afledte finansielle instrumenter. Øvrige poster måles til amortiseret kostpris.

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser omfatter hovedsageligt garantiforpligtelser, hensættelser til tab på uigenkaldelige kredittilsagn, retssager og eventuelle omstrukturingsomkostninger mv.

Omkostninger til omstruktureringer indregnes som forpligtelser, når en detaljeret, formel plan for omstruktureringen foreligger på balancedagen.

Der indregnes en hensættelse, når der foreligger en retslig eller faktisk forpligtelse, og når det er sandsynligt at forpligtelsen vil blive effektueret, og forpligtelsen kan måles pålideligt.

Hensatte forpligtelser baseres på ledelsens bedste skøn over forpligtelsernes størrelse. Ved målingen af hensatte forpligtelser foretages tilbagediskontering, hvor betydningen for regnskabet er væsentlig.

Udstedte obligationer / Efterstillede kapitalindskud

Udstedte obligationer omfatter koncernens udstedte obligationer. Efterstillede kapitalindskud er gældsforpligtelser i form af ansvarlig indskudskapital og

andre kapitalindskud, som i tilfælde af likvidation eller konkurs først fyldestgøres efter de almindelige kreditor krav.

Udstedte obligationer og efterstillede kapitalindskud indregnes ved låneoptagelse til dagsværdi med fradrag af direkte henførbare transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles udstedte obligationer og efterstillede kapitalindskud til amortiseret kostpris ved anvendelse af den effektive rentes metode.

Egenkapital

Opskrivningshenslæggelser

Opskrivningshenslæggelser omfatter opskrivning af koncernens domicilejendomme efter indregning af udskudt skat. Reserven opløses, når ejendommene nedskrives, sælges eller udgår.

Valutaomregningsreserve

Valutaomregningsreserven omfatter omregningsdifferencer opstået ved omregning af resultat og nettoinvestering i udenlandske enheder fra deres funktionelle valuta til danske kroner. Derudover indgår valutakursregulering af finansielle forpligtelser, som afdækker nettoinvesteringen i udenlandske enheder.

Ved hel eller delvis realisation af nettoinvesteringen i udenlandsk enhed indregnes omregningsdifferencen vedrørende den pågældende enhed i resultatopgørelsen.

Lovpligtige reserver

Lovpligtige reserver omfatter værdireguleringer af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder efter indre værdis metode. Reserven reduceres med udbytteudlodninger til moderselskabet, andre egenkapitalbevægelser i tilknyttede og associerede virksomheder samt ved hel eller delvis realisation af kapitalandelene.

Hybrid kernekapital

Hybrid kernekapital udstedt med uendelig løbetid og uden kontraktuel forpligtelse til betaling af ydelser og renter (additional tier 1 capital under CRR), opfylder ikke betingelserne for en finansiell forpligtelse i henhold til IAS 32. Udstedelsen betragtes derfor som egenkapital.

Nettobeløbet ved udstedelsen indregnes som en stigning i egenkapitalen. Betaling af renter behandles som udbytte, og indregnes direkte i egenkapitalen på det tidspunkt forpligtelsen opstår.

Ved Spar Nords indfrielse af obligationerne vil egenkapitalen på indfrielsestidspunktet blive reduceret med indfrielsesbeløbet. Anskaffelses- og afståelsessummer for køb og salg af hybrid kernekapital under CRR indregnes direkte i egenkapitalen på samme måde som beholdninger af egne aktier.

Foreslået udbytte

Foreslået udbytte indregnes som en forpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på den ordinære generalforsamling (deklareringstidspunktet). Udbytte, som foreslås udloddet for året, indgår under egenkapitalen indtil vedtagelsen. Foreslået udbytte kan i henhold til bankens udbyttepolitik fastsættes til mindst 2/3 af årets nettoresultat (2014: 33 pct), under forudsætning af, at bankens kapitalmålsætninger er opfyldt, og der ikke er aktuelle værdiskabende investeringsmuligheder.

Egne aktier og egne obligationer

Egne aktier og egne obligationer indregnes ikke som aktiver. Anskaffelses- og afståelsessummer samt udbytte for egne aktier indregnes direkte i overført resultat i egenkapitalen. Provenu ved salg af egne aktier i forbindelse med udnyttelse af aktieoptioner eller medarbejderaktier indregnes direkte over egenkapitalen.

Anskaffelse af egne obligationer indregnes direkte i udstedte obligationer. Ved anskaffelse af egne obligationer indregnes tab eller gevinst i resultatopgørelsen som forskellen mellem anskaffelsessum og regnskabsmæssig værdi af forpligtelsen.

Eventualaktiver og eventualforpligtelser

Eventualaktiver og eventualforpligtelser omfatter mulige aktiver og forplig-

telser, der hidrører fra tidligere begivenheder, og hvis eksistens er afhængig af, at der indtræffer fremtidige usikre begivenheder, som ikke er under Spar Nord koncernens fulde kontrol.

Der oplyses om eventualaktiver, hvor tilgangen af en økonomisk fordel er sandsynlig.

Der oplyses om eventualforpligtelser, som kan, men sandsynligvis ikke vil, kræve et træk på koncernens ressourcer. Endvidere oplyses om aktuelle forpligtelser, der ikke er indregnet, idet det ikke er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre træk på virksomhedens ressourcer, eller forpligtelsens størrelse ikke kan måles pålideligt.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser pengestrømme fordelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet for året, årets forskydning i likvider samt likvider ved årets begyndelse og slutning. Pengestrømme fra driftsaktiviteter opgøres efter den indirekte metode som resultat før skat reguleret for ikke-kontante driftsposter samt ændring i driftskapital.

Pengestrømme fra investeringsaktiviteter omfatter betaling i forbindelse med køb og salg af immaterielle og materielle aktiver samt associerede og tilknyttede virksomheder. Pengestrømme fra finansieringsaktiviteter omfatter betalt udbytte samt bevægelser i egenkapital, efterstillede kapitalindskud og egne kapitalandele.

Likvider omfatter kassebeholdning, anfordringstilgodehavender hos centralbanker samt tilgodehavender fra kreditinstitutter og centralbanker med mindre end 3 måneders forfald. Disse likvider kan omsættes uden hindring og kun med ubetydelige risici for værdiændringer.

Segmentoplysninger

Segmentoplysningerne er udarbejdet i overensstemmelse med Spar Nord koncernens anvendte regnskabspraksis og følger den interne ledelsesrapportering.

Transaktioner mellem segmenter afregnes på markedsvilkår. Centralt afholdte omkostninger såsom løn, husleje, afskrivninger mv. fordeles til de enkelte segmenter ud fra en vurdering af den forholdsmæssige andel af det samlede aktivitetsniveau. Segmentaktiver og -forpligtelser er de driftsaktiver og driftsmæssige forpligtelser, der anvendes i et segments drift henholdsvis er opstået i forbindelse med segmentets drift, og som direkte er tilknyttet eller på rimelig måde kan allokere til segmentet. I det enkelte segment indgår en beregnet egenkapitalandel.

Under "Øvrige områder" er resterende indtægter og omkostninger placeret, ligesom aktiviteterne i datterselskabet Aktieselskabet Skelagervej 15 indgår heri.

Under "Beholdningsindtjening mv.", som i 2014 er en organisatorisk afgrænset aktivitet, er indtægter fra bankens egenbeholdning samt indtjening fra Erhvervsinvest Nord A/S i likvidation og Erhvervsinvest K/S'er mv. placeret. Fra 1. januar 2015 præsenteres afkast af beholdningsindtjeningen ikke mere som et særskilt segment, idet den resterende beholdning af værdipapirer er væsentligt reduceret.

Beregning af hoved- og nøgletal (Basisindtjening)

Koncernens hoved- og nøgletal (Basisindtjening), som fremgår af ledelsesberetningen, afviger fra opstillingerne i koncernregnskabet. Sammenhængen mellem Basisindtjening og opstillingerne i koncernregnskabet er vist i note 3 Forretningssegmenter.

Nøgletalsdefinitioner fremgår af note 62.

Oplysninger om standarder, som endnu ikke er trådt i kraft

International Accounting Standards Board (IASB) har udsendt en række nye regnskabsstandarder (IAS og IFRS) og fortolkningsbidrag (IFRIC), der ikke er obligatoriske for Spar Nord ved udarbejdelsen af årsrapporten for 2015.

De standarder og fortolkningsbidrag, der godkendes med en anden ikrafttrædelsesdato i EU end de tilsvarende ikrafttrædelsesdatoer fra IASB før tidssimplementeres, hvis dette er tilladt, så implementeringen følger IASB's ikrafttrædelsesdatoer for regnskabsår, der påbegyndes 1. januar 2016 eller senere. Bortset fra nedenstående forventes ingen af de nye standarder eller fortolkningsbidrag at få væsentlig indvirkning på regnskabsaflæggelsen for Spar Nord koncernen:

- IFRS 9 "Financial Instruments", der erstatter IAS 39, ændrer klassifikation og den deraf afledte måling af finansielle aktiver og forpligtelser. Der introduceres en mere logisk tilgang til klassifikation af finansielle aktiver drevet af virksomhedens forretningsmodel og de underliggende pengestrømmes karakteristika. Samtidig introduceres der en ny nedskrivningsmodel for alle finansielle aktiver. Den såkaldte "expected loss" model vil kræve en mere rettidig indregning af forventede tab både ved første indregning og efterfølgende. I den nugældende model indregnes en nedskrivning først, når der er indikationer på tab ("incurred loss" model). Endelig introduceres der nye regler for regnskabsmæssig sikring, der i forhold til de nugældende regler vil gøre det muligt regnskabsmæssigt at reflektere virksomhedens forretningsmæssige sikringsstrategi. Analysen af effekten ved overgangen til "expected loss" modellen er ikke afsluttet, hvorfor effekten endnu ikke kan estimeres. Standarden er endnu ikke godkendt af EU. Standarden forventes tidligst at have effekt fra 1. januar 2018.
- IFRS 16 "Leases" er udsendt januar 2016. Standarden, der træder i kraft for regnskabsår, der begynder 1. januar 2019 eller senere, ændrer den regnskabsmæssige behandling betydeligt for de leasingkontrakter, der i dag behandles som operationelle leasingaftaler. Standarden kræver således, at alle leasingkontrakter uanset type – med få undtagelser – skal indregnes i leasingtagers balance som et aktiv med en tilhørende leasingforpligtelse. Samtidig vil leasingtagers resultatopgørelse blive påvirket, idet den årlige leasingomkostning fremover vil bestå af 2 elementer – dels en afskrivning og dels en renteomkostning – i modsætning til i dag, hvor den årlige omkostning vedrørende operationelle leasingaftaler indregnes i et beløb under driftsomkostninger. Der er endnu ikke foretaget en dybdegående analyse af den nye standarders betydning for Spar Nord koncernen. Spar Nord koncernen har ultimo 2015 operationelle leasingaftaler med minimumsleasingforpligtelser svarende til ca. 1 pct. af balancesummen, der fremover potentielt skal indregnes i balancen.

2 VÆSENTLIGE REGNSKABSMÆSSIGE SKØN OG VURDERINGER

Opgørelsen af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelser forudsætter, at ledelsen foretager en række skøn og vurderinger af fremtidige forhold, der har væsentlig indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser.

Ledelsens anvendte skøn og vurderinger er baseret på forudsætninger, som ledelsen anser for forsvarlige, men som i sagens natur er usikre og uforudsigelige. Forudsætningerne kan være ufuldstændige eller unøjagtige, og uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå. At foretage skøn og vurderinger er derfor i sagens natur vanskeligt, og når disse desuden involverer kundeforhold og øvrige modparter, vil de være forbundet med usikkerhed. Det kan være nødvendigt at ændre tidligere foretagne skøn som følge af ændringer i de forhold, der lå til grund for de tidligere skøn eller på grund af ny viden eller efterfølgende begivenheder.

De områder, hvor kritiske skøn og vurderinger har den væsentligste effekt på regnskabet er følgende:

- nedskrivninger af udlån
- dagsværdi af finansielle instrumenter

Nedskrivninger af udlån

Test af værdiforringelse af individuelle udlån indebærer skøn over forhold, hvorom der er høj grad af usikkerhed. Vurderingen indebærer skøn over den mest sandsynlige fremtidige pengestrøm, som kunden kan generere. For udlånseksponeringer under 250.000 kr. sker der en automatiseret vurdering af bonitetsmarkerende kunder baseret på kundens registrerede data og karakteristika. For udlån og tilgodehavender uden individuel værdiforringelse sker gruppevis vurdering af grupper med ensartet karakteristika med hensyn til kreditrisiko.

Udlån, hvor der ikke foreligger objektiv indikation på værdiforringelse, eller hvor der ikke er identificeret et individuelt nedskrivningsbehov, indgår i en gruppe, hvor der på porteføljeniveau vurderes, om der er nedskrivningsbehov.

Ved test for værdiforringelse af en gruppe af udlån er det væsentlige aspekt at identificere de begivenheder, der giver objektiv indikation af, at der er indtruffet tab på gruppen. Vurderingen af nutidsværdien af de pengestrømme, der genereres af kunderne i gruppen, indeholder usikkerhed, når der anvendes historiske data og erfaringsbaserede vurderinger i forbindelse med, at forudsætningerne justeres på baggrund af de historiske data og for at afspejle den aktuelle situation.

Udlån placeres i grupper med ensartede kreditrisikoegenskaber ved anvendelse af bankens ratingsystem. Der sker løbende rating af kunderne, og kunder, der beregnes til at have ændrede kreditrisikokarakteristika, flyttes løbende til nye ratinggrupper. Det er således kundens nedklassificering til en svagere gruppe, der er indikator for forværringen.

Såfremt koncernen på statusdagen har kendskab til, at der er indtruffet forhold, der enten har forværret eller forbedret det fremtidige betalingsmønster, som modellerne ikke har taget højde for, korrigeres der for dette ved udøvelse af et kvalificeret ledelsesmæssigt skøn.

Spar Nord arbejder med et kreditsystem med statistisk baserede ratingmodeller for både private og erhvervskunder. Derudover baseres kundernes rating på en bonitetsmarkering, der foretages på kunder med faretegn.

Bonitetsmarkeringen indeholder væsentlige ledelsesmæssige skøn, som specielt påvirkes af faktorer som ejendomspriser, arbejdsløshed og efterspørgsel efter forskellige produkter og ydelser. Året 2015 har vist en udvikling, som for privatkunderne bedst kan betegnes som status quo, hvorimod at erhvervskunderne, bortset fra landbrug, viser en forbedring såvel i bonitet som i nedskrivninger. Landbrug er i en særlig presset situation, som på alle måder afspejler sig i en forværring i omfanget af såvel OIV kunder som bonitetsmarkerende kunder.

Til reduktion af risikoen på de enkelte eksponeringer modtages sikkerheder primært i form af pant i fysiske aktiver, værdipapirer samt rullende materiel, hvoraf pant i fast ejendom er den væsentligste form. Der indgår væsentlige ledelsesmæssige skøn ved værdiansættelsen af sikkerhederne.

Udlån udgør 38.039 mio. kr. svarende til ca. 50 pct. af koncernens aktiver ultimo 2015. Der henvises til note 22, udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris samt note 55, kreditrisiko for nærmere beskrivelse heraf.

Dagsværdi af finansielle instrumenter

Spar Nord måler en række finansielle instrumenter til dagsværdi, herunder alle afledte finansielle instrumenter samt aktier og obligationer.

Vurderinger udøves i forbindelse med fastsættelse af dagsværdien af finansielle instrumenter på følgende områder:

- valg af værdiansættelsesmetode
- fastsættelse af, hvornår tilgængelige noterede priser ikke repræsenterer dagsværdien
- opgørelse af dagsværdireguleringer for at tage højde for relevante risikofaktorer såsom kredit-, model- og likviditetsrisiko
- vurdering af, hvilke markedsparametre, der skal iagttages
- for unoterede aktier skønnes over fremtidig pengestrøm og forrentningskrav

I disse situationer er beslutningerne baseret på en vurdering i overensstemmelse med koncernens regnskabspraksis. Alle sådanne beslutninger godkendes af de relevante koncernfunktioner.

Spar Nord har som led i sin drift erhvervet strategiske kapitalandele i sektorleverandørselskaber.

Strategiske kapitalandele måles til dagsværdi på baggrund af tilgængelige oplysninger om handler med den pågældende virksomheds kapitalandele eller alternativt en værdiansættelsesmodel baseret på anerkendte metoder og aktuelle markedsdata, herunder inddragelse af en vurdering af den forventede fremtidige indtjening og pengestrømme. Værdiansættelsen vil ligeledes være påvirket af medejerskab, samhandel og aktionæroverenskomster mv. Såfremt en pålidelig dagsværdi ikke kan fastlægges, sker værdiansættelse til kostpris med fradrag af eventuelle nedskrivninger.

For finansielle instrumenter, hvor værdiansættelsen kun i mindre omfang bygger på observerbare markedsdata, er værdiansættelsen påvirket af skøn. Dette er for eksempel tilfældet for unoterede aktier og visse obligationer, hvor der ikke er et aktivt marked. Der henvises til omtale i note 1 anvendt regnskabspraksis og til note 53 oplysning om dagsværdi for en nærmere beskrivelse, herunder en følsomhedsanalyse.

Finansielle instrumenter værdiansat ud fra ikke observerbare input udgør 1.526 mio. kr. svarende til 2,0 pct. af koncernens aktiver ultimo 2015.

3 FORRETNINGSSEGMENTER

Koncernen er organiseret i en række forretningsområder og ressource- og stabsfunktioner ud fra forskelle i produkter og serviceydelser. De rapporterede forretningsområder er lig koncernens organisatoriske enheder ud fra kundens tilhørsforhold, hvorpå intern opfølgning foregår.

Spar Nords Lokale Banker betjener alle typer af privat- og erhvervskunder. Større erhvervskunder og formuende privatkunder betjenes via Storkundeafdelingen. Spar Nords Lokale Banker (retailbanken) er den største organisatoriske enhed i Spar Nord koncernen og omfatter 70 lokale banker i hele landet. Spar Nord Banks leasingsaktiviteter indgår som en integreret del i Spar Nords Lokale Banker.

Handels- og Udlandsområdet omfatter Markets, Aktier, Renter og valuta, Kapitalforvaltningen samt Udlandsafdelingen. Handelsområdet beskæftiger sig med valuta og værdipapirer, herunder afdækning og styring af de handler, der foretages af bankens kunder i de lokale banker. Handels- og udlandsområdet har endvidere samarbejde med en række af bankens største virksomheder og privatpersoner, ligesom en del af bankens egne positioner håndteres her. Udlandsafdelingen beskæftiger sig med produkter og rådgivning forbundet med eksport og import.

Øvrige områder omfatter Forretningssupport, Stabe, ikke allokert og eliminerer.

Forretningssupport og Stabe er koncernens supportfunktioner med tilhørende aktiviteter

Ikke allokert omfatter de resterende indtægter og omkostninger, ligesom datterselskabet Aktieselskabet Skelagervej 15 indgår heri.

Reklassifikationer samt områder som udeholdes fra koncernberetningens basisindtjeningsopgørelse udgør:

Reklassifikationer omfatter den indtægtsførte del af underkurs på overtagne engagementer fra Sparbank i forbindelse med fusionen. Posten medtages i Spar Nords interne opfølgning og styring i nedskrivninger på udlån og præsenteres også som sådan i basisindtjeningsopstillingen i koncernberetningen.

I resultatopgørelsen i henhold til koncernens regnskabspraksis indgår regulering af underkurs på overtagne engagementer fra Sparbank under renteindtægter. I noten for renteindtægter indgår posten under øvrige renteindtægter.

Øvrige poster efter basisindtjeningen omfatter i 2014 Bidrag til Sektorløsninger og Beholdningsindtjeningen mv.. I 2015 omfatter Øvrige poster Bidrag til Sektorløsninger, da Beholdningsindtjeningen ikke længere opgøres særskilt.

Bidrag til sektorløsninger omfatter Spar Nords indbetaling til Garantifonden for indskydere og investorer samt værdiregulering på fordringer. I 2014 indgik Spar Nords andel af Nørresundby Banks indbetaling.

Beholdningsindtjeningen mv. består af indtjening fra bankens egenbeholdning, Erhvervsinvest Nord A/S og selskaber, hvorfra der foretages investering i unoterede aktier.

Øvrige forhold

Der beregnes intern afregningsrente for alle forretningssegmenterne. Den interne afregningsrente anvendes for at udligne forskelle på aktiver og passiver (over-/underskudslikviditet) mellem forretningssegmenterne. Den interne afregningsrente beregnes pr. valuta på baggrund af markedsrenter samt et likviditetstillæg.

Centralt afholdte omkostninger samt enkelte indtægtsposter fordeles som udgangspunkt internt mellem forretningssegmenterne efter kostpris. Der fordeles fra de enheder der afholder omkostningerne, og fordelingen sker efter en vurdering af den forholdsmæssige andel af det samlede aktivitetsniveau.

Øvrige indtægter og omkostninger er allokert til de forretningssegmenter, som de direkte er tilknyttet eller på rimelig vis kan allokere til driften af.

Forretningssegmenternes aktiver og forpligtelser er de driftsaktiver og driftsmæssige forpligtelser, der anvendes i et forretningssegments drift, og som direkte er tilknyttet eller på rimelig vis kan allokere til forretningssegmentet. I det enkelte forretningssegment indgår en allokert kapital, svarende til 12 pct. af forretningsområdets gennemsnitlige risikovægtede poster. I forretningssegmentet "Øvrige områder" præsenteres forskellen mellem allokert kapital og egenkapital.

Koncernen anvender i lighed med tidligere år basisindtjeningen som resultatmål.

Oplysning om indtægter fordelt på produkter og tjenesteydelser

Koncernens forretningsområder er organiseret ud fra forskelle i produkter og serviceydelser, ligesom produkter og serviceydelser er ensartede inden for de enkelte forretningsområder.

Indtægter fra forretningsområdet De Lokale Banker omfatter primært rente- og gebyrindtægter relateret til produkter på ud- og indlånssiden samt leasingsaktiviteter. Kunderne omfatter både private, erhverv og offentlige kunder.

Indtægter fra forretningsområdet Handels- og Udlandsområdet omfatter rente og kursreguleringer på valuta- og handelsrelaterede produkter samt renteindtægter og kursreguleringer på bankens værdipapirbeholdning.

SEGMENTOPLYSNINGER

FORRETNINGSSEGMENTER 2015

Mio. kr.

	Spar Nords Lokale Banker	Handels- og Udlandsområdet	Øvrige områder	Basisindtjening*)	Reklassifikationer og Øvrige poster efter basis- indtjening**)	Koncernen i alt
RESULTATOPGØRELSE						
Nettorenteindtægter	1.530,0	132,1	65,1	1.727,2	48,1	1.775,3
Nettogebyrindtægter	1.000,9	13,4	16,0	1.030,3	0,0	1.030,3
Kursreguleringer og udbytte	139,1	94,7	273,1	506,9	0,0	506,9
Andre driftsindtægter	22,4	0,2	15,5	38,1	9,7	47,8
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	0,0	0,0	28,3	28,3	0,0	28,3
Basisindtægter/omsætning i alt	2.692,4	240,4	398,0	3.330,8	57,8	3.388,6
Driftsomkostninger og afskrivninger	1.540,3	42,2	260,4	1.842,9	98,7	1.941,6
Basisindtjening før nedskrivninger	1.152,1	198,2	137,6	1.487,9	-40,9	1.447,0
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	318,5	0,0	-2,9	315,6	57,8	373,4
Basisindtjening/ordinært resultat	833,6	198,2	140,5	1.172,3	-98,7	1.073,6
Bidrag til sektorløsninger	-	-	-98,7	-98,7	98,7	0,0
Resultat før skat	833,6	198,2	41,8	1.073,6	0,0	1.073,6

*) Basisindtjeningskolonnen svarer til koncernens regnskabsopstilling i ledelsesberetningen.

**) Sammenhæng til koncernen specificeres i kolonnen Reklassifikationer og Øvrige poster efter basisindtjening. Reklassifikationer og Øvrige poster efter basisindtjening på 98,7 mio. kr. består af bidrag til sektorløsninger. For Reklassifikationer er posterne Nettorenteindtægter, Andre driftsindtægter og Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. påvirket med 57,8 mio. kr.

	Spar Nords Lokale Banker	Handels- og Udlandsområdet	Øvrige områder	Koncernen i alt
BALANCE				
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	33.859,6	4.191,2	-11,5	38.039,3
Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	0,0	0,0	82,4	82,4
Immaterielle og materielle aktiver *)	253,1	0,5	752,1	1.005,7
Øvrige aktiver **)	13.604,0	20.561,0	3.064,8	37.229,8
Allokerede aktiver i alt	47.716,7	24.752,7	3.887,8	76.357,2
Indlån og anden gæld	44.700,2	763,9	-727,8	44.736,3
Egenkapital (allokeret kapital)	4.217,3	735,9	2.933,8	7.887,0
Øvrige passiver	11.996,5	3.664,4	8.073,0	23.733,9
Allokerede passiver i alt	60.914,0	5.164,2	10.279,0	76.357,2

OPLYSNINGER - INDTÆGTER/OMSÆTNING I ALT

Interne indtægter/omsætning	-125,3	63,4	618,3	556,4
Interne indtægter og eliminering, modregnet i omkostninger	0,0	-56,6	-499,8	-556,4
Indtægter/omsætning til eksterne kunder	2.817,7	233,6	337,3	3.388,6
Indtægter/omsætning i alt	2.692,4	240,4	455,8	3.388,6

OPLYSNINGER - PENGESTRØMSOPGØRELSE

Af- og nedskrivninger ***)	20,7	0,4	44,4	65,5
Tilgang immaterielle og materielle aktiver *)	4,9	0,1	51,5	56,5
Ikke kontante driftsposter, ekskl. af- og nedskr. på immaterielle og materielle aktiver	0,0	0,0	-172,9	-172,9
Nedskrivninger og tilbageførte nedskrivninger på udlån mv.	-19,0	0,0	0,0	-19,0

NØGLETAL

Egenkapitalforrentning, pct. ****)	19,1	25,7	-	-
Omkostningsandel af basisindtægter	0,57	0,18	-	-
Samlet risikoeksponering, ultimo	35.144	6.133	5.223	46.500
Antal ansatte (ultimo, heltid)	1.100	64	374	1.538

*) Alle aktiver er placeret i Danmark.

**) Midlertidigt overtagne aktiver udgør 27,4 mio. kr., hvoraf 1,7 mio. kr. relaterer sig til leasingsaktiviteter og 25,7 mio. kr. relaterer sig til Øvrige områder.

***) Der er ikke foretaget væsentlige nedskrivninger

****) Egenkapitalforrentningsprocenten p.a. er opgjort på baggrund af allokeret kapital, som udgør 12 pct. af den gns. samlede risikoeksponering.

SEGMENTOPLYSNINGER

FORRETNINGSSEGMENTER 2014

Mio. kr.	Spar Nords Lokale Banker	Handels- og Udlandsområdet	Øvrige områder	Basisindtjening*)	Reklassifikationer og Øvrige poster efter basis- indtjening**)	Koncernen i alt
RESULTATOPGØRELSE						
Nettorenteindtægter	1.589,7	176,5	33,3	1.799,5	107,9	1.907,4
Nettogebyrindtægter	833,3	15,8	14,2	863,3	0,0	863,3
Kursreguleringer og udbytte	128,8	64,5	186,2	379,5	22,8	402,3
Andre driftsindtægter	24,7	1,2	24,0	49,9	0,2	50,1
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	0,0	0,0	109,7	109,7	-5,6	104,1
Basisindtægter/omsætning i alt	2.576,5	258,0	367,4	3.201,9	125,3	3.327,2
Driftsomkostninger og afskrivninger	1.517,2	51,3	353,9	1.922,4	96,9	2.019,3
Basisindtjening før nedskrivninger	1.059,3	206,7	13,5	1.279,5	28,4	1.307,9
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	495,2	0,0	-2,1	493,1	109,8	602,9
Basisindtjening/ordinært resultat	564,1	206,7	15,6	786,4	-81,4	705,0
Bidrag til sektorløsninger	-	-	-102,3	-102,3	102,3	0,0
Resultat før skat	564,1	206,7	-86,7	684,1	20,9	705,0

*) Basisindtjeningskolonnen svarer til koncernens regnskabsopstilling i ledelsesberetningen.

**) Sammenhæng til koncernen specificeres i kolonnen Reklassifikationer og Øvrige poster efter basisindtjening. Reklassifikationer og Øvrige poster efter basisindtjening på -81,4 mio. kr. består af: Beholdningsindtjening 20,9 mio. kr., Bidrag til sektorløsninger -102,3 mio. kr. Bidrag til sektorløsninger påvirker primært regnskabsposten Driftsomkostninger og afskrivninger med samlet 96,9 mio. kr. For Reklassifikationer er posterne Nettorenteindtægter og Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. påvirket med 109,8 mio. kr.

	Spar Nords Lokale Banker	Handels- og Udlandsområdet	Øvrige områder	Beholdnings- indtjening mv.	Koncernen i alt
BALANCE					
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	35.391,0	594,5	-37,9	0,0	35.947,6
Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	0,0	0,0	940,7	0,6	941,3
Immaterielle og materielle aktiver *)	274,6	0,8	754,0	0,0	1.029,4
Øvrige aktiver **)	11.245,3	26.209,5	3.307,3	145,0	40.907,1
Allokerede aktiver i alt	46.910,9	26.804,8	4.964,1	145,6	78.825,4
Indlån og anden gæld	42.155,5	780,6	-700,3	0,0	42.235,8
Egenkapital (allokeret kapital)	4.318,1	821,1	1.879,4	14,4	7.033,0
Øvrige passiver	10.682,7	10.265,6	8.607,8	0,5	29.556,6
Allokerede passiver i alt	57.156,3	11.867,3	9.786,9	14,9	78.825,4

OPLYSNINGER - INDTÆGTER/OMSÆTNING I ALT

Interne indtægter/omsætning	-73,0	2,3	584,1	-0,2	513,2
Interne indtægter og eliminering, modregnet i omkostninger	0,0	-42,4	-470,8	0,0	-513,2
Indtægter/omsætning til eksterne kunder	2.649,5	298,1	254,1	125,5	3.327,2
Indtægter/omsætning i alt	2.576,5	258,0	367,4	125,3	3.327,2

OPLYSNINGER - PENGESTRØMSOPGØRELSE

Af- og nedskrivninger ***)	24,7	0,5	46,3	0,0	71,5
Tilgang immaterielle og materielle aktiver *)	-31,8	0,0	-35,5	-17,5	-84,8
Ikke kontante driftsposter, ekskl. af- og nedskr. på immaterielle og materielle aktiver	0,0	0,0	-289,9	0,0	-289,9
Nedskrivninger og tilbageførte nedskrivninger på udlån mv.	249,5	0,0	0,0	0,0	249,5

NØGLETAL

Egenkapitalforrentning, pct. ****)	13,7	25,5	-	-	-
Omkostningsandel af basisindtægter	0,59	0,20	-	-	-
Samlet risikoeksponering, ultimo	35.984	6.843	6.058	120	49.005
Antal ansatte (ultimo, heltid)	1.100	68	339	0	1.507

*) Alle aktiver er placeret i Danmark. Tilgang fra FIH Erhvervsbank indeholdt med 25,1 mio. kr.

**) Midlertidigt overtagne aktiver udgør 41,2 mio. kr., hvoraf 5,3 mio. kr. relaterer sig til leasingaktiviteter og 35,9 mio. kr. relaterer sig til Øvrige områder.

***) Der er ikke foretaget væsentlige nedskrivninger

****) Egenkapitalforrentningsprocenten p.a. er opgjort på baggrund af allokeret kapital, som udgør 12 pct. af den gns. samlede risikoeksponering.

NOTER

	Spar Nord koncernen 2015 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 2014 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 2015 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 2014 Mio. kr.
4 RENTEINDTÆGTER				
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	6,4	5,1	6,4	5,1
Udlån og andre tilgodehavender	1.798,4	1.984,7	1.789,7	1.976,9
Obligationer	195,6	295,0	195,6	295,0
Valutakontrakter	-22,9	1,0	-22,9	1,0
Rentekontrakter	-51,8	-36,4	-51,8	-36,4
Afledte finansielle instrumenter i alt	-74,7	-35,4	-74,7	-35,4
Øvrige renteindtægter	50,1	111,3	50,1	111,0
Renteindtægter i alt	1.975,8	2.360,7	1.967,1	2.352,6
<i>Heraf udgør indtægter af ægte købs- og tilbagesalgsforretninger ført under</i>				
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	-14,9	-2,1	-14,9	-2,1
Udlån og andre tilgodehavender	-3,7	1,5	-3,7	1,5
5 RENTEUDGIFTER				
Kreditinstitutter og centralbanker	-10,7	14,2	-10,9	13,8
Indlån og anden gæld	142,8	294,6	163,6	310,3
Udstedte obligationer	0,0	3,4	0,0	3,4
Efterstillede kapitalindskud	67,8	140,2	67,8	140,2
Øvrige renteudgifter	0,6	0,9	0,6	0,9
Renteudgifter i alt	200,5	453,3	221,1	468,6
<i>Heraf udgør renteudgifter af ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger ført under</i>				
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	16,9	6,1	16,9	6,1
Indlån og anden gæld	0,2	0,0	0,2	0,0
6 UDBYTT AF AKTIER MV.				
Aktier mv. i handelsbeholdning	11,3	4,5	11,3	4,5
Aktier til dagsværdi (dagsværdioptionen)	43,6	34,7	22,7	17,8
Udbytte af aktier mv. i alt	54,9	39,2	34,0	22,3
7 GEBYRER OG PROVISIONSINDTÆGTER				
Værdipapirhandel og depoter	209,5	167,2	209,5	167,2
Kapitalforvaltning	241,3	182,8	241,3	182,8
Betalingsformidling	90,2	90,1	90,2	90,1
Lånesagsgebyrer	485,1	385,7	485,1	385,7
heraf kreditforeninger	310,4	245,3	310,4	245,3
Garantiprovision	31,9	38,5	31,9	38,5
Øvrige gebyrer og provisioner	67,9	66,0	67,9	66,0
Gebyrer og provisionsindtægter i alt	1.125,9	930,3	1.125,9	930,3
8 AFGIVNE GEBYRER OG PROVISIONSUDGIFTER				
Værdipapirhandel og depoter	31,7	26,0	31,7	26,0
Kapitalforvaltning	0,3	0,3	0,3	0,3
Garantiprovision	0,4	0,4	0,4	0,4
Øvrige gebyrer og provisioner	63,2	40,3	63,2	40,3
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter i alt	95,6	67,0	95,6	67,0
9 NETTOGEBYRER OG PROVISIONSINDTÆGTER				
Værdipapirhandel og depoter	177,8	141,2	177,8	141,2
Kapitalforvaltning	241,0	182,5	241,0	182,5
Betalingsformidling	90,2	90,1	90,2	90,1
Lånesagsgebyrer	485,1	385,7	485,1	385,7
heraf kreditforeninger	310,4	245,3	310,4	245,3
Garantiprovision	31,5	38,1	31,5	38,1
Øvrige gebyrer og provisioner	4,7	25,7	4,7	25,7
Nettogebyrer og provisionsindtægter i alt	1.030,3	863,3	1.030,3	863,3

10 KURSREGULERINGER

	Spar Nord koncernen 2015 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 2014 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 2015 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 2014 Mio. kr.
Andre udlån og tilgodehavender til dagsværdi	0,1	0,7	0,1	0,7
Obligationer	-68,1	123,7	-68,1	123,7
Aktier mv.	355,1	266,8	355,1	86,7
Investeringsjendomme	-	-	-2,4	0,4
Valuta	113,9	78,6	113,9	78,6
Valuta-, rente-, aktie-, råvare- og andre kontrakter samt afledte finansielle instrumenter	44,2	-132,1	44,2	-132,1
Aktiver tilknyttet puljeordninger	1.107,4	953,3	1.107,4	953,3
Indlån i puljeordninger	-1.107,4	-953,3	-1.107,4	-953,3
Øvrige forpligtelser	6,8	25,4	6,8	25,4
Kursreguleringer i alt	452,0	363,1	449,6	183,4
Handelsbeholdning	136,9	128,4	134,5	126,6
Andre aktier til dagsværdi (dagsværdioptionen)	315,1	234,7	315,1	56,8
Kursreguleringer i alt	452,0	363,1	449,6	183,4

11 FINANSIELLE POSTER SPAR NORD KONCERNEN

2015	Rente- indtægter Mio. kr.	Rente- udgifter Mio. kr.	Netto- renter Mio. kr.	Kurs- reguleringer Mio. kr.	Udbytte Mio. kr.	I alt Mio. kr.
<i>Finansielle poster til amortiseret kostpris</i>						
Tilgodehavende og gæld til kreditinstitutter og centralbanker	25,0	-27,8	52,8	0,0	0,0	52,8
Udlån og indlån, bankaktiviteter	1.798,4	142,8	1.655,6	0,0	0,0	1.655,6
Repo- og reverseforretninger	-18,6	17,1	-35,7	0,0	0,0	-35,7
Efterstillede kapitalindskud	0,0	67,8	-67,8	6,8	0,0	-61,0
Øvrige renter	50,1	0,6	49,5	0,0	0,0	49,5
I alt	1.854,9	200,5	1.654,4	6,8	0,0	1.661,2
<i>Finansielle poster til dagsværdi</i>						
Handelsbeholdning	120,9	0,0	120,9	130,1	11,3	262,3
Øvrige finansielle investeringsaktiver	0,0	0,0	0,0	315,1	43,6	358,7
I alt	120,9	0,0	120,9	445,2	54,9	621,0
Nettoindtægter fra finansielle poster i alt	1.975,8	200,5	1.775,3	452,0	54,9	2.282,2

2014	Rente- indtægter Mio. kr.	Rente- udgifter Mio. kr.	Netto- renter Mio. kr.	Kurs- reguleringer Mio. kr.	Udbytte Mio. kr.	I alt Mio. kr.
<i>Finansielle poster til amortiseret kostpris</i>						
Tilgodehavende og gæld til kreditinstitutter og centralbanker	5,7	8,1	-2,4	0,0	0,0	-2,4
Udlån og indlån, bankaktiviteter	1.984,7	294,6	1.690,1	0,0	0,0	1.690,1
Repo- og reverseforretninger	-0,6	6,1	-6,7	0,0	0,0	-6,7
Andre udstedte obligationer	0,0	3,4	-3,4	0,0	0,0	-3,4
Efterstillede kapitalindskud	0,0	140,2	-140,2	25,4	0,0	-114,8
Øvrige renter	111,3	0,9	110,4	0,0	0,0	110,4
I alt	2.101,1	453,3	1.647,8	25,4	0,0	1.673,2
<i>Finansielle poster til dagsværdi</i>						
Handelsbeholdning	259,6	0,0	259,6	103,0	4,5	367,1
Øvrige finansielle investeringsaktiver	0,0	0,0	0,0	234,7	34,7	269,4
I alt	259,6	0,0	259,6	337,7	39,2	636,5
Nettoindtægter fra finansielle poster i alt	2.360,7	453,3	1.907,4	363,1	39,2	2.309,7

Spar Nord koncernen har ikke hold til udløb investeringer i 2014 og 2015.

	Spar Nord koncernen 2015 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 2014 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 2015 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 2014 Mio. kr.
12 ANDRE DRIFTSINDTÆGTER				
Gevinst ved salg af ejendomme	0,0	2,1	0,0	2,1
Gevinst ved salg af øvrige materielle aktiver	0,3	0,3	0,3	0,3
Ydelser operationel leasing samt andre leasingindtægter	13,9	7,5	13,9	7,5
Andre indtægter	25,9	30,9	26,0	30,9
<i>Investeringssejendommenes drift</i>				
Lejeindtægter	14,8	22,0	6,7	6,9
Driftsudgifter	3,1	3,3	2,6	2,9
Vedligeholdelse	0,7	0,4	0,6	0,2
Værdiændringer, investeringssejendomme	-3,3	-9,0	-	-
Andre driftsindtægter i alt	47,8	50,1	43,7	44,6

13 UDGIFTER TIL PERSONALE OG ADMINISTRATION				
Personaleudgifter	1.098,2	1.052,9	1.098,1	1.052,8
Administrationsudgifter	670,0	785,0	677,6	791,3
Udgifter til personale og administration i alt	1.768,2	1.837,9	1.775,7	1.844,1
<i>Personaleudgifter:</i>				
Lønninger	876,0	853,7	875,9	853,6
Aktiebaseret vederlæggelse	-	-	-	-
Pensioner	98,8	98,0	98,8	98,0
Udgifter til social sikring	123,4	101,2	123,4	101,2
Personaleudgifter i alt	1.098,2	1.052,9	1.098,1	1.052,8

Heraf udgør vederlag til nuværende og forhenværende medlemmer af direktionen, bestyrelsen og væsentlige risikotagere:

<i>Bestyrelsen</i>				
Antal	9	10	9	10
Fast løn	3,1	3,0	3,1	3,0
Pension	-	-	-	-
Samlet vederlag	3,1	3,0	3,1	3,0

<i>Bestyrelsens vederlæggelse specificeret på enkeltpersoner</i>				
Torben Frstrup	0,6	0,6	0,6	0,6
Per Nikolaj Bukh	0,4	0,4	0,4	0,4
Kaj Christiansen	0,3	0,3	0,3	0,3
Kjeld Johannesen (tiltrådt 23. april 2014)	0,3	0,1	0,3	0,1
Laila Mortensen	0,3	0,3	0,3	0,3
Carsten Normann (fratrådt 23. april 2014)	-	0,1	-	0,1
Fritz Dahl Pedersen (fratrådt 22. april 2015)	0,1	0,2	0,1	0,2
Ole Skov	0,3	0,3	0,3	0,3
Jannie Skovsen	0,2	0,2	0,2	0,2
Gitte Holmgaard Sørensen	0,3	0,2	0,3	0,2
John Sørensen (tiltrådt 22. april 2015)	0,2	-	0,2	-
Hans Østergaard (fratrådt 22. april 2015)	0,1	0,3	0,1	0,3
I alt optjent og udbetalt honorar	3,1	3,0	3,1	3,0
- Heraf udvalghonorarer	0,6	0,5	0,6	0,5

Bestyrelsens vederlæggelse i moderselskab og koncern er identisk. Datterselskabets bestyrelsespost er besat af personer ansat i Spar Nord moderselskab, og ingen har modtaget vederlag som medlem af datterselskabsbestyrelsen. Bestyrelseshonorering foretages via koncerninterne administrationsaftaler.

Bestyrelsen aflønnes med et fast honorar. Der ydes derudover et fast honorar til medlemmerne af Revisions-, Risiko samt Nominerings- og vederlagsudvalget.

Bestyrelsen har ingen variabel aflønning.

Bestyrelsen er ikke omfattet af nogen pensionsordning.

<i>Væsentlige risikotagere</i>				
Antal	14	13	14	13
Fast løn	15,3	14,2	15,3	14,2
Variabel løn (bagatelgrænse)	0,8	0,1	0,8	0,1
Pension	2,3	2,2	2,3	2,2
I alt optjent og udbetalt vederlag	18,4	16,5	18,4	16,5

Spar Nords vederlagspolitik i henhold til Lov om finansiel virksomhed definerer personkredsen af væsentlige risikotagere. Til væsentlige risikotagere og interne kontrolfunktioner udbetales ikke variable lønandele over den lovregulerede tilladte bagatelgrænse (100.000 kr. pr. år). Til koncernledelsen (bestyrelse og direktion) udbetales ikke variable lønandele, herunder diskretionære pensionsydelse. Vederlagspolitikken blev godkendt på generalforsamlingen den 22. april 2015. Vederlagspolitikken kan læses på hjemmesiden <https://www.sparnord.dk/vederlagspolitik>.

Bestyrelsen og direktionen er i henhold til vederlagspolitikken omfattet af personkredsen af væsentlige risikotagere. Bestyrelsens og direktionens vederlag og antal mv. er ikke indeholdt i ovennævnte specifikation. For en samlet opgørelse og specifikation af bankens væsentlige risikotagere skal specifikationerne af bestyrelsens og direktionens vederlag mv. medregnes.

	Spar Nord koncernen 2015 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 2014 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 2015 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 2014 Mio. kr.
<i>Direktionen</i>				
Antal	3	4	3	4
Grundløn	10,4	13,1	10,4	13,1
- modtagne honorarer i forbindelse med bestyrelsesposter	1,3	1,4	1,3	1,4
Bankens udgift, grundløn	9,1	11,7	9,1	11,7
Pension, ordinært bidrag	1,6	1,8	1,6	1,8
I alt optjent og udbetalt vederlag	10,7	13,5	10,7	13,5
 Lasse Nyby *)				
Grundløn	3,8	3,7	3,8	3,7
- modtagne honorarer i forbindelse med bestyrelsesposter	0,5	0,4	0,5	0,4
Bankens udgift, grundløn	3,3	3,3	3,3	3,3
Pension, ordinært bidrag	0,6	0,5	0,6	0,5
I alt optjent og udbetalt vederlag	3,9	3,8	3,9	3,8
 John Lundsgaard				
Grundløn	3,4	3,2	3,4	3,2
- modtagne honorarer i forbindelse med bestyrelsesposter	0,2	0,5	0,2	0,5
Bankens udgift, grundløn	3,2	2,7	3,2	2,7
Pension, ordinært bidrag	0,5	0,5	0,5	0,5
I alt optjent og udbetalt vederlag	3,7	3,2	3,7	3,2
 Lars Møller *)				
Grundløn	3,2	3,1	3,2	3,1
- modtagne honorarer i forbindelse med bestyrelsesposter	0,6	0,5	0,6	0,5
Bankens udgift, grundløn	2,6	2,6	2,6	2,6
Pension, ordinært bidrag	0,5	0,5	0,5	0,5
I alt optjent og udbetalt vederlag	3,1	3,1	3,1	3,1
 Bent Jensen				
Grundløn	-	3,1 *)	-	3,1 *)
- modtagne honorarer i forbindelse med bestyrelsesposter	-	0,0	-	0,0
Bankens udgift, grundløn	-	3,1	-	3,1
Pension, ordinært bidrag	-	0,3	-	0,3
I alt optjent og udbetalt vederlag	-	3,4	-	3,4

Bent Jensen fratrådte sin stilling pr. 20. maj 2015. (Omkostningerne i 2015 udgør 12,5 mio. kr., heraf udgør vederlag 11,9 mio. kr., hvoraf der pr. 31.12.2015 er indregnet 8,5 mio. kr. som forpligtelse til senere afregning. Pr. 31.12.2015 er der afregnet 4,0 mio. kr., hvoraf vederlag udgør 3,6 mio. kr.).

*) Hertil kommer fri bil

Direktionen har ingen variabel aflønning.

Direktionen honoreres for koncerndirektionsarbejdet via administrationsaftalen med datterselskabet.

Opsigelsesregler:

Direktionen har et opsigelsesvarsel på 1 år samt ved opsigelse en godtgørelse på 2 års løn.

Pensionsforpligtelse:

Direktionen og væsentlige risikotagere er som de øvrige medarbejdere omfattet af bidragsbaserede pensionsordninger.

Incentivprogrammer:

Der er ikke etableret nye aktieoptionsprogrammer for nogen persongrupper i banken.

NOTER

Størrelsen af lån, pant, kaution eller garantier samt tilhørende sikkerhedsstillelser stiftet for nedennævnte ledelsesmedlemmer:

	Spar Nord koncernen 2015 Mio. kr.		Spar Nord koncernen 2014 Mio. kr.		Spar Nord moderselskab 2015 Mio. kr.		Spar Nord moderselskab 2014 Mio. kr.	
<i>Lån og lånetilsagn mv.:</i>								
	Rentesatser 2015	Rentesatser 2014						
Direktion	2,03 - 2,40	2,51 - 2,63	8,7	8,8	8,7	8,8		
Bestyrelse	0,01 - 8,88	0,51 - 8,51	41,3	50,1	41,3	50,1		
Heraf uudnyttede lånetilsagn og kaution, direktion			7,6	8,3	7,6	8,3		
Heraf uudnyttede lånetilsagn og kaution, bestyrelse			22,7	27,3	22,7	27,3		

Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer kan opnå lån/kredit på personalemæssige vilkår.
Kredit på Mastercard er rentefri for bankens kunder, hvilket også gælder for direktionen og bestyrelsen.

<i>Indlån:</i>								
Direktion			4,3	5,5	4,3	5,5		
Bestyrelse			18,5	10,7	18,5	10,7		

<i>Sikkerhedsstillelser:</i>								
Direktion			5,4	4,1	5,4	4,1		
Bestyrelse			22,6	22,4	22,6	22,4		

Skattemæssigt fradrag for direktionens løn:
I medfør af Lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter er der kun skattemæssigt fradrag for 50 pct. af løn til direktion, indtil statslig hybrid kapital er tilbagebetalt. Der er i 2015 foretaget fuldt fradrag for direktionens løn, idet Spar Nord i 2014 tilbagebetalte statslig hybrid kapital (2014: Skattemæssigt fradrag er begrænset med 6,8 mio. kr.).

<i>Antal beskæftigede:</i>								
Det gns. antal beskæftigede i regnskabsåret omregnet til heltidsbeskæftigede	1.518,0	1.495,8	1.518,0	1.495,8				

<i>Administrationsudgifter:</i>								
IT-udgifter *)	338,6	448,4	338,6	448,3				
Marketingudgifter	95,0	93,6	95,0	93,7				
Lokaleudgifter	83,8	90,4	91,5	97,3				
Personale- og rejseudgifter	54,2	48,8	54,2	48,8				
Kontorudgifter	30,6	32,9	30,6	32,9				
Øvrige administrationsudgifter	67,8	70,9	67,7	70,3				
I alt	670,0	785,0	677,6	791,3				

*) Heraf udgør udtrædelsesgodtgørelse til SDC 139 mio. kr. i 2014.

14 AKTIEBASERET VEDERLÆGGELSE

Aktieoptionsprogram

Der er ikke etableret nye aktieoptionsprogrammer i 2015.

Udnyttelsesperioden for aktieoptionsprogrammet etableret i Sparbank regi for ledende medarbejdere med tildeling i 2008, udløb 1. april 2015. Aktieoptionsprogrammet blev overtaget i forbindelse med fusionen med Sparbank i november 2012. Aktieoptionsprogrammet omfattede 0 stk. aktieoptioner pr. 31. december 2015 (2014: 50.000 stk.).

Optionsprogrammet omfattede øvrige direktører, idet direktionen i Sparbank frasagde sig retten hertil.

Specifikation af udestående aktieoptioner:

Aktieoptioner	Koncernens direktion	Antal stk.		Gns. udnyttelses- kurs, kr.	Dagsværdi pr. option *), kr.	Dagsværdi i alt *), Mio. kr.
		Øvrige direktører	I alt			
Primo 2014	0	50.000	50.000	141,0	29,7	1,5
Bortfaldet	0	0	0			
Udnyttet	0	0	0			
Udløbet	0	0	0			
Ultimo 2014	0	50.000	50.000	141,0	29,7	1,5
Bortfaldet	0	0	0			
Udnyttet	0	0	0			
Udløbet	0	50.000	50.000			
Ultimo 2015	0	0	0	-	-	-
Antal optioner der kan udnyttes ved årets slutning 2014	0	50.000	50.000			
Antal optioner der kan udnyttes ved årets slutning 2015	0	0	0			

*) På tildelingstidspunktet.

15 REVISIONSHONORAR

	Spar Nord koncernen 2015 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 2014 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 2015 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 2014 Mio. kr.
Honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed	1,9	2,4	1,8	2,3
Honorar til andre revisionsvirksomheder for andre ydelser end revision	1,1	0,4	1,1	0,4
Revisionshonorar i alt	3,0	2,8	2,9	2,7

Samlet honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed kan specificeres således:

Lovpligtig revision	1,0	1,3	0,9	1,2
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	0,3	0,1	0,3	0,1
Skatte- og momsmæssig rådgivning	0,4	0,3	0,4	0,3
Andre ydelser	0,2	0,7	0,2	0,7
Honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed i alt	1,9	2,4	1,8	2,3

NOTER

16 AF- OG NEDSKRIVNINGER PÅ IMMATERIELLE OG MATERIELLE AKTIVER

Immaterielle aktiver

	Spar Nord koncernen 2015 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 2014 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 2015 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 2014 Mio. kr.
Kunderrelationer, afskrivninger	6,8	6,5	6,8	6,5
Øvrige immaterielle aktiver, afskrivninger	9,1	8,2	9,1	8,2

Materielle aktiver

Domicilejendomme, afskrivninger	15,1	13,9	13,5	12,6
Domicilejendomme, netto nedskrivninger	-3,5	-2,6	-2,5	-1,0
Midlertidigt overtagne ejendomme, nedskrivninger	1,0	4,6	1,0	4,6
Øvrige materielle aktiver, afskrivninger	37,0	40,9	37,0	40,9

AF- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver i alt	65,5	71,5	64,9	71,8
--	-------------	-------------	-------------	-------------

17 ANDRE DRIFTSUDGIFTER

Bidrag til sektorløsninger	102,3	96,9	102,3	96,9
Andre driftsudgifter i øvrigt	5,6	13,0	5,6	13,0
Andre driftsudgifter i alt	107,9	109,9	107,9	109,9

Bidrag til sektorløsninger omfatter primært bidrag til den lovpligtige indskydergarantiordning i Danmark, hvor de deltagende institutter betaler et fast årligt bidrag på 2,5 promille af de dækkede indlån ("forsikringsbaseret model"). Bidrag til den nye Afviklingsformue er ligeledes indeholdt heri med 3,6 mio. kr.

18 NEDSKRIVNINGER PÅ UDLÅN OG TILGODEHAVENDER MV.

Udlån	364,4	571,4	364,4	571,4
Garantier	9,0	31,5	9,0	31,5
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. i alt	373,4	602,9	373,4	602,9

Nedskrivningskontiene for henholdsvis udlån og garantier fremgår af note 55.

19 RESULTAT AF KAPITALANDELE I ASSOCIEREDE OG TILKNYTTED E VIRKSOMHEDER

Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	28,3	104,1	28,3	104,1
Resultat af kapitalandele i tilknyttede virksomheder	0,0	0,0	50,6	228,0
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder i alt	28,3	104,1	78,9	332,1

20 SKAT

Årets skat kan opdeles således:

Skat af årets resultat	176,8	91,4	163,2	87,7
Skat af anden totalindkomst	0,0	0,0	0,0	0,0
Skat af ændringer i egenkapitalen	-3,9	0,0	-3,9	0,0
Skat i alt	172,9	91,4	159,3	87,7

Skat af årets resultat fremkommer således:

Aktuel skat	215,3	132,0	215,3	131,9
Udskudt skat, året	-39,2	-33,2	-52,9	-45,4
Udskudt skat, effekt efter nedsættelse af dansk selskabsskat	-0,7	-1,6	-0,6	-1,3
Udskudt skat, effekt af ikke indregnet skattemæssigt underskud for tidligere år	0,0	-8,3	0,0	0,0
Efterregulering af udskudt skat, tidligere år	50,4	1,6	50,6	1,6
Efterregulering af tidligere års aktuelle skat	-49,0	0,9	-49,2	0,9
Skat af årets resultat	176,8	91,4	163,2	87,7

Effektiv skatteprocent kan forklares således:

Aktuel skatteprocent i Danmark, pct.	23,5	24,5	23,5	24,5
Nedsættelse af dansk selskabsskat til 22 pct. frem til 2016, pct.	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2
Effekt af ikke indregnet skattemæssigt underskud for tidligere år, pct.	0,0	-1,2	0,0	0,0
Resultat af kapitalandele og kursregulering af aktier, pct.	-7,1	-10,8	-8,3	-12,6
Ikke fradragsberettigede omkostninger og ikke-skattepligtige indtægter, pct.	0,1	0,3	0,2	0,4
Regulering tidligere års skatter, pct.	0,1	0,4	0,1	0,4
Effektiv skatteprocent i alt, pct.	16,5	13,0	15,4	12,5

	Før skat	2015 Skatte- indtægt/ omkostning	Efter skat	Før skat	2014 Skatte- indtægt/ omkostning	Efter skat
Skat af anden totalindkomst - Koncern						
Regulering vedrørende associerede virksomheder	-0,8	0,0	-0,8	1,4	0,0	1,4
Nettoopskrivning på ejendomme	6,9	0,0	6,9	8,3	0,0	8,3
Skat af anden totalindkomst i alt	6,1	0,0	6,1	9,7	0,0	9,7

Skat af ændringer i egenkapitalen - Koncern

Renter hybrid kernekapital	-13,5	3,2	-10,3	0,0	0,0	0,0
Omkostninger ved udstedelse af hybrid kernekapital	-2,9	0,7	-2,2	0,0	0,0	0,0
Skat af ændringer i egenkapitalen	-16,4	3,9	-12,5	0,0	0,0	0,0

21 TILGODEHAVENDER HOS KREDITINSTITUTTER OG CENTRALBANKER

	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.14 Mio. kr.
Tilgodehavender på opsigelse hos centralbanker	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	2.741,3	3.970,6	2.744,7	3.974,6
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker i alt	2.741,3	3.970,6	2.744,7	3.974,6
Heraf efterstillede tilgodehavender	6,5	5,9	6,5	5,9
<i>Fordelt efter restløbetid</i>				
Anfordringstilgodehavender	303,7	113,6	307,1	117,6
Til og med 3 måneder	2.381,1	3.801,1	2.381,1	3.801,1
Over 3 måneder og til og med 1 år	50,0	0,0	50,0	0,0
Over 1 år og til og med 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Over 5 år	6,5	55,9	6,5	55,9
I alt	2.741,3	3.970,6	2.744,7	3.974,6
<i>Heraf udgør ægte købs- og tilbagesalgsforretninger</i>				
Reverseforretninger	1.340,6	1.797,3	1.340,6	1.797,3

22 UDLÅN OG ANDRE TILGODEHAVENDER

Udlån, bankaktiviteter *)	32.630,5	34.351,4	32.503,5	34.224,4
Udlån, reverseforretninger	4.155,1	463,8	4.155,1	463,8
Udlån, leasingaktiviteter	1.253,7	1.132,4	1.253,7	1.132,4
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris i alt	38.039,3	35.947,6	37.912,3	35.820,6

*) Udlån, bankaktiviteter omfatter alt udlån bortset fra udlån klassificeret som reverseforretninger og leasingaktiviteter. Udlån, bankaktiviteter omfatter udlån i forretningsområdet Spar Nords Lokale Banker og forretningsområdet Handels- og Udlandsområdet.

Fordelt efter kategorier

Udlånskontrakter med adgang til variabel udnyttelse	19.908,7	20.630,2	19.908,7	20.630,2
Leasingkontrakter	1.233,8	1.106,6	1.233,8	1.106,6
Pantebreve	25,7	31,6	25,7	31,6
Øvrige udlån	16.871,1	14.179,2	16.744,1	14.052,2
I alt	38.039,3	35.947,6	37.912,3	35.820,6

Heraf efterstillede tilgodehavender	0,0	8,1	0,0	8,1
-------------------------------------	-----	-----	-----	-----

Fordelt efter restløbetid

Anfordringstilgodehavender	3.847,6	4.532,1	3.847,6	4.532,1
Til og med 3 måneder	5.720,8	2.603,0	5.720,8	2.603,0
Over 3 måneder og til og med 1 år	9.786,8	9.876,2	9.659,8	9.749,2
Over 1 år og til og med 5 år	7.077,1	6.933,6	7.077,1	6.933,6
Over 5 år	11.607,0	12.002,7	11.607,0	12.002,7
I alt	38.039,3	35.947,6	37.912,3	35.820,6

Udlån, leasingaktiviteter

Leasingkontrakter mv.	1.233,8	1.106,6	1.233,8	1.106,6
Købekontrakter	19,9	25,8	19,9	25,8
Udlån, leasingaktiviteter i alt	1.253,7	1.132,4	1.253,7	1.132,4

Leasingaktiver fra finansiel leasing, hvor koncernen er leasinggiver omfatter landbrugsudstyr, person- og lastbiler, industrimaskiner, entreprenørmateriel mv.

Leasingkontrakterne indgås for 0 til 8 år med individuelt aftalte leasingydelser. Der er tale om leasingkontrakter i dansk og udenlandsk valuta.

Aftalerne kan opsiges i leasingperioden.

NOTER

	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.14 Mio. kr.
Leasingydelser fordelt på kontraktuel restløbetid *)				
<i>Bruttoinvesteringer i finansielle leasingkontrakter</i>				
Op til 1 år	430,6	371,2	430,6	371,2
1 - 5 år	798,0	765,1	798,0	765,1
Over 5 år	92,9	41,0	92,9	41,0
I alt	1.321,5	1.177,3	1.321,5	1.177,3
Heraf udgør ikke indtjent, fremtidig finansiell indkomst	87,7	70,7	87,7	70,7
Nettoinvesteringer i finansielle leasingkontrakter	1.233,8	1.106,6	1.233,8	1.106,6
<i>Nettoinvesteringer i finansielle leasingkontrakter</i>				
Op til 1 år	397,1	349,1	397,1	349,1
1 - 5 år	746,0	719,7	746,0	719,7
Over 5 år	90,7	37,8	90,7	37,8
I alt	1.233,8	1.106,6	1.233,8	1.106,6
*) Koncernens leasingkontrakter er fortrinsvis finansiell leasing og indregnes i balancen under udlån, leasingaktiviteter.				
Akkumulerede nedskrivninger på uerholdelige tilgodehavenders minimumsleasingydelser	27,6	19,4	27,6	19,4
Leasingindtægter indregnet i resultatopgørelsen, under linjen "Renteindtægter"	47,0	64,9	47,0	64,9
Den gennemsnitlige restløbetid for leasingkontrakterne udgør	2,7 år	1,3 år	2,7 år	1,3 år
Bruttoudlån og garantier fordelt på sektorer og brancher i pct.				
Offentlige myndigheder	0,5	1,9	0,5	1,9
<i>Erhverv</i>				
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	7,2	8,3	7,2	8,3
Industri og råstofudvinding	5,1	5,7	5,1	5,7
Energiforsyning	4,0	3,9	4,1	3,9
Bygge- og anlæg	3,1	3,3	3,1	3,3
Handel	7,2	8,1	7,2	8,1
Transport, hoteller og restauranter	3,1	3,6	3,1	3,6
Information og kommunikation	0,2	0,2	0,2	0,2
Finansiering og forsikring	13,4	5,8	13,2	5,5
Fast ejendom	11,1	11,2	11,1	11,3
Øvrige erhverv	5,1	6,0	5,1	6,0
Erhverv i alt	59,5	56,1	59,4	55,9
Private	40,0	42,0	40,1	42,2
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0

NOTER

23 OBLIGATIONER TIL DAGSVÆRDI

	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.14 Mio. kr.
Realkreditobligationer	13.683,0	17.137,1	13.683,0	17.137,1
Statsobligationer	366,0	262,3	366,0	262,3
Øvrige obligationer	2.004,6	2.834,6	2.004,6	2.834,6
Obligationer til dagsværdi i alt	16.053,6	20.234,0	16.053,6	20.234,0
 Heraf efterstillede tilgodehavender	 45,6	 34,1	 45,6	 34,1

Alle obligationer indgår i bankens handelsbeholdning.

Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	1.217,4	1.756,0	1.217,4	1.756,0
--	----------------	----------------	----------------	----------------

24 AKTIER MV.

Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på Nasdaq OMX Copenhagen A/S	121,1	99,4	121,1	99,4
Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på andre børser	10,7	7,3	10,7	7,3
Unoterede aktier optaget til dagsværdi	1.526,5	1.310,1	1.469,3	1.252,9
Aktier mv. i alt	1.658,3	1.416,8	1.601,1	1.359,6
 Handelsbeholdning	 142,3	 119,9	 142,3	 119,9
Øvrige aktier til dagsværdi efter dagsværdioptionen	1.516,0	1.296,9	1.458,8	1.239,7
Aktier i alt	1.658,3	1.416,8	1.601,1	1.359,6
 Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	 2,3	 2,4	 2,3	 2,4

Værdipapirer, der ikke indgår i koncernens handelsbeholdning, måles til dagværdi med værdiændringer i resultatopgørelsen ved anvendelse af muligheden herfor i dagsværdioptionen.

Værdipapirerne indgår i en portefølje, der styres, og hvis afkast måles baseret på dagsværdier i overensstemmelse med en dokumenteret risikostyrings- og investeringsstrategi.

25 KAPITALANDELE I ASSOCIEREDE VIRKSOMHEDER

Samlet anskaffelsespris primo	369,9	490,0	369,9	489,9
Reklassificeret til aktier mv.	0,0	178,6	0,0	178,6
Tilgang	0,1	58,6	0,1	58,6
Afgang	310,8	0,1	310,8	0,0
Samlet anskaffelsespris ultimo	59,2	369,9	59,2	369,9
Op- og nedskrivninger primo	571,4	507,3	571,4	507,4
Reklassificeret til aktier mv.	0,0	15,9	0,0	15,9
Resultat	28,3	104,1	28,3	104,1
Udbytte	864,3	25,6	864,3	25,6
Andre kapitalbevægelser indregnet i anden totalindkomst	-0,8	1,4	-0,8	1,4
Tilbageførte op- og nedskrivninger	-288,6	-0,1	-288,6	0,0
Op- og nedskrivninger ultimo	23,2	571,4	23,2	571,4
Bogført beholdning ultimo	82,4	941,3	82,4	941,3
heraf kreditinstitutter	0,0	866,2	0,0	866,2

NOTER

Spar Nord har i 2015 solgt sine aktier i Nørresundby Bank A/S, hvorefter der i 2015 ikke er nogen kapitalandele i associerede virksomheder, der individuelt set er væsentlige for Spar Nord koncernen.

Finansielle oplysninger for samlet set alle associerede virksomheder i 2015, der ikke er væsentlige individuelt set, og som indregnes efter den indre værdis metode:

KONCERNEN/SPAR NORD MODERSELSKAB

Mio. kr.	2015
----------	------

Spar Nord koncernens andel af:

Årets resultat	28,3
Anden totalindkomst	-0,8
Totalindkomst i alt	27,5

Finansielle oplysninger for koncernens individuelt set væsentlige associerede virksomheder i 2014, korrigeret for forskelle i anvendt regnskabspraksis:

	2014
--	------

KONCERNEN / SPAR NORD MODERSELSKAB

Mio. kr.	Nørresundby Bank A/S
----------	-------------------------

Hjemsted	
Ejerandel (pct.) *)	54,8
Stemmeandel (pct.) **)	0,0

Totalindkomstopgørelse

Omsætning	448,8
Årets resultat	89,3
Anden totalindkomst	1,5
I alt	90,8

Modtaget udbytte	11,6
------------------	------

Balance

Udlån og tilgodehavender mv.	5.513,7
Øvrige aktiver	3.739,4
Aktiver i alt	9.253,1

Indlån og anden gæld	6.146,6
Øvrige forpligtelser	1.673,7
Forpligtelser i alt	7.820,3

Egenkapital	1.432,8
--------------------	----------------

Spar Nord koncernens andel af egenkapitalen i væsentlige associerede virksomheder	866,2
--	-------

*) Herudover var der i 2014 indregnet 0,1 pct. under regnskabsposten aktier, som en del af bankens handelsbeholdning.

**) Stemmeretten i Nørresundby Bank A/S var i 2014 begrænset. Betydelig indflydelse blev vurderet at foreligge på anden vis.

Ovenstående regnskabstal er fra seneste offentliggjorte årsrapport.

Koncernens associerede virksomheder måles efter den indre værdis metode.

Baseret på børskursen blev dagsværdien af Nørresundby Bank A/S (niveau 1 i Dagsværdihierkiet) i 2014 opgjort til 1.052,4 mio. kr.

Afstemning af regnskabsmæssig værdi 31. december

Mio. kr.	31.12.15	31.12.14
Spar Nord koncernens andel af egenkapital i væsentlige associerede virksomheder	0,0	866,2
Goodwill vedrørende associerede virksomheder	37,0	37,0
Regnskabsmæssig værdi af kapitalandele i individuelt set ikke-væsentlige associerede virksomheder	45,4	38,1
I alt	82,4	941,3

26 KAPITALANDELE I TILKNYTTED VIRKSOMHEDER

	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.14 Mio. kr.
Samlet anskaffelsespris primo	-	-	1.337,8	1.379,7
Afgang ved fusion	-	-	0,0	41,9
Tilgang	-	-	0,0	0,0
Afgang	-	-	118,0	0,0
Samlet anskaffelsespris ultimo	-	-	1.219,8	1.337,8
Op- og nedskrivninger primo	-	-	174,6	179,4
Afgang ved fusion	-	-	0,0	232,8
Resultat	-	-	50,6	228,0
Udbytte	-	-	0,0	0,0
Andre kapitalbevægelser	-	-	0,0	0,0
Tilbageførte op- og nedskrivninger	-	-	-63,8	0,0
Op- og nedskrivninger ultimo	-	-	289,0	174,6
Bogført beholdning ultimo	-	-	1.508,8	1.512,4

TILKNYTTED VIRKSOMHEDER

	Selskabs- kapital ultimo Mio. kr.	Egen- kapital ultimo Mio. kr.	Årets resultat Mio. kr.	Spar Nord moderselsk. 2015 Pct.	Spar Nord moderselsk. 2014 Pct.
<i>Konsoliderede virksomheder</i>					
Aktieselskabet Skelagervej 15, Aalborg	27,0	1.508,8	50,6	100,0	100,0
Spar Nord Leasing A/S, Aalborg (1)	-	-	-	-	100,0
Erhvervsinvest Nord A/S i likvidation, Aalborg (2)	-	-	-	-	100,0

Alle selskaber er 100 pct. ejede datterselskaber.

- 1) Spar Nord Leasing A/S og Spar Nord Bank A/S er i 3. kvartal 2015 fusioneret med regnskabsmæssig virkning pr. 1. januar 2015 med Spar Nord Bank A/S som det fortsættende selskab.
- 2) Selskabet er likvideret den 15. marts 2015.

NOTER

27 IMMATERIELLE AKTIVER

Goodwill

	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.14 Mio. kr.
Samlet anskaffelsespris primo	160,4	141,6	160,4	141,6
Tilgang	0,0	18,8	0,0	18,8
Afgang	0,0	0,0	0,0	0,0
Samlet anskaffelsespris ultimo	160,4	160,4	160,4	160,4
Nedskrivninger primo	1,7	1,7	1,7	1,7
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilbageførsel af nedskrivninger ved afgang	0,0	0,0	0,0	0,0
Nedskrivninger ultimo	1,7	1,7	1,7	1,7
Bogført beholdning ultimo	158,7	158,7	158,7	158,7

Kunderrelationer

Samlet anskaffelsespris primo	64,6	61,6	64,6	61,6
Tilgang	0,0	3,0	0,0	3,0
Afgang	0,0	0,0	0,0	0,0
Samlet anskaffelsespris ultimo	64,6	64,6	64,6	64,6
Af- og nedskrivninger primo	25,2	18,7	25,2	18,7
Årets afskrivninger	6,8	6,5	6,8	6,5
Af- og nedskrivninger ultimo	32,0	25,2	32,0	25,2
Bogført beholdning ultimo	32,6	39,4	32,6	39,4

Øvrige immaterielle aktiver

Samlet anskaffelsespris primo	56,8	56,9	56,8	56,9
Tilgang	6,0	3,5	6,0	3,5
Afgang	0,0	3,6	0,0	3,6
Samlet anskaffelsespris ultimo	62,8	56,8	62,8	56,8
Af- og nedskrivninger primo	30,5	25,8	30,5	25,8
Årets afskrivninger	9,1	8,2	9,1	8,2
Tilbageførsel af afskrivninger ved afgang	0,0	3,5	0,0	3,5
Af- og nedskrivninger ultimo	39,6	30,5	39,6	30,5
Bogført beholdning ultimo	23,2	26,3	23,2	26,3

Immaterielle aktiver i alt	214,5	224,4	214,5	224,4
-----------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Resterende afskrivningsperioder udgør for kunderrelationer 2-7 år (2014: 3-8 år),
 øvrige immaterielle aktiver 1-5 år (2014: 1-5 år) og goodwill har ubestemt brugstid i såvel 2015 som 2014.

Spar Nord koncernen

Goodwill - 2015 Mio. kr.	Anskaffelses- sum 01.01.15	Til-/afgang 2015	Anskaffelses- sum 31.12.15	Ned- skrivninger 01.01.15	Ned- skrivninger 2015	Nedskr. ved afgang 2015	Ned- skrivninger 31.12.15	Bogført beholdning 31.12.15
Bankaktivitet, filialer Roskilde Bank	86,8	0,0	86,8	0,0	0,0	0,0	0,0	86,8
Bankaktivitet, Sparbank	35,2	0,0	35,2	0,0	0,0	0,0	0,0	35,2
Bankaktivitet, filialer Øvrige	38,4	0,0	38,4	1,7	0,0	0,0	1,7	36,7
Goodwill i alt	160,4	0,0	160,4	1,7	0,0	0,0	1,7	158,7

Goodwill - 2014

Goodwill - 2014 Mio. kr.	Anskaffelses- sum 01.01.14	Til-/afgang 2014	Anskaffelses- sum 31.12.14	Ned- skrivninger 01.01.14	Ned- skrivninger 2014	Nedskr. ved afgang 2014	Ned- skrivninger 31.12.14	Bogført beholdning 31.12.14
Bankaktivitet, filialer Roskilde Bank	86,8	0,0	86,8	0,0	0,0	0,0	0,0	86,8
Bankaktivitet, Sparbank	35,2	0,0	35,2	0,0	0,0	0,0	0,0	35,2
Bankaktivitet, filialer Øvrige	19,6	18,8	38,4	1,7	0,0	0,0	1,7	36,7
Goodwill i alt	141,6	18,8	160,4	1,7	0,0	0,0	1,7	158,7

VÆRDIFORRINGELSESTEST

Værdiforringelsestesten sammenholder den regnskabsmæssige værdi med den estimerede nutidsværdi af forventede fremtidige pengestrømme (nytteværdi). Den særlige gældsstruktur i finansielle koncerner medfører, at beregningsgrundlaget for nutidsværdien af fremtidige betalingsstrømme baseres på en forenklet egenkapitalmodel.

Egenkapitalmodellen tager udgangspunkt i godkendte strategier og indtjeningsestimater for de pengestrømsgenererende forretningsområder for de kommende 5 år

Værdiforringelsestest har i 2015 ikke givet anledning til nedskrivning af immaterielle aktiver.

Goodwill

Spar Nord koncernens goodwill med ubestemt brugstid testes årligt for værdiforringelse. Aktiviteterne testes på den identificerede pengestrømsgenererende enhed, hvortil aktiverne er al-lokeret.

Goodwill for ovenstående bankaktiviteter indgår i det pengestrømsgenererende forretningsområde, Spar Nords Lokale Banker, som er forretningsområdet omfattende filialnettet. For uddy-bende beskrivelse af Spar Nords Lokale Banker henvises til note 3.

Overtagelse af aktiver og forpligtelser fra FIH Erhvervsbank pr. 1. juli 2014 medførte i kostprisallokeringen jf. note 49, at goodwillen blev opgjort til 18,8 mio. kr.

For uddybende beskrivelser af de overtagne aktiviteter og opgørelser af goodwillen i 2014 henvises til note 49. Goodwillen kan henføres til synergier i Spar Nords Lokale Banker.

PRIMÆRE FORUDSÆTNINGER

Cash flow i budgetperioden

Cash flow i budgetperioden (5 år) er påvirket af forventninger til renteniveau og effekten på udlåns- og indlånsmarginale i Spar Nords Lokale Banker.

Væksten i budgetperioden er fastsat til 1,0 pct. (2014: 2,0 pct.). Den gennemsnitlige årlige vækst afspejler de mål, der er indarbejdet i bankens forventninger til fremtiden.

Nettorenteindtægter

Indlåns- og udlånsmarginale afspejler indtjeningsmarginale, som er opgjort som forskellen mellem rentesatsen over for Spar Nords Lokale Bankers kunder fratrullet en intern fundingrente baseret på bankens fundingomkostninger.

Rentemarginalen er estimeret på baggrund af aktuelle udlånsrenter og ledelsens forventninger til fremtidig konkurrence. Rentemarginalen forventes at være svagt faldende.

Forventninger til udvikling i ind- og udlån afspejler bankens estimat for de kommende år. Der forventes en marginal stigning i udlån og et uændret indlån.

Nettogebyrindtægter

Forventninger til gebyrindtægter er baseret på historiske data, der er justeret til at afspejle den nuværende situation. Gebyrindtægter forventes på et lidt lavere niveau (normaliseret niveau) end 2015.

Omkostninger

Forventninger til omkostninger er baseret på en fremskrivning af omkostningsbasen med forventede aktivitetsændringer samt overenskomstmæssige lønstigninger, ændring i skatter og afgif-ter m.v.

Nedskrivninger på udlån

Forventninger til nedskrivninger på udlån er baseret på bankens estimat for de kommende år. Forventningen baseres på historiske data, der er justeret til at afspejle den nuværende situation. Nedskrivninger på udlån forventes ikke at afvige væsentligt fra niveauet i 2015.

Cash flow i terminalperioden

Cash flow i terminalperioden repræsenterer indtjening i de foregående år voksende med en konstant rate. Væksten er fastsat til 1,0 pct. (2014: 1,5 pct.).

Væksten er fastsat på baggrund af forventninger til vækst i makroøkonomien.

Diskonteringsfaktoren

Diskonteringsfaktoren, som er anvendt til at beregne den tilbagediskonterede værdi af fremtidigt cash flow er 11,5 pct. før skat ved 22 pct. skat (2014: 13,3 pct.).

Efter skat udgør diskonteringsfaktoren 9,0 pct. (2014: 10,0 pct.).

Diskonteringsfaktoren er fastsat på baggrund af en CAPM-model. Diskonteringsfaktoren er nedsat fra 2014 til 2015 bl.a. på baggrund af et fald i den risikofri rente.

Primære forudsætninger, jf. ovenfor:

	2015	2014
Erhvervet goodwill, mio. kr.	158,7	158,7
Budgetperiode	5 år	5 år
Gennemsnitlig årlig vækst i budgetperioden	1,0 pct.	2,0 pct.
Gennemsnitlig årlig vækst i terminalperioden	1,0 pct.	1,5 pct.
Diskonteringsfaktor før skat	11,5 pct.	13,3 pct.
Diskonteringsfaktor efter skat	9,0 pct.	10,0 pct.
Egenkapitalandel af samlet risikoeksponering	12,0 pct.	8,0 pct.

Følsomhedsanalyser

Ledelsen vurderer, at sandsynlige ændringer i de grundlæggende forudsætninger ikke vil medføre, at den regnskabsmæssige værdi af goodwill vil overstige genindvindingsværdien.

Følsomhedsanalyser viser, at goodwill vedrørende Spar Nords Lokale Banker er robust for ændringer i forudsætninger.

Følgende forhold medfører ikke værdiforringelse:

	31.12.15	31.12.14
Forøgelse af diskonteringsfaktor (før skat) op til	15 pct.	20 pct.
Reduktion i resultat før skat (ændring i nettorenteindtægter, gebyrindtægter, omkostningsprocent eller nedskrivninger) op til	25 pct.	50 pct.
Negativ vækst i balanceposter mulig	Ja	Ja

Forventninger til budgetperioden medfører, at 69 pct. af nutidsværdien af de forventede pengestrømme i Spar Nords Lokale Banker vedrører terminalperioden (2014: 72 pct.)

Kunderelationer

Den regnskabsmæssige værdi af kunderelationer indregnet i forbindelse med:

- overtagelse af aktiver og forpligtelser fra FIH Erhvervsbank udgør 2,1 mio. kr. (2014: 2,7 mio. kr.).
- overtagelse af bankaktiviteter fra Roskilde Bank udgør 8,3 mio. kr. (2014: 11,3 mio. kr.)
- fusionen med Sparbank udgør 22,2 mio. kr. (2014: 25,4 mio. kr.)

Forudsætningerne som blev benyttet ved beregning af kunderelationer er sammenholdt med tilsvarende realiserede resultater - primært indtægter udover nettorenteindtægter og omkostningsprocent.

De realiserede resultater er på niveau med de forventede, hvormed der ikke er indikationer på værdiforringelse.

Øvrige immaterielle aktiver

Ledelsen har ikke identificeret faktorer, der indikerer, at der er behov for at gennemføre værdiforringelsestest for øvrige immaterielle aktiver. Øvrige immaterielle aktiver består af software, som er i brug i banken og afskrives, jævnfør anvendt regnskabspraksis.

NOTER

28 GRUNDE OG BYGNINGER

	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.14 Mio. kr.
<i>Investeringsejendomme</i>				
Dagsværdi primo	147,7	167,7	64,7	82,5
Reklassifikationer fra aktiver i midlertidig besiddelse	7,6	-18,4	7,6	-18,4
Tilgang, herunder forbedringer	0,6	1,0	0,7	1,0
Tilgang, reklassifikationer	0,0	0,6	0,0	0,6
Afgang	8,0	1,4	0,0	1,4
Urealiseret dagsværdiregulering	-3,3	-1,8	-2,4	0,4
Dagsværdi ultimo	144,6	147,7	70,6	64,7
Forrentningskrav anvendt ved opgørelse af dagværdi, pct.	5,8 - 9,0	5,8 - 9,0	5,8 - 9,0	5,8 - 9,0

Urealiseret dagsværdiregulering indregnes i regnskabsposten kursreguleringer for moder-selskabsregnskabet og andre driftsindtægter i koncernregnskabet.

Ved måling af investeringsejendomme (niveau 3 i dagsværdihierakiet) er dagsværdimodellen valgt. Investeringsejendomme består hovedsagelig af erhvervslejemål. Lejeaftalernes bindingsperioder er for Spar Nord maksimalt 20 år

For oplysninger om afkast af investeringsejendomme henvises til note 12

I note 12 er der indregnet driftsomkostninger vedrørende investeringsejendomme, som ikke har genereret lejeindtægter i året for:	0,0	0,0	0,0	0,0
--	-----	-----	-----	-----

<i>Domicilejendomme</i>				
Samlet anskaffelsespris primo	659,8	632,1	531,9	516,5
Overført til aktiver i midlertidig besiddelse	0,0	-3,2	0,0	-3,2
Overført fra investeringsejendomme	0,0	14,8	0,0	14,8
Tilgang	14,3	18,0	13,7	5,7
Afgang	0,0	1,9	0,0	1,9
Samlet anskaffelsespris ultimo	674,1	659,8	545,6	531,9
Værdiregulering primo	122,5	120,4	97,4	95,6
Overført til aktiver i midlertidig besiddelse	0,0	-0,5	0,0	-0,5
Årets afskrivninger	15,1	13,9	13,5	12,6
Netto nedskrivninger via resultatopgørelsen	-3,5	-1,0	-2,5	-1,0
Værdiændringer indregnet i anden totalindkomst	-6,3	-9,6	-6,3	-8,6
Af- og nedskrivninger ved afgang	0,7	0,7	0,0	0,7
Værdiregulering ultimo	127,1	122,5	102,1	97,4
Dagsværdi ultimo	547,0	537,3	443,5	434,5
Seneste offentlige ejendomsvurdering	499,6	482,6	382,6	377,9
Forrentningskrav anvendt ved opgørelse af dagværdi, pct.	5,8 - 10,0	5,8 - 10,0	5,8 - 10,0	5,8 - 10,0
Regnskabsmæssig værdi hvis domicilejendomme var målt efter kostprismodellen	451,6	449,2	349,1	346,5

I Spar Nord koncernen indgår der i 2015 under tilgang, domicilejendomme 0,6 mio. kr. (2014: 12,3 mio. kr.) vedrørende forbedringer af ejendommene i datterselskabet Aktieselskabet Skelagervej 15.

Der er ingen indregnede låneomkostninger i henholdsvis 2015 og 2014.

Ved måling af domicilejendomme (niveau 3 i dagsværdihierarkiet) anvendes dagsværdimodellen. Dagsværdien er fastsat med udgangspunkt i observerbare priser og andre værdiansættelses-metoder. Ekstern vurdering fra ejendomsmægler er indhentet for alle ejendomme til understøttelse af dagsværdien, herunder de anvendte lejepriser og forrentningsprocenter.

For tilkøbte ejendomme er der i afskrivningsgrundlaget indregnet en forventet scrapværdi på 20-40 pct af anskaffelsessummen.

Som følge af udviklingen i ejendomsmarkedet er der for nogle investerings- og domicilejendommene anvendt et lidt lavere forrentningskrav i 2015 end i 2014.

Samlet ligger forrentningskravet inden for et interval på 5,8 - 10,0 pct. (2014: 5,8 - 10,0 pct.) for domicilejendomme og 5,8 - 9,0 pct. (2014: 5,8 - 9,0 pct.) for investeringsejendomme.

Forrentningskrav, fordeling

Spar Nord Koncernen	31.12.15				31.12.14			
	Domicilejendomme		Investeringsejendomme		Domicilejendomme		Investeringsejendomme	
Forrentningskrav i pct.	Antal ejendomme	Dagsværdi ultimo	Antal ejendomme	Dagsværdi ultimo	Antal ejendomme	Dagsværdi ultimo	Antal ejendomme	Dagsværdi ultimo
-> 7,00	9	143,3	3	95,7	9	133,9	3	98,5
7,00 - 8,00	17	272,1	1	20,1	17	272,3	1	20,1
8,00 - 9,00	14	129,0	4	28,0	14	128,5	3	28,0
9,00 ->	2	2,6	3	0,8	2	2,6	3	1,1
I alt	42	547,0	11	144,6	42	537,3	10	147,7

Forrentningskrav

Ejendoms karakteristika

-> 7,00	Ejendomme i de større byer med god beliggenhed, hvilket gør ejendommene attraktive for andre.
7,00 - 8,00	Ejendomme beliggende i udkanten af de attraktive byer samt ejendomme med god beliggenhed i lidt mindre byer.
8,00 - 9,00	Ejendomme beliggende i mindre byer og landsbyer.
9,00 ->	Ejendomme i byer, hvor de forventes svært omsættelige.

	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.14 Mio. kr.
Over for realkreditinstitutter er der stillet sikkerhed i grunde og ejendomme med en bogført værdi på:	89,9	84,6	24,4	19,1

NOTER

Følsomhedsanalyser

De væsentligste forudsætninger ved beregning af dagsværdi af domicil- og investeringsejendomme er afkastkrav og lejeniveau.

En forøgelse af afkastkrav på 0,5 procentpoint vil alt andet lige reducere dagsværdien med 45,4 mio. kr. (2014: 44,9 mio. kr.)

Et fald i lejeniveauet på 5 pct. vil alt andet lige reducere dagsværdien med 30,8 mio. kr. (2014: 30,1 mio. kr.)

29 ØVRIGE MATERIELLE AKTIVER

	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.14 Mio. kr.
Samlet anskaffelsespris primo	419,0	441,1	419,0	393,0
Tilgang ved fusion	0,0	0,0	0,0	48,1
Overført fra/til finansiel leasing	-4,9	0,9	-4,9	0,9
Tilgang	22,9	25,5	22,9	25,5
Afgang	49,5	48,5	49,5	48,5
Samlet anskaffelsespris ultimo	387,5	419,0	387,5	419,0
Af- og nedskrivninger primo	299,0	294,3	299,0	263,6
Tilgang ved fusion	0,0	0,0	0,0	30,7
Overført fra/til finansiel leasing	-3,7	0,0	-3,7	0,0
Årets af- og nedskrivninger	37,0	40,9	37,0	40,9
Årets tilbageførte af- og nedskrivninger	44,4	36,2	44,4	36,2
Af- og nedskrivninger ultimo	287,9	299,0	287,9	299,0
Regnskabsmæssig værdi ultimo	99,6	120,0	99,6	120,0

Ultimo 2015 indgår en række fuldt afskrevne aktiver i Spar Nord koncernens og moderselskabets drift. Disse aktivers oprindelige anskaffelsesum udgør 147,7 mio. kr. (2014: 148,6 mio. kr.).

Leasing

Leasingaktiverne fra operationel leasing er indregnet med	6,5	14,6	6,5	14,6
---	------------	-------------	------------	-------------

Leasingkontrakterne er blevet indgået for 0-8 år med individuelt aftalte leasingydelser.

Aftalerne kan opsiges i leasingperioden.

Operationelle leasingaftaler

Op til 1 år	5,8	10,8	5,8	10,8
1 - 5 år	0,7	3,8	0,7	3,8
Over 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	6,5	14,6	6,5	14,6

Leasingydelser fra operationelle leasingaktiver indregnes i resultatopgørelsen under "Andre driftsindtægter"	4,0	5,0	4,0	5,0
--	-----	-----	-----	-----

Den gennemsnitlige restløbetid for leasingkontrakterne udgør (år)	0,7	0,7	0,7	0,7
---	-----	-----	-----	-----

30 AKTIVER I MIDLERTIDIG BESIDDELSE

Samlet anskaffelsespris primo	87,6	169,5	87,6	127,2
Tilgang ved fusion	0,0	0,0	0,0	42,3
Overført fra domicilejendomme	0,0	3,2	0,0	3,2
Overført fra investeringsejendomme	-10,7	3,6	-10,7	3,6
Tilgang	12,7	15,6	12,7	15,6
Afgang	25,0	104,3	25,0	104,3
Samlet anskaffelsespris ultimo	64,6	87,6	64,6	87,6
Af- og nedskrivninger primo	46,4	49,2	46,4	24,4
Tilgang ved fusion	0,0	0,0	0,0	24,8
Overført fra domicilejendomme	0,0	0,5	0,0	0,5
Overført fra investeringsejendomme	-3,1	0,6	-3,1	0,6
Årets bevægelse	-6,1	-3,9	-6,1	-3,9
Af- og nedskrivninger ultimo	37,2	46,4	37,2	46,4
Bogført værdi ultimo	27,4	41,2	27,4	41,2

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter overtagne ejendomme og leasingaktiver i forbindelse med nødlidende eksponeringer i Spar Nord. Ejendomme, der i henhold til en offentliggjort plan forventes solgt inden for 12 måneder, behandles som Aktiver i midlertidig besiddelse.

Leasingaktiver omfatter bl.a. lastbiler, landbrugs- og entreprenørmaskiner.

Såvel ejendomme som leasingaktiver forventes afhændet indenfor 1 år.

Ejendomme sælges via ejendomsmægler mens leasingaktiver sælges på sædvanlig markedsplads for de enkelte typer aktiver - primært via auktioner eller forhandlere.

Såfremt aktiverne mod forventning ikke sælges inden for 1 år, reklassificeres de til henholdsvis investeringsejendomme og øvrige materielle aktiver.

NOTER

	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.14 Mio. kr.
31 ANDRE AKTIVER				
Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter mv.	1.423,6	2.005,3	1.423,6	2.005,3
Forskellige debitorer	420,7	354,6	419,7	354,6
Tilgodehavende renter og provision	250,3	274,7	246,3	270,3
Kapitalindskud i Foreningen Bankernes EDB Central	316,0	316,0	316,0	316,0
Øvrige aktiver	73,1	69,5	73,1	69,2
Andre aktiver i alt	2.483,7	3.020,1	2.478,7	3.015,4
32 GÆLD TIL KREDITINSTITUTTER OG CENTRALBANKER				
Gæld til centralbanker	50,5	6.944,8	50,5	6.944,8
Gæld til kreditinstitutter	3.689,0	3.392,6	3.658,0	3.361,1
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker i alt	3.739,5	10.337,4	3.708,5	10.305,9
<i>Fordelt efter restløbetid</i>				
På anfordring	685,9	962,5	685,9	962,5
Til og med 3 måneder	2.990,0	9.306,0	2.990,0	9.306,0
Over 3 måneder og til og med 1 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Over 1 år og til og med 5 år	7,5	10,5	7,5	10,5
Over 5 år	56,1	58,4	25,1	26,9
I alt	3.739,5	10.337,4	3.708,5	10.305,9
<i>Heraf udgør ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger</i>				
Repoforretninger	2.197,5	1.696,0	2.197,5	1.696,0
Prioritetsgæld i faste ejendomme	47,3	47,9	16,3	16,5
De behæftede ejendommers bogførte værdi udgør	89,9	91,6	24,4	26,1
33 INDLÅN OG ANDEN GÆLD				
På anfordring	36.807,4	31.692,9	36.983,2	31.852,5
Med opsigelsesvarsel	2.111,8	3.947,0	2.111,8	3.947,0
Tidsindskud	2.104,0	2.493,1	3.104,0	3.493,1
Særlige indlånsformer	3.713,1	4.102,8	3.713,1	4.102,8
Indlån og anden gæld i alt	44.736,3	42.235,8	45.912,1	43.395,4
<i>Fordelt efter restløbetid</i>				
På anfordring	36.807,4	31.692,9	36.983,2	31.852,5
Til og med 3 måneder	2.268,3	2.559,7	2.268,3	2.559,7
Over 3 måneder og til og med 1 år	1.242,9	3.007,7	2.242,9	3.007,7
Over 1 år og til og med 5 år	1.628,3	1.931,0	1.628,3	2.931,0
Over 5 år	2.789,4	3.044,5	2.789,4	3.044,5
I alt	44.736,3	42.235,8	45.912,1	43.395,4
<i>Heraf udgør ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger</i>				
Repoforretninger	369,6	0,0	369,6	0,0
34 UDSTEDTE OBLIGATIONER TIL AMORTISERET KOSTPRIS				
<i>Fordelt efter kontraktuel restløbetid</i>				
På anfordring	0,0	0,0	0,0	0,0
Til og med 3 måneder	0,0	22,6	0,0	22,6
Over 3 måneder og til og med 1 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Over 1 år og til og med 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Over 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Udstedte obligationer til amortiseret kostpris i alt	0,0	22,6	0,0	22,6

NOTER

	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.14 Mio. kr.
35 ANDRE PASSIVER				
Forskellige kreditorer	2.234,5	2.046,2	2.231,3	2.043,6
Negativ dagsværdi af afledte finansielle instrumenter mv.	1.476,5	2.077,6	1.476,5	2.077,6
Skyldige renter og provision	45,1	124,1	45,1	124,0
Øvrige passiver	325,3	403,7	324,7	403,3
Andre passiver i alt	4.081,4	4.651,6	4.077,6	4.648,5
36 HENSATTE FORPLIGTELSE				
Hensættelser til udskudt skat (se særskilt note 37)	122,8	125,7	122,8	125,7
Hensættelser til tab på garantier	42,9	43,7	42,9	43,7
Hensættelser til tab i forbindelse med retssager	2,9	0,9	2,9	0,9
Andre hensættelser til forpligtelser	18,1	15,2	18,1	15,2
Hensættelser til uudnyttet maksimum	12,1	11,2	12,1	11,2
Hensatte forpligtelser i alt	198,8	196,7	198,8	196,7
<i>Hensættelser til tab på garantier</i>				
Primo	43,7	12,2	43,7	12,2
Nye hensættelser	22,6	33,9	22,6	33,9
Tilbageførte hensættelser	13,6	2,4	13,6	2,4
Tilbageførte hensættelser overtaget i forbindelse med Sparbank-fusionen	9,8	0,0	9,8	0,0
Hensættelser til tab på garantier, ultimo	42,9	43,7	42,9	43,7
Andel af hensættelse til tab på garantier, som er overtaget i forbindelse med fusionen med Sparbank, udgør 0,0 mio. kr. (2014: 9,8 mio. kr.) (indgår ikke i note 55).				
<i>Tab på garantier indregnet i resultatopgørelsen</i>				
Nye hensættelser	22,6	33,9	22,6	33,9
Tilbageførte hensættelser	13,6	2,4	13,6	2,4
Indregnet i resultatopgørelsen	9,0	31,5	9,0	31,5
<i>Hensættelser til tab i forbindelse med retssager</i>				
Primo	0,9	3,8	0,9	3,8
Nye hensættelser	2,4	0,5	2,4	0,5
Tilbageførte hensættelser	0,3	2,2	0,3	2,2
Endeligt tabt	0,1	1,2	0,1	1,2
Ultimo	2,9	0,9	2,9	0,9
<i>Hensættelser til tab i forbindelse med retssager indregnet i resultatopgørelsen</i>				
Nye hensættelser	2,4	0,5	2,4	0,5
Tilbageførte hensættelser	0,3	2,2	0,3	2,2
Indregnet i resultatopgørelsen	2,1	-1,7	2,1	-1,7
<i>Andre hensættelser til forpligtelser</i>				
Primo	15,2	64,9	15,2	64,9
Nye hensættelser	6,5	2,0	6,5	2,0
Tilbageførte hensættelser	2,2	3,2	2,2	3,2
Anvendt til dækning	1,4	48,5	1,4	48,5
Ultimo	18,1	15,2	18,1	15,2
<i>Andre hensættelser til forpligtelser indregnet i resultatopgørelsen</i>				
Nye hensættelser	6,5	2,0	6,5	2,0
Tilbageførte hensættelser	2,2	3,2	2,2	3,2
Indregnet i resultatopgørelsen	4,3	-1,2	4,3	-1,2
<i>Hensættelser til uudnyttet maksimum</i>				
Primo	11,2	9,9	11,2	9,9
Nye hensættelser	12,1	11,2	12,1	11,2
Tilbageførte hensættelser	11,2	9,9	11,2	9,9
Ultimo	12,1	11,2	12,1	11,2
<i>Hensættelser til uudnyttet maksimum indregnet i resultatopgørelsen</i>				
Nye hensættelser	12,1	11,2	12,1	11,2
Tilbageførte hensættelser	11,2	9,9	11,2	9,9
Indregnet i resultatopgørelsen	0,9	1,3	0,9	1,3
<i>Hensatte forpligtelser indregnet i resultatopgørelsen</i>				
Nye hensættelser	43,6	47,6	43,6	47,6
Tilbageførte hensættelser	27,3	17,7	27,3	17,7
Hensatte forpligtelser indregnet i resultatopgørelsen	16,3	29,9	16,3	29,9

NOTER

Fordelt efter restløbetid, pr. kategori for Spar Nord koncernen

31.12.15

	Til og med 3 måneder Mio. kr.	3 måneder til og med 1 år Mio. kr.	Over 1 år til og med 5 år Mio. kr.	Over 5 år Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Hensættelser til udskudt skat	0,0	6,8	2,7	113,3	122,8
Hensættelser til tab på garantier	6,1	0,6	22,5	13,7	42,9
Hensættelser til tab i forbindelse med retssager	0,0	2,9	0,0	0,0	2,9
Andre hensættelser til forpligtelser	6,5	1,9	7,0	2,7	18,1
Hensættelser til uudnyttet maksimum	12,1	0,0	0,0	0,0	12,1
Hensatte forpligtelser i alt	24,7	12,2	32,2	129,7	198,8

31.12.14

	Til og med 3 måneder Mio. kr.	3 måneder til og med 1 år Mio. kr.	Over 1 år til og med 5 år Mio. kr.	Over 5 år Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Hensættelser til udskudt skat	0,0	20,7	0,0	105,0	125,7
Hensættelser til tab på garantier	8,8	9,6	13,3	12,0	43,7
Hensættelser til tab i forbindelse med retssager	0,0	0,9	0,0	0,0	0,9
Andre hensættelser til forpligtelser	0,8	1,8	8,2	4,4	15,2
Hensættelser til uudnyttet maksimum	11,2	0,0	0,0	0,0	11,2
Hensatte forpligtelser i alt	20,8	33,0	21,5	121,4	196,7

Der er usikkerhed om forfaldstidspunkt for de hensatte forpligtelser.

Hensættelser til udskudt skat er specificeret i note 37.

Hensættelser til tab på garantier er hensat ud fra en vurdering af risikoen i de enkelte tilfælde.

Hensættelser til tab i forbindelse med retssager er hensat ud fra en vurdering af risikoen i de enkelte tilfælde.

Andre hensættelser til forpligtelser omfatter blandt andet hensættelser til husleje-forpligtelse og jubilæumsgratualer.

Hensættelser til uudnyttet maksimum vedrører hensættelser til tab på uudnyttede kredittilsagn.

NOTER

37 HENSÆTTELSE TIL UDskUDT SKAT

	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.14 Mio. kr.
Primo	106,3	147,4	125,7	170,4
Tilgang, køb af FIH Erhvervsbank aktiver	0,0	0,4	0,0	0,4
Årets udskudte skat indregnet i årets resultat	10,5	-41,5	-2,9	-45,1
Årets udskudte skat indregnet i anden totalindkomst	0,0	0,0	0,0	0,0
Ultimo	116,8	106,3	122,8	125,7
Udskudte skatteaktiver	-6,0	-19,4	0,0	0,0
Hensættelse til udskudt skat	122,8	125,7	122,8	125,7
Udskudt skat, netto (forpligtelse)	116,8	106,3	122,8	125,7

Spar Nord koncernen

Ændringer i udskudt skat i 2015

	Primo	Indregnet i årets resultat	Indregnet i anden total- indkomst mv.	Ultimo
Immaterielle aktiver	35,3	-4,1	0,0	31,2
Materielle aktiver inkl. leasingaktiver	115,4	-17,9	0,0	97,5
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	-42,1	23,6	0,0	-18,5
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	3,3	-3,3	0,0	0,0
Øvrige aktiver	74,1	-7,6	0,0	66,5
Gæld og efterstillede kapitalindskud	0,0	14,3	0,0	14,3
Hensættelser til forpligtelser	-95,6	9,4	0,0	-86,2
Genbeskatningssaldo	3,2	-0,3	0,0	2,9
Skattemæssigt underskud *)	-19,4	13,4	0,0	-6,0
Andet	32,1	-17,0	0,0	15,1
I alt	106,3	10,5	0,0	116,8

Ændringer i udskudt skat i 2014

	Primo	Indregnet i årets resultat	Indregnet i anden total- indkomst mv.	Ultimo
Immaterielle aktiver	33,7	0,9	0,7	35,3
Materielle aktiver inkl. leasingaktiver	180,0	-64,6	0,0	115,4
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	-55,1	13,0	0,0	-42,1
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	6,6	-3,3	0,0	3,3
Øvrige aktiver	0,0	74,1	0,0	74,1
Gæld og efterstillede kapitalindskud	0,0	0,0	0,0	0,0
Hensættelser til forpligtelser	-17,2	-78,4	0,0	-95,6
Genbeskatningssaldo	1,4	1,8	0,0	3,2
Skattemæssigt underskud *)	-22,4	3,0	0,0	-19,4
Andet	20,4	12,0	-0,3	32,1
I alt	147,4	-41,5	0,4	106,3

Spar Nord moderselskab

Ændringer i udskudt skat i 2015

	Primo	Indregnet i årets resultat	Indregnet i anden total- indkomst mv.	Ultimo
Immaterielle aktiver	35,3	-4,1	0,0	31,2
Materielle aktiver inkl. leasingaktiver	115,4	-17,9	0,0	97,5
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	-42,1	23,6	0,0	-18,5
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	3,3	-3,3	0,0	0,0
Øvrige aktiver	74,1	-7,6	0,0	66,5
Gæld og efterstillede kapitalindskud	0,0	14,3	0,0	14,3
Hensættelser til forpligtelser	-95,6	9,4	0,0	-86,2
Genbeskatningssaldo	3,2	-0,3	0,0	2,9
Andet	32,1	-17,0	0,0	15,1
I alt	125,7	-2,9	0,0	122,8

Ændringer i udskudt skat i 2014

	Primo	Indregnet i årets resultat	Indregnet i anden total- indkomst mv.	Ultimo
Immaterielle aktiver	33,7	0,9	0,7	35,3
Materielle aktiver inkl. leasingaktiver	180,4	-65,0	0,0	115,4
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	-55,1	13,0	0,0	-42,1
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	6,6	-3,3	0,0	3,3
Øvrige aktiver	0,0	74,1	0,0	74,1
Gæld og efterstillede kapitalindskud	0,0	0,0	0,0	0,0
Hensættelser til forpligtelser	-17,2	-78,4	0,0	-95,6
Genbeskatningssaldo	1,4	1,8	0,0	3,2
Andet	20,6	11,8	-0,3	32,1
I alt	170,4	-45,1	0,4	125,7

*) Skattemæssigt underskud i Spar Nord koncernen på 6,0 mio. kr. (2014: 19,4 mio. kr.) vedrører skattemæssigt sambeskatningsunderskud, som forventes udnyttet i datterselskabet Aktieselskabet Skelagervej 15 inden for de kommende 3 år.

Udskudte skatteaktiver, der ikke er indregnet i balancen 2015

	Primo	Indregnet i årets resultat	Nedsættelse af skatteprocent	Til- og afgang	Ultimo
<i>Udskudte skatteaktiver, der ikke er indregnet, vedrører:</i>					
Kildeartsbegrænsede ejendomstab	4,0	0,0	0,0	-1,7	2,3
Skattemæssigt underskud i udlandet	2,8	0,0	0,0	0,1	2,9
Udskudte skatteaktiver, der ikke er indregnet i alt	6,8	0,0	0,0	-1,6	5,2

Udskudte skatteaktiver, der ikke er indregnet i balancen 2014

	Primo	Indregnet i årets resultat	Nedsættelse af skatteprocent	Til- og afgang	Ultimo
<i>Udskudte skatteaktiver, der ikke er indregnet, vedrører:</i>					
Kildeartsbegrænsede ejendomstab	2,0	0,0	0,0	2,0	4,0
Skattemæssigt underskud i udlandet	0,9	0,0	0,0	1,9	2,8
Skattemæssigt underskud i Danmark	8,1	-8,3	0,2	0,0	0,0
Udskudte skatteaktiver, der ikke er indregnet i alt	11,0	-8,3	0,2	3,9	6,8

Alle udskudte skatteforpligtelser er indregnet i balancen.

De midlertidige forskelle i 2015 og 2014 vedrørende kildeartsbegrænset ejendomstab er opstået ved realisation af ejendomme.

38 EFTERSTILLEDE KAPITALINDSKUD

Efterstillede kapitalindskud er gældsforpligtelser i form af ansvarlig lånekapital og hybrid kernekapital, som i tilfælde af bankens likvidation eller konkurs først fyldestgøres efter de almindelige kreditor krav. Hybrid kernekapital er efterstillet ansvarlig lånekapital. Førtidsindfrielse af efterstillede kapitalindskud skal godkendes af Finanstilsynet. Efterstillede kapitalindskud medregnes i kapitalgrundlaget mv. i henhold til Lov om finansiel virksomhed.

Spar Nord udstedte i 2015 hybrid kernekapital under CRR med uendelig løbetid og betaling af ydelser og renter er frivillig, hvorved det regnskabsmæssigt behandles som egenkapital. Der henvises til egenkapitalopgørelsen for yderligere information herom.

Spar Nord er låntager på alle lån.

Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.14 Mio. kr.
--	--	---	---

Hovedstol									
Valuta	Note	Mio.	Rentesats	Modtaget	Forfald				
DKK	a	58,0	8,000 pct.	2010	25.11.2020	0,0	57,9	0,0	57,9
DKK	b	400,0	6,043 pct.	2012	28.11.2022	404,5	403,9	404,5	403,9
DKK	c	700,0	3,800 pct.	2013	18.12.2023	697,6	696,8	697,6	696,8
Supplerende kapitalindskud i alt						1.102,1	1.158,6	1.102,1	1.158,6

Hybrid kernekapital

Hovedstol									
Valuta	Note	Mio.	Rentesats	Modtaget	Forfald				
DKK	d	350,0	5,250 pct.	2005	Uendelig	0,0	352,6	0,0	352,6
DKK	e	200,0	4,804 pct.	2005	Uendelig	0,0	203,9	0,0	203,9

Beholdning af egne obligationer vedrørende efterstillede kapitalindskud	-13,3	-6,8	-13,3	-6,8
---	-------	------	-------	------

Efterstillede kapitalindskud i alt	1.088,8	1.708,3	1.088,8	1.708,3
---	----------------	----------------	----------------	----------------

Renter til efterstillede kapitalindskud	66,0	137,8	66,0	137,8
---	------	-------	------	-------

Omkostninger ved optagelse af efterstillede kapitalindskud	1,8	2,4	1,8	2,4
--	-----	-----	-----	-----

a Er indfriet 25.11.2015

b Kan indfries fra 28.11.2017, herefter fastsættes renten til CIBOR3 + 5,00 pct. i margin.

c Kan indfries fra 18.12.2018

d Er indfriet 16.03.2015

e Er indfriet 09.09.2015

39 OVERDRAGELSE AF FINANSIELLE AKTIVER

Spar Nord har overdraget følgende finansielle aktiver, som fortsat er indregnet i balancen.

	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.14 Mio. kr.
<i>Regnskabsmæssig værdi af overtagne finansielle aktiver</i>				
Obligationer i repoforretninger	2.609,8	1.733,0	2.609,8	1.733,0
<i>Regnskabsmæssig værdi af tilknyttede finansielle forpligtelser</i>				
Gæld til kreditinstitutter i repoforretninger	2.567,1	1.696,0	2.567,1	1.696,0
Skyldig rente	-10,9	0,2	-10,9	0,2
I alt	2.556,2	1.696,2	2.556,2	1.696,2
 Nettoposition	 -53,6	 -36,8	 -53,6	 -36,8

Spar Nord har indgået aftaler om salg af værdipapirer som ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger. Når Spar Nord udlåner eller sælger med tilbagekøbsaftale, modtager Spar Nord kontanter eller andre finansielle aktiver ved overførslen af værdipapirerne til modparten. Modparten har lov til at sælge eller genpantsette de værdipapirer, som er udlånt eller solgt i henhold til tilbagekøbsaftalerne, men modparten er forpligtet til at returnere værdipapirerne ved kontraktens udløb. Hvis værdipapirernes værdi stiger eller falder, kan Spar Nord under visse omstændigheder kræve eller afkræves betaling af yderligere kontant sikkerhed. Spar Nord har fastsat, at den i al væsentlighed beholder alle risici og fordele ved disse værdipapirer, og derfor er indregning af disse ikke ophørt. Derudover indregner Spar Nord en finansiell forpligtelse for kontanter, som er modtaget som sikkerhed.

Spar Nord har ikke indgået aftaler om salg af aktiver, hvor de solgte aktiver ophører med at være indregnet i balancen, men hvor der efter salget er en fortsat involvering.

40 MODTAGNE SIKKERHEDER

I forbindelse med reverseforretninger og aftaler om værdipapirlån modtages sikkerhedsstillelse, som i henhold til aftalevilkårene kan sælges eller genpantsettes.

	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.14 Mio. kr.
Reverseforretninger				
Modtagen sikkerhedsstillelse, som kan genpantsettes eller sælges	5.488,2	2.249,1	5.488,2	2.249,1
Heraf genpantset eller solgt	1.348,7	1.755,8	1.348,7	1.755,8
 Aftaler om værdipapirlån				
Modtagen sikkerhedsstillelse, som kan genpantsettes eller sælges	19,9	21,5	19,9	21,5
Heraf genpantset eller solgt	2,3	1,7	2,3	1,7

41 SIKKERHEDSSTILLELSE OG BEHÆFTELSE

Sikkerhed stillet i clearingsystemer, hos centrale modparter og andre infrastrukturinstitutioner:

	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.14 Mio. kr.
Obligationer	0,0	7.169,3 *)	0,0	7.169,3 *)
Indestående clearing	91,1	124,5	91,1	124,5
 Afgivet sikkerhedsstillelse for markedsværdien af derivattransaktioner	 990,0	 1.502,7	 990,0	 1.502,7
Positiv markedsværdi på derivatkontrakter underlagt nettingaftaler	387,9	555,3	387,9	555,3
 Afgivet sikkerhedsstillelse som led i salgs- og tilbagekøbsforretninger	 2.609,8	 1.733,0	 2.609,8	 1.733,0
 Øvrig sikkerhedsstillelse	 47,3	 47,9	 16,3	 16,5
I alt	4.126,1	11.132,7	4.095,1	11.101,3

Aktiver behandles som behæftet, hvis de er stillet som sikkerhed, eller hvis de er genstand for nogen form for aftale for at sikre, agere sikkerhedsstillelse eller kreditstyrke nogen balanceført eller ikke-balanceført transaktion, hvorfra de ikke frit kan trækkes ud. Aktiver, der er stillet som sikkerhed, og som er underlagt restriktioner med hensyn til udtrækning, f.eks. aktiver, hvor det kræver forudgående godkendelse, inden de trækkes ud eller erstattes med andre aktiver, betragtes som behæftede.

Aktiver, som er placeret i faciliteter, der ikke udnyttes, og som frit kan trækkes ud, betragtes ikke som behæftede.

Værdipapirer solgt som led i salg- og tilbagekøbsforretninger (repoforretninger) forbliver i balancen. Modparten har ret til at sælge eller genbelåne de modtagne værdipapirer.

Aktiver stillet som sikkerhed for egne gældsforpligtigelser hos Nationalbanken, danske og udenlandske clearingscentraler samt banker, som banken har CSA-aftaler med, er alle baseret på standardaftaler som normalt bruges mellem finansielle markedsdeltagere.

*) Svarer til sikkerhedsværdien for pengepolitisk lån på 6.900,0 mio. kr. Lånet er indfriet i 2015.

42 MODREGNING AF FINANSIELLE AKTIVER OG FINANSIELLE FORPLIGTELSE

Spar Nord koncernen

Aktiver og forpligtelser modregnes, når koncernen og modparten har en juridisk ret til at modregne og samtidig har aftalt at nettoafregne eller realisere aktivet og indfri forpligtelsen samtidig. Positive og negative dagsværdier på derivater med samme modpart modregnes, hvis det er aftalt, at der sker nettoafregning af de kontraktuelle betalinger og der sker daglig kontant betaling eller sikkerhedsstillelse for ændringer i dagsværdien. Master netting agreements og lignende aftaler giver ret til yderligere modregning i forbindelse med en modpart i default, hvilket nedbringer eksponeringen yderligere i forbindelse med en modpart i default men opfylder ikke kriterierne for regnskabsmæssig modregning i henhold til IFRS.

31.12.15

	Indregnede aktiver brutto	Forpligtelser modregnet i balancen	Nettobeløb for finansielle forpligtelser præsenteret i balancen	Relaterede beløb, som ikke er modregnet i balancen		
				Finansiel sikkerhed	Kontant sikkerhed	Nettobeløb
Finansielle aktiver						
Afledte finansielle instrumenter	1.433,0	9,4	1.423,6	387,9	0,0	1.035,7
Reverseforretninger	5.495,7	0,0	5.495,7	5.484,7	-	11,0
I alt	6.928,7	9,4	6.919,3	5.872,6	0,0	1.046,7

	Indregnede forpligtelser brutto	Aktiver modregnet i balancen	Nettobeløb for finansielle forpligtelser præsenteret i balancen	Relaterede beløb, som ikke er modregnet i balancen		
				Finansiel sikkerhed	Kontant sikkerhed	Nettobeløb
Finansielle passiver						
Afledte finansielle instrumenter	1.682,6	206,1	1.476,5	387,9	880,6	208,0
Repoforretninger	2.567,1	0,0	2.567,1	2.565,8	-	1,3
I alt	4.249,7	206,1	4.043,6	2.953,7	880,6	209,3

31.12.14

	Indregnede aktiver brutto	Forpligtelser modregnet i balancen	Nettobeløb for finansielle forpligtelser præsenteret i balancen	Relaterede beløb, som ikke er modregnet i balancen		
				Finansiel sikkerhed	Kontant sikkerhed	Nettobeløb
Finansielle aktiver						
Afledte finansielle instrumenter	2.005,3	0,0	2.005,3	555,3	33,0	1.417,0
Reverseforretninger	2.261,1	0,0	2.261,1	2.259,2	-	1,9
I alt	4.266,4	0,0	4.266,4	2.814,5	33,0	1.418,9

	Indregnede forpligtelser brutto	Aktiver modregnet i balancen	Nettobeløb for finansielle forpligtelser præsenteret i balancen	Relaterede beløb, som ikke er modregnet i balancen		
				Finansiel sikkerhed	Kontant sikkerhed	Nettobeløb
Finansielle passiver						
Afledte finansielle instrumenter	2.077,6	0,0	2.077,6	555,3	1.325,3	197,0
Repoforretninger	1.696,0	0,0	1.696,0	1.693,1	-	2,9
I alt	3.773,6	0,0	3.773,6	2.248,4	1.325,3	199,9

Reverseforretninger er i balancen klassificeret som Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker eller Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris.

Repoforretninger er i balancen klassificeret som Gæld til kreditinstitutter og centralbanker eller som Indlån og anden gæld.

Repo- og reverseforretninger indregnes jævnfør note 39 og 40 i balancen på bruttobasis.

43 REGNSKABSMÆSSIG SIKRING

Spar Nord koncernen

	Bogført værdi Mio. kr.	Købspris Mio. kr.	Dagsværdi Mio. kr.	Nominel værdi Mio. kr.
31.12.15				
<i>Aktiver</i>				
Udlån	83,2	75,0	83,2	75,0
Renterisikoafdækkende finansielle instrumenter				
Derivater (swapkontrakter)	-8,3	-	-8,3	75,0
<i>Passiver</i>				
Efterstillede kapitalindskud	406,0	400,0	406,0	400,0
Renterisikoafdækkende finansielle instrumenter				
Derivater (swapkontrakter)	6,2	-	6,2	400,0
31.12.14				
<i>Aktiver</i>				
Udlån	85,8	75,0	85,8	75,0
Renterisikoafdækkende finansielle instrumenter				
Derivater (swapkontrakter)	-10,8	-	-10,8	75,0
<i>Passiver</i>				
Efterstillede kapitalindskud	962,9	950,0	962,9	950,0
Renterisikoafdækkende finansielle instrumenter				
Derivater (swapkontrakter)	12,7	-	12,7	950,0

Spar Nord koncernen foretager afdækning af renterisikoen på udvalgte fastforrentede aktiver og forpligtelser. Effektiviteten af afdækningen måles løbende.

I nedenstående tabel vises værdireguleringen af sikrede aktiver og forpligtelser samt sikrende derivater, som er indregnet under kursreguleringer.

	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.14 Mio. kr.
<i>Sikring af fastforrentede aktiver</i>				
Sikrede udlån	-2,5	0,0	-2,5	0,0
Sikrende derivater	2,5	0,0	2,5	0,0
Resultateffekt	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Sikring af fastforrentede forpligtelser</i>				
Sikrede indlån	6,9	25,4	6,9	25,4
Sikrende derivater	-6,5	-25,0	-6,5	-25,0
Resultateffekt	0,4	0,4	0,4	0,4

44 EVENTUALAKTIVER

Koncernen har pr. 31. december 2015 ikke indregnede udskudte skatteaktiver på 5,2 mio. kr. (2014: 6,8 mio. kr.). For yderligere omtale henvises til note 37.

45 EVENTUALFORPLIGTELSE

	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.14 Mio. kr.
Finansgarantier	3.456,4	2.458,3	3.456,4	2.458,3
Tabsgarantier for realkreditlån	3.978,4	2.985,9	3.978,4	2.985,9
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	1.514,8	4.204,4	1.514,8	4.204,4
Øvrige eventualforpligtelser	635,6	591,3	635,6	591,3
Eventualforpligtelser i alt	9.585,2	10.239,9	9.585,2	10.239,9

Finansgarantier omfatter primært betalingsgarantier.

Tabsgarantier for realkreditlån er ydet for den yderste risiko af et realkreditlån til private og til erhvervsjendomme. For private ligger garantien inden for 80 pct. og for erhvervsjendomme inden for 60-80 pct. af ejendommenes værdi.

Tinglysnings- og konverteringsgarantier stilles i forbindelse med tinglysningsmæssige ekspeditioner ved hjemtagelse og konverteringer af realkreditlån.

Øvrige eventualforpligtelser vedrører primært arbejdsgarantier og rembuser. I øvrige eventualforpligtelser indgår ligeledes nedenstående. Der henvises til note 13 vedrørende direktionens opsigelsesvarsel og godtgørelse i forbindelse hermed.

Herudover havde Spar Nord koncernen i 2014 eventualforpligtelser og andre forpligtende aftaler svarende til den relative ejerandel i associerede virksomheder. Disse eventualforpligtelser adskilte sig ikke typemæssigt fra Spar Nord koncernens eventualforpligtelser. Efter salget af aktier i Nørresundby Bank A/S foreligger sådanne eventualforpligtelser ikke for 2015.

Spar Nord er sambeskattet med sit danske datterselskab i Spar Nord koncernen. Som administrationselskab hæfter Spar Nord ubegrænset og solidarisk med datterselskabet i sambeskatningen for danske selskabsskatter. Som følge af indbetaling af acontoskat er der ingen skyldige skatter pr. 31. december 2015 og 31. december 2014. Tilgodehavende selskabsskatter inden for sambeskatningskredsen udgør 91,0 mio. kr. pr. 31. december 2015 (2014: 92,6 mio. kr.). Eventuelle korrektioner af den skattepligtige sambeskatningsindkomst vil kunne medføre, at moderselskabets hæftelse udgør et større beløb.

Spar Nord har afsat udskudt skatteforpligtelse af genbeskatningssaldo relateret til den internationale sambeskatning.

Spar Nord deltager i de nationale afviklingsordninger, hvor der betales separate bidrag til Garantiformuen og Afviklingsformuen. For begge formuer er der opstillet separate målniveauer med udgangspunkt i sektorens samlede indlån, der er dækket af grænsen på 100.000 EUR (§9, stk. 1). Målniveauet for Garantiformuen er 0,8 pct. og for Afviklingsformuen udgør den 1,0 pct. Indbetalingerne til de to formuer fortsætter indtil målniveauet er nået. Målniveauet skal nås senest 31. december 2024.

Garantiformuen dækker kundernes indlån og værdipapirer i henhold til lov om en indskyder- og investorgarantiordning. Afviklingsformuen anvendes i henhold til lov om afvikling og restrukturering af visse finansielle virksomheder til dækning af omkostningerne herved.

Spar Nords omkostning til Garantiformuen beregnes på baggrund af bankens forholdsmæssige andel. Bidraget reguleres fremover med en individuel risikofaktor.

Spar Nords omkostning til Afviklingsformuen beregnes på baggrund af bankens pro rata andel af sektorens samlede passiver fratrukket kapitalgrundlaget og dækkede indlån. Dette bidrag reguleres ligeledes med en individuelt fastsat risikofaktor.

For 2015 har Spar Nord ikke indbetalt yderligere til Garantiformuen, da dette er dækket af bankens indbetaling til den daværende indskydergarantiordning. Spar Nords andel har hidtil udgjort i niveauet 4,7 pct. Spar Nord forventes ikke at skulle indbetale til Garantiformuen for 2016 og frem, da formuen er tilstrækkelig. Betaling skal dog ske, hvis Garantiformuen kommer under målpunktet på 0,8 pct. som følge af udbetalinger fra Garantiformuen eller som følge af, at de dækkede indlån i pengeinstitutterne stiger.

Til etablering af Afviklingsformuen har Spar Nord i 2015 indbetalt 3,6 mio. kr., svarende til et halvt års bidrag.

Der er usikkerhed om den beløbsmæssige størrelse af eventualforpligtelser og eventuelle forfaldstidspunkter, hvorfor der ikke er oplyst herom.

46 ANDRE FORPLIGTENDE AFTALER

	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.14 Mio. kr.
Uigenkaldelige kredittilsagn	0,0	0,0	0,0	0,0
Øvrige	540,5	751,7	576,8	795,7
Andre forpligtende aftaler i alt	540,5	751,7	576,8	795,7

Øvrige består af:

Leasingforpligtelser, koncernen som leasingtager

Spar Nord er leasingtager i en række operationelle leasingaftaler. Operationelle leasingaftaler er aftaler, hvor Spar Nord for en aftalt periode har brugsretten til et aktiv mod betaling af leasingydelser, uden at de væsentligste risici og afkast forbundet med aktivet er overtaget. Aftalerne omfatter leje af ejendomme samt driftsmidler. Aftalerne er ikke indregnet i balancen. Løbetidsfordelingen af minimumsleasingydelserne fremgår nedenfor:

Operationelle leasingforpligtelser

Op til 1 år	24,2	25,1	32,2	33,1
1 - 5 år	45,1	50,7	73,5	81,0
Over 5 år	14,2	19,2	14,1	24,9
I alt	83,5	95,0	119,8	139,0

Der er under "Udgifter til personale og administration" indregnet leasingydelser med 25,6 mio. kr. (2014: 29,2 mio. kr.) for koncernen.

Koncernen har ikke indgået finansielle leasingaftaler som leasingtager.

Datacentral

Spar Nord har i 2014 opsagt sin aftale med Skandinavisk Data Center A/S om fremtidig levering af serviceydelser på it-området. Samtidig med opsigelsen har Spar Nord indgået aftale med BEC a.m.b.a om fremtidig levering af IT-serviceydelser. Den praktiske overgang fra Skandinavisk Data Center A/S til BEC a.m.b.a's platform forventes at ske i maj 2016. Omkostningen ved udtræden af aftalen med Skandinavisk Data Center A/S er i 2014 udgiftsført for perioden efter skift af platform til udløb af opsigelsesperioden. Beløbet indgår under andre passiver. BEC a.m.b.a. yder et tilskud til dækning af udtrædelsesomkostninger som er modregnet i årets udgift. Beløbet er indregnet under Andre aktiver.

It-omkostninger for perioden 1. januar 2015 til forventet tidspunkt for skift af platform udgiftsføres løbende i resultatopgørelsen. Forpligtelsen til forventet it-betaling for perioden frem til skift af it-platform indgår ovenfor under øvrige.

Spar Nords medlemskab af BEC a.m.b.a. medfører, at banken ved en eventuel udtræden er forpligtet til betaling af en udtrædelsesgodtgørelse. Forpligtelsen indgår ovenfor under øvrige.

Herudover er der indregnet kapitalindskud i BEC a.m.b.a under andre aktiver.

Spar Nord koncernen har herudover ikke andre væsentlige forpligtende aftaler.

47 RETSSAGER MV.

Koncernen er part i forskellige retssager. Sagerne vurderes løbende, og der foretages de fornødne hensættelser ud fra en vurdering af risikoen for tab. De verserende retssager forventes ikke at få væsentlig indflydelse på koncernens økonomiske stilling.

48 IND TJENING PR. AKTIE

	Spar Nord koncernen 2015 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 2014 Mio. kr.
Årets resultat	896,8	613,6
Gennemsnitligt antal aktier	125.529.918	125.529.918
Gennemsnitligt antal egne aktier	151.594	192.430
Gennemsnitligt antal aktier i omløb	125.378.324	125.337.488
Udestående aktieoptioners gennemsnitlige udvandingseffekt	0	0
Gennemsnitligt antal udestående aktier (udvandet)	125.378.324	125.337.488
Indtjening pr. aktie (kr.)	7,2	4,9
Udvandet indtjening pr. aktie (kr.)	7,2	4,9

Den udstedte aktiekapital er opdelt i aktier a 10 kr. Banken har kun én aktieklasse.

49 VIRKSOMHEDSSAMMENSLUTNINGER

Der har ikke været virksomhedssammenslutninger i 2015.

VIRKSOMHEDSOVERTAGELSE OG OVERTAGELSE AF KUNDEPORTEFØLJER I 2014

Basisbank

Spar Nord indgik den 28. april 2014 en aftale med Basisbank om overtagelse af bankens kunder på bolig- og andelsboligområdet. Spar Nord overtog ca. 1.000 kunder med udlån på 212 mio. kr. og indlån på 61 mio. kr.

Overtagelse af porteføljen er indregnet i henhold til regelsættet i IAS 39, hvorefter de overtagne udlån og indlån er indregnet til den aftalte anskaffelsespris svarende til dagsværdien, hvilket svarer til en gennemsnitlig kurs på de overtagne aktiver på 103.

Forskellen mellem anskaffelsesprisen og nominel værdi udgør 6,9 mio. kr., der amortiseres som en del af den effektive rente over udlånenes forventede restløbetid.

Danske Andelskassers Bank, filial i Holstebro

Spar Nord indgik den 26. august 2014 en aftale med Danske Andelskassers Bank om overtagelse af bankens filial i Holstebro pr. 1. oktober 2014. Spar Nord overtog ca. 1.300 kunder med udlån på 87 mio. kr. og indlån på 140 mio. kr.

Overtagelse af porteføljen er indregnet i henhold til regelsættet i IAS 39, hvorefter de overtagne udlån og indlån er indregnet til den aftalte anskaffelsespris svarende til dagsværdien, hvilket svarer til en gennemsnitlig kurs på de overtagne aktiver på 100.

FIH Erhvervsbank

Spar Nord og FIH Erhvervsbank indgik den 21. maj 2014 en betinget aftale om overdragelse af engagementer fordelt på ca. 900 koncernkunder fra FIH Erhvervsbank til Spar Nord samt overtagelse af 29 medarbejdere og 2 filialer.

Betingelserne for aftalen blev opfyldt og overtagelsesdagen var 1. juli 2014.

For Spar Nord har det strategiske rationale bag aftalens indgåelse været bankens planer om at styrke sin position på markedet for betjening af mindre og mellemstore erhvervsvirksomheder i hele landet. Hertil kommer et ønske om at udnytte det potentiale for forbedret effektivitet og indtjeningskraft, der ligger i at betjene et større antal kunder på den samme produktions- og supportplatform.

Indtægter og resultat af de overtagne engagementer mv. for perioden 1. juli 2014 til 31. december 2014 er skønnet idet afkast af afledte finansielle instrumenter og renteudgifter ikke er muligt at udskille fra Spar Nords øvrige tilsvarende aktiver og forpligtelser.

Med udgangspunkt i de foreliggende registreringer og et kvalificeret skøn udgør indtægterne i niveauet 55 mio. kr. og årets resultat før skat udgør i niveauet 5 mio. kr. Årets resultat før skat for perioden siden overtagelsestidspunktet er negativt påvirket af transaktionsrelaterede omkostninger på 19 mio. kr.

Indtægter er opgjort som nettorenter- og gebyrindtægter, kursreguleringer og andre driftsindtægter. Der er ikke andre poster udover årets resultat som indregnes i totalindkomstopgørelsen.

Indtægter for Spar Nord Koncernen for perioden 1. januar 2014 - 31. december 2014, opgjort proforma som om kundeengagementerne fra FIH Erhvervsbank blev overtaget 1. januar 2014, er tilsvarende skønnet. Med udgangspunkt i de foreliggende registreringer og et kvalificeret skøn udgør indtægterne for Spar Nord Koncernen opgjort proforma som om kundeporteføljen og medarbejdere blev overtaget 1. januar 2014 i niveauet 3.410 mio. kr. Indtægter er opgjort som nettorenter- og gebyrindtægter, kursreguleringer, andre driftsindtægter og resultat af kapitalandele i associerede virksomheder.

Specifikation af indregnede overtagne aktiver og forpligtelser pr. overtagelsestidspunktet

	Dagsværdi på overtagelsestidspunktet Mio.kr.
Udlån, bankaktiviteter	2.291,5
Udlån, leasingaktiviteter	71,8
Udlån og andre tilgodehavender i alt	2.363,3
Immaterielle aktiver	6,3
Andre aktiver	234,7
Aktiver i alt	2.604,3
Indlån og anden gæld	36,7
Hensættelser til udskudt skat	0,4
Andre passiver	236,8
Forpligtelser i alt	273,9
Overtagne nettoaktiver	2.330,4
Goodwill	18,8
Købsvederlag	2.349,2
Kontant købsvederlag	2.349,2
Købsvederlag	2.349,2

Samlet kontante købsvederlag udgør 2.349,2 mio. kr. Spar Nord er ikke forpligtet til at betale yderligere købsvederlag.

Spar Nord har i forbindelse med erhvervelsen afholdt omkostninger til rådgivere, konvertering mv. på 18,8 mio. kr. Disse er indregnet i regnskabsposten som udgifter til personale og administration.

Der forventes ikke yderligere væsentlige omkostninger foranlediget af erhvervelsen af kundeengagementerne.

Efter indregning af identificerbare aktiver, forpligtelser og eventualforpligtelser til dagsværdi er goodwill i forbindelse med overtagelsen opgjort til 18,8 mio. kr. Goodwill repræsenterer værdien af eksisterende medarbejderstab og know how samt forventede synergier fra sammenlægningen med Spar Nord koncernen. Den betalte goodwill til FIH Erhvervsbank er skattemæssigt afskrivningsberettiget.

Opgørelse af overtagne værdier

Dagsværdien af udlån er baseret på en vurdering af markedsværdien af udlånsmassen i FIH Erhvervsbank.

Dagsværdi af udlån værdiansættes til nutidsværdien af de pengestrømme, som forventes at blive modtaget fratrukket forventede transaktionsomkostninger.

Det kontraktlige tilgodehavende bruttobeløb udgør 2.299,1 mio. kr. tillagt periodiseret rente på 5,3 mio. kr. og markedsværdiregulering af fastrenteudlån udgør 69,8 mio. kr.

Dagsværdi af udlån udgør 2.363,3 mio. kr., hvoraf 71,8 mio. kr. relaterer sig til finansielle leasingaftaler.

Der er ikke dagsværdiregulering af de overtagne bruttogarantier på 1.252,3 mio. kr., svarende til nettogarantier på 255,5 mio. kr.

Dagsværdi af erhvervet immaterielle aktiver i form af software udgør i alt 3,3 mio. kr. I forbindelse med overtagelsen af engagementerne har Spar Nord opgjort identificerbare immaterielle aktiver i form af kunderelationer til 3,0 mio. kr., der er indregnet i overtagelsesbalancen til dagsværdi.

Dagsværdien af de opgjorte kunderelationer er udtryk for værdien af den overtagne kundebase fra FIH Erhvervsbank. Dagsværdien af kunderelationer fastsættes ved hjælp af Multi-Period Excess Earnings-metoden (MEEM). Kunderelationer opgøres således til nutidsværdien af netto-cashflow, der opnås gennem salg til kunderne efter at der er fratrukket et rimeligt afkast af alle andre aktiver, som er med til at generere de pågældende pengestrømme.

Værdien af udskudte skatteforpligtelser relaterer sig til dagsværdireguleringer ifb. med åbningsbalancen.

Dagsværdien af indlån er tilsvarende den kontraktlige forpligtelse, idet alle indlån har kort løbetid og er variabelt forrentet.

Diskontering undlades på kortfristede forpligtelser, når effekten er uvæsentlig.

50 NÆRTSTÅENDE PARTER

	Parter med betydelig indflydelse		Associerede virksomheder		Tilknyttede virksomheder		Bestyrelse		Direktion	
	2015 Mio. kr.	2014 Mio. kr.	2015 Mio. kr.	2014 Mio. kr.	2015 Mio. kr.	2014 Mio. kr.	2015 Mio. kr.	2014 Mio. kr.	2015 Mio. kr.	2014 Mio. kr.
Spær Nord koncernen										
Lån og lånetilsagn	-	-	10,6	11,2	-	-	34,0	42,3	7,5	8,7
Indlån	23,8	23,8	76,9	60,4	-	-	18,5	10,7	4,3	5,5
Afgivne garantier	-	-	-	-	-	-	0,1	0,6	1,1	0,0
Andre forpligtende aftaler	-	-	-	-	-	-	7,2	7,2	0,1	0,1
Modtagne sikkerheder	-	-	-	-	-	-	22,6	22,4	5,4	4,1
Renteindtægter	-	-	0,5	4,1	-	-	0,5	0,7	-	-
Renteudgifter	0,0	0,0	0,1	0,1	-	-	0,1	0,1	0,0	0,1
Modtagne gebyrer	-	-	0,0	0,3	-	-	0,3	0,3	0,0	0,1
Modtaget udbytte indregnet under associerede virksomheder	-	-	864,3	25,6	-	-	-	-	-	-
Øvrige indtægter	3,4	2,9	0,1	16,0	-	-	-	-	-	-
Øvrige udgifter	-	-	0,0	201,0	-	-	-	-	-	-
Spær Nord moderselskab										
Lån og lånetilsagn	-	-	10,6	11,2	-	-	34,0	42,3	7,5	8,7
Indlån	23,8	23,8	76,9	60,4	1.175,8	1.104,9	18,5	10,7	4,3	5,5
Afgivne garantier	-	-	-	-	-	-	0,1	0,6	1,1	0,0
Andre forpligtende aftaler	-	-	-	-	-	-	7,2	7,2	0,1	0,1
Modtagne sikkerheder	-	-	-	-	-	-	22,6	22,4	5,4	4,1
Renteindtægter	-	-	0,5	4,1	-	-	0,5	0,7	-	-
Renteudgifter	0,0	0,0	0,1	0,1	20,8	14,2	0,1	0,1	0,0	0,1
Modtagne gebyrer	-	-	0,0	0,3	-	-	0,3	0,3	0,0	0,1
Modtaget udbytte indregnet under associerede virksomheder	-	-	864,3	25,6	-	-	-	-	-	-
Øvrige indtægter	3,4	2,9	0,1	16,0	-	-	-	-	-	-
Øvrige udgifter	-	-	0,0	201,0	6,5	5,9	-	-	-	-

NOTER

Parter med betydelig indflydelse omfatter parter med en ejerandel over 20 pct. af Spar Nord Bank A/S, eller hvor betydelig indflydelse vurderes at foreligge på anden vis. En fortegnelse over tilknyttede virksomheder fremgår af note 26.

De danske virksomheder i koncernen er sambeskattede, hvilket indebærer, at modervirksomheden hæfter for danske selskabsskatter. Der er i 2015 overført 3,3 mio. kr. (2014: 3,1 mio. kr.) i sambeskatningsbidrag mellem virksomhederne.

Rentesatsen for udlån til associerede virksomheder har i 2015 været mellem 4,13 - 5,86 pct. (2014: 3,78 - 6,76 pct.).

Der er et anfordringsmellemværende og et aftaleindskud mellem Aktieselskabet Skelagervej og Spar Nord Moderselskabet, der begge forrentes på markedsmæssige vilkår.

Engagementer og transaktioner med bestyrelses- og direktionsmedlemmer omfatter disse parter personlige engagementer samt deres nærtstående personlige engagementer.

Engagementer og transaktioner med fratrådte og tiltrådte bestyrelses- og direktionsmedlemmer er indregnet henholdsvis til og med fratrædelsesdatoen samt fra og med tiltrædelsesdatoen.

Rentesatsen for udlån til bestyrelsen har i 2015 været mellem 0,01 - 8,88 pct. (2014: 0,51 - 8,51 pct.) og for udlån til direktionen mellem 2,03 - 2,40 pct. (2014: 2,51 - 2,63 pct.).

Koncern og moderselskab	Direktion		Bestyrelse	
	2015	2014	2015	2014
Lån	0,0	0,5	18,5	22,2
Uudnyttede lånetilsagn og kaution	7,6	8,3	22,7	27,3
Afgivne garantier	1,1	0,0	0,1	0,6
Lån, lånetilsagn og garantier i alt	8,7	8,8	41,3	50,1

Der har i årets løb ikke været gennemført transaktioner med Bestyrelse, Direktion eller ledende medarbejdere, bortset fra lønninger og vederlag mv., fondshandel, samt lån og sikkerhedsstillelse. Nærmere oplysning om bestyrelsens, direktionens samt ledende medarbejders aflønning fremgår af note 13 og 14.

Direktionen og bestyrelsens aktiebeholdninger fremgår af note 51.

Transaktioner mellem nærtstående parter, herunder kreditfaciliteter, sker på markedsbaserede vilkår.

Nærtstående parter med en besiddelse på mindst 5 pct. af bankens aktiekapital omfatter pr. ultimo 2015 Spar Nord Fonden, Aalborg med 18,5 pct. (2014: 18,5 pct.), Nykredit Realkredit A/S, København med en ejerandel på 11,1 pct. (2014: 10,0 pct). Herudover havde Wellington Management Company LLP, Boston, MA og FMR LLC, Boston MA begge en ejerandel på mere end 5,0 pct. i 2014.

Eventuel gæld til nærtstående parter i form af udstedte obligationer er ikke medregnet i de anførte mellemværender, idet de nævnte obligationer er ihændehavepapirer. Spar Nord Bank har i disse tilfælde ikke kendskab til kreditors identitet. Besiddelse af aktier i Spar Nord Bank kan være noteret på ihændehave.

51 LEDELSENS BEHOLDNING AF SPAR NORD AKTIER *)

	31.12.15 Stk.	31.12.14 Stk.
Bestyrelsen		
Torben Frstrup	38.300	34.300
Per Nikolaj Bukh	27.200	16.200
Kaj Christiansen	7.800	7.800
Kjeld Johannesen	30.000	8.000
Laila Mortensen	0	0
Fritz Dahl Pedersen (fratrådt 22. april 2015)	-	1.800
Ole Skov	7.054	7.054
Jannie Skovsen	7.404	7.404
Gitte Holmgaard Sørensen	2.486	2.486
John Sørensen (tiltrådt 22. april 2015)	5.160	-
Hans Østergaard (fratrådt 22. april 2015)	-	5.193
Direktionen		
Lasse Nyby	47.784	48.064
John Lundsgaard	69.133	65.633
Lars Møller	65.460	62.960
Bent Jensen (fratrådt 20. maj 2015)	-	8.383

*) Beholdningerne indbefatter husstandenes beholdninger.

52 BEGIVENHEDER EFTER BALANCEDAGEN

Der er ikke indtruffet væsentlige hændelser efter 31. december 2015.

53 OPLYSNING OM DAGSVÆRDI FOR FINANSIELLE INSTRUMENTER

Koncernen

Finansielle instrumenter indgår i balancen enten til dagsværdi eller amortiseret kostpris.

Nedenstående tabel opdeler for hver regnskabspost finansielle instrumenter efter værdiansættelsesmetode.

	31.12.15 Dagsværdi Mio. kr.	31.12.15 Amortiseret kostpris Mio. kr.	31.12.14 Dagsværdi Mio. kr.	31.12.14 Amortiseret kostpris Mio. kr.
<i>Finansielle aktiver</i>				
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	-	610,4	-	985,7
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	-	2.741,3	-	3.970,6
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	-	38.039,3	-	35.947,6
Obligationer til dagsværdi	16.053,6	-	20.234,0	-
Aktier mv.	1.658,3	-	1.416,8	-
Aktiver tilknyttet puljeordninger	13.380,0	-	10.853,8	-
Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	1.423,6	-	2.005,3	-
I alt	32.515,5	41.391,0	34.509,9	40.903,9
<i>Finansielle passiver</i>				
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	-	3.739,5	-	10.337,4
Indlån og anden gæld	-	44.736,3	-	42.235,8
Indlån i puljeordninger	13.380,0	-	10.853,8	-
Udstedte obligationer til amortiseret kostpris	-	0,0	-	22,6
Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	1.219,7	-	1.758,4	-
Efterstillede kapitalindskud	-	1.088,8	-	1.708,3
Negativ dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	1.476,5	-	2.077,6	-
I alt	16.076,2	49.564,6	14.689,8	54.304,1

Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi

Dagsværdien er det beløb, som et finansielt aktiv kan handles til mellem kvalificerede, villige og uafhængige parter. Hvis der eksisterer et aktivt marked, anvendes markedsprisen i form af noteret pris eller priskvoter. Når et finansielt instrument er noteret i et marked, som ikke er aktivt, tager værdiansættelsen udgangspunkt i seneste transaktionspris. Der korrigeres for efterfølgende ændringer i markedsforsøholdene bl.a. ved at inddrage transaktioner i lignende instrumenter, der vurderes gennemført ud fra normale forretningsmæssige overvejelser. For en række finansielle aktiver og forpligtelser findes der ikke et effektivt marked. I sådanne situationer anvendes i stedet en estimeret værdi, hvor der henses til nylige transaktioner i lignende instrumenter og ud fra diskonterede betalingsstrømme eller andre anerkendte estimations- og vurderingsteknikker baseret på markedsbetingelser, der eksisterede på balancedagen.

De oftest anvendte værdiansættelsesmodeller og estimations- og vurderingsteknikker inkluderer prissætning af forretninger med fremtidig afvikling og swapmodeller, der anvender nutidsværdiberegninger, kreditprissætningsmodeller samt optionsmodeller, som eksempelvis Black & Scholes modeller. I de fleste tilfælde bygger værdiansættelsen i al væsentlighed på observerbare input. Unoterede aktier optaget til dagsværdi, jævnfør note 24 omfatter unoterede aktier der ikke indgår i koncernens handelsbeholdning. Disse unoterede aktier indregnes til dagsværdi ved anvendelse af muligheden herfor i dagsværdioptionen og måles i henhold til bestemmelser i aktionæroverenskomster og ved anvendelse af anerkendte værdiansættelsesmetoder mv.

Vedrørende afledte finansielle instrumenter med positiv dagsværdi foretager banken en CVA-justering for at tage højde for ændringer i den tilhørende kreditrisiko. Beregning af CVA foretages på baggrund af kundens PD (risiko for konkurs), LGD (tabsprocent ved konkurs) og EPE (forventet positive eksponering). I de tilfælde at kunden ikke har en ekstern rating, fastsættes kundens PD med udgangspunkt i bankens egne kreditmodeller.

CVA udgør ultimo 2015 18,6 mio. kr. mod 16,9 mio. kr. ultimo 2014.

Ved værdiansættelse af unoterede afledte finansielle instrumenter amortiseres den oprindelige kundemarginal mv. over restløbetiden. Ved udgangen af 2015 udgør den endnu ikke amortiserede kundemarginal mv. 61,2 mio. kr. (2014: 63,1 mio. kr.).

Dag 1-gevinster eller -tab

	2015 Mio. kr.	2014 Mio.kr.
Ikke amortiseret kundemarginal 1. januar	63,1	48,4
Nettoudvikling i amortisering af kundemarginal	-1,9	14,7
Ikke amortiseret kundemarginal 31. december	61,2	63,1

NOTER

	Noterede priser Niveau 1 Mio. kr.	Observerbare priser Niveau 2 Mio. kr.	Ikke-observerbare priser Niveau 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
31.12.15				
<i>Finansielle aktiver</i>				
Obligationer til dagsværdi	11.234,8	4.818,8	0,0	16.053,6
Aktier mv.	131,8	0,3	1.526,2	1.658,3
Aktiver tilknyttet puljeordninger	10.685,7	2.694,3	0,0	13.380,0
Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	0,0	1.423,6	0,0	1.423,6
Finansielle aktiver i alt	22.052,3	8.937,0	1.526,2	32.515,5
<i>Finansielle forpligtelser</i>				
Indlån i puljeordninger	0,0	13.380,0	0,0	13.380,0
Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	1.055,6	164,1	0,0	1.219,7
Negativ dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	0,0	1.476,5	0,0	1.476,5
Finansielle forpligtelser i alt	1.055,6	15.020,6	0,0	16.076,2

31.12.14

<i>Finansielle aktiver</i>				
Obligationer til dagsværdi	8.404,4	11.829,6	0,0	20.234,0
Aktier mv.	106,7	5,2	1.304,9	1.416,8
Aktiver tilknyttet puljeordninger	9.228,3	1.625,5	0,0	10.853,8
Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	0,0	2.005,3	0,0	2.005,3
Finansielle aktiver i alt	17.739,4	15.465,6	1.304,9	34.509,9
<i>Finansielle forpligtelser</i>				
Indlån i puljeordninger	0,0	10.853,8	0,0	10.853,8
Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	1.478,9	279,5	0,0	1.758,4
Negativ dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	0,0	2.077,6	0,0	2.077,6
Finansielle forpligtelser i alt	1.478,9	13.210,9	0,0	14.689,8

Obligationer, aktiver tilknyttet puljeordninger og afledte finansielle instrumenter og øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser værdiansættes efter følgende principper

- For noterede priser bliver dagsværdien fastsat som en noteret pris eller priskvotering fra en anerkendt børs eller en anden ekstern part.
- For prissætning ved hjælp af observare input bliver dagsværdi beregnet ved hjælp af markedsbestemt rentekurve plus/minus et kreditspænd, som også beregnes ved hjælp af priser fra markedet.
- For prissætning ved hjælp af ikke-observerbare input indgår der input, som bygger på bankens egne vurderinger på enkelte elementer, samt i nogle tilfælde også markedsdata.

Aktier værdiansættes efter følgende principper

- For noterede priser bliver dagsværdien fastsat som en noteret pris fra en anerkendt børs eller en ekstern part.
- For prissætning ved hjælp af observerbare input bliver dagsværdi opgjort i henhold til bestemmelser i aktionæroverenskomster mv. eller input fra gennemførte handler.
- For prissætning ved ikke-observerbare input indgår aktier som værdiansættes ud fra anerkendte værdiansættelsesprincipper bl.a. diskontering af forventede fremtidige betalingsstrømme. Aktier der er prissat i henhold til Lokale Pengeinstitutters anbefalede kurser indgår som ikke-observerbare input.

Dagsværdi er opgjort pålideligt for alle aktier, hvormed ingen aktier er indregnet til kostpris.

Der foretages en overførsel mellem kategorierne i værdiansættelseshierarkiet, hvis et instrument på balancedagen er klassificeret anderledes end ved begyndelsen af regnskabsåret.

Ændringer anses for at være sket på balancedatoen. Der er i 2015 sket overførsel af obligationstyper fra en værdiansættelse ud fra rentekurver (niveau 2) til værdiansættelse ud fra en priskvotering (niveau 1). I 2014 er der sket reklassifikation af Skandinavisk Data Center A/S fra kapitalandele i associerede virksomheder til aktier. Skandinavisk Data Center A/S måles til dagsværdi, svarende til en diskonteret værdi af salgssum. Værdiregulering til dagsværdi indgår i årets kursreguleringer.

Brancheforeningen Lokale Pengeinstitutter (Lopi) anbefalede dagsværdier tager udgangspunkt i aktionæroverenskomster for de enkelte selskaber og gennemførte aktiehandler. Dagsværdien tager ofte udgangspunkt i selskabernes regnskabsmæssige egenkapital (indre værdi), som danner grundlag for handelskursen aktionærerne imellem. Spar Nord foretager en selvstændig vurdering af de anbefalede kurser herunder verificerer sammenhæng til gennemførte transaktioner og offentliggjorte regnskaber.

	31.12.15 Mio. kr.			31.12.14 Mio. kr.		
Niveau 3	Dagsværdi med udgangspunkt i indre værdi fra Lopi	Dagsværdi med udgangspunkt i anden værdi fra Lopi	Øvrige	Dagsværdi med udgangspunkt i indre værdi fra Lopi	Dagsværdi med udgangspunkt i anden værdi fra Lopi	Øvrige
Aktier	1.182,5	5,8	337,9	961,1	5,8	338,0
Følsomheder						
Ændring af dagsværdien, hvis resultatet i selskaberne ændres 10 pct.	5,7	-	-	5,0	-	-

Aktier som indgår under "øvrige" værdiansættes for en væsentlig del ud fra diskontering af forventet fremtidigt cash-flow af udbytte eller salgssum.

Finansielle instrumenter, der måles til dagsværdi baseret på ikke-observerbare priser (Niveau 3)

Der er i 2015 indregnet urealiserede kursreguleringer på 69,4 mio. kr. (2014: 55,7 mio. kr.)
vedrørende unoterede aktier værdiansat ud fra ikke- observerbare input.

	2015 Mio. kr.	2014 Mio.kr.
Regnskabsmæssig værdi 1. januar	1.304,9	1.140,0
Kursreguleringer i resultatopgørelsen	88,1	237,6
Kursreguleringer i anden totalindkomst	0,0	0,0
Køb	211,6	201,6
Salg	83,2	468,8
Overførsler til/fra Niveau 3	4,8	194,5
Regnskabsmæssig værdi 31. december	1.526,2	1.304,9
Kursreguleringer i resultatopgørelsen for aktiver, der besiddes på balancedagen	69,4	55,7

Kursreguleringer i resultatopgørelsen er indregnet under posten kursreguleringer.

Renteindtægter på rentebaserede aktiver indregnes i resultatopgørelsen under renteindtægter og indgår ikke i ovenstående opgørelse.

Udbytte af aktier er indregnet i resultatopgørelsen under udbytte af aktier mv. og indgår ikke i ovenstående opgørelse.

Finansielle instrumenter indregnet til amortiseret kostpris - oplysning om dagsværdier

	31.12.15 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	31.12.15 Dagsværdi Mio. kr.	31.12.14 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	31.12.14 Dagsværdi Mio. kr.
<i>Finansielle aktiver</i>				
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker *)	610,4	610,4	985,7	985,7
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker *)	2.741,3	2.741,3	3.970,6	3.970,6
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris *)	38.039,3	38.157,9	35.947,6	36.051,4
I alt	41.391,0	41.509,6	40.903,9	41.007,7
<i>Finansielle passiver</i>				
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker *)	3.739,5	3.740,7	10.337,4	10.338,5
Indlån og anden gæld *)	44.736,3	44.738,3	42.235,8	42.226,0
Udstedte obligationer til amortiseret kostpris *)	0,0	0,0	22,6	22,6
Efterstillede kapitalindskud **)	1.088,8	1.152,9	1.708,3	1.797,0
I alt	49.564,6	49.631,9	54.304,1	54.384,1

*) Niveau 3 i dagsværdihierarkiet

**) Niveau 1 i dagsværdihierarkiet udgør 719,9 mio. kr. (2014: 1.290,9 mio. kr.) og niveau 3 i dagsværdihierarkiet udgør 433,0 mio. kr. (2014: 506,1 mio. kr.)

Langt den overvejende del af koncernens tilgodehavender, udlån og indlån kan ikke overdrages uden kundernes forudgående accept, og der eksisterer ikke et aktiv marked for handel med sådanne finansielle instrumenter. Skøn over dagsværdi baseres på forhold, hvor der er konstateret ændringer i markedsforholdene efter instrumentets første indregning, som har betydning for den pris, der ville blive aftalt, såfremt vilkårene blev aftalt på balancedagen. Andre parter vil kunne komme til en anden værdi for disse skøn.

Oplysninger om dagsværdi for finansielle instrumenter indregnet til amortiseret kostpris baseres på nedenstående antagelser:

- For en række af koncernens indlån og udlån er renten afhængig af renteutviklingen.
- Dagsværdi for udlån er opgjort på baggrund af et kvalificeret skøn, der bygger på, at banken generelt løbende ændrer sine lånevilkår til gældende markedsforhold.
- Dagsværdien for fastforrentede indlån er opgjort med udgangspunkt i rente på tilsvarende indlån ud fra en estimeret rentekurve.
- Dagsværdi af udstedte obligationer og efterstillede kapitalindskud er reguleret for noterede lån til sidste handelskurs, mens ikke noterede lån er optaget til en estimeret handelskurs.

54 RISIKOSTYRING

Spar Nord er eksponeret over for forskellige risikotyper.

De vigtigste risikotyper for koncernen er:

- Kreditrisiko: Risiko for tab som følge af, at modparter helt eller delvist misligholder deres betalingsforpligtelser.
- Markedsrisiko: Risiko for tab som følge af, at dagsværdien af Spar Nords aktiver og forpligtelser ændrer sig på grund af ændringer i markedsforholdene.
- Likviditetsrisiko: Risiko for tab som følge af, at Spar Nords betalingsforpligtelser ikke kan honoreres ved hjælp af de normale likviditetsreserver.
- Operationel risiko: Risiko for økonomiske tab som følge af fejl i interne processer, menneskelige fejl, systemfejl eller tab som følge af eksterne begivenheder.

De efterfølgende noter til årsrapporten indeholder de kvantitative oplysninger vedrørende Spar Nords kredit-, markeds-, likviditetsrisici og operationelle risici.

For yderligere informationer henvises der til den uoverværede Risikorapport på www.sparnord.dk/risikorapport.

55 KREDITRISIKO

Kreditrisiko er risikoen for tab som følge af, at udlånskunder eller andre modparter misligholder deres betalingsforpligtelser, herunder risiko ved kunder med finansielle problemer, store eksponeringer, koncentrationsrisici og risiko på bevilgede, ikke-udnyttede kreditfaciliteter.

Der er i 2015 ikke foretaget væsentlige ændringer i forudsætninger, målsætninger, politikker, eksponeringer og beregningsmetoder mv. i forhold til sidste år.

Kreditpolitik

Spar Nords samlede kreditrisiko styres med udgangspunkt i Spar Nords kreditpolitik, som sammen med de overordnede rammer for risikotagning fastsættes af bestyrelsen. Det centrale formål med Spar Nords kreditpolitik er at sikre et afbalanceret forhold mellem indtjening og risiko samt at risikotagning altid er forudkalkuleret.

Det er Spar Nords indstilling, at al kreditgivning skal være baseret på indsigt i kundernes økonomiske forhold, og at kreditværdighed - kundernes evne og vilje til at opfylde nuværende og fremtidige forpligtelser - er et væsentligt parameter i alle kundeforhold.

Spar Nord lægger vægt på at skabe langvarige kunderelationer og ønsker ikke at bruge risikovillighed som et konkurrenceparameter. Spar Nord ønsker kun at indgå i forretninger, som er i overensstemmelse med god forretningsskik, og som ikke belaster koncernens omdømme og professionelle image. Herudover har Spar Nord som princip, at der ikke ydes lån og kreditter alene ud fra de stillede sikkerheder. Kunden skal således have både vilje og evne til at tilbagebetale de ydede lån og kreditter, uden at Spar Nord skal realisere sikkerheder.

I bestræbelserne på at sikre god risikomæssig diversificering af krediteksponeringen har Spar Nord fastlagt en række interne målsætninger. Koncernen ønsker ikke at være eksponeret imod enkelte kunder eller brancher, som alene kan true bankens selvstændighed. Der er derfor fastsat en begrænsning på kundeeksponeringer til maksimalt 500 mio. kr., hvoraf den usikrede del maksimalt må udgøre 175 mio. kr.

Eksponeringer mod finansielle institutter under tilsyn samt repo- og reverseforretninger er ikke omfattet af denne begrænsning.

Ved opgørelsen af eksponeringernes størrelse anvendes de anerkendte kreditrisikojusteringer, som fremgår af afsnittet vedrørende Store eksponeringer i CRR forordningen. For samhandelspartnere i den finansielle sektor med en ekstern kreditvurdering på investment grade niveau gælder lovgivningens begrænsninger, og for andre samhandelspartnere i den finansielle sektor gælder en internt fastsat grænse på 700 mio. kr.

Spar Nord har fastsat målsætninger for den branchemæssige diversifikation af bankens udlån og garantier, således at der for væsentlige brancher er givet intervaller for eksponeringens ønskede andel af den samlede eksponering:

Branche	Andel af samlet eksponering*) (pct)
Landbrug	5 - 10
Fast ejendom	10 - 15
Finansiering og forsikring	5 - 10
Industri og råstofudvikling	5 - 10
Handel	5 - 15
Energiforsyning	4 - 8
Private	30 - 40

*) Eksklusiv reverseforretninger

Kreditstyring og overvågning af kreditrisici

Kreditprocessen i Spar Nord er centralt styret. De decentrale bevilningsretter går op til 10 mio. kr., for eksisterende kunder. I forhold til nye kunder er bevillingsretterne typisk på det halve af bevillingsretten for eksisterende kunder. Beføjelserne på kreditområdet er styret af to faktorer: De enkelte lokale direktørers evner og behov samt ønsket om at en vis andel af bevillingerne fra de lokale banker skal behandles i Kreditkontoret.

Den daglige styring af kreditrisiko varetages af kunderådgiverne i samarbejde med de lokale direktører. Eksponeringer, der overstiger den decentrale bevillingsramme, behandles i Kreditkontoret, kreditkomiteen (kreditdirektør og et direktionsmedlem) eller bestyrelsen.

Kreditkontoret kan bevilge engagementer op til 40 mio. kr. for eksisterende kunder og 15 mio. kr. for nye kunder. Kreditkomiteen kan bevilge alle engagementer op til 60 mio. kr. og for nye op til 30 mio. kr. Alle engagementer over 60 mio. kr. og alle nye over 30 mio. kr. skal bevilges af bestyrelsen.

Den overordnede overvågning af Spar Nords kreditrisiko varetages af Bonitetsafdelingen. Denne afdeling overvåger udviklingen i alle eksponeringers kreditbonitet og gennemfører en systematisk bonitetskontrol af hele porteføljen.

Alle nye eksponeringer mod privatkunder over 100.000 kr. og mod erhvervskunder over 300.000 kr. gennemgås af Bonitetsafdelingen. Der sker løbende registrering af nye kunder med svag bonitet.

Spar Nord har udviklet it-værktøjer til styring og overvågning af kreditrisikoen. Overvågningen foregår bl.a. via bankens kreditanalyse-system, hvori de væsentligste data omkring krediteksponeringer og kundernes økonomi registreres. Målet er at afdække faresignaler på et tidligt tidspunkt og samtidig overvåge den bonitetsmæssige udvikling i porteføljer og organisatoriske enheder.

Der gennemføres hver måned en statistisk baseret rating af både privat- og erhvervskunder som anvendes i den decentrale kreditgivning, således at der kan bevilges større udvidelser til de bedste ratinggrupper end til de svageste. Systemerne anvendes desuden i overtræksstyring og prissætning.

Der er ikke udviklet ratingmodeller for leasingarrangementer.

Et væsentligt element i enhver kreditvurdering er, at kunden skal kunne forrente og afvikle sit engagement uden realisation af sikkerheder. Med baggrund heri ydes lån og kreditter primært ud fra principperne om evne og vilje til at forrente og afvikle engagementet, og sekundært på den sikkerhed der kan stilles. De mest anvendte sikkerheder er pant i fast ejendom, værdipapirer samt rullende materiel.

Nedskrivninger

Spar Nord har defineret en lang række risikohændelser, der gælder som objektiv indikation på værdiforringelse. Nogle risikohændelser registreres automatisk i systemerne, mens andre registreres manuelt af kunderådgivere og kreditmedarbejdere.

Alle signifikante og bonitetsmarkerede eksponeringer gennemgås individuelt. For bonitetsmarkerede eksponeringer under 250.000 kr. sker en automatiseret gennemgang ved hjælp af en algoritme baseret på kundens nøgletal og Spar Nords ratingsystemer. Alle eksponeringer, som ikke er individuelt nedskrevne, placeres i grupper med ensartede kreditrisici. Hvis der ved gennemgangen findes objektive indikatorer på værdiforringelse, foretages der en nedskrivning. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem det forventede tab på eksponeringen på etableringstidspunktet og nutidsværdien af det fremtidige forventede tab på eksponeringen. En eksponering behøver ikke være misligholdt, før der foretages nedskrivninger, og eksponeringen dermed overgår til skærpet bevillingspraksis.

Som et vigtigt element i risikostyringen i Spar Nord anvendes bonitetsmarkering af kunder som udviser faretegn. Bonitetsmarkerede eksponeringer tilstræbes normaliserede eller afviklet. Bonitetsmarkeringen foregår primært på de decentrale initiativer, men den kan også foregå på centrale initiativer. Der udsendes 2 gange om året lister til de enkelte rådgivere med emner til bonitetsmarkering.

Gruppevis nedskrivninger foretages, når objektive indikationer viser, at de forventede fremtidige tab overstiger det tab, som var forventet ved låneetableringen. Det betyder, at ud over objektive indikationer for gruppen er det primært kunder, der flytter til andre grupper med større kreditrisiko, som giver anledning til gruppevis nedskrivninger.

Gruppeinddeling er baseret på bankens ratingsystemer. Der er i 2015 introduceret en ny ratingmodel for erhvervskunder og de parametre som indgår i beregningen af gruppevis nedskrivninger er reestimeret til at fungere under denne nye model. I samme forbindelse er der udviklet en ny model til gruppevis nedskrivninger for produktionslandbrug, og disse kunder behandles således i en særskilt gruppe på tværs af rating.

Der foretages aconto afskrivning på alle eksponeringer som tilgår bankens interne inkassoafdeling, dog foretages der ikke acontoafskrivning for den del af en eksponering, som er dækket af en fuldgod let realiserbar sikkerhed.

Eksponeringer hvorpå renten er nulstillet, vurderes særligt nøje, og hvis tab vurderes uundgåeligt, afskrives engagementet helt eller delvist. Der indtægtsføres ikke renter på den nedskrevne del af et engagement. Hvis der ydes lempeligere vilkår for kunder med økonomiske vanskeligheder opfattes dette som individuel objektiv indikation på værdiforringelse, og det vurderes om der er behov for individuel nedskrivning.

For yderligere informationer henvises der til den ureviderede Risikorapport på www.sparnord.dk/risikorapport.

	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.
Regnskabsmæssig krediteksponering		
<i>Koncernens regnskabsmæssige krediteksponering er sammensat af følgende balanceposter og ikke-balanceførte poster</i>		
Kreditrisiko, udlån og garantier		
Balanceførte poster		
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	38.039,3	35.947,6
Nedskrivningskonto for udlån og andre tilgodehavender	1.783,1	1.811,1
Ikke-balanceførte poster		
Garantier mv.	9.585,2	10.239,9
Nedskrivningskonto for garantier	42,9	33,9
Regnskabsmæssig krediteksponering udlån og garantier i alt	49.450,5	48.032,5
Finansiell kreditrisiko		
Obligationer til dagsværdi	16.053,6	20.234,0
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	2.741,3	3.970,6
Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter, finansielle virksomheder	427,3	729,2
Regnskabsmæssig krediteksponering finansiell kreditrisiko i alt	19.222,2	24.933,8

Spar Nords eksponering fordelt på forretningsområder

I den løbende risikoovervågning opdeles kundeporteføljen i 5 grupper:

- 1) Bankaktiviteter - privat
- 2) Bankaktiviteter - erhverv
- 3) Offentlige kunder
- 4) Finansielle kunder
- 5) Leasingaktiviteter

Koncernens samlede udlån og garantier før modregning af nedskrivninger udgør 49,5 mia. kr. (2014: 48,0 mia. kr.). Udviklingen fremgår af figur 1.

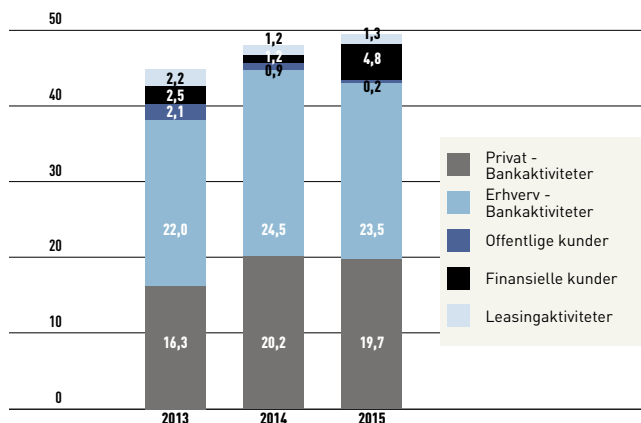
Som det fremgår af figur 1, er privatkundernes eksponeringer faldet med 0,5 mia. kr. i 2015, svarende til et fald på 2,5 pct. Faldet fordeler sig med 0,3 mia. kr. til fald i garantier og et fald i udlån på 0,2 mia. kr. I samme periode er formidlingen af realkreditlån igennem Totalkredit øget med 5,2 mia. kr. Den samlede stigning i eksponeringen mod privatkunderne udgør således 4,7 mia. kr. i 2015, svarende til 6,3 pct.

Engagementet med erhvervskunderne er i 2015 faldet med 1,0 mia. kr., og fordeler sig med et fald i udlån på 0,7 mia. kr. og et fald i garantier på 0,3 mia. kr.

Udlån til offentlige kunder er i 2015 faldet med 0,7 mia. kr.

SPAR NORDS EKSPONERINGSFORDELING GRUPPERET

Mia. kr.

Figur 1

Klassifikation af kunder

Spar Nord har udviklet metoder og it-værktøjer til styring og overvågning af kreditrisikoen. Overvågningen foregår bl.a. via bankens kreditanalyzesystem, hvori de væsentligste data omkring kreditengagementer og kundernes økonomi er registreret. Målet er at afdække faresignaler i de enkelte eksponeringer på et tidligt tidspunkt og samtidig overvåge porteføljer og organisatoriske enheder.

Ratingsystemerne anvendes i den decentrale kreditgivning, således at der kan bevilges større udvidelser til de bedste ratinggrupper end til den svageste. Systemerne anvendes desuden i overtræksstyring og prissætning.

Som led i Spar Nords kreditbehandling risikoklassificeres alle ikke-misligholdte kunder efter sandsynligheden for at den enkelte kunde defaultter (misligholder) inden for de kommende 12 måneder. Kunderne inddeles i grupperne 1 til 9, hvor gruppen 9 indeholder kunder med højeste risiko. Sandsynligheden for default estimeres statistisk ved hjælp af bankens ratingsystemer, som bygger på forskellige modeller for de forskellige kundesegmenter.

For erhvervskunderne baserer modellen sig på tre komponenter. En regnskabskomponent, som ud fra kundens seneste regnskaber risikoklassificerer kunden. En adfærdskomponent, som klassificerer kunden ud fra kundens kontoadfærd og bevillingshistorik. Den tredje komponent er et konjunkturlement, som korrigerer klassifikationen ud fra konjunkturudviklingen.

For privatkunderne baserer modellen sig alene på en adfærdskomponent og en konjunkturkomponent.

Helt nye privatkunder i Spar Nord risikoklassificeres ud fra en ansøgningsscoremodel, der baserer sig på klassiske kreditnøgletal som formue, indkomst, rådighedsbeløb mm. Denne model er en kombination af en statistisk model og ekspertmodel. Efter 6 måneder adfærdsscores kunderne, og disse to modeller vægtes sammen i overgangsperioden indtil 12. måned, hvorefter ratingen alene baseres på adfærd.

Helt nye erhvervskunder klassificeres ud fra regnskabskomponenten samt konjunkturkomponenten indtil 6. måned, hvor også adfærdskomponenten bidrager.

Endvidere arbejder Spar Nord med en kvalitativ risikoklassificering, OBS-markering, som sættes af rådgiveren, hvis kunden udviser faretegn. Disse faretegn kan for privatkunder være skilsmisse, arbejdsløshed osv. og for erhverv være afsætningsproblemer, tab af nøglepersoner, tab af leverandører mm.

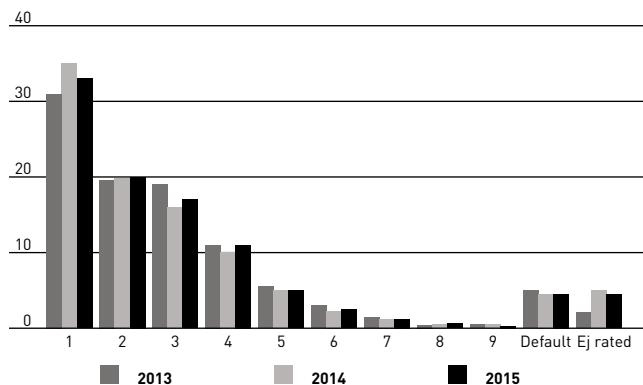
For privatkunder, der er OBS-markeret og ikke-defaultet, vil kunden blive "down-graded" en ratingklasse, dog kan en OBS-kunde ikke tilhøre de bedste ratinggrupper (1 og 2). For erhvervskunderne har Spar Nord i 2015 introduceret en ny ratingmodel, hvor OBS- og ikke OBS-kunder rates hver for sig i to forskellige modeller. Begge modeller bygger dog på de samme komponenter. Den nye model er i sammenligningerne også anvendt for årene 2013 og 2014.

Offentlige kunder og finansielle kunder risikoklassificeres ikke.

Nye erhvervskunder uden regnskabsoplysninger (primært nyetablerede virksomheder) rates ikke de første 6 måneder. Ligeledes vil enkelte nye privatkunder ikke blive ansøgningsscoret og dermed ikke blive ratet de første 6 måneder.

EKSPONERINGER MOD PRIVATKUNDER FORDELT PÅ RISIKOGRUPPER *)

Pct.

*) Eksklusive SparXpres.

Figur 2

GENNEMSNITLIG RISIKOGRUPPE *)

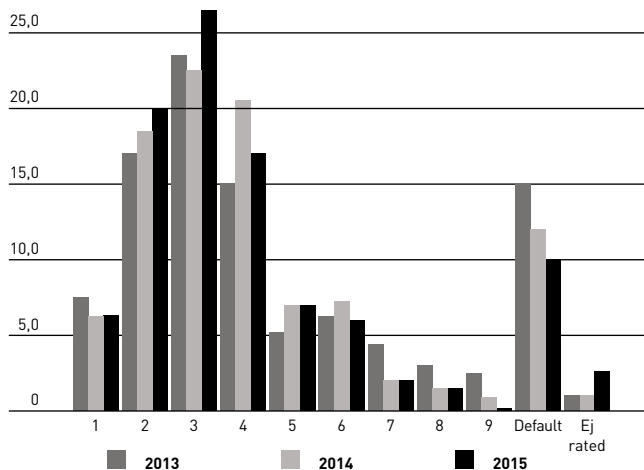
	2013	2014	2015
Gennemsnitlig risikogruppe	2,8	2,7	2,8

*) Eksponering efter nedskrivninger

Figur 4

EKSPONERINGER MOD ERHVERVSKUNDER FORDELT PÅ RATINGGRUPPER

Pct.

Figur 3

GENNEMSNITLIG RATINGGRUPPE *)

	2013	2014	2015
Gennemsnitlig ratinggruppe	4,5	4,1	4,0

*) Eksponering efter nedskrivninger

Figur 5

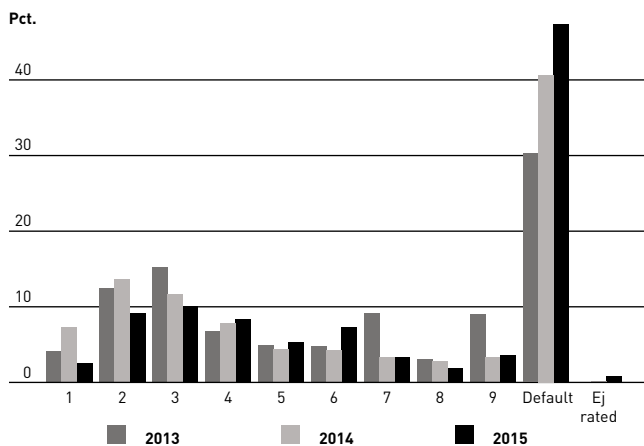
Som det fremgår af figur 4 har der fra 2014 til 2015 været tale om en lille forværring i den gennemsnitlige bonitet. Den gennemsnitlige rating er opgjort til 2,8, og viser således en lille stigning i forhold til 2014.

På figur 5 kan det ses, at der over de seneste 2 år løbende er sket en forbedring af den gennemsnitlige bonitet. Den gennemsnitlige ratinggruppe er ultimo 2015 opgjort til 4,0.

Landbrug

Udlån og garantier til landbrug udgør 3,5 mia. kr. ultimo 2015 svarende til 7,0 pct. Ultimo 2014 udgjorde eksponeringen mod branchen 3,9 mia. kr. svarende til 8,0 pct. Den samlede eksponering mod branchen er således faldet fra ultimo 2014 til ultimo 2015. Udviklingen dækker over et fald i garantier på 0,3 mia. kr. og et fald i udlånet på 0,1 mia. kr.

EKSPONERINGER MOD LANDBRUG FORDELT PÅ SCOREGRUPPER *)

*) Bankaktiviteter ekskl. leasing

Figur 6

GENNEMSNITLIGT RISIKONIVEAU - LANDBRUG *)

	2013	2014	2015
Gennemsnitlig ratinggruppe	5,8	6,0	6,6

*) Bankaktiviteter (eksposering efter nedskrivninger)

Figur 7

Som det fremgår af figuren, er den gennemsnitlige bonitet forværret i 2014 og 2015.

Spar Nord har som princip, at når landbrugskunder ikke kan skabe positiv konsolidering ved de af banken fastsatte nulpunktspriser på 9,50 kr./kg. uden efterbetaling for svinekød og 2,20 kr./kg. uden efterbetaling for mælk, defineres dette som OIV. Beregningen af nulpunktspriser tager, uanset hvilken finansiering der konkret er valgt i engagementet, udgangspunkt i finansiering til 4 pct. fast rente på hele den rentebærende gæld. Kan der på disse betingelser ikke opstilles realistiske budgetter, bliver der foretaget nedskrivningsberegning. Spar Nord har en forventning om at afregningspriserne i 2016 for mælk og svinekød kommer til at ligge i niveauet med de realiserede priser i 2015.

Spar Nords opgørelse af sikkerhedsværdier på landbrugsejendomme er i overensstemmelse med Finanstilsynets seneste retningslinier, det vil sige at jordværdierne i Spar Nords markedsområde ligger i intervallet 125.000-160.000 kr. pr. hektar. Driftsbygninger vurderes i forhold til alder, stand mv. Driftsbygningerne vurderes til dagsværdi, hvilket indebærer at utidssvarende bygninger værdiansættes til nul kroner. Øvrige landbrugsaktiver som besætning, beholdninger, maskiner mv. optages til 80 pct. af bogført værdi. Alle ovennævnte værdier beregnes med et haircut på 5 pct.

Spar Nords samlede nedskrivninger på landbrug udgør 831,5 mio. kr. i forhold til 610,8 mio. kr. ultimo 2014, svarende til 24,1 pct. for 2015 og 15,8 pct. for 2014.

I løbet af 2015 er der tabsført 130,9 mio. kr. imod 114,5 mio. kr. i 2014.

Landbruget har de seneste år haft meget vanskelige vilkår, og det har været nødvendigt at foretage store nedskrivninger. Erhvervet vurderes fortsat at stå overfor betydelige problemer ultimo 2015.

Koncernens portefølje af landbrugskunder vurderes fortsat at have en tilfredsstillende spredning på produktionsgrene.

Koncentrationsrisiko

Eksponeringer mod enkelte kunder eller gruppe af indbyrdes forbundne kunder må, efter der er korrigeret for virkningen af kreditrisikoreduktion og undtagelser mv. ikke overstige 25 pct. af det justerede kapitalgrundlag i henhold til CRR. I forhold til Finanstilsynets Tilsynsdiamant må summen af eksponeringer, som efter fradrag udgør 10 pct. eller mere af det justerede kapitalgrundlag, ikke samlet overstige 125 pct. af kapitalgrundlaget. Dog kan her udelades eksponeringer mod institutter, som efter fradrag ikke udgør mere end 150 mio. EUR.

Der sker kvartalsvis indberetning af Store eksponeringer til Finanstilsynet og EBA vedrørende overholdelse af ovenstående regler.

Spar Nord har internt fastsat en mere forsigtig øvre eksponeringsgrænse på maks. 500 mio. kr. Eksponeringer med samhandelspartnere i den finansielle sektor samt repo- og reverseforretninger medregnes ikke til koncernens øvre grænse på 500 mio. kr.

Af nedenstående tabel fremgår krediteksponeringer til koncerner, som udgør 10 pct. eller mere af det justerede kapitalgrundlag opgjort efter CRR, korrigeret for virkningen af kreditreduktion og undtagelser mv.

Krediteksponering *)	2015 Stk.	2015 Mio. kr.	2015 Pct.	2014 Stk.	2014 Mio. kr.	2014 Pct.
Spar Nord Koncernen						
Mio. kr.	Antal koncerner	Eksponering	Eksponering	Antal koncerner	Eksponering	Eksponering
Eksponeringer > 10 pct. af det justerede kapitalgrundlag opgjort efter CRR	1	1.273,1	16,1	0	0,0	0,0

*) Den samlede eksponering er opgjort efter Finanstilsynets vejledning til regnskabsindberetning.

Eksponeringer > 10 pct. er mod samhandelspartner i den finansielle sektor.

UDLÅN OG GARANTIER FORDELT PÅ EKSPONERINGSSTØRRELSE *)

Mio. kr.	Antal 2015	Antal 2014	Andel i pct. 2015	Andel i pct. 2014
0 - 0,1	51.827	53.357	1,5	1,4
0,1 - 0,5	34.920	32.813	12,3	11,1
0,5 - 1,0	11.490	10.375	11,9	10,3
1,0 - 5,0	6.985	7.800	23,7	25,5
5,0 - 10,0	851	827	8,9	8,8
10,0 - 20,0	406	403	8,9	8,4
20,0 - 50,0	233	246	11,5	12,1
50,0 - 100,0	73	69	8,3	7,5
100,0 -	46	47	13,0	14,9
I alt	106.831	105.937	100,0	100,0

*) Ekskl. reverseforretninger og SparXpres

Figur 8

Fordelt på eksponeringsstørrelse vurderes Spar Nords portefølje af udlån og garantier at være veldiversificeret, idet 58,3 pct. (2014: 57,0 pct.) kan henføres til eksponeringer under 10 mio. kr., og idet Spar Nord alene har 46 (2014: 47) eksponeringer på over 100 mio. kr.

MODTAGNE SIKKERHEDER

Spar Nord ønsker at reducere risikoen på de enkelte eksponeringer ved at modtage de sikkerheder i form af pant i fysiske aktiver, værdipapirer samt garantier mv., der er mulighed for. De mest anvendte sikkerheder er pant i fast ejendom, værdipapirer samt rullende materiel. Langt den betydeligste form for sikkerhed, som Spar Nord modtager, er pant i fast ejendom. Ejendomspantet udgøres hovedsageligt af privat beboelse.

EJENDOMSPANT MED VÆRDI

	2015		2014	
	Mio. kr.	Andel i pct.	Mio. kr.	Andel i pct.
Beboelse	12.166,2	54,3	9.312,9	51,9
Fritidshuse	922,5	4,1	842,6	4,7
Landbrug	2.874,1	12,9	2.725,2	15,4
Kontor og forretning	3.498,1	15,6	2.770,3	15,2
Øvrige	2.934,6	13,1	2.291,9	12,8
I alt	22.395,5	100,0	17.942,9	100,0

Figur 9

GEOGRAFISK FORDELING AF EJENDOMSPANT

	Pct. 2015	Pct. 2014
Region Hovedstaden	14,0	12,0
Region Midtjylland	20,3	20,3
Region Nordjylland	42,0	45,1
Region Sjælland	9,2	8,0
Region Syddanmark	11,6	11,7
Udland	2,9	2,9
I alt	100,0	100,0

Figur 10

Spar Nord overvåger løbende værdien af de stillede sikkerheder. Hvis risikoen på en modpart forøges, vurderes sikkerhederne særlig kritisk. Værdien vurderes ud fra en tvangsrealisationspris på den stillede sikkerhed med fradrag af eventuelle omkostninger ved realiseringen.

I Spar Nords sikkerhedsvurdering af pant i udløjningsejendomme tages der udgangspunkt i ejendommens evne til at give forrentning. Der stilles forskellige krav til forrentning af ejendommens anvendelse og ejendommens bygningsmæssige tilstand, ligesom ejendommens fysiske placering i Danmark har indflydelse. Boligudlejningsejendomme værdifastsættes ud fra krav til forrentning på fra 4,5 pct. til 10,0 pct. (2014: 5,5 pct. til 10,0 pct.).

KONCERNENS KREDITEKSPONERING FORDELT PÅ BLANCOANDELE

	Spar Nord koncernen 2015	Spar Nord koncernen 2014
Blancoandel - pct.		
< 10 pct.	38,7	30,2
10 - 50 pct.	21,5	20,2
50 - 75 pct.	10,7	12,1
> 75 pct.	29,1	37,5
Gennemsnittlig blancoandel, pct.	41,2	50,1

KONCERNENS KREDITEKSPONERING FORDELT PÅ BLANCOANDELE

Branche	2015		2014	
	Mio. kr.	Pct.	Mio. kr.	Pct.
Offentlig myndighed	259,9	99,8	925,2	99,8
Landbrug, jagt og skovbrug	1.130,6	32,8	1.172,7	30,4
Fiskeri	53,8	52,9	64,9	50,4
Industri og råstofudvinding	878,3	35,0	1.339,4	49,1
Energiforsyning	636,7	31,8	811,0	43,8
Bygge og anlæg	627,6	41,0	764,5	48,8
Handel	1.766,2	49,9	2.480,3	64,0
Transport, hoteller og restauranter	485,9	31,8	742,0	43,1
Information og kommunikation	61,4	49,8	73,6	64,3
Finansiering og forsikring	1.656,7	25,1	1.613,3	58,3
Fast ejendom	2.548,1	46,4	2.818,4	52,1
Øvrige erhverv	1.374,2	54,5	1.888,8	65,4
Erhverv i alt	11.479,4	38,7	14.694,1	52,8
Privatkunder i alt	8.877,2	44,9	9.381,8	46,5
I alt	20.356,6	41,2	24.075,9	50,1

Figur 11

I tilfælde af, at Spar Nord gør brug af sikkerheder, som ikke umiddelbart kan konverteres til likvide beholdninger, er det Spar Nords politik at søge at afhænde sådanne aktiver hurtigst muligt.

Der er i 2015 tilbagetaget udstyr samt overtagne ejendomme i forbindelse med nødlidende eksponeringer for 15,9 mio. kr. (2014: 20,0 mio. kr.).

Der sker løbende vurdering og afskrivning på leasingaktiverne. Dette medfører, at der i perioder med faldende priser på leasingaktiver sker en reduktion i de beregnede sikkerheder for bankens leasingaktiviteter.

SPAR NORD

MODTAGNE SIKKERHEDER OG TYPER HERAF

	2015	2014
Modtagne sikkerheder	Mio. kr.	Mio. kr.
Krediteksponering, regnskabsmæssig	49.450,5	48.032,5
Sikkerhedsværdi	29.093,9	23.956,6
Blanco i alt	20.356,6	24.075,9

Typer af sikkerhed

Ejendomme	13.771,2	11.368,4
Depot/værdipapirer	5.042,2	1.473,2
Garantier/kautationer	370,7	294,6
Køretøjer	708,8	718,6
Kontanter	511,1	629,8
Andre sikkerheder	3.687,0	2.668,9
Anvendte sikkerheder i alt	24.091,0	17.153,5
Spec. sikrede forretninger (kreditforeningsgarantier)	3.785,9	5.705,7
Sikret i alt, eksklusive Spar Nord Leasing	27.876,9	22.859,2
Modtagne sikkerheder, leasingaktiviteter	1.217,0	1.097,4
I alt	29.093,9	23.956,6

Figur 12

Når ejendomsværdien under ejendomspant fordelt på ejendoms typer bliver opgjort til 22,4 mia. kr. (2014: 17,9 mia. kr.), og der alene medgår 13,8 mia. kr. (2014: 11,4 mia. kr.) som sikkerhed i ejendomme i ovennævnte tabel, skyldes det at de 22,4 mia. kr. (2014: 17,9 mia. kr.) er det, som Spar Nord har pant i og registreret som stillede sikkerheder, mens de 13,8 mia. kr. (2014: 11,4 mia. kr.) er den andel, som reelt anvendes til beregning af sikkerhed på et engagement. Nogle eksponeringer er mindre end sikkerhedsværdien, og der er også sikkerheder med værdi for kunder, som pt. ikke har udlån og kreditfaciliteter.

NOTER

Nedskrivningskonto	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.14 Mio. kr.
<i>Individuelle nedskrivninger på udlån</i>				
Individuelle nedskrivninger, primo	1.648,5	1.535,3	1.648,5	1.535,3
Nye individuelle nedskrivninger	623,0	641,9	623,0	641,9
Tilbageførte individuelle nedskrivninger	334,6	296,6	334,6	296,6
Tidligere nedskrevet, nu endeligt tabt	374,7	324,3	374,7	324,3
Indtægtsførte renter på nedskrevne udlån	83,4	92,2	83,4	92,2
Individuelle nedskrivninger, ultimo	1.645,6	1.648,5	1.645,6	1.648,5
<i>Gruppevise nedskrivninger på udlån</i>				
Gruppevise nedskrivninger, primo	162,6	57,8	162,6	57,8
Nye gruppevise nedskrivninger	9,6	109,8	9,6	109,8
Tilbageførte gruppevise nedskrivninger	34,7	5,0	34,7	5,0
Gruppevise nedskrivninger, ultimo	137,5	162,6	137,5	162,6
<i>Nedskrivninger på udlån i alt</i>				
Nedskrivninger, primo	1.811,1	1.593,1	1.811,1	1.593,1
Nye nedskrivninger	632,6	751,7	632,6	751,7
Tilbageførte nedskrivninger	369,3	301,6	369,3	301,6
Tidligere nedskrevet, nu endeligt tabt	374,7	324,3	374,7	324,3
Indtægtsførte renter på nedskrevne udlån	83,4	92,2	83,4	92,2
Nedskrivninger, ultimo	1.783,1	1.811,1	1.783,1	1.811,1
<i>Nedskrivninger indregnet i resultatopgørelsen</i>				
Nye nedskrivninger	632,6	751,7	632,6	751,7
Tilbageførte nedskrivninger	369,3	301,6	369,3	301,6
Tab uden forudgående nedskrivninger	168,3	187,5	168,3	187,5
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	67,2	66,2	67,2	66,2
Indregnet i resultatopgørelsen	364,4	571,4	364,4	571,4
<i>Hensættelser til tab på garantier</i>				
Hensættelser, primo	33,9	2,4	33,9	2,4
Nye hensættelser	22,6	33,9	22,6	33,9
Tilbageførte hensættelser	13,6	2,4	13,6	2,4
Hensættelser til tab på garantier, ultimo	42,9	33,9	42,9	33,9
<i>Hensættelser til tab på garantier indregnet i resultatopgørelsen</i>				
Nye hensættelser	22,6	33,9	22,6	33,9
Tilbageførte hensættelser	13,6	2,4	13,6	2,4
Indregnet i resultatopgørelsen	9,0	31,5	9,0	31,5
Nedskrivningskontoen for udlån og hensættelser på garantier i alt	1.826,0	1.845,0	1.826,0	1.845,0
<i>Nedskrivninger, øvrige kreditrisici</i>				
Nedskrivninger, øvrige kreditrisici, primo	10,5	10,5	10,5	10,5
Nedskrivninger, øvrige kreditrisici i alt	10,5	10,5	10,5	10,5
Nedskrivningskontoen for udlån og hensættelser på garantier samt øvrige kreditrisici i alt	1.836,5	1.855,5	1.836,5	1.855,5
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.				
<i>Den samlede indregning i resultatopgørelsen under nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. kan specificeres således:</i>				
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender	364,4	571,4	364,4	571,4
Hensættelser til tab på garantier	9,0	31,5	9,0	31,5
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. i alt	373,4	602,9	373,4	602,9
<i>Tilgodehavender med standset renteberegning</i>	281,3	301,0	281,3	301,0
<i>Nedskrevne fordringer renteberegnes alene på den nedskrevne saldo</i>				
Indtægtsførte renter på nedskrevne udlån	83,4	92,2	83,4	92,2

NOTER

Eksponeringer og nedskrivninger fordelt på brancher	2015				2014			
	Udlån og garantier		Samlede nedskrivninger		Udlån og garantier		Samlede nedskrivninger	
Pct.	Mio. kr.	Pct.	Mio. kr.	Pct.	Mio. kr.	Pct.	Mio. kr.	Pct.
<i>Erhverv</i>								
Offentlige myndigheder	260,5	0,5	0,0	0,0	926,8	1,9	0,0	0,0
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	3.551,9	7,2	833,6	45,6	3.988,8	8,3	612,5	33,2
Industri og råstofudvinding	2.506,0	5,1	50,8	2,8	2.725,6	5,7	64,0	3,5
Energiforsyning	1.999,7	4,0	13,7	0,8	1.853,0	3,9	11,5	0,6
Bygge og anlæg	1.527,3	3,1	57,1	3,1	1.565,5	3,3	91,1	4,9
Handel	3.539,3	7,2	90,8	5,0	3.878,5	8,1	108,0	5,9
Transport, hoteller og restauranter	1.524,1	3,1	44,2	2,4	1.719,9	3,6	82,2	4,5
Information og kommunikation	123,2	0,2	0,9	0,0	114,4	0,2	2,3	0,1
Finansiering og forsikring	6.617,7	13,4	48,5	2,7	2.769,1	5,8	79,5	4,3
Fast ejendom	5.496,0	11,1	228,8	12,5	5.410,7	11,2	300,0	16,2
Øvrige erhverv	2.523,8	5,1	55,9	3,1	2.887,8	6,0	79,2	4,3
Erhverv i alt	29.669,5	60,0	1.424,3	78,0	27.840,1	58,0	1.430,3	77,5
Private kunder i alt	19.781,0	40,0	401,7	22,0	20.192,4	42,0	414,7	22,5
Udlån og garantier i alt	49.450,5	100,0	1.826,0	100,0	48.032,5	100,0	1.845,0	100,0

Heraf udgør gruppevisse nedskrivninger

Private		29,5	21,5		28,4	17,5
Erhverv		108,0	78,5		134,2	82,5
Gruppevisse nedskrivninger		137,5	100,0		162,6	100,0

I forbindelse med Spar Nords løbende kreditrisikostyring fordeles gruppevisse nedskrivninger ikke ud på brancher, men ses i stedet som en samlet post fordelt på privat og erhverv, idet gruppevisse nedskrivninger er beregnet ud fra ratingmodeller.

Individuelt nedskrevne udlån mv.

Spar Nord Koncernen / Spar Nord Moderselskab	2015 Mio. kr.	2014 Mio. kr.
<i>Udlån og tilgodehavender</i>		
Summen af garantier, hvorpå der er foretaget individuelle hensættelser	3.567,3	4.037,2
Nedskrivninger på udlån, tilgodehavender	1.645,6	1.648,5
Regnskabsmæssig værdi af udlån og tilgodehavender	1.921,7	2.388,7
<i>Garantier</i>		
Summen af garantier, hvorpå der er foretaget individuelle hensættelser	152,4	299,9
Hensættelser på garantier	42,9	33,9
Regnskabsmæssig værdi af garantier	109,5	266,0

Nedskrivningskontoen for individuelle nedskrivninger fordelt på årsager til værdiforringelse	2015		2014	
	Krediteksp. før nedskr. Mio. kr.	Ned- skrivning Mio. kr.	Krediteksp. før nedskr. Mio. kr.	Ned- skrivning Mio. kr.
<i>Individuelle nedskrivninger på udlån, tilgodehavender og garantier</i>				
Konkurs	100,7	72,5	125,5	68,5
Inkasso eller betalingsstandsning	255,0	156,6	173,9	100,6
Finansielle vanskeligheder i øvrigt	3.364,0	1.459,4	4.037,7	1.513,3
Individuelle nedskrivninger på udlån, tilgodehavender og garantier i alt	3.719,7	1.688,5	4.337,1	1.682,4

Konkurser kan langt overvejende henføres til erhvervskunder.

Sikkerhederne for de individuelt værdiforringede udlån og for de overforfaldne udlån, som ikke er individuelt nedskrevet, afviger ikke væsentligt fra Spar Nords sikkerheder i øvrigt.

Kreditlempelse (forbearance)

En udlånsfacilitet defineres som kreditlempet, hvis der grundet låntagers økonomiske problemer er givet lempelige vilkår på rente og/eller ydelse, eller hvis der er sket en refinansiering med lempelige vilkår.

I Spar Nord er kreditlempelse et OIV kriterium og vilkårene vurderes lempet, hvis der for OIV markerede erhvervs-kunder tildeles en rente under 3 pct. For privatkunder vurderes en rente under 3,5 pct. som en lempelse. Endvidere vurderes for privatkunder ydelsesfastsættelse, som medfører restløbetider over 20 år, som lempelige vilkår. For boligfinansiering vil vilkårene typisk være fastlagt før eventuel OIV markering og vil derfor ikke indgå i opgørelsen af lempelige vilkår uanset ovenstående kriterier er opfyldt.

Non-performing eksponering (NPL)

NPL er defineret som klassen af eksponeringer, der er misligholdte (ud fra Basel kriterier) og/eller er værdiforringet. Det vil sige eksponeringer mod kunder med afskrivninger, nedskrivninger eller 90 dages restance.

I nedenstående figur 13 er givet en opgørelse over kreditlempede udlån.

KREDITLEMPED E UDLÅN

(Mio. kr.)

	Erhverv	Landbrug	Private	I alt
Non-Performing	582,2	524,8	244,2	1.351,2
Performing	123,2	26,6	22,8	172,6
I alt	705,4	551,4	267,0	1.523,8

Figur 13

FORFALDNE, MEN IKKE VÆRDIFORRINGEDE FORDRINGER

Koncernen

Mio. kr.	Total			
	Over-træk 31.12.15	Sikret 31.12.15	Over-træk 31.12.14	Sikret 31.12.14
0 - 30 dage	126,4	117,0	153,4	140,3
31 - 60 dage	10,5	10,3	14,6	14,0
61 - 90 dage	1,4	1,4	2,7	2,7
> 90 dage	5,5	5,4	7,5	7,4
I alt	143,8	134,1	178,2	164,4

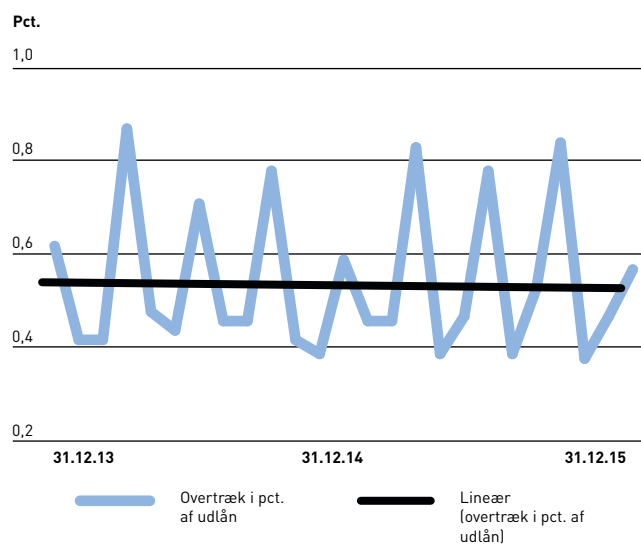
Figur 14

Sikret er opgjort ud fra Spar Nords sikkerhedsregistreringssystem. I sikkerhedsregistreringen foretages en forsigtig værdifastsættelse af alle pantsatte sikkerheder.

Overtræk

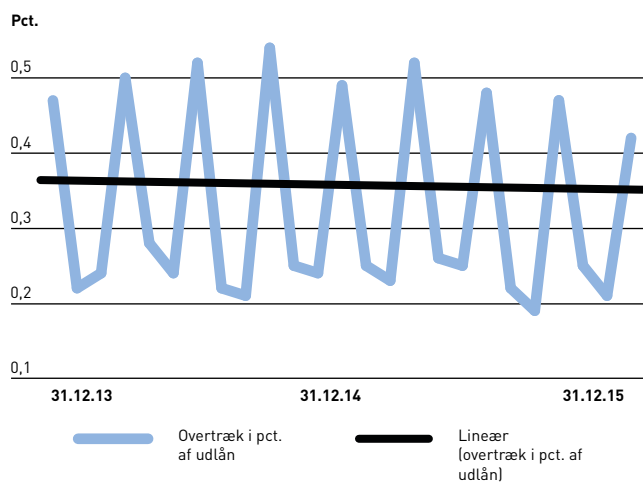
Der foregår løbende kontrol af udviklingen i overtræk i Spar Nord. Udviklingen kan ses af nedenstående figur 15 og 16, hvor der er indregnet en trendlinie for udviklingens retning de seneste 2 år måned for måned. Overtrækket for privatkunder har i løbet af året befundet sig i et stabilt lavt niveau. For erhvervskunder ligger overtrækket ligeledes i hele perioden på et lavt niveau med et gennemsnit på ca. 0,3 pct. af udlånet i Spar Nords Lokale Banker. Dette anses for at være tilfredsstillende.

PRIVATKUNDER - BANKOMRÅDERNE - UDVIKLING I OVERTRÆK/RESTARTER

Figur 15

ERHVERVSKUNDER - UDVIKLING I OVERTRÆK

Figur 16

NOTER

Finansiell kreditrisiko

Som led i handel med og beholdninger af værdipapirer, valuta og afledte finansielle instrumenter samt betalingsformidling mv. opstår der kreditrisiko mod finansielle modparter.

Spar Nords ledelse bevilger lines på kreditrisiko mod finansielle modparter under hensyntagen til den enkelte samhandelspartners risikoprofil, rating, størrelse og soliditet.

Risici og lines på finansielle instrumenter følges konstant.

FINANSIEL KREDITRISIKO

KONCERNEN

	31.12.15 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	31.12.14 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	31.12.15 Risiko- beholdning Mio. kr.	31.12.14 Risiko- beholdning Mio. kr.
AAA	15.244,8	18.758,4	15.843,5	17.271,4
AA	944,8	1.155,8	944,8	1.155,8
A	1.534,3	3.278,9	1.534,3	3.278,9
BBB	1.190,8	1.359,0	1.190,8	1.353,7
BB	61,7	76,6	61,8	76,7
B	16,9	26,8	16,9	26,8
CCC	0,8	0,7	0,8	0,7
Uden rating	227,7	262,7	226,1	261,9
Ufordelt	0,4	14,9	0,4	14,9
I alt	19.222,2	24.933,8	19.819,4	23.440,8

Overordnet vurderer ledelsen, at Spar Nords kreditrisiko mod finansielle modparter er på et moderat niveau, idet 92,4 pct. (2014: 92,9 pct.) af den finansielle kreditrisiko kan henføres til modparter med en rating på A eller bedre.

Obligationsbeholdningen

Den største kilde til finansiell kreditrisiko er koncernens obligationsbeholdning.

OBLIGATIONSBEHOLDNING FORDELT PÅ USTEDERTYPE

KONCERNEN

	31.12.15 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	31.12.14 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	31.12.15 Risiko- beholdning Mio. kr.	31.12.14 Risiko- beholdning Mio. kr.
Realkreditobligationer	13.683,0	17.137,1	14.319,4	15.981,6
Finansielle udstedere	1.700,0	2.542,7	1.700,0	2.538,2
Kreditobligationer	304,6	291,9	303,1	291,2
Statsobligationer	366,0	262,3	328,3	-70,0
I alt	16.053,6	20.234,0	16.650,8	18.741,0

Opgjort som risikobeholdning består Spar Nords obligationsbeholdning for 86,0 pct. (2014: 85,3 pct.) vedkommende af realkreditobligationer, 10,2 pct. (2014: 13,5 pct.) obligationer fra finansielle udstedere og 3,8 pct. (2014: 1,2 pct.) øvrige udstedere.

OBLIGATIONSBEHOLDNING FORDELT PÅ RATING

KONCERNEN

	31.12.15 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	31.12.14 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	31.12.15 Risiko- beholdning Mio. kr.	31.12.14 Risiko- beholdning Mio. kr.
AAA	13.904,2	16.961,1	14.502,9	15.474,1
AA	316,1	464,1	316,1	464,1
A	624,9	1.472,2	624,9	1.472,2
BBB	1.017,0	1.138,0	1.017,0	1.132,7
BB	60,2	75,2	60,3	75,3
B	16,9	26,8	16,9	26,8
CCC	0,8	0,7	0,8	0,7
Uden rating	113,5	95,9	111,9	95,1
I alt	16.053,6	20.234,0	16.650,8	18.741,0

NOTER

Tilgodehavender i kreditinstitutter

Den anden store kilde til finansiel kreditrisiko er mellemværender med kreditinstitutter og centralbanker. Her er Spar Nords risiko typisk mod centralbanker med en AAA-rating eller mod danske pengeinstitutter, som bankens Handels- og Udlandsområde har et kundeforhold til.

TILGODEHAVENDER I KREDITINSTITUTTER FORDELT PÅ PRODUKTTYPE

KONCERNEN	31.12.15 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	31.12.14 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	31.12.15 Risiko- beholdning Mio. kr.	31.12.14 Risiko- beholdning Mio. kr.
Reverseforretninger	1.340,6	1.797,3	1.340,6	1.797,3
Deposits og unoterede obligationer	50,0	550,0	50,0	550,0
Ansvarlige lån	6,5	5,9	6,5	5,9
Løbende konti	303,7	113,6	303,7	113,6
CSA konti mv.	1.020,2	1.473,5	1.020,2	1.473,5
Kommercielle udlandsforretninger	20,3	20,7	20,3	20,7
Uoplyst	0,0	9,6	0,0	9,6
I alt	2.741,3	3.970,6	2.741,3	3.970,6
Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter, finansielle virksomheder	427,3	729,2	427,3	729,2
I alt	3.168,6	4.699,8	3.168,6	4.699,8

TILGODEHAVENDER I KREDITINSTITUTTER FORDELT PÅ RATING

KONCERNEN	31.12.15 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	31.12.14 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	31.12.15 Risiko- beholdning Mio. kr.	31.12.14 Risiko- beholdning Mio. kr.
AAA	1.340,6	1.797,3	1.340,6	1.797,3
AA	628,7	691,7	628,7	691,7
A	909,4	1.806,7	909,4	1.806,7
BBB	173,8	221,0	173,8	221,0
BB	1,5	1,4	1,5	1,4
Uden rating	114,2	166,8	114,2	166,8
Ufordelt	0,4	14,9	0,4	14,9
I alt	3.168,6	4.699,8	3.168,6	4.699,8

90,9 pct. (2014: 91,4 pct.) af Spar Nords mellemværende med kreditinstitutter vedrører institutter med rating A eller højere. Af et samlet mellemværende med kreditinstitutter på 3,2 mia. kr. (2014: 4,7 mia. kr.) kan 42,3 pct. (2014: 38,2 pct.) henføres til institutter med AAA-rating, 19,9 pct. (2014: 14,7 pct.) til institutter med AA-rating og 28,7 pct. (2014: 38,5 pct.) til institutter med A-rating.

Mellemværende med kreditinstitutter uden rating kan primært henføres til tilknyttede danske pengeinstitutter, der gennemfører deres clearing gennem Spar Nord.

56 MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko er risikoen for, at markedsværdien af Spar Nords aktiver og passiver ændrer sig som følge af ændringer i markedsforholdene. Markedsrisici er en konsekvens af Spar Nords åbne positioner i de finansielle markeder og kan opdeles i renterisiko, aktierisiko, valutarisiko, og likviditetsrisiko. Markedsrisici styres og afdækkes primært i Spar Nords Handels- og Udlandsområde.

Der er i 2015 ikke foretaget væsentlige ændringer i forudsætninger, målsætninger, politikker, eksponeringer og beregningsmetoder mv. i forhold til sidste år.

Spar Nords bestyrelse fastlægger de overordnede politikker, rammer og principper for risikostyring. Politikkerne vedrører identificering og beregning af forskellige former for markedsrisiko. Rammerne angiver specifikke grænser for hvor stor risiko banken ønsker at påtage sig. Principperne fastslår, hvilke metoder de forskellige risikomål opgøres efter. Bestyrelsen modtager løbende rapportering om udviklingen i risici og udnyttelsen af tildelte risikorammer.

Målet med Spar Nords markedsrisikopolitik er at sikre at Spar Nord til et hvert tidspunkt har en markedsrisiko der står i et hensigtsmæssigt forhold til Spar Nords kapitalgrundlag. Markedsrisikopolitikken skal ligeledes sikre, at banken til ethvert tidspunkt har en tilstrækkelig og tilpasset håndtering og styring af risiko på markedsrisikoområdet.

Til styring af markedsrisici er der lavet et instruktshieraki med tre niveauer. På første niveau definerer bestyrelsen rammerne for Spar Nord til bankens direktion. På næste niveau videredelegerer direktionen til Spar Nords enheder, hvoraf Handels- og Udlandsområdet er den markant største enhed. På tredje og sidste niveau tildeles direktørerne i Handels- og Udlandsområdet de rammer, som de kan operere inden for.

Middle Office funktionen i Økonomiafdelingen har ansvaret for at opgøre, overvåge, kontrollere og rapportere markedsrisici til bestyrelse og direktion. Markedsrisiciene styres og overvåges gennem et integreret risikostyringssystem. Der følges løbende op på alle markedsrisikotyperne på alle instruksbelagte enheder, og instruksoverskridelser rapporteres videre op i hierarkiet. For at sikre uafhængighed har Middle Office funktionen ikke positionstagningsbeføjelser. Alle handler afvikles af Spar Nords Back Office-afdeling i henhold til Finanstilsynets retningslinier for funktionsadskillelse.

I instruktshierarkiet er der opstillet en række grænser, der styres efter. Disse grænser er langsigtet påvirket af Spar Nords forretningsmæssige udvikling.

Ultimo 2015 tilsiger de væsentligste grænser, at Spar Nord:

- kan have en nettorenterisiko på 2,1 pct. målt i forhold til Spar Nords kernekapital inkl. hybrid kernekapital efter fradrag, ved en stigning i renten på 1 pct.
- kan erhverve obligationer, målt ved risikobeholdningen, for 22 mia. kr.
- kan erhverve børsnoterede aktier for 250 mio. kr.

Renterisiko

Renterisiko er risikoen for tab som følge af renteudsving. De fleste af Spar Nords renterisici stammer fra aktiviteter, der involverer almindelige bankforretninger som ind- og udlån samt handel og positionstagning i en række renterelaterede produkter. De fleste af disse aktiviteter omfatter simple renteprodukter såsom renteswaps, obligationer, futures og standard renteoptioner.

Opgørelsen af renterisikoen sker på baggrund af varighedsmål samt på baggrund af det aftalte cashflow. Til brug for styring af beholdningen af danske realkreditobligationer, anvendes modelberegnete risikonøgletal der tager højde for det indbyggede optionselement. For renteoptioner er ovennævnte nøgletal suppleret med de væsentligste risikofaktorer som udtrykker følsomheden af optionspræmien på de underliggende parametre.

Renterisikoen vurderes dagligt og dispositioner træffes ud fra forventningerne til den makroøkonomiske og konjunkturmæssige situation. Renterisikoen i valuta omregnes til danske kroner og ved opgørelsen af nettorenterisikoen modregnes den negative renterisiko i den positive renterisiko.

Nedenfor er vist renterisikoen opdelt på valuta og varighed, hvor renterisikoen er et udtryk for det forventede tab på rentepositioner som følge af en stigning i renten på 1 pct.-point.

RENTERISIKO FORDELT PÅ LØBETID OG VALUTA I MIO. KR.

2015	Under 3 mdr.	3 mdr. til 1 år	1 år til 3 år	3 år til 7 år	Over 7 år	I alt
DKK	7,0	21,2	5,5	19,0	46,8	99,5
EUR	0,6	6,1	-6,7	-5,0	10,5	5,5
USD	-0,2	-1,0	0,1	4,1	0,6	3,6
GBP	0,0	0,1	0,1	0,3	0,0	0,5
NOK	-0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
CHF	0,1	-0,4	-0,3	0,0	0,0	-0,6
JPY	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SEK	0,3	-0,1	0,7	-0,3	0,0	0,6
Øvrige	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	7,7	25,9	-0,6	18,2	57,9	109,1

2014	Under 3 mdr.	3 mdr. til 1 år	1 år til 3 år	3 år til 7 år	Over 7 år	I alt
DKK	10,2	11,1	14,9	14,0	-34,4	15,8
EUR	-1,0	1,4	-5,3	14,3	11,7	21,1
USD	2,6	-0,5	0,5	0,6	0,7	3,9
GBP	0,0	0,0	0,1	0,5	0,0	0,6
NOK	-0,3	-0,1	0,0	0,0	0,1	-0,3
CHF	-1,2	0,2	-3,9	3,3	0,0	-1,6
JPY	0,0	-0,2	-0,3	0,0	-0,1	-0,6
SEK	0,0	0,1	0,6	0,6	0,0	1,3
Øvrige	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
I alt	10,3	11,9	6,6	33,3	-22,0	40,1

Som det fremgår af tabellen er Spar Nord primært eksponeret mod DKK (2014: DKK og EUR). Det kan desuden ses, at renterisikoen siden ultimo 2014 er gået fra at være positiv med 40,1 mio. kr. til ultimo 2015 at være positiv med 109,1 mio. kr.

Ved en parallelforskydning af rentekurverne opad med 1 pct.-point vil en positiv renterisiko påvirke egenkapitalen i negativ retning. Renterisikoen ville i 2015 maksimalt kunne have påvirket egenkapitalen i positiv retning med knap 0,4 pct. (2014: 1,0 pct.) og i negativ retning med 2,1 pct. (2014: -1,9 pct.) ved en rentestigning på 1 pct.

NOTER

Valutarisiko

Valutakursrisiko er risikoen for tab på positioner i valuta som følge af ændringer i valutakurserne. Valutaoptioner indgår i opgørelsen med den deltjusterede position.

Valutarisikoen er vist i nedenstående tabel. Beregningen tager udgangspunkt i, at alle valutakurser udvikler sig i en ugunstig retning med 2 pct.

VALUTARISIKO	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.14 Mio. kr.
Aktiver i fremmed valuta i alt	5.495,9	8.469,0	5.495,9	8.469,0
Passiver i fremmed valuta i alt	2.536,1	3.887,2	2.536,1	3.887,2

Valutarisiko fordelt på valutaer:

EUR	-2,3	-5,8	-2,3	-5,8
SEK	-0,5	-0,8	-0,5	-0,8
USD	-1,9	-1,9	-1,9	-1,9
GBP	-0,5	-0,1	-0,5	-0,1
CHF	-0,2	-0,1	-0,2	-0,1
NOK	-0,3	-0,1	-0,3	-0,1
JPY	-0,2	-0,7	-0,2	-0,7
Øvrige valutaer	-0,3	-0,1	-0,3	-0,1
Valutarisiko på finansielle instrumenter mv. i alt	-6,2	-9,6	-6,2	-9,6

Som det fremgår af tabellen er den samlede valutarisiko for Spar Nord ultimo 2015 på 6,2 mio. kr., hvilket er 3,4 mio. kr. lavere end ultimo 2014.

Udviklingen er primært forårsaget af udviklingen i EUR.

AKTIERISIKO

Aktierisiko er risikoen for tab som følge af skiftende aktiekurser, og den er beregnet som nettoværdien af lange og korte positioner i aktier samt aktierelaterede instrumenter.

Aktiepositionerne er opgjort afhængig af, om de er i eller uden for handelsbeholdningen.

	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.
<i>Aktierisiko i handelsbeholdningen:</i>		
Børsnoterede aktier i handelsbeholdningen	131,8	106,7
Unoterede aktier i handelsbeholdningen	10,5	13,2
Aktier i handelsbeholdningen i alt	142,3	119,9

Aktier i handelsbeholdningen er aktier som erhverves med handelshensigt.

Aktier uden for handelsbeholdningen:

Aktier i kredit- og finansieringsinstitutter	1.109,2	890,3
Aktier i administrationselskaber til investeringsforeninger	82,1	81,4
Aktier i pensionsinstitutter	2,1	2,2
Aktier i dataleverandør	233,9	226,9
Aktier i betalingsformidlingsvirksomhed	5,1	5,1
Andre aktier	83,6	91,0
Aktier i strategiske samarbejdspartnere i alt	1.516,0	1.296,9
Realiserede gevinster *)	245,8	182,1
Urealiserede gevinster	69,3	52,6

Associerede selskaber i alt	82,4	941,3
Aktier uden for handelsbeholdningen i alt	1.598,4	2.238,2

*) Heraf gevinst ved salg af aktier i Nørresundby Bank på 225,6 mio. kr. i 2015, som er indregnet i kursreguleringer. I 2014 udgjorde gevinst ved salg af aktier i NETS 178,0 mio. kr.

Aktier udenfor handelsbeholdningen er kendetegnet ved, at de ikke er erhvervet med handelshensigt. Desuden skelnes der mellem aktier i associerede selskaber og aktier i strategiske samarbejdspartnere.

Aktier i associerede selskaber indbefatter i 2014 bl.a. Nørresundby Bank A/S, hvor Spar Nord havde en ejerandel på 54,8 pct., men som følge af stemmeretsbegrænsning blev ejerandelen alene vurderet til at give betydelig og ikke kontrollerende indflydelse. Spar Nord har i 2015 solgt sine aktier i Nørresundby Bank A/S.

Spar Nords væsentligste aktie indregnet under associerede selskaber ultimo 2015 er Valueinvest Asset Management SA.

Aktier i strategiske samarbejdspartnere i den finansielle sektor er aktier i selskaber, som har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning inden for realkredit, betalingsformidling, investeringsforeninger mv. Deltagelse i de pågældende selskaber anses for at være en forudsætning for bankens drift.

I flere af sektorselskaberne omfordes aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandel afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. Omfordelingen sker typisk med udgangspunkt i sektorselskabets indre værdi. Spar Nord regulerer på den baggrund den indregnede værdi af disse aktier, når der foreligger ny information, som understøtter en ændret værdiansættelse. I andre sektorselskaber omfordes aktierne ikke, men måles med udgangspunkt i en dagsværdi svarende til indre værdi eller anden anerkendt værdiansættelsesmetode (bl.a. diskontering af cash flow). Reguleringerne i værdierne af aktierne i disse selskaber indregnes ligeledes i resultatopgørelsen.

	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 31.12.14 Mio. kr.
<i>Aktier der indgår i handelsbeholdningen:</i>				
Lange positioner	142,3	119,9	142,3	119,9
Korte positioner	2,3	2,4	2,3	2,4
Bruttobeholdning	144,6	122,3	144,6	122,3

Andel af aktier indregnet efter dagsværdioptionen henvises til note 24.

FØLSOMHEDSANALYSE

Følsomhedsoplysningerne viser effekten af isolerede ændringer i renten, aktiekurserne på beholdningerne i handelsbeholdningen, mens effekten af ændringer i valutakurserne er for positioner både i og udenfor handelsbeholdningen.

	Egenkapitaleffekt		Driftseffekt	
	31.12.15 Pct.	31.12.14 Pct.	31.12.15 Mio. kr.	31.12.14 Mio. kr.
- Rentestigning på 1 procentpoint	-1,3	-0,5	-95,9	-37,7
- Rentefald på 1 procentpoint	1,3	0,5	95,9	37,7
- Aktiekursfald på 10 pct.	-0,1	-0,1	-10,9	-9,1
- Valutakursændring på 2 pct. i ugunstig retning	-0,1	-0,1	-4,7	-7,2

Den driftsmæssige effekt er beregnet efter skat.

Indvirkningen på egenkapitalen er den samme som driftseffekten, beregnet efter skat. Der er ingen direkte påvirkning af egenkapitalen, da der er ikke er hold til udløb investeringer.

Følsomhedsanalysens procentvise ændringer i renten, aktiekurserne og valutakurserne er beregnet i forhold til ultimo egenkapitalen.

Følsomheden ved renteændringer er opgjort med udgangspunkt i ændringer i nettorenterisikoen sammenholdt med egenkapitalen.

Følsomheden ved aktiekursfald er beregnet med udgangspunkt i bankens aktiebeholdning.

57 LIKVIDITETSRISIKO

Der er i 2015 ikke foretaget væsentlige ændringer i beregningsmetoder, politikker og eksponeringer mv. i forhold til sidste år.

Spar Nord er generelt eksponeret over for likviditetsrisiko, når udlåns-, investerings- og fundingaktiviteter resulterer i cashflow mismatch.

Ved likviditetsrisiko forstås, at Spar Nord ikke kan opfylde sine betalingsforpligtelser samtidig med opfyldelse af likviditetskrav i lovgivningen. Det er ligeledes en likviditetsrisiko, såfremt manglende finansiering/funding forhindrer Spar Nord i at opretholde den vedtagne forretningsmodel eller at Spar Nords omkostninger til likviditetsfremskaffelse stiger uforholdsmæssigt meget.

Likviditetsstyringen er baseret på en løbende overvågning og styring af den kortsigtede og langsigtete likviditetsrisiko, og er bygget op omkring fire elementer:

- Strategisk likviditet
- Likviditetsberedskab
- Likviditetsberedskabsplan
- Stresstest

Herudover indgår:

- Fundingstruktur
- Moody's "12 måneder uden hjælp"

Med udgangspunkt i de af bestyrelsen fastsatte politikker, målsætninger og beredskabsplaner har direktionen udstukket operationelle rammer og specifikke limits, hvor Handels- og Udlandsområdet har ansvaret for styring af koncernens kortsigtede likviditet, og Økonomaifdelingen har ansvaret for styringen af Spar Nords langsigtete funding.

Økonomaifdelingen har ansvaret for at opføre, overvåge og kontrollere, at Spar Nords likviditetsrisiko ligger inden for de udstukne rammer. Der foretages regelmæssig rapportering til bestyrelsen, direktionen, Finanstilsynet og Nationalbanken.

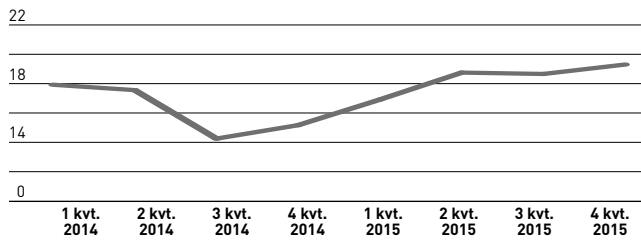
Strategisk likviditet

Spar Nord opgør den strategiske likviditet som indlån ekskl. repoforretninger, seniorlån, udstedte obligationer, efterstillede kapitalindskud og egenkapital fratrasket udlån ekskl. reverseforretninger. Desuden medregnes efterstillede kapitalindskud, seniorlån og udstedte obligationer, som har forfald inden for 12 måneder, ikke i opgørelsen af strategisk likviditet.

Spar Nords strategiske likviditet opgør den langsigtete likviditet.

STRATEGISK LIKVIDITET

Mia. kr.

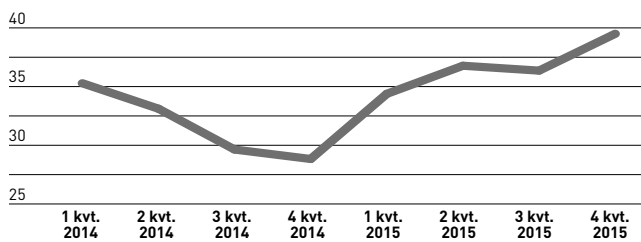

STRATEGISK LIKVIDITET

	Spar Nord koncernen 31.12.15 Mio. kr.	Spar Nord koncernen 31.12.14 Mio. kr.
Indlån, bankaktiviteter	44.366,7	42.235,8
Seniørån	63,6	68,9
Udstedte obligationer	0,0	22,6
Efterstillede kapitalindskud	1.088,8	1.708,3
Egenkapital	7.887,0	7.033,0
Likviditetsfremskaffelse	53.406,1	51.068,6
Udlån, bankaktiviteter	32.630,5	34.351,4
Udlån, leasingaktiviteter	1.253,7	1.132,4
Udlån, (bank- og leasingaktivitet)	33.884,2	35.483,8
Seniørån, udstedte obligationer og efterstillet kapitalindskud med restløbetid under 1 år	0,0	630,6
Strategisk likviditet	19.521,9	14.954,2

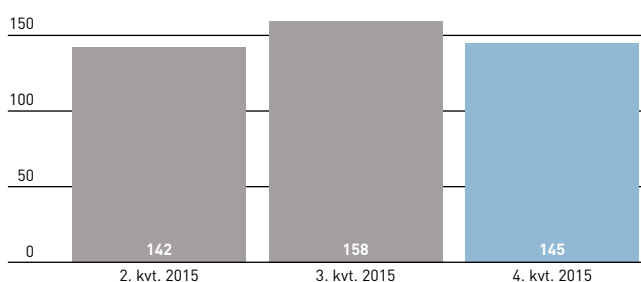
OPFYDELSEN I FORHOLD TIL 10 PCT.-KRAVET (§152, STK. 2)

Pct.

LIQUIDITY COVERAGE RATIO (LCR)

Pct.

Ved udgangen af 2015 havde Spar Nord en strategisk likviditet på 19,5 mia. kr., hvilket udgør et stigning på 4,5 mia. kr. sammenlignet med udgangen af 2014, hvor den strategiske likviditet blev opgjort til 15,0 mia. kr.

Stigningen i den strategiske likviditet kan hovedsageligt henføres til øget bankindlån (2,2 mia. kr.) samt faldende bankudlån (1,7 mia. kr.). I 2014 var der indregnet forfald på efterstillet kapital på 0,6 mia. kr. Spar Nord refinansierede forfaldet medio 2015, hvorfor strategisk likviditet ultimo 2015 er positivt påvirket af optagelsen af 400 mio. kr. hybrid kernekapital. Endelig er leasingaktiviteter forøget med 0,1 mia. kr., mens konsolidering bidrager positivt med 0,4 mia. kr.

Efterfølgende er den strategiske likviditet specificeret på de enkelte bestanddele for henholdsvis ultimo 2015 og 2014.

Likviditetsberedskab

Pr. 1. oktober 2015 trådte de nye LCR-krav i kraft, samtidig er Lov om finansiel virksomhed §152 stadig et gældende lovkrav indtil dennes udfasning. Der udarbejdes og indberettes således to forskellige opgørelser af likviditetsberedskabet.

Likviditetsberedskab iht. §152

Det er Spar Nords målsætning at have en likviditetsoverdækning i henhold til kravet i Lov om Finansiel virksomhed §152 på minimum 50 pct. opgjort i forhold til egen likviditet (dvs. ekskl. indregning af puljeaktiver), samt en finansieringsstruktur som holder sig inden for grænseværdien for Funding ratio fastsat i Tilsynsdiamanten.

Spar Nords styring af kortsigtet likviditet skal sikre tilstrækkelig fri likviditet, så minimumskravet til likviditetsoverdækning i henhold til Lov om finansiel virksomhed §152 samt Tilsynsdiamantens grænseværdier efterleves. Fri likviditet defineres som ubelånte, likvide fondsaktiver, anfordringsindskud i kreditinstitutter, indskudsbeviser og kontantbeholdning. Dertil lægges bindende kredittilsagn hos andre kreditinstitutter.

I Lov om finansiel virksomhed er det i §152 fastsat, at et pengeinstituts frie likviditet skal udgøre minimum 15 pct. af pengeinstituttets anfordringsskuld og minimum 10 pct. af de reducerede gælds- og garantiforpligtelser. For Spar Nords vedkommende har overdækningen i forhold til kravet om, at den frie likviditet som minimum skal udgøre 15 pct. af bankens anfordringsskuld historisk set altid været noget større end overdækningen i forhold til 10 pct.-kravet. Opfyldelsen i forhold til kravet om, at den frie likviditet som minimum skal udgøre 10 pct. af de reducerede gælds- og garantiforpligtelser udgør 39,6 pct. ultimo 2015 (2014: 28,6 pct.).

Likviditetsberedskab iht. LCR

Det er Spar Nords målsætning, at LCR minimum udgør 100 pct. i henhold til LCR-forordningen.

Spar Nord har i løbet af 2015 frem mod ikrafttrædelse af LCR pr. 1. oktober 2015 tilpasset den kortsigtede likviditetsstyring i henhold til LCR-reglerne. Ultimo året indgår LCR således som en del af Spar Nords kortsigtede likviditetsstyring, der varetages af Spar Nords likviditetsstyringsfunktion.

LCR opgøres ultimo 2015 til 145 pct., hvilket er i komfortabel afstand til Spar Nords målsætning om LCR på minimum 100 pct. Overdækningen på 45 pct.-point svarer til 5,0 mia. kr. i overskudslikviditet.

Likviditetsberedskabsplan

I henhold til Bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter har Spar Nord udarbejdet en likviditetsberedskabsplan indeholdende et katalog over mulige handlinger, som kan styrke koncernens likviditet i en krisesituation. I kataloget er de enkelte handlingers forventede effekt og tidshorisont beskrevet nærmere. Likviditetsberedskabsplanen træder i kraft, såfremt Spar Nord kun vanskeligt og med markant øgede fundingomkostninger kan opfylde de fastsatte likviditetsinstrukser.

Stresstest

Som supplement til Spar Nords likviditetsstyringsmodeller udarbejdes der interne stresstests. Stresstestene udarbejdes for en 12 måneders periode og opgøres i tre fast definerede scenarier: Et virksomhedsspecifikt, et markedsspecifikt og et kombinationsscenario.

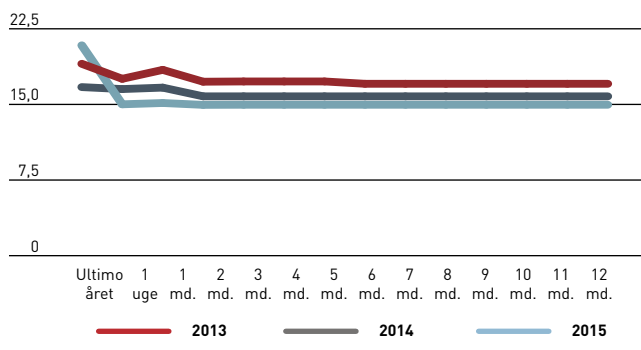
Spar Nord udarbejder endvidere en stresstest svarende til Moody's "12 måneder uden hjælp". Som forudsætning her er Spar Nord afskåret fra kapitalmarkederne i opfølgelsesperioden, hvorfor seniørån, udstedte obligationer og efterstillede kapitalindskud ikke refinansieres ved udløb. På den anden side forbliver den stabile indlånsbase en tilgængelig finansieringskilde, mens der kun forudsættes en moderat reduktion i Spar Nords aktiver.

NOTER

Som det fremgår af efterfølgende figur har Spar Nord positiv likviditet i den fulde periode på 12 måneder.

MOODY'S 12 MÅNEDER UDEN HJÆLP

Mia. kr.

Fundingstruktur

Spar Nords aktiviteter finansieres overvejende gennem fire fundingkilder:

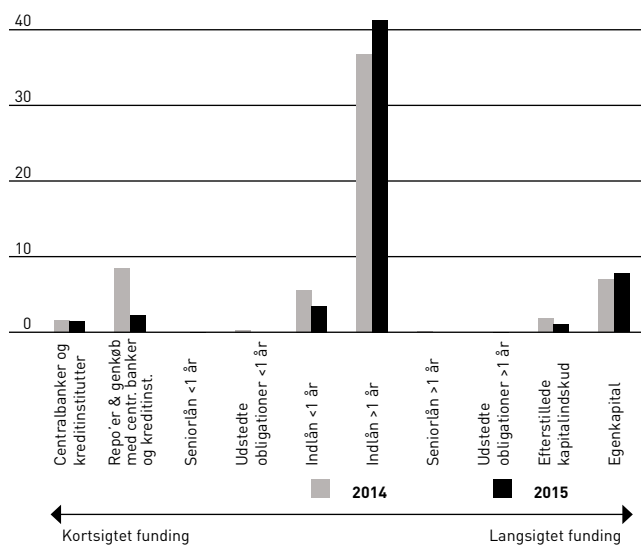
- Kundeindlån
- Lån eller repotransaktioner med andre kreditinstitutter og Nationalbanken
- Udstedte obligationer og seniorlån
- Efterstillede kapitalindskud og egenkapital

Samlet set er Spar Nords funding ultimo 2015 reduceret med 3,9 mia. kr. sammenlignet med 2014. De væsentligste ændringer i Spar Nords fundingsstruktur er en markant reduktion i repo'er og genkøb samt en stigning i indlån. Indlån er fortsat Spar Nords største fundingkilde og udgør ultimo 2015 77,9 pct. (2014: 68,9 pct.) af den samlede funding, hvilket er 9 pct.-point højere end ultimo 2014.

Samlet set udgør den langsigtede funding (funding med en løbetid over 1 år) i alt 87,5 pct., hvilket er 13,3 pct. point højere end ultimo 2014.

FUNDINGSTRUKTUR

Mia. kr.

FUNDING

Mio. kr. / Pct.	2015	2014	2015	2014
Centralbanker og kreditinstitutter	1.478,4	1.672,5	2,6	2,7
Repo'er og genkøb med centralbanker og kreditinstitutter	2.197,5	8.596,0	3,8	14,0
Seniorlån < 1 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Udstedte obligationer < 1 år	0,0	22,6	0,0	0,0
Indlån < 1 år	3.511,2	5.567,4	6,1	9,1
Indlån > 1 år	41.225,1	36.668,4	71,8	59,8
Seniorlån > 1 år	63,6	68,9	0,1	0,1
Udstedte obligationer > 1 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Ansvarlig lånekapital inkl. hybrid	1.501,1	1.708,3	2,6	2,8
Egenkapital ekskl. hybrid	7.474,7	7.033,0	13,0	11,5
Total	57.451,6	61.337,1	100,0	100,0

NOTER

Balancens poster fordelt efter forventet forfaldstidspunkt	31.12.15	31.12.15	31.12.14	31.12.14
	<1 år Mio. kr.	>1 år Mio. kr.	<1 år Mio. kr.	>1 år Mio. kr.
Aktiver				
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	610,4	0,0	985,7	0,0
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	2.734,8	6,5	3.914,7	55,9
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	19.355,2	18.684,1	17.011,3	18.936,3
Obligationer til dagsværdi	3.167,2	12.886,4	4.582,6	15.651,4
Aktier mv.	131,8	1.526,5	106,7	1.310,1
Kapitalandele i associerede virksomheder	0,0	82,4	0,0	941,3
Aktiver tilknyttet puljeordninger	1.643,6	11.736,4	1.307,9	9.545,9
Immaterielle aktiver	15,9	198,6	14,0	210,4
- Investeringsejendomme	0,0	144,6	0,0	147,7
- Domicilejendomme	15,1	531,9	11,7	525,6
Grunde og bygninger i alt	15,1	676,5	11,7	673,3
Øvrige materielle aktiver	42,8	56,8	54,7	65,3
Aktuelle skatteaktiver	91,0	0,0	92,6	0,0
Udskudte skatteaktiver	6,0	0,0	11,5	7,9
Aktiver i midlertidig besiddelse	27,4	0,0	41,2	0,0
Andre aktiver	1.034,7	1.449,0	953,6	2.066,5
Periodeafgrænsningsposter	178,1	0,0	272,9	0,0
I alt	29.054,0	47.303,2	29.361,1	49.464,3
Forpligtelser				
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	3.675,9	63,6	10.268,5	68,9
Indlån og anden gæld	3.511,2	41.225,1	5.567,4	36.668,4
Indlån i puljeordninger	1.643,6	11.736,4	1.307,9	9.545,9
Udstedte obligationer til amortiseret kostpris	0,0	0,0	22,6	0,0
Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	1.219,7	0,0	1.758,4	0,0
Andre passiver	3.058,4	1.023,0	2.671,8	1.979,8
Periodeafgrænsningsposter	25,7	0,0	27,8	0,0
Gæld i alt	13.134,5	54.048,1	21.624,4	48.263,0
Hensættelser til udskudt skat	6,8	116,0	20,7	105,0
Hensættelser til tab på garantier	6,7	36,2	18,4	25,3
Andre hensatte forpligtelser	23,4	9,7	14,7	12,6
Efterstillede kapitalindskud	0,0	1.088,8	609,6	1.098,7
I alt	13.171,4	55.298,8	22.287,8	49.504,6

Indlån omfatter aftaleindlån og anfordringstilgodehavender mv. Aftaleindlån er medtaget på forfaldstidspunktet.

Anfordringsindlån har kontraktmæssig helt kort løbetid, men betragtes som en stabil finansieringskilde med forventet løbetid over 1 år.

Obligationer fordeles efter varighed.

Kontraktuel løbetid af finansielle forpligtelser

31.12.15	Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	Kontraktlige penge- strømme Mio. kr.	Inden for 1 år Mio. kr.	1 - 5 år Mio. kr.	Over 5 år Mio. kr.
Ikke-afledte finansielle instrumenter					
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	3.739,5	3.744,5	3.676,7	10,1	57,7
Indlån og anden gæld	44.736,3	45.171,0	40.373,6	1.755,3	3.042,1
Indlån i puljeordninger	13.380,0	13.380,0	1.643,6	3.255,9	8.480,5
Øvrige ikke-afledte finansielle instrumenter	1.219,7	1.219,7	1.219,7	0,0	0,0
Andre passiver ekskl. afledte finansielle instrumenter	2.604,9	2.604,9	2.604,9	0,0	0,0
Efterstillede kapitalindskud	1.088,8	1.211,8	50,8	1.161,0	0,0
Uigenkaldelige kredittilsagn og eventualforpligtelser	9.585,2	9.585,2	3.381,0	3.129,1	3.075,1
Afledte finansielle instrumenter					
Dagsværdi af derivater	1.476,5	1.415,3	440,1	495,4	479,8
I alt	77.830,9	78.332,4	53.390,4	9.806,8	15.135,2

31.12.14	Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	Kontraktlige penge- strømme Mio. kr.	Inden for 1 år Mio. kr.	1 - 5 år Mio. kr.	Over 5 år Mio. kr.
Ikke-afledte finansielle instrumenter					
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	10.337,4	10.345,4	10.269,6	14,4	61,4
Indlån og anden gæld	42.235,8	42.943,6	37.359,1	2.132,9	3.451,6
Indlån i puljeordninger	10.853,8	10.853,8	1.307,9	2.687,9	6.858,0
Udstedte obligationer til amortiseret kostpris	22,6	22,6	22,6	0,0	0,0
Øvrige ikke-afledte finansielle instrumenter	1.758,4	1.758,4	1.758,4	0,0	0,0
Andre passiver ekskl. afledte finansielle instrumenter	2.574,0	2.574,0	2.574,0	0,0	0,0
Efterstillede kapitalindskud	1.708,3	1.909,0	676,0	1.233,0	0,0
Uigenkaldelige kredittilsagn og eventualforpligtelser	10.239,9	10.239,9	5.937,8	2.625,8	1.676,3
Afledte finansielle instrumenter					
Dagsværdi af derivater	2.077,6	2.000,1	527,8	788,6	683,7
I alt	81.807,8	82.646,8	60.433,2	9.482,6	12.731,0

Forfaldsanalysen viser de kontraktlige udiskonterede pengestrømme og omfatter aftalte betalinger, herunder hovedstol og renter.

For forpligtelser med variable cash flow, såsom variabelt forrentede finansielle forpligtelser, er oplysningerne givet ud fra de betingelser, der eksisterede på balancedagen.

Udstedte obligationer til amortiseret kostpris og efterstillede kapitalindskud anses som forfaldne på tidspunktet, hvor Spar Nord koncernen kan vælge at indfri gælden eller betale en forhøjet rente/forhøjet indfrielseskurs. Såfremt Spar Nord i stedet vælger at forlænge lånene, forfalder alene renter på 50,8 mio. kr. (2014: 86,1 mio. kr.) inden for 1 år; 203,4 mio. kr. (2014: 344,3 mio. kr.) inden for 1-5 år og 1.211,7 mio. kr. inkl. afdrag på 1.086,7 mio. kr. (2014: 1.898,4 mio. kr. inkl. afdrag på 1.708,0 mio. kr.) efter 5 år. Samlet har Spar Nord efterstillede kapitalindskud med uendelig løbetid for i alt 0,0 mio. kr. (2014: 550,0 mio. kr.). For de lån som løber uendeligt, er der ikke beregnet rente for perioden over 5 år i ovenstående supplerende oplysninger. Årlig rente på lån som løber uendeligt udgør 0,0 mio. kr. (2014: 28,0 mio. kr.).

Ved indlån i pensionspuljer er alene kundernes indestående i pensionspuljerne fordelt, idet det fremtidige afkast til puljedeltagerne afhænger af afkastet af puljeaktiverne. Der vil være sammenhæng mellem forfald på forpligtelsen og aktiverne relateret til pensionspuljerne.

Betalinger vedrørende uigenkaldelige kredittilsagn og garantier forfalder, såfremt en række forudbestemte betingelser er opfyldt. Sådanne betalingsforpligtelser er medtaget på aftalernes udløbstidspunkt.

Indlån kan sædvanligvis i henhold til aftaler kræves tilbagebetalt med kort varsel. I praksis er indlån imidlertid en stabil finansieringskilde, da modtagne og afgivne betalinger vedrørende indlån i al væsentlighed er på samme niveau.

Ovenstående løbetidsfordeling er foretaget ud fra det tidligste tidspunkt et beløb kan kræves betalt.

58 OPERATIONEL RISIKO

Ved operationel risiko forstås risiko for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, herunder juridiske risici.

Alle aktiviteter i organisationen er forbundet med operationelle risici.

Politik for operationel risiko

Spar Nords bestyrelse har fastlagt en politik for operationel risiko, hvor målet er at skabe overblik over koncernens operationelle risici, at minimere antallet af fejl og hermed reducere koncernens tab som følge af operationelle fejl.

Styring, overvågning og rapportering

Operationel risiko styres på tværs af koncernen gennem et omfattende system af forretningsgange og kontrolforanstaltninger, udarbejdet med henblik på at sikre et optimalt procesmiljø. Operationelle risici søges bl.a. minimeret ved funktionsadskillelse mellem udførelse og kontrol af aktiviteten.

Ansvar for håndteringen af risiciene ligger hos de forretningsansvarlige enheder, risikoejerne.

I koncernen registreres og kategoriseres tabsgivende hændelser over 10.000 kr., og der foregår løbende registrering af identificerede risici med rapportering til den risikoansvarlige, direktionen og bestyrelsen.

Håndtering af operationel risiko, herunder rollen som risikofacilitator, er forankret i koncernens juridiske afdeling.

Compliance

Operationel risiko omfatter compliancerisici, hvilket betyder risikoen for, at Spar Nord ikke drives i henhold til juridiske og lovgivningsmæssige krav, standarder i markedet og god forretningsetik.

Spar Nord har en selvstændig compliancefunktion, der har til formål at bistå ledelsen med at sikre Spar Nords overholdelse af den gældende lovgivning, markedsstandarder og internt regelsæt og således identificere og mindske risikoen for at blive pålagt sanktioner, lide tab af omdømme, eller at Spar Nord eller Spar Nords kunder lider væsentlige økonomiske tab.

Compliance gennemgår løbende de kritiske forretningsgange med henblik på vurdering af risici og anbefalinger til begrænsning af den enkelte risiko.

Compliancefunktionen ledes af chef for compliance (jurist), refererer til direktionen og rapporterer til bestyrelsen. Der foreligger en bestyrelsesgodkendt politik og årsplan for funktionens virke.

Besvigelser

På baggrund af den regelmæssige rapportering, som Spar Nords bestyrelse og direktion modtager, er det ledelsens opfattelse, at Spar Nord har et tilfredsstillende niveau for foranstaltninger, der skal imødegå risikoen for at blive ramt af besvigelser.

It-sikkerhed

Informationer og informationssystemer er af vital betydning for Spar Nord, og it-sikkerheden har derfor vital betydning for virksomhedens troværdighed og fortsatte eksistens. Der er etableret en it-sikkerhedsfunktion, og Spar Nords direktion og bestyrelse forholder sig løbende til it-sikkerheden.

Spar Nords arbejde med it-sikkerhed tager udgangspunkt i lovgivningsmæssige forhold samt hensyn til den løbende drift. Drift af it-installationer i Spar Nord og hos leverandører skal ske efter dokumenterede driftsplaner og vejledninger. Driften skal være sikker og stabil, hvilket skal sikres gennem størst mulig automatisering og løbende kapacitetstilpasning. Hos leverandører skal dette sikres ved skriftlige aftaler. Arbejdet med it-sikkerhed inkluderer også udarbejdelse af nødplaner og beredskabsplaner, der tager sigte på, at en fortsat drift vil kunne sikres på et tilfredsstillende niveau på trods af eventuelle ekstraordinære begivenheder.

Kapitalkrav

Beregning af kapitalbehovet, der skal dække Spar Nords operationelle risici, sker på baggrund af basisindikatormetoden. I 2015 udgør den operationelle risiko 12,4 pct. (2014: 11,7 pct.) af den samlede risikoeksponering og ender ultimo 2015 på 5.787,2 mio. kr. (2014: 5.716,0 mio. kr.), hvilket giver et kapitalkrav på 463,0 mio. kr. (2014: 457,3 mio.kr.).

59 KAPITALSTYRING

Spar Nords mål for kapitalstyringen er:

- at overholde de lovmæssige krav til Spar Nords kapitaldækning
- at sikre Spar Nord til enhver tid råder over tilstrækkelig kapital til at understøtte fremtidige aktiviteter og vækst
- at kernekapitalprocenten er relativt høj, således at afhængigheden af efterstillet lånekapital er beskeden

Der er i 2015 ikke foretaget væsentlige ændringer i forudsætninger, målsætninger og politikker i forhold til sidste år. Spar Nords kapitalmålsætninger blev senest justeret pr. 1. halvår 2015 som nærmere beskrevet nedenfor.

Spar Nord har i året opfyldt alle lovgivningsmæssige krav til bankens kapital.

Spar Nords interne målsætninger har siden starten af 3. kvartal 2015 været:

- at den egentlige kernekapitalprocent skal være 12,0
- at kapitalprocenten skal være 15,5
- at overdækningen til de gældende regulatoriske krav mindst skal udgøre 1 procentpoint.

Kapitalmålsætningerne er bl.a. fastsat ud fra, at evt. kraftige konjunkturtilbageslag, uventede store kredittab eller større renteændringer ikke må medføre, at kapitalprocenten falder til under minimumskravet i henhold til lovgivningen.

Spar Nords egentlige kernekapital har i årets løb ligget på 13,5 - 14,4 pct. (2014: 13,0 - 14,2 pct.) og har således ligget over Spar Nords aktuelle interne målsætning på 12,0 pct. Tilsvarende har det interne mål om en kapitalprocent på 15,5 pct. været opfyldt, idet den i årets løb har været 15,6 - 17,0 pct. (2014: 15,0 - 19,4 pct.).

Kapitalstyringen sker ud fra de opgørelsesmetoder og nøgletal, som er udviklet af Basel-komiteen, og som er indarbejdet i den danske lovgivning. Ledelsen overvåger løbende bankens kapitalforhold. Opgørelsen ved udgangen af hvert kvartal af Spar Nords kapitalgrundlag, den samlede risikoeksponering og nøgletal for kapitaldækningen, herunder opgørelsen af bankens individuelle solvensbehov, indberettes til Finanstilsynet i overensstemmelse med gældende regler.

Spar Nords individuelle solvensbehov er udtryk for bankens egen vurdering af, hvor høj kapitalprocenten bør være for at sikre indskyderne mod tab. Spar Nords opgørelse af det individuelle solvensbehov har siden ultimo 2012 været baseret på den såkaldte 8+ metode. Ved denne metode tages der udgangspunkt i minimums-lovkravet på 8,0 pct. af den samlede risikoeksponering (søjle I) med tillæg for risici og forhold, der ikke fuldt ud afspejles i opgørelsen af den samlede risikoeksponering. Det antages således, at almindelige risici er dækket af 8 pct.-kravet, og at der derfor skal tages stilling til, i hvilket omfang Spar Nord har risici derudover, som nødvendiggør et tillæg til kapitalbehovet (søjle II), jf. Finanstilsynets vejledning herom.

Spar Nords egentlige kernekapital består af aktiekapital, forestået udbytte og overført resultat. Hybrid kernekapital og supplerende kapital i form af efterstillede kapitalindskud medregnes ved opgørelsen af Spar Nords kapitalgrundlag. Ved opgørelsen af såvel egentlig kernekapital som kernekapital samt kapitalgrundlaget foretages en række fradrag, som primært omfatter forestået udbytte, immaterielle aktiver og kapitalandele i andre kreditinstitutter samt ansvarlig lånekapital ydet til andre kreditinstitutter.

Den samlede risikoeksponering er den beregnede risiko forbundet med Spar Nords forretningsområder. Opgørelsen af den samlede risikoeksponering sker ved at aktiverne, poster med markedsrisiko og eksponeringer i form af garantier vægtes efter nogle standardvægte som afhænger af de enkelte posters art og modpart, ligesom der også tages højde for eventuel sikkerhedsstillelse. Hertil kommer tillæg til dækning af Spar Nords operationelle risici.

Kapitalgrundlaget er specificeret under Egenkapitalopgørelsen.

Forfaldsprofilen for Spar Nords efterstillede kapitalindskud fremgår af note 38.

Spar Nord vurderer løbende behovet for tilpasning af kapitalstrukturen, herunder bankens mål, politikker og processer.

For yderligere informationer henvises der til den ureviderede Risikorapport på www.sparnord.dk/risikorapport.

60 PULJEORDNINGER

	Pensions- puljer 2015 Mio. kr.	Øvrige puljer 2015 Mio. kr.	Spar Nord koncern 2015 Mio. kr.	Spar Nord koncern 2014 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 2015 Mio. kr.	Spar Nord moderselskab 2014 Mio. kr.
--	---	--------------------------------------	--	--	---	---

RESULTATOPLYSNINGER

Renteindtægter/terminspræmie af:

Kontantindestående	2,5	0,0	2,5	3,5	2,5	3,5
Øvrige obligationer	92,4	1,2	93,6	108,9	93,6	108,9
Renteindtægter i alt	94,9	1,2	96,1	112,4	96,1	112,4

Udbytte af:

Aktier mv.	91,9	1,0	92,9	66,6	92,9	66,6
Investeringsforeningsandele	12,1	0,2	12,3	21,6	12,3	21,6
Udbytte i alt	104,0	1,2	105,2	88,2	105,2	88,2

Kursreguleringer af:

Øvrige obligationer mv.	-154,5	-2,1	-156,6	63,3	-156,6	63,3
Aktier mv.	967,6	10,6	978,2	607,2	978,2	607,2
Investeringsforeningsandele	-50,6	-0,8	-51,4	21,7	-51,4	21,7
Valuta	275,1	3,0	278,1	172,5	278,1	172,5
Kursreguleringer i alt	1.037,6	10,7	1.048,3	864,7	1.048,3	864,7

Gebyrer og provisionsudgifter	140,6	1,6	142,2	112,0	142,2	112,0
Puljernes resultat	1.095,9	11,5	1.107,4	953,3	1.107,4	953,3

BALANCEOPLYSNINGER

Aktiver

Kontantindestående	1.092,2	11,4	1.103,6	889,0	1.103,6	889,0
Øvrige obligationer	4.574,9	62,0	4.636,9	4.650,2	4.636,9	4.650,2
Øvrige aktier mv.	6.588,5	72,8	6.661,3	4.729,0	6.661,3	4.729,0
Investeringsforeningsandele	927,3	13,5	940,8	541,1	940,8	541,1
Andre aktiver	36,9	0,5	37,4	44,5	37,4	44,5
Aktiver i alt	13.219,8	160,2	13.380,0	10.853,8	13.380,0	10.853,8

Passiver

Samlet indlån	12.108,1	148,5	12.256,6	10.058,5	12.256,6	10.058,5
Andre passiver	1.111,7	11,7	1.123,4	795,3	1.123,4	795,3
Passiver i alt	13.219,8	160,2	13.380,0	10.853,8	13.380,0	10.853,8

NOTER

61 HOVED- OG NØGLETAL

Finanstilsynets opstilling og nøgletalssystem

SPAR NORD KONCERNEN

HOVEDTAL

Mio. kr.

RESULTATOPGØRELSE

	2015	2014	2013	2012	2011
Netto rente- og gebyrindtægter	2.860,5	2.809,9	2.902,7	2.259,3	2.169,6
Kursreguleringer	452,0	363,1	192,8	232,8	115,3
Udgifter til personale og administration	1.768,2	1.837,9	1.667,2	1.573,8	1.509,9
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	373,4	602,9	726,4	667,2	473,6
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	28,3	104,1	77,6	86,7	44,9
Årets resultat	896,8	613,6	536,1	223,8	274,8

BALANCE

Udlån	38.039	35.948	37.648	39.058	38.702
Egenkapital	7.887	7.033	6.533	5.975	4.627
Aktiver i alt	76.357	78.825	74.605	79.146	70.081

NØGLETAL

Kapitalgrundlag

Kapitalprocent	17,0	15,0	19,4	15,5	14,0
Kernekapitalprocent	14,9	13,3	17,4	15,1	13,3

Indtjening

Egenkapitalforrentning før skat	pct.	14,4	10,4	10,7	5,5	7,7
Egenkapitalforrentning efter skat	pct.	12,0	9,0	8,6	4,2	6,1
Indtjening pr. omkostningskrone		1,46	1,27	1,26	1,12	1,16
Afkastningsgrad	pct.	1,2	0,8	0,7	0,3	0,4

Markedsrisiko

Renterisiko	pct.	1,8	0,6	-0,3	-1,1	-0,5
Valutaposition	pct.	3,4	2,6	3,7	1,4	6,9
Valutarisiko	pct.	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1

Kreditrisiko

Udlån i forhold til indlån	pct.	65,5	67,7	74,0	79,8	103,4
Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån	pct.	68,5	71,1	77,1	82,5	106,5
Udlån i forhold til egenkapital		4,8	5,1	5,8	6,5	8,4
Årets udlånsvækst	pct.	-4,5	-1,1	-7,9	1,7	-3,1
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	pct.	296,1	186,0	230,7	211,5	163,9
Summen af store eksponeringer	pct.	16,1	0,0	26,2	16,5	0,0
Årets nedskrivningsprocent		0,8	1,3	1,6	1,4	1,1

SPAR NORD AKTIEN

Kr. pr. aktie a 10 kr.

Årets resultat	7,2	4,9	4,3	2,5	3,4
Indre værdi	63	56	52	48	58
Udbytte	5,0	1,6	1,0	0,0	0,0
Børskurs/årets resultat	8,5	11,8	11,4	10,4	6,8
Børskurs/indre værdi	1,0	1,0	0,9	0,5	0,4

Nøgletalsdefinitionerne fremgår af note 62.

NOTER

HOVED- OG NØGLETAL

Finanstilsynets opstilling og nøgletalssystem

SPAR NORD MODERSELSKAB

HOVEDTAL

Mio. kr.

RESULTATOPGØRELSE

	2015	2014	2013	2012	2011
Netto rente- og gebyrindtægter	2.810,3	2.769,6	2.877,6	2.259,8	2.170,4
Kursreguleringer	449,6	183,4	176,5	232,9	113,9
Udgifter til personale og administration	1.775,7	1.844,1	1.673,0	1.576,3	1.512,1
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	373,4	602,9	726,4	667,1	475,1
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	78,9	332,1	108,7	86,9	44,8
Årets resultat	897,4	613,3	537,5	224,1	273,8

BALANCE

Udlån	37.912	35.821	37.648	39.058	38.729
Egenkapital	7.887	7.033	6.533	5.975	4.627
Aktiver i alt	77.498	79.950	75.453	80.188	70.098

NØGLETAL

Kapitalgrundlag

Kapitalprocent	16,8	14,8	19,1	15,5	14,1
Kernekapitalprocent	14,8	13,1	17,2	15,0	13,4

Indtjening

Egenkapitalforrentning før skat	pct.	14,2	10,3	10,6	5,5	7,6
Egenkapitalforrentning efter skat	pct.	12,0	9,0	8,6	4,2	6,1
Indtjening pr. omkostningskrone		1,46	1,27	1,25	1,12	1,16
Afkastningsgrad	pct.	1,2	0,8	0,7	0,3	0,4

Markedsrisiko

Renterisiko	pct.	1,6	0,3	-0,4	-1,1	-0,5
Valutaposition	pct.	3,4	2,6	3,7	1,3	6,9
Valutarisiko	pct.	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1

Kreditrisiko

Udlån i forhold til indlån	pct.	63,9	66,0	72,7	78,2	103,5
Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån	pct.	66,9	69,4	75,8	80,9	106,5
Udlån i forhold til egenkapital		4,8	5,1	5,8	6,5	8,4
Årets udlånsvækst	pct.	-4,5	-1,4	-7,9	1,6	-3,1
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	pct.	290,4	182,1	226,7	207,3	163,9
Summen af store eksponeringer	pct.	14,8	0,0	26,1	16,1	0,0
Årets nedskrivningsprocent		0,8	1,3	1,6	1,4	1,1

SPAR NORD AKTIEN

Kr. pr. aktie a 10 kr.

Årets resultat	7,2	4,9	4,3	2,5	3,4
Indre værdi	63	56	52	48	58
Udbytte	5,0	1,6	1,0	0,0	0,0
Børskurs/årets resultat	8,5	11,8	11,4	10,4	6,8
Børskurs/indre værdi	1,0	1,0	0,9	0,5	0,4

Nøgletalsdefinitionerne fremgår af note 62.

Kapitalprocent *)

Kapitalgrundlag i pct. af samlet risikoeksponering.

Kernekapitalprocent *)

Kernekapital i pct. af samlet risikoeksponering.

Egentlig egenkapitalprocent *)

Egentlig kernekapital i pct. af samlet risikoeksponering.

Egenkapitalforrentning før skat *)

Resultat før skat i pct. af gennemsnitlig egenkapital. Gennemsnitlig egenkapital beregnes som simpelt gennemsnit af primo og ultimo.

Egenkapitalforrentning efter skat *)

Resultat efter skat i pct. af gennemsnitlig egenkapital. Gennemsnitlig egenkapital beregnes som simpelt gennemsnit af primo og ultimo.

Indtjening pr. omkostningskrone (Finanstilsynets definition) *)

Netto rente- og gebyrindtægter, Kursreguleringer, Andre driftsindtægter og Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder i pct. af Udgifter til personale og administration, Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver, Andre driftsudgifter og Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender.

Afkastningsgrad *)

Resultat efter skat i pct. af aktiver i alt.

Renterisiko *)

Renterisiko i pct. af kernekapital efter fradrag.

Valutaposition *)

Valutaindikator 1 i pct. af kernekapital efter fradrag.

Valutarisiko *)

Valutaindikator 2 i pct. af kernekapital efter fradrag.

Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån *)

Udlån + nedskrivninger i pct. af indlån.

Udlån i forhold til indlån *)

Udlån i pct. af indlån.

Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet *)

Kassebeholdning, Anfordringstilgodehavender i Danmarks Nationalbank, Fuldt ud sikre og likvide anfordringstilgodehavender i kreditinstitutter og forsikringselskaber, Ubelånte indlånsbeviser udstedt af Danmarks Nationalbank og Sikre letsælgelige (børsnoterede) ubelånte værdipapirer i pct. af 10 pct. af Reducerede gælds- og garantiforpligtelser.

Summen af store eksponeringer *)

Summen af store eksponeringer i pct. af kapitalgrundlaget, korrigeret for eksponeringer med kreditinstitutter m.fl. under 150 mio. EUR efter der er taget hensyn til kreditrisiko-reduktion og undtagelser mv.

Årets nedskrivningsprocent *)

Årets nedskrivninger i pct. af udlån + garantier + nedskrivninger.

Årets udlånsvækst *)

Udlånsvækst fra primo året til ultimo året, eksklusive repoer, i pct.

Udlån i forhold til egenkapital *)

Udlån/egenkapital.

Årets resultat pr. aktie *)

Årets resultat efter skat/gennemsnitligt antal aktier. Gennemsnitligt antal aktier beregnes som simpelt gennemsnit af primo og ultimo.

Indre værdi pr. aktie *)

Egenkapital/antal aktier, ekskl. egne aktier.

Udbytte pr. aktie *)

Foreslået udbytte/antal aktier.

Børskurs i forhold til årets resultat pr. aktie *)

Børskurs/årets resultat pr. aktie.

Børskurs i forhold til indre værdi *)

Børskurs/indre værdi pr. aktie.

Omkostningsandel af basisindtægter

Driftsomkostninger og afskrivninger/Basisindtægter.

Omkostningsandel af basisindtægter - inkl. nedskrivninger på udlån

Driftsomkostninger og afskrivninger + Nedskrivninger på udlån mv./Basisindtægter.

Afkast, pct.

Ultimokurs - ultimokurs året før + udbytte året før + ekstraordinært udbytte i året i pct. af ultimokurs året før

Price earning

Ultimokurs/årets resultat pr. aktie.

Indtjening pr. aktie

Årets resultat efter skat/gennemsnitligt antal aktier i omløb, ekskl. egne aktier. Gennemsnitligt antal aktier beregnes som simpelt gennemsnit af primo og ultimo.

Udvandet indtjening pr. aktie

Årets resultat efter skat/gennemsnitligt antal aktier i omløb inklusive udvandingseffekt af aktieoptioner og betingede aktier.

*) Finanstilsynets nøgletalsystem.

Spar Nord Bank A/S
Skelagervej 15

Telefon 96 34 40 00
Telefax 96 34 45 60

Postboks 162
9100 Aalborg

www.sparnord.dk
sparnord@sparnord.dk

CVR.-nr. 13737584

spar nord